

અંજલિ



સુભદ્રા ધ્રુ

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઇટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૨૩૮૭૧ કિમત ૧-૪-૦

ગ્રંથનામ અંજલિ

બર્ગાક ૮-૧૧

પ્રકાશકના બે બોલ

મહારાં પૂજ્ય માતુઃશ્રી સુભદ્રાબહેનનાં ભગવદ્ભક્તિનાં ભાવગીતોના સંગ્રહનું આ પુસ્તક ગુજરાતની સુસાહિત્યપ્રેમી જનતા સમક્ષ મૂકતાં મને ઘણોજ આનંદ થાય છે. કેમકે એક તો એ પૂજ્ય છે એટલે એમની સેવા કરવાનો આનંદ; વળી આમાં એમનો અક્ષરદેહ વિરાજે છે તેને ચિરસ્થાયી કરવાનો આનંદ; અને તેમાં પણ જે પરમાત્માનાં આપણે સૌ બાળકો છિયે તેના પ્રત્યેનાં ભક્તિભાવનાં કાવ્યો! સમાજ પાસે મૂકી સમાજસેવા કરવાનો આનંદ—એ બધો આનંદ ભેગો થતાં કયા પુત્રનું હૃદય ભાવભીનું ન થાય ?

વળી આ પુસ્તકને સાડ મહારા પૂજ્ય મુરખી મામાએ એની પ્રસ્તાવના લખી તથા ગ્રંથની સંકલના, સંશોધન આદિ સંપાદન કાર્ય કરી આ ગ્રંથને વધારે અમૂલ્ય બનાવ્યો છે તેને સાડ શબ્દાડંબરથી આભાર માનવા કરતાં એ આભાર મનમાંજ રાખી હું એમને વંદું છું. એમણે મહારા પૂજ્ય દાદીમા (માતામહી) મા. ગં. સ્વ. જસબાનાં કાવ્યોનો સંગ્રહ પ્રકટ કર્યો હતો તેમ મહારાં માતુઃશ્રીનાં કાવ્યો પ્રકટ કરીને એમને અનુસરતાં મહને સંતોષ થયા વિના રહેતો નથી. મહને ખાત્રી છે કે આ સત્કાર્યને સાડ મહારા પૂજ્ય પિતાશ્રી સ્વર્ગમાંથી અમને પુણ્ય આશિષો આપશે.

વિ. સં. ૧૯૯૯

દેવદીપોત્સવી

}

વિનાયક પ્રદ્ધાદજી ત્રુ.

શ્રી દૂરકાળજી રચિત, સંપાદિત વા સંબંધી ગ્રન્થો

| ગ્રન્થ | વિગત | પ્રકટ ઈ. સ. |
|---|---|-------------|
| † The Review | : An English Monthly 1912-14 | |
| † Harmony of Creeds | : Reprint of an Art. 1912 | |
| † હરિયશગીત | : ગં. સ્વ. જસઆનો કાવ્યસંગ્રહ | ૧૯૧૫ |
| † ચિત્તતત્ત્વનિરૂપણમ્ | : પૂ. શ્રી. બ્રહ્મણ્યદેવસ્વામી કૃતં | ૧૯૧૮ |
| † સિંહસ્થ યાત્રાવર્ણન | : ગં. સ્વ. જસઆરચિત કાવ્ય | ૧૯૨૫ |
| § થોડાંક છુટાં ફૂલ | : નિબંધો, ભાષણો ઈનો સંગ્રહ | ૧૯૨૭ |
| § ઝરણાં ટાઢાં ને ઊન્હાં | : સ્વરચિત કાવ્યસંગ્રહ | ૧૯૨૮ |
| † Politics & Education | : A Pamphlet | 1928 |
| † Indian Education | : „ | 1928 |
| * પોયણાં | : માર્મિક નિબંધોનો સંગ્રહ | ૧૯૩૦ |
| § ધર્મની ભૂમિકા | : વિસ્તૃત નિબંધ | ૧૯૩૦ |
| † બાળપાઠ્યપોથી | : ધાર્મિક શ્લોકસંગ્રહ, અર્થ સાથે | ૧૯૩૦ |
| * સ્વરાજ્ય ને સંસ્કૃતિ | : વિસ્તૃત નિબંધો | ૧૯૩૧ |
| § પૂ. શ્રી. લક્ષ્મણ શાસ્ત્રી સ્મારક ગ્રન્થ (સચિત્ર) | | ૧૯૩૨ |
| † અમી | : નિબંધિકાઓનો સંગ્રહ | ૧૯૩૫ |
| † ધર્મ અને રાષ્ટ્ર | : વિસ્તૃત નિબંધ | ૧૯૩૬ |
| † Spheres of Science and Philosophy (Thesis) | | 1937 |
| ** Conservative India | | 1941 |
| §§ કણિકા | : હીરકોત્સવ સમિતિ સંપાદિત | ૧૯૪૨ |
| * અંજલિ | : ગં. સ્વ. બહેન સુભદ્રા કૃત | ૧૯૪૨ |
| * મળવાનું સ્થાન | : મે. જીવણલાલ એન્ડ સન્સ, અમદાવાદ ને મુંબઈ | |
| † „ | : શ્રી. વિ. ડા. હિન્દુ યુરકુલ | સૂરત |
| † „ | : કર્તાને ત્યાંથી, આકાશેઠ કુવાની પોળ, અમદાવાદ | |
| § નથી. | §§ સનાતન વૈદિક ધર્મસભા | „ |
| ** Messrs D. B. Taraporewala Sons & Co., | Bombay. | |

અનુક્રમણિકા

| ક્રમાંક | વિષય | પૃષ્ઠ | ક્રમાંક | વિષય | પૃષ્ઠ |
|---------|------------------------------|-------|---------|-------------------------|-------|
| | મુખપૃષ્ઠ | ૧ | ૨૧ | નયણાંનાં નીર | ૧૮ |
| | પ્રકાશકના બે બોલ | ૩ | ૨૨ | ક્યાં ક્યાં વંદન કરીએ ! | ૧૯ |
| | સંપાદક-સંપાદિતાદિ ગ્રંથાસૂચિ | ૪ | ૨૩ | ગરીબની બુંપડી | ૧૯ |
| | અનુક્રમણિકા | ૫ | ૨૪ | ઝાંખીની ઝાંખના | ૨૦ |
| | પ્રસ્તાવના | ૧૧ | ૨૫ | શંકર સ્તવન | ૨૦ |
| | ભાવગીતો | | ૨૬ | શારદાને આંગણે સોહાગ | ૨૧ |
| ૧ | અંતરની અંજલિ | ૧ | ૨૭ | સંતોને આમંત્રણ | ૨૨ |
| ૨ | કોને અર્પણ ? | ૨ | ૨૮ | તારાં પાવન પગલાં | ૨૩ |
| ૩ | કેવા એ સાદ ? | ૨ | ૨૯ | કમળો કૃષ્ણ ચરણમાં | |
| ૪ | આ સરિતાનાં નીર | ૩ | | ધરીએ | ૨૩ |
| ૫ | માનસ ગંગા | ૪ | ૩૦ | અંતર દીપ | ૨૪ |
| ૬ | કવિ પ્રકૃતિની આસપાસ | | ૩૧ | ભુવને અજવાળાં | ૨૪ |
| | ફેરા ફેરે | ૫ | ૩૨ | આંતર રાસ | ૨૫ |
| ૭ | કવિતાના કોડ નથી છાયા | ૭ | ૩૩ | માનસ-પૂજ | ૨૫ |
| ૮ | પ્રેમનાં પૂર | ૮ | ૩૪ | વનમાળી વિરાટરાજ | ૨૬ |
| ૯ | મોંઘા મહારાજ | ૮ | ૩૫ | બહુરૂપી | ૨૭ |
| ૧૦ | તહારે ચરણે ચિત્ત લાગ્યાં | ૯ | ૩૬ | ઘટઘટમાં ગિરિવરધારી | ૨૭ |
| ૧૧ | આપો હશી હોંકાર | ૧૦ | ૩૭ | માનસે તું મોરલી બળવ | ૨૮ |
| ૧૨ | હોંડોળાનો છંદ | ૧૧ | ૩૮ | અંતરના આગળા ઉઘાડો | ૨૯ |
| ૧૩ | પરાપારના પાઠ | ૧૨ | ૩૯ | લક્ષ્મીની લીલા | ૩૦ |
| ૧૪ | બંસીના બોલ | ૧૨ | ૪૦ | સાચાં સગપણ | ૩૦ |
| ૧૫ | માયા માડીને ઘેર મહેયરો | ૧૩ | ૪૧ | અમે તો એકલ આનંદ | |
| ૧૬ | માયાનાં આછાં ઓઢણાં | ૧૪ | | લઈએ | ૩૧ |
| ૧૭ | કસોટીઓ નવ કરશે | ૧૫ | ૪૨ | નટવર નિત્ય નવલે રૂપે | ૩૨ |
| ૧૮ | નખળી નાવડી | ૧૫ | ૪૩ | ચિત્રગુપ્તના ચોપડા | ૩૨ |
| ૧૯ | કપરી કસોટીઓ ન કરશે | ૧૬ | ૪૪ | શું કહું અંતરયાત્રી ? | ૩૩ |
| ૨૦ | સંદેશા ક્યાં લગી ? | ૧૭ | ૪૫ | લવસાગરમાં નાવ | ૩૪ |

| ક્રમાંક | વિષય | પૃષ્ઠ |
|---------|---------------------------------|-------|
| ૪૬ | અનંત જીવન-સ્રોત | ૩૪ |
| ૪૭ | સંતો એને જાણવા | ૩૫ |
| ૪૮ | આશા અમર તું શેણે થઈ રે ? | ૩૭ |
| ૪૯ | દરબારનાં દયણાં | ૩૭ |
| ૫૦ | ઝાકળ-ખિન્દુ | ૩૮ |
| ૫૧ | અજ્ઞાનનું જોર | ૩૯ |
| ૫૨ | રાજહંસને | ૪૦ |
| ૫૩ | જય જીવન વ્યર્થ આ અમૂલાં | ૪૧ |
| ૫૪ | ઝાકળ પાણી | ૪૧ |
| ૫૫ | મન મૃગલા કરતુરી તુજ પાસ છે ! | ૪૨ |
| ૫૬ | હંસા, દૂર કાં ભમે ? | ૪૩ |
| ૫૭ | અમૂલાં આયુષ | ૪૩ |
| ૫૮ | ભવસિન્ધુ ખારો નવ જાણો | ૪૪ |
| ૫૯ | કાદવે કમળ | ૪૫ |
| ૬૦ | વારં મનને | ૪૫ |
| ૬૧ | કોદરા | ૪૬ |
| ૬૨ | જીગારી જીવ | ૪૭ |
| ૬૩ | સોળે સોગઠીઓ કાચી | ૪૮ |
| ૬૪ | શરણ હું તમારે | ૪૮ |
| ૬૫ | સર્વ-પૂજા | ૪૯ |
| ૬૬ | મારા મનની મૂર્તિને સર્વે ચડે | ૫૦ |
| ૬૭ | વરસાદ | ૫૧ |
| ૬૮ | મોરલો નાચી રહ્યો | ૫૨ |
| ૬૯ | પ્રેરણા ને પ્રસાદ | ૫૨ |
| ૭૦ | આંખ ઉરે કાં એક ના ધડી ? | ૫૪ |

| ક્રમાંક | વિષય | પૃષ્ઠ |
|---------|-------------------------------|-------|
| ૭૧ | કેવી માયાથી ભરેલા ? | ૫૬ |
| ૭૨ | માયાની કેલિ | ૫૭ |
| ૭૩ | તુજ મુખ મોરલીવાળું | ૫૮ |
| ૭૪ | દર્શન | ૫૯ |
| ૭૫ | કારમી કરામત | ૫૯ |
| ૭૬ | કુલેકું | ૬૧ |
| ૭૭ | ભરી અંખાની આંખડી અમીએ | ૬૪ |
| ૭૮ | સુર-સરિતાનાં મૂળ | ૬૪ |
| ૭૯ | ભક્તિએ ઉર મારાં ભરજો | ૬૫ |
| ૮૦ | એકજ આથ તમારી | ૬૬ |
| ૮૧ | નંદનંદનનો હિહોળો | ૬૭ |
| ૮૨ | પિડના પરાગ | ૬૮ |
| ૮૩ | કમળભૂતું કારખાનું | ૬૯ |
| ૮૪ | હે હરિ, હાથ ધરોને | ૭૦ |
| ૮૫ | શરણાગતિ | ૭૦ |
| ૮૬ | અંતરની આરત | ૭૧ |
| ૮૭ | પાર ઉતારો પ્રભુ | ૭૨ |
| ૮૮ | પાર તું પમાડજો | ૭૩ |
| ૮૯ | કંટક વન | ૭૪ |
| ૯૦ | રાધાનાં રૂપ | ૭૪ |
| ૯૧ | કૃષ્ણ ભ્રમર પ્રત્યે ઉક્તિ | ૭૬ |
| ૯૨ | કનૈયાને | ૭૬ |
| ૯૩ | શામળા સોહામળા | ૭૮ |
| ૯૪ | રીઝાવું કેમ કરી | ૭૮ |
| ૯૫ | સાચા મર્મો સમજ ધર્મો પાળીએ | ૭૯ |
| ૯૬ | મનને | ૮૧ |
| ૯૭ | વાસનાનો પથારો | ૮૨ |
| ૯૮ | જય જય જીગલ કિશોર | ૮૩ |

| ક્રમાંક | વિષય | પૃષ્ઠ |
|---------|----------------------------|-------|
| ૯૯ | ફળ નફી એ કર્મનાં | ૮૪ |
| ૧૦૦ | કોની કને ઉર ખોલું | ૮૫ |
| ૧૦૧ | આત્માનાં જ્ઞાન અણમૂલ | ૮૬ |
| ૧૦૨ | સત્ ચિત્તનો સાજ | ૮૭ |
| ૧૦૩ | અમૂલી ચાદ | ૮૮ |
| ૧૦૪ | તહારાં મંદિર કૃપા પ્રેમનાં | ૮૯ |
| ૧૦૫ | કહ્યાં માને ન મન | ૯૧ |
| ૧૦૬ | ભોળા ભાવે | ૯૪ |
| ૧૦૭ | માયામાં મન નવ લાગે | ૯૬ |
| ૧૦૮ | મહેરામણની પાર | ૯૯ |
| ૧૦૯ | પૂજ કરી ન કરી | ૧૦૦ |
| ૧૧૦ | મધુવન ખંસી | ૧૦૧ |
| ૧૧૧ | કો અકલિત તત્ત્વ તમારું | ૧૦૨ |
| ૧૧૨ | આટલું આપજો | ૧૦૩ |
| ૧૧૩ | ભૂલો પડેલ પંથી | ૧૦૪ |
| ૧૧૪ | પ્રભુ-પૂજન | ૧૦૬ |
| ૧૧૫ | ભંડી ભંડી કામના કરોડો | ૧૦૭ |
| ૧૧૬ | પ્રભુને અમે કેમ મળીએ ? | ૧૦૮ |
| ૧૧૭ | અંતરની આરસી | ૧૦૯ |
| ૧૧૮ | અપાર લીલા | ૧૦૯ |
| ૧૧૯ | અપરોક્ષ દર્શન | ૧૧૧ |
| ૧૨૦ | દીનખંધુનાં ખિરદો તમારે | ૧૧૧ |
| ૧૨૧ | પંચ કોશોને આખ્યા પ્રકાશ | ૧૧૩ |
| ૧૨૨ | રથ ને સારથી | ૧૧૪ |
| ૧૨૩ | વિનય-સ્તુતિ | ૧૧૫ |
| ૧૨૪ | વિશ્વાસ શા છે પલકના ? | ૧૧૭ |
| ૧૨૫ | વૃત્તિનો વિરામ | ૧૧૯ |
| ૧૨૬ | દિલમાં છે દેવએ દેહરે સહી | ૧૨૦ |
| ૧૨૭ | મહાતીર્થનું દર્શન | ૧૨૧ |

| ક્રમાંક | વિષય | પૃષ્ઠ |
|---------|------------------------------------|-------|
| ૧૨૮ | જીવ આતમમાં રમે | ૧૨૨ |
| ૧૨૯ | મન મહાનદી | ૧૨૩ |
| ૧૩૦ | બુદ્ધિનું ઈંદ્રજાળ | ૧૨૩ |
| ૧૩૧ | ભોમીઆની ભાળે | ૧૨૪ |
| ૧૩૨ | સંતવાણી | ૧૨૫ |
| ૧૩૩ | આવો વિવેક વનમાળી | ૧૨૬ |
| ૧૩૪ | આયુ તણાં મૂલ મૂલશે | ૧૨૭ |
| ૧૩૫ | કેવાં કર્મ કરેલાં ? | ૧૨૮ |
| ૧૩૬ | છૂટવાની કળા | ૧૨૯ |
| ૧૩૭ | કર્મ ગતિ નવ છોડે | ૧૨૯ |
| ૧૩૮ | સખાને સંબોધન | ૧૩૦ |
| ૧૩૯ | સંસારની ચિન્તા | ૧૩૧ |
| ૧૪૦ | મોહ મહેમાન | ૧૩૧ |
| ૧૪૧ | શ્રી કૃષ્ણ ચિત્ત નિત્ય હો અમારે | ૧૩૨ |
| ૧૪૨ | અનુગ્રહ-યાચના | ૧૩૩ |
| ૧૪૩ | ક્ષમાપન | ૧૩૪ |
| ૧૪૪ | સૂનાં મંદિરિયાં | ૧૩૫ |
| ૧૪૫ | ઝંખના | ૧૩૬ |
| ૧૪૬ | ઠહાલા મને એક વ્રજરાયા | ૧૩૭ |
| ૧૪૭ | અંતરની પિપાસા | ૧૩૮ |
| ૧૪૮ | પ્રભુ આમ કેમ પરવશ પડીઆ | ૧૩૮ |
| ૧૪૯ | મન મોહન મંદિરમાં ખિરાજે | ૧૩૯ |
| ૧૫૦ | દૂર હવે થાશે નહીં | ૧૪૦ |
| ૧૫૧ | પ્રભુ પિડમાં પ્રકાસો | ૧૪૧ |
| ૧૫૨ | સામળ સત્વર અંતર આવો | ૧૪૨ |
| ૧૫૩ | શ્યામ શું સતાવો ? | ૧૪૨ |

| ક્રમાંક | વિષય | પૃષ્ઠ |
|---------|---------------------------|-------|
| ૧૫૪ | જીવ જીવન નવ જોયા | ૧૪૩ |
| ૧૫૫ | વિયોગ દુઃખ | ૧૪૩ |
| ૧૫૬ | દર્શન પીપાસા | ૧૪૪ |
| ૧૫૭ | આડાં વૃત્તિનાં વ્યવધાન | ૧૪૫ |
| ૧૫૮ | ફેરાની ફરિયાદ | ૧૪૬ |
| ૧૫૯ | આછા આશરા | ૧૪૬ |
| ૧૬૦ | અંતર મહેલે | ૧૪૭ |
| ૧૬૧ | અંતર મુરલી વાગે | ૧૪૮ |
| ૧૬૨ | અનેરા આનંદ | ૧૪૯ |
| ૧૬૩ | આજ તારે ખારણે હું આવી | ૧૫૦ |
| ૧૬૪ | પુનરીને | ૧૫૧ |
| ૧૬૫ | થાકેલના વિસામા | ૧૫૧ |
| ૧૬૬ | અવિનાશીની ઓળખ | ૧૫૨ |
| ૧૬૭ | મધુવનમાં | ૧૫૩ |
| ૧૬૮ | કાઠાં કાંકરી | ૧૫૪ |
| ૧૬૯ | અવિનાશીને અરજી | ૧૫૫ |
| ૧૭૦ | ઝાંખીની ઝંખના | ૧૫૬ |
| ૧૭૧ | ચિંતા હરિને હાથ | ૧૫૭ |
| ૧૭૨ | જીવ શરણે આવે | ૧૫૭ |
| ૧૭૩ | નિભાવશે રે નાથ | ૧૫૮ |
| ૧૭૪ | તારી વાડીનાં ફૂલડાં | ૧૫૯ |
| ૧૭૫ | માયાનાં મૂળીઆં | ૧૬૧ |
| ૧૭૬ | અંતરની આશ | ૧૬૨ |
| ૧૭૭ | મહારા તાર ન દૂટે | ૧૬૩ |
| ૧૭૮ | મને માયા મૂકાવો જગરાયા | ૧૬૪ |
| ૧૭૯ | પડદામાં ભાત્ય | ૧૬૫ |
| ૧૮૦ | સાક્ષીથી શું સંતાડીએ ? | ૧૬૫ |
| ૧૮૧ | હરિશરણનો મહિમા | ૧૬૬ |
| ૧૮૨ | એ ઘડી | ૧૬૭ |

| ક્રમાંક | વિષય | પૃષ્ઠ |
|---------|-----------------------------|-------|
| ૧૮૩ | પારાવાર | ૧૬૮ |
| ૧૮૪ | બહાલાંની વિદાય | ૧૬૯ |
| ૧૮૫ | કાળના કોળિયા | ૧૭૦ |
| ૧૮૬ | હૈયાના ધાવ | ૧૭૦ |
| ૧૮૭ | હરિચરણ શરણ | ૧૭૧ |
| ૧૮૮ | મન ઘાટો ધડે | ૧૭૨ |
| ૧૮૯ | મન મટકા રે ! | ૧૭૪ |
| ૧૯૦ | ભૂડાનાં જોર ઝાઝાં રે | ૧૭૫ |
| ૧૯૧ | માયાનાં આવરણ | ૧૭૬ |
| ૧૯૨ | આકરી વેળા | ૧૭૭ |
| ૧૯૩ | મનની મહાનિદ્રા | ૧૭૭ |
| ૧૯૯ | જગજંજર | ૧૭૮ |
| ૧૯૫ | જીવનું આળ | ૧૭૯ |
| ૧૯૬ | અખંડ ઊભગરા | ૧૮૦ |
| ૧૯૭ | અંતર સૂતાં નવ કરશે | ૧૮૧ |
| ૧૯૮ | લખવાં કહેવાં એ તો સહેલ | ૧૮૧ |
| ૧૯૯ | સાચા સનેહી શામ | ૧૮૨ |
| ૨૦૦ | અમૂલું જીવન | ૧૮૩ |
| ૨૦૧ | જીવન મટકું એક | ૧૮૪ |
| ૨૦૨ | મન ભૂલે ભણાવું ભણાવું | ૧૮૪ |
| ૨૦૩ | અમને પ્રભુની વાતજ પ્યારી | ૧૮૫ |
| ૨૦૪ | હરની અંધારી | ૧૮૬ |
| ૨૦૫ | ત્યાં ચિન્તા નવ ઠરે | ૧૮૮ |
| ૨૦૬ | વિવેકીઓનો સ્વભાવ | ૧૮૯ |
| ૨૦૭ | આનંદના ઉઠાવ | ૧૯૦ |
| ૨૦૮ | રંગરેલ | ૧૯૦ |
| ૨૦૯ | મુંઝવોમાં મા માયા | ૧૯૧ |
| ૨૧૦ | માયે ન છોડે છોડાય | ૧૯૨ |

| ક્રમાંક | વિષય | પૃષ્ઠ |
|---------|----------------------------------|-------|
| ૨૧૧ | માની મોહન | ૧૬૨ |
| ૨૧૨ | તત્ત્વ ઘો બતાવી | ૧૬૩ |
| ૨૧૩ | મોહન મહિમા ભૂલી | ૧૬૪ |
| ૨૧૪ | ઉપકાર અનંત તમારા | ૧૬૫ |
| ૨૧૫ | આવા અનુગ્રહ શેના ? | ૧૬૬ |
| ૨૧૬ | જીવન-નાવનો ખેડો | ૧૬૭ |
| ૨૧૭ | આશાનાં સ્ફુરણ | ૧૬૮ |
| ૨૧૮ | પ્રભુના મંદિરમાં | ૧૬૯ |
| ૨૧૯ | ધડુલો | ૨૦૦ |
| ૨૨૦ | માયા ને મોહન | ૨૦૧ |
| ૨૨૧ | ક્ષણભંગુર ખેલ ખલકના | ૨૦૩ |
| ૨૨૨ | મારી જેવી તેવી રે પ્રભુ પ્રીત | ૨૦૩ |
| ૨૨૩ | ચરણકમળનો મહિમા | ૨૦૪ |
| ૨૨૪ | એકજ મારે આશરો | ૨૦૫ |
| ૨૨૫ | પ્રભુની કૃપા | ૨૦૭ |
| ૨૨૬ | તેં દયા અથાગ દરશાવી | ૨૦૮ |
| ૨૨૭ | હરની હુરણ | ૨૦૯ |
| ૨૨૮ | ભોળાનાથને | ૨૧૦ |
| ૨૨૯ | પ્રભુનો અનુગ્રહ | ૨૧૨ |
| ૨૩૦ | અંતરની તૃપ્તિઓ | ૨૧૨ |
| ૨૩૧ | આપે આપ બતાવે | ૨૧૪ |
| ૨૩૨ | નાવના સૂકાનીને | ૨૧૫ |
| ૨૩૩ | યુગયુગની આશા | ૨૧૬ |
| ૨૩૪ | યુગયુગના રાસ | ૨૧૭ |
| ૨૩૫ | દેવાંશં ચક્રવી દીધાં હો | ૨૧૮ |

| ક્રમાંક | વિષય | પૃષ્ઠ |
|---------|--------------------|-------|
| ૨૩૬ | ચાર દિવસનાં જીવન | ૨૨૦ |
| ૨૩૭ | મનને શિખામણ | ૨૨૨ |
| ૨૩૮ | પ્રભુનાં મનન | ૨૨૪ |
| ૨૩૯ | જોજો એ દેવના દુભાય | ૨૨૫ |
| ૨૪૦ | અટલ વિશ્વાસ | ૨૨૬ |
| ૨૪૧ | જીવનની ઝંખના | ૨૨૭ |
| ૨૪૨ | આનંદ રેલ | ૨૨૮ |
| ૨૪૩ | ક્યમ વળશે ઉપકાર | ૨૨૯ |
| ૨૪૪ | મધુરી વોણ | ૨૩૦ |
| ૨૪૫ | કાલા ઘેલાં કવનો | ૨૩૧ |
| ૨૪૬ | આજે આનંદની હેલી | ૨૩૧ |
| ૨૪૭ | એની એંધાણી | ૨૩૨ |
| ૨૪૮ | સ્વપ્નાં ઉડી ગયાં | ૨૩૩ |
| ૨૪૯ | અંતર-સંદેશ | ૨૩૫ |
| ૨૫૦ | કીરણનાં અજવાળાં | ૨૩૫ |
| ૨૫૧ | શાન્તિનાં મૂલ | ૨૩૬ |
| ૨૫૨ | ઇશ-સ્તવન | ૨૩૫ |
| ૨૫૩ | મદારીની માયા | ૨૩૬ |
| ૨૫૪ | અંખાને પ્રાર્થના | ૨૪૧ |
| ૨૫૫ | અંખા અનંત ભરપૂર | ૨૪૧ |
| ૨૫૬ | તુંજ જીવનની જ્યોતિ | ૨૪૧ |
| ૨૫૭ | અંખાજીની ગરબી | ૨૪૧ |
| ૨૫૮ | હરપૂરમાં પુજન | ૨૪૧ |
| ૨૫૯ | હરિ ગાવાની હોંશ | ૨૪૧ |
| ૨૬૦ | મધમધ | ૨૪૧ |

ભગવત લીલાનાં કાવ્યો

| ક્રમાંક | વિષય | પૃષ્ઠ | ક્રમાંક | વિષય | પૃષ્ઠ |
|---------|--------------------------|-------|---------|-----------------------|-------|
| ૨૬૧ | શ્રી કૃષ્ણ પ્રાગટ્ય | ૨૪૭ | ૨૭૭ | શ્રીરામનો પ્રત્યુત્તર | ૨૬૯ |
| ૨૬૨ | ધન્યોક્તિ | ૨૪૮ | ૨૭૮ | શ્રીરામ અને સીતા | ૨૭૦ |
| ૨૬૩ | નંદરાય વિદાય પ્રસંગે | ૨૫૦ | ૨૭૯ | સીતાનો પ્રત્યુત્તર | ૨૭૦ |
| ૨૬૪ | માતા દેવકીનો પ્રત્યુત્તર | ૨૫૧ | ૨૮૦ | શ્રીરામ ને લક્ષ્મણ | ૨૭૧ |
| ૨૬૫ | ગોપીઓનો ઉપાલંભ | ૨૫૨ | ૨૮૧ | લક્ષ્મણનો પ્રત્યુત્તર | ૨૭૨ |
| ૨૬૬ | કેની છે બેનડી પનોતિ ? | ૨૫૩ | ૨૮૨ | ભરત પ્રેમ | ૨૭૩ |
| ૨૬૭ | લક્ષ્મણી સુભદ્રા સંવાદ | ૨૫૪ | ૨૮૩ | ભરતનો ઉત્તર | ૨૭૩ |
| ૨૬૮ | સીતાજીનું સમાધાન | ૨૫૯ | ૨૮૪ | શ્રીરામનો પ્રત્યુત્તર | ૨૭૪ |
| ૨૬૯ | મુદ્રિકા દર્શન | ૨૬૦ | ૨૮૫ | સીતા-સ્વયંવર | ૨૭૫ |
| ૨૭૦ | હનુમાનનો ઉત્તર | ૨૬૧ | ૨૮૬ | સતીનો સંદેહ | ૨૭૮ |
| ૨૭૧ | મંદોદરી વચન | ૨૬૨ | ૨૮૭ | હરિતાલિકા વ્રત મહિમા | ૨૮૨ |
| ૨૭૨ | રાવણનો પ્રત્યુત્તર | ૨૬૩ | ૨૮૮ | નર્મદા સ્તવન | ૨૮૫ |
| ૨૭૩ | મેાતીનું ઝાડ | ૨૬૩ | ૨૮૯ | શ્રી રણછોડરાય મહિમા | ૨૮૬ |
| ૨૭૪ | મીરાંના બોલ | ૨૬૬ | ૨૯૦ | નવનવી કામના | ૨૮૮ |
| ૨૭૫ | પ્રેમ વૈરાગ્ય | ૨૬૭ | ૨૯૧ | વેણુ | ૨૮૯ |
| ૨૭૬ | શ્રીરામ વનપ્રયાણ | ૨૬૮ | ૨૯૨ | આરતિ ક્યારે ? | ૨૯૦ |

કાવ્યોની પહેલી લીટીની કક્કાવારી ૨૯૧-૩૦૧

શુદ્ધિપત્રક

૩૦૨

પ્રસ્તાવના

ભગવદ્ભક્તિનાં ભાવગીતોનો આ સમુચ્ચય ભાવિક અને સાહિત્યરસિક જનો પાસે મૂકતાં મહને ગુજરાતની કાવ્ય-સમૃદ્ધિમાં એક ઉચ્ચ રસિકતાવાળો, ભાવભીનો અને ભક્તિથી નીતરતો ગ્રન્થ ઉમેર્યોનો આનંદ થાય છે. આ કાવ્યોનાં લેખિકા મહારાં બહેન હોવાનો વિનય જેમ મહને પ્રશંસામાં સંકાય કરાવે તેમ સત્યની પ્રેરણા મહને આવી સમીક્ષામાં ઉત્તેજના આપે છે. કાંટાને કાંટો કહેવો એ કદાચ સત્ય હોવા છતાં અપ્રિયતાને લીધે ઠીક ન લાગે પણ કંચન ને કંચન કહેવું એમાં તો સત્ય, પ્રિય અને હિત એ ત્રણેનો સમન્વય હોવાથી એ કર્તવ્ય છે.

ચિ. બહેન સુભદ્રાની વાગ્દેવી બહુ મોડી આવીભૂત થઈ છે. આશરે સાત આઠ વર્ષ ઉપર એટલે છેક લગભગ ૫૦ વર્ષની વયે એમણે કાવ્યો લખવાં માંડ્યાં. એનું કારણ એ પણ જણાય છે કે ઉત્તમ પંકિતનો કાવ્યસ્ત્રોત ઘણુંખરું સંસારના વિશાળ અનુભવ પછી અને પરિપક્વ જ્ઞાન તથા બહુશ્રુતતા પ્રાપ્ત થયા પછી જ પ્રસરે છે. એમણે કાવ્ય લખવા માંડ્યા એમ કહેવા કરતાં એમનાથી કાવ્ય લખાઈ જવા માંડ્યાં એમ કહીએ તો ચાલે. એને પ્રગટ કરવાનો વિચાર પણ બહુ નહીં. કેટલોક વખત તો તે તેમની પોતાની ખાનગી મિલકત જેવાંજ રહ્યાં. પણ આવી બાબતો જીવનને એવી રંગી નાખે છે કે તે ઝાઝો વખત છાની રહેતી નથી. પછી કોઈ કોઈ વાર અમને એ સંભળાવા માંડ્યા. મેં કહ્યું કે ‘આમાં કેટલાંક તો બહુ સારાં છે; તમે લખો હજી સારાં લખાશે’. એ લખતાં ગયાં. લખાણનો વેગ પણ પુષ્કળ. કેટલીક વાર તો રોજ એકાદ બે લખી નાખે. લખવાનો વખત રાતનો. કેમકે દહાડે તો છોકરા, વડુઓ, અને કુટુંબ કાર્યમાંથી વખતજ રીતો મળે. થોડા સમયમાં તો થોડો થઈ ગયો. કહ્યું છપાવો, તો કહે કે “એમાં શું છપાવવું છે? કોણ

વાંચે છે ? છપાવવું ને બપાવવું. આપણું મન રાજી થાય એટલે બસ.” આ ભાવના અને આવાં કાવ્ય એ બેનો સુમેળ જોઈ મ્હારો આગ્રહ વધ્યો. ચિ. ભાઈ વિનુભાઈ એ તે છપાવવાનું આગ્રહપૂર્વક માથે લીધું, અને આ ગ્રન્થ બહાર પડે છે. એમનાં બધાં કાવ્યો આ સંગ્રહમાં લેવાયાં નથી. ને હજી એમની કાવ્ય-સરિતા તો ધીરી ધીરી ચાલુ છે.

આ કાવ્યોની સમાલોચનામાં હું કદાચ ભાઈ બહેનના સંબંધે અતિશયોક્તિ કરું એમ લાગે પણ એમ કરવાનો મારો વિચાર તો નથી. તેમ આપણા કવિઓના ગુણાનુવાદમાં કંઈ નહીં તો અતિ-શયોક્તિની ભૂલ તો મેં ભાગ્યેજ કરી હશે એમ મને લાગે છે. તથાપિ આ કાવ્યોમાં જે વિશિષ્ટતાઓ મેં જોઈ છે તેનો નિર્દેશ કરવો એ પણ મારું કર્તવ્ય છે. એક વિશિષ્ટતા તો એ કે ગુજરાતી સાહિત્યમાં એકસાથે આટલા જ્ઞાન, આટલી નિષ્ઠા અને આટલી ભગવદ્ભક્તિના સંભારવાળાં કાવ્યો હજી સુધી કોઈ સ્ત્રી કવિએ કરેલાં મારા જોવામાં આવ્યાં નથી. બીજી વિશિષ્ટતા એ કે મીરાંબાઈ નરસિંહ મહેતા અને દયારામ સિવાય આટલી બધી ઉત્કટ પ્રેમાર્મિ-ભર્યો, સર્વાત્મદર્શનવાળો ભક્તિભાવનો સતતવાહી ઉદ્રેક બીજા કોઈ ગુજરાતી કવિમાં ભાગ્યેજ દ્રષ્ટિગોચર થાય છે. એટલે ભવિષ્યમાં કવિઓની પંક્તિમાં બહેન સુભદ્રાને વિશિષ્ટ સ્થાન પ્રાપ્ત થાય તો મને આશ્ચર્ય થાય નહીં. એમના માનસની ભૂમિકાજ એટલી બધી ઉન્નત છે કે પહેલું તો ત્યાં પહોંચવું જ અઘરું છે: અને એ તો જાણીતી વાત છે કે મનુષ્ય પોતાની પાસે હોય તેમાંથીજ બીજાને દાન કરી શકે છે. આ કાવ્યોમાં સંસારથી તરેલ અને પ્રભુપ્રેમમાં તરખોળ થઈ ગયેલ માનસના ભણુકાર છે અને એ રીતનું “સંત અને કવિ” નું એકી-કરણુ ભાષાના તેમજ પ્રજાના ઇતિહાસમાં કોઈક વાર જ થાય છે. એવા માનસના સંદેશ પ્રજાના અને સાહિત્યના અણુમૂલા વારસાઓ છે. આ કાવ્યોના વિદ્વાન્ અને અવિદ્વાન્ બન્ને પ્રકારના વાંચકો એને વાંચીને જોશે કે આ ટીપના સૂરમાં પ્રશંસા નથી પણ ટીપના સૂરોની પ્રશંસા છે.

આ સંગ્રહમાંનાં ઘણાં કાવ્યોને ઉચ્ચ પ્રકારનાં ભિન્ન-કાવ્યોની પંક્તિમાં મુકી શકાય : જેને પ્રખ્યાત અંગ્રેજ વિવેચક વોટ્સ ડન્ટન 'હાયર લિરિક' કહે છે અને મહાકાવ્યની પંક્તિમાં મૂકે છે. આ પ્રકારનાં કાવ્યો હિંદુ ભાષામાં પણ છે અને આપણી પ્રાચીન ભાષાઓમાં તો તેનો પ્રસાદ ચારે તરફ વેરાયેલો છે. વચલા વખતમાં જેમ કેટલાક લોકો વાસનાપ્રધાન અને આક્રમણકારક પ્રવૃત્તિઓથી નાચવા ફૂદવા મંડી પડ્યા હતા પણ હવે તેના ખીલતા જતા પરિણામમાં વિશ્વવિગ્રહ જોઈને જેમ એ પૂર ઓસરવા માંડ્યાં છે તેમ કવિતાની વિકારપરાયણ અને અંડખોર કુદાફૂદથી વચલા વખતમાં ઘણા લોકો પોમાઈ ગયા હતા તે પૂર પણ જતે દહાડે અનુભવ થતાં ઓસરશે એમાં મહેને તો બહુ શંકા નથી. થોડા સમય પહેલાં એક પાશ્ચાત્ય ટીકાકારે ઘણા અભિપ્રાયોનો સંગ્રહ કરી જણાવ્યું હતું કે વર્તમાન સમયની એઓની કવિતાસમૃદ્ધિ બહુજ થોડી છે એટલુંજ નહીં પણ બહુ ઊતરતી પંક્તિની છે. એ હકીકતમાં ઠાંઈ નવાઈ નથી. કારણ કે ઉચ્ચ કવિતા એ તો ઉત્કૃષ્ટ માનવ જીવનની ધન્ય ક્ષણોનો ભાવભર્યો પ્રસાદ છે. એ જીવન, એ ક્ષણો ને એ ભાવ, અકેકેક પણ જ્યાં વિરલ છે એ દેશકાળમાં એના પરિપક્વ ફળરૂપ કવિતા વિરલ હોય એમાં આશ્ચર્ય શું?

કળાની દ્રષ્ટિએ જોતાં ચિ. બહેન સુભદ્રાનાં કાવ્યોમાં સ્વભાવ સિદ્ધ કળા હોય અને કવિઓના નિકટ પરિચયથી જે કળા આવી જાય તેવી કળા તો છે; પણ પિંગળ, જોડણી, અલંકારશાસ્ત્ર કે એકંદરે કાવ્યશાસ્ત્રનો એમણે ઝાઝો અભ્યાસ કે થોડો અભ્યાસ પણ ભાગ્યેજ કર્યો હશે; અને મહારા તે તરફ તેમને લઈ જવાના પ્રયાસો તરફ પણ તેમણે ભાગ્યેજ બહુ લક્ષ આપ્યું હશે. કેમકે જેણે અચળા રસનો સ્વાદ લેવા માંડ્યો છે તેને આવાં કાવ્યશાસ્ત્રનાં અને કળાશાસ્ત્રનાં થોડાં ઉચ્ચાવવાં ન ગમે એ સ્વાભાવિક છે. એ બધું તો નાનપણમાં વિદ્યોપાર્જનના સમયમાં થઈ જાય તોજ થઈ

જાય. તોપણ એક બે વસ્તુઓ એમના કાવ્યોમાં મ્હેં જોઈ છે તે એ કે એમાં ઘણા ઘણા અને નવા નવા અનુપ્રાસો એમણે યોજી દીધા છે અને કાવ્ય-સુલભ ઝડઝમક પણ તેમાં અકૃત્રિમ તેમજ પુષ્કળ છે. વળી દ્વિઅર્થી શબ્દોવાળી વાક્યરચના પણ ઘણે સ્થળે સ્વાભાવિક રીતે આવી ગઈ છે. આ સંગ્રહમાં ઘણાંખરાં કાવ્યો ઊર્મિકાવ્યો છે અથવા તેને ભાવગીત પણ કહી શકાય. તેની કક્ષા ઉપર સૂચવ્યું તેમ જાંચી છે. તે પછી છેલ્લા ભાગમાં ભગવત્ લીલાનાં કાવ્યો પણ દાખલ કર્યાં છે. આ કાવ્યોની કક્ષા ઉતરતા પ્રકારની છે. પરલક્ષી કાવ્યો અથવા વર્ણનાત્મક કાવ્યોનો પ્રદેશ ઊર્મિકાવ્યો જેટલો સ્વભાવસિદ્ધ આ લેખિકાને નથી એ સહજ જોઈ શકાય એવું છે. ભાવગીતો અથવા ઊર્મિકાવ્યો એજ એમનો મીરાંબાઈની પેઠે વિહાર-પ્રદેશ છે તથાપિ ભગવત્ લીલાના કાવ્યોમાં પણ તેમની લાક્ષણિક નવીનતા અથવા લોકોત્તરતા સ્થળે સ્થળે દેખાયા વિના રહેતી નથી. ભાવગીતોમાં રૂપક વડે, ઉપમા વડે, વ્યંજના વડે, અથવા રૂપકમાળા વડે, કઠિન સમસ્યાઓને સહજબોધ્ય કરવાની એમની પદ્ધતિ છે. રસ જે કવિતાનો આત્મા છે અને રસોમાં પણ સૌથી ઉત્કૃષ્ટ શાંત રસ કહેવાય છે તેમાં આ કાવ્યોની અપ્રમેય શક્તિ રહેલી છે. વળી નવીન અને પ્રાચીન સંસ્કારોનો અનેરો સમન્વય આ કાવ્યોમાં જણાય છે. ‘માનસ પૂજા,’ ‘ચિત્રગુપ્તના ચોપડા,’ ‘કાદવે કમળ,’ ‘દરબારનાં દયણાં,’ ઇત્યાદિ કાવ્યોમાં જૂના તેમજ નવા વિચારના વાંચકને રસ પડે એવી રીતે સનાતન વિચારણાને એમણે નવી ઓઢણીઓ ઓઢાડી છે. કેટલાંક કાવ્યોમાં સ્ત્રી-કવિનો આત્મા સ્પષ્ટ રીતે દર્શન દે છે. શ્રી કૃષ્ણ પ્રત્યેના જાણે પ્રત્યક્ષ વાર્તા-વિનોદનાં કાવ્યોમાં આ ભાવો આપણે જોઈએ છીએ. કવિ દીનભાવે દીનઅંધુ પાસે જાય છે અને એના ગિરદ ઉપરની એમની અડમ્બ્રક્ષા કાવ્યોમાં અનેકવાર તરી આવે છે. અને ‘એવા તે કેવા છો અલખેલા,’ ‘માયાનાં આછાં ઓઢણાં,’ ઇત્યાદિ કાવ્યોમાં સ્ત્રી હૃદય ઊર્મિભર્યું પ્રકટ થાય છે.

સામાન્ય વાંચકને ખૂબજ રસપ્રદ થઈ પડે, હસાવે, અથવા ગમ્મત કરાવે એવાં પણ ‘કુલ્લેકુ’, ‘વાસનાનો પથારો,’ ‘સોળે સોમ-ઠીઓ કાચી,’ ‘ઘડુલો,’ ‘કમળભૂતું કારખાનું,’ ‘જીવન-નાવનો બેડો,’ ‘મદારીની માયા,’ ઇત્યાદિ કાવ્યો છે. તેમ બીજી તરફથી ‘પંચકોશોને આપ્યા પ્રકાશ,’ ‘બુદ્ધિનું ઇંદ્રજાલ,’ ‘આડાં વૃત્તિનાં વ્યવધાન,’ એવાં વિદ્વદ્ભોગ્ય પણ કેટલાંક કાવ્યો છે. વળી આધુનિક સમયની સમગ્ર-જીવન તરફની નવ-દ્રષ્ટિનાં, સર્વાત્મભાવ અને સહજ અનુકંપાનાં તથા રસને પરિપ્લાવિત કરનારાં પણ અનેક કાવ્યો છે. ‘ભરી અંબાની આંખડી અમીએ’ એ કાવ્યમાં પ્રકૃતિના પ્રેમનાં પૂરનું દર્શન છે. ‘તારી વાડીનાં રૂંલડાં’ એ કાવ્યમાં સર્વ મનુષ્યો પ્રત્યે કવિ-હૃદયના નિર્મળભાવનું દર્શન છે. ‘આજ તારે બારણે હું આવી’ એ કાવ્યમાં વિદેહ થયા પહેલાંજ કવિનો આત્મા પ્રભુના દાર પાસે જઈને તે દારને ખખડાવે છે ને ઉધડાવે છે. ‘દીલમાં છે એ દેહરે સહી’ એ કાવ્યની પહેલી લીટીમાંજ મંદિરોમાં દીલમાં વસેલો દયામય પ્રભુજ ખીરાજે છે એ ભાન કવિ કરાવે છે. વળી ‘જીવરાજ’ને-જીવોમાં જેઓ રાજ જેવા થઈને ફરે છે તેમને-પણ માફો બોધ કવિ આપે છે કે:—

તારે મહેલે વસે છે મહારાજ, જીવરાજ, જો જે એ દેવ ના દુભાય.

કેટલાંક કાવ્યો સંસારના અનુભવો ઉપરથી પ્રસંગોપાત્ત લખાયાં છે. ‘આવાં શાં જોર,’ ‘કસોટી નવ કરશો,’ ‘મન ભૂલે ભણાવું ભણાવું,’ ‘પુજારીને,’ ઇત્યાદિ કાવ્યો આ પ્રકારનાં છે. વળી નય-ણાંનાં નીર,’ ‘હૈયાના ઘાવ,’ ‘મહેરામણની પાર,’ ‘સ્વપ્નાં ઊડી ગયાં,’ ઇત્યાદિ કેટલાંક કાવ્યો તીવ્ર આધ્યાત્મિક અનુભવમાંથી પ્રગટ્યાં હોય એમ સહજ દર્શન થાય છે. કાવ્યસંગ્રહ પ્રગટ કરવાનો વિચાર થયા પછી પ્રસંગોપાત વાંચકને ઉદ્દેશીને બે ચાર કાવ્યો લખાયાં છે તે વાંચીને આપણને આ કાવ્યોની પ્રેરણાનું વાસ્તવિક ભાન થાય છે. એમાં લખે છે:—

મારી માનસ-ગંગાનાં નીર, ધરી ધીર, કોઈ પીળે પ્રવાસી હો વીર.

ભિંજવી ભગવાન એ ભૂમિએ ઊતર્યાં કોઈ નેહીને પાવા એ નીર. કોઈં

આવાં કાવ્યો વિવેચકની કૂદકારા ભારતી કલમને ઢીલી પાડી દઇ એના અંતરને છલકાવવા માંડે તો કાંઈ નવાઈ નથી.

આ કાવ્યોમાં છંદોગ્ધ રચનાવાળાં કાવ્યો બહુ થોડાંજ છે. ઘણાંખરાં તો જાણીતા રાગોની અથવા દેશીઓની ઢગ ઉપર રચેલાં કાવ્યો છે. કેટલીક ગરબીઓ પણ છે. આ બધાં કાવ્યો ગેય છે. જોડણીની બાબતમાં કરિયે અને કરીએ, નહિ અને નહીં, મારાં અને મહારાં, શામ અને શ્યામ કરે અને કર્યે એવા શબ્દોમાં છૂટથી વિકલ્પ રાખ્યો છે અને તદ્ભવ શબ્દોમાં હ્રસ્વ દીર્ઘની યોજનામાં બનતા સુધી થોડાજ ફેરફારો કર્યા છે. કેટલી ભૂલો રહી ગઈ છે તેનું સંશોધન પુસ્તકને છેડે આપેલા શુદ્ધિપત્રમાં જોવામાં આવશે. અને કેટલાંક સહજ સમજાય એવાં સંશોધન વાંચક પોતેજ કરી લેશે એમ આશા છે.

આ ગ્રન્થને સંપાદન કરવામાં પ્રભુએ મહેને નિમિત્તભૂત કર્યો તેથી મને આનંદ અને સંતોષ બનતો થાય છે. મહેને ખાત્રી છે કે આ સંગ્રહનાં કાવ્યો ઘણાં માનવ-હૃદયોમાં પ્રભુપ્રેમ, ઉત્સાહ, શાંતિ અને ઉત્કૃષ્ટ ભાવનાઓ પ્રેરશે, અનેક દુઃખી દિક્ષોના વિસામા રૂપ અને પ્રભુ દર્શનની પીપાસાવાળાં હૃદયોના પીયાવા રૂપ થશે. વળી ‘પૂજા કરી ના કરી’ ‘મોહે મહેમાન,’ ‘પડદામાં ભાત્ય,’ ‘ક્યારે આરતી,’ ‘આંખ ઉરે કેમ ના ઘડી,’ એવાં એવાં કાવ્યોની નવા નવા ઉન્મેષોવાળી પ્રતિભા કવિ હૃદયોમાં પણ અનેરા ભાવો જગાડ્યા વિના રહેશે નહીં. કેમકે આ કાવ્ય સરિતા એ હાલતો રક્ત ફેરવી ફેરવીને કરેલો ‘ટયૂબવેલ’ નથી પણ સાત્વિક કવિહૃદયનો સ્વયંભુ સ્રોત છે. એ હૃદય શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતાના નિષ્કામ અને પ્રભુપ્રીત્યર્થ કર્મના પૂણ્ય આદેશથીજ રેલાઈ રહ્યું છે અને કહે છે:—

મહાનુભાવ મંદિર બીરાજે તેને દર્પણ ધરિયે,
કવિતા—સરિતા રેલી રહી છે તો યે તર્પણ કરિયે.

જ. ભ. દૂરકાળ

॥ श्रीः ॥

અંજલિ

નમોઽસ્ત્વનંતાય સદ્ગુણપૂર્ણે સદ્ગુણપાદાક્ષિણિરોચ્ચાહવે ।
સદ્ગુણનામ્ને પુરુષાય શાશ્વતે સદ્ગુણકોટિયુગધારિણે નમઃ ॥

અંતરની અંજલિ



(ધન્ય જેણે હરિગુણ ગાયા સંસારમાં—ધનાશ્રી—ની રાહ.)

અંતરની અંજલિ સ્વીકારો રે નાથ,
તમે અંતરની અંજલિ સ્વીકારો;
મારા અંતર મંદિરમાં પધારો રે નાથ, તમે૦ ૧
શ્રદ્ધાનાં મૂલ એક નાથ આપ જાણુતા
ગણુતા અમૂલ ઉપહારો રે, નાથ, તમે૦ ૨
તન મન ને ધન નાથ સર્વે તમારું
અજ્ઞાનથી અબુધને ઉગારો રે, નાથ, તમે૦ ૩
લેનારે આપ અને દેનારે આપ નાથ
ટાળો આ જીવનો જીહારો રે, નાથ, તમે૦ ૪
એક અખંડ તત્ત્વ અંતર ઉતારતાં
ન દીસે પ્રપંચના પ્રકારો રે, નાથ, તમે૦ ૫



કોને અર્પણ ?

(બે દિનના મેમાન, અમે તમારા, એ રાહ.)

કોને અર્પણ કરિયે, કવિતા કોને અર્પણ કરિયે ?

પ્રિયતમ પદ પંકજ ધરિયે;

હર ભૂમિ ઝીલનારાં અંતર તેને ચરણે ધરિયે; કવિતાં ૧

મહાનુભાવ મંદિર ખિરાળે, તેને દર્પણ ધરિયે,

કવિતા સરિતા રેલી રહી છે તોયે તર્પણ કરિયે; કવિતાં ૨

નિગમનાદ જ્યાં પહોંચે નહિ ત્યાં શોર કરી શું કરિયે,

જે કવનારો તે સુણનારો સાક્ષી કોને કરિયે; કવિતાં ૩

શબ્દ સમાસની પાર જવું ત્યાં, શી ચતુરાધ્યો કરિયે,

બાળક બાપા માત સમજશે, ચિંતા શીદને ધરિયે; કવિતાં ૪

સાક્ષર ચરણે ક્યમ કરી ધરિયે, બૂલે લાજ મરિયે,

સમાન અસૂયા ભરિયા પેખી, હરમાં શમશમી રહિયે; કવિતાં ૫

અધિકારી વિના અરપી શું કરિયે, ઉપેક્ષકને શું કહિયે,

કવિતા કુંવરી સદા કુંવારી, ક્યમ કરી અપર્ણ કરિયે. કવિતાં ૬



કેવા એ સાદ ?

(નાથ કેસે ગજકો બંધ છુડાવો, એ રાહ.)

કોઈ સદ્ગુરુ મુજને બતાવે રે, કે કેવા સાદે હરિ આવે; ૧

કેવા સાદ કીધા દ્રૌપદીએ કે, હસ્તિનાપુર હરિ આવે. રે કોઈં

કેવા સાદ ગજરાજે કીધા કે, પ્રભુ પોતે વિમાન જ લાવે; કોઈં ૨

કેવા સાદ નરસૈંયે કીધા કે, હાથે હરિ હાર ખેરાવે. કોઈં

કેવા સાદ અજમેળે કીધા કે, પુત્ર સાટે પ્રભુ આવે; કોઈં ૩

એ તે સાદ હશે રે કેવા કે શામ સત્વર દોડી આવે. કોઈં

હુંયે સાદ કરું રે એવા, કોઈ મને ભેદ બતાવે. કોઈં ૪



આ સરિતાનાં નીર

(સખી, ગણી અણોસરી રાત, એ રાહ.)

- આછાં ડોળાં સરિતાનાં નીર, સાગર હિવેખશે નહીં;
કોઇ પ્યાસી પ્રવાસી સોય, અંજલિ લેશે સહી. ૧
- જેની પાસે છે નિર્મળ નીર, અંશી હિવેખશે નહીં;
છે આપે એ ડોળાં નીર, કોમળા કરશે નહીં. ૨
- જેને જંતુવિદ્યાનાં જ્ઞાન, જંતુ જોઇ ખીશે નહીં;
છે જંતુએ જંતુએ જીવ, નિર્બળને હણશે નહીં. ૩
- નવ સ્થૂળને મારશે કોઇ, સૂક્ષ્મ તો મરશે નહીં;
છે અમર જીવોના અંશ, એકમાં અનંતા સહી. ૪
- આ ડોળાં પાણીના જીવ, ઉપદ્રવ કરશે નહીં;
હશે એને રે યોગ્ય જે જીવ, એમાં એ સરશે સહી. ૫
- જેને આત્માનાં હોય દર્શન, સરિતા સૌ ગંગા લહે;
ગણી ગંગા સમાં એ નીર, અંજલિ શિરે વહે. ૬
- પ્રભુ પાણી વહે વણુમૂલ, આજ મૂલ એનાં પડે;
માટે ડોળાંયે લેતા કામ, સમજી શોધો વડે. ૭
- નીર જેવાં તેવાંએ, જીવ તૃપ્ત કાંઇ થાતા હશે;
નીર નીરે પરીક્ષાના જાણુ, તત્ત્વને રહાતા હશે. ૮
- ગાળા ગાળા પ્રવાસી કોઇ, પીશે એને સહી;
નહીં સરિતાને હર્ષ કે શોક, મૂળ જેનાં પત્થર મહીં. ૯
- જેવી તેવી સરિતાનાં નીર, જ્યાંથી વહેતાં સહી;
ભલે દેખાયે પત્થર રૂપ, ઝરણાં અમોલાં મહીં. ૧૦
- સૌ પ્રભુ-પ્રીતિનાં પ્રતીક, ભેદ કોઇ જોશે નહીં;
રાખી એકજ તત્ત્વનાં તાન, પાન કોઇ ખોશે નહીં. ૧૧



માનસ ગંગા



(ધનાશ્રીની ચાલ)

મારી માનસ ગંગાનાં નીર, ધરી ધીર,
 કાઢ પીળે પ્રવાસી હો વીર.
 જરી લેળે આનંદ એને તીર. ધરી૦ ૧
 એ આઘેથી આવતી તૃષા સમાવતી
 શીળા વહાવતી સમીર. ધરી૦ ૨
 ધીરી વહેતી ને કદી વહેતી ઉતાવળી
 જેવાં ઝરણુ દે ગીર. ધરી૦ ૩
 તાપે તપેલની તૃષા છીપાવશે
 શાન્તિ એ ભરશે શરીર. ધરી૦ ૪
 સ્વાદ એસ્વાદ એના જોશો નહીં, વીર,
 એ તો જીવનનાં હીર. ધરી૦ ૫
 ધરનાંને તોલ કદિ ટાંઠાં ન હોય તો
 લે જો અંજલિયો લગીર. ધરી૦ ૬
 તૃષા ન હોય તો નીર ના બગાડશે
 નાંખીને કંકર કથીર. ધરી૦ ૭
 ભીંજવી ભગવાન એ ભૂમીએ ઉતર્યા
 કાઢ નેહી ને પાવા એ નીર. ધરી૦ ૮



કવિ પ્રકૃતિની આસપાસ ફેરા ફેરે



(વાલે ભરી ગુલાલે ભરી બેનીબાની આંખડી—એ રાહ.)

- કવિ વાદળ ને વીજ શું વાતો કરે,
મારાં અંતર લહે કે ખોટાં આ તો ખરે. ૧
- કવિ કોઠિલ ટોકાર મુગ્ધ મનને કરે,
મારે અંતર કો શબ્દ બ્રહ્મ સૂરો સરે. ૨
- કવિ સૂરજ ને ચંદ્ર શું ચેડાં કરે,
મારાં અંતર અવ્યક્ત ને તેડાં કરે. ૩
- કવિ ખિલવે સરોજ ને સંધ્યા ખરે,
મારે અંતર સૌહ્ય કો અનેરાં તરે. ૪
- કવિ ફુલડાંની ફેરમે ફૂલ્યા ફેરે,
મારાં અંતર પરિમલ ભાવેથી ભરે. ૫
- કવિ ઉપાના રંગો આલેખ્યા કરે,
મારાં અંતર કો દિવ્ય જ્યોત દેખ્યા કરે. ૬
- કવિ સરિતા ને સિન્ધુ તર્ક ત્રાપે તરે,
મારાં અંતર ઉંડાણ એવે પાય ના ધરે. ૭
- કવિ વ્યોમ વિહાર હશે કરતા ખરે,
મારે અંતર વિચાર એ તે કોણુ કરે. ૮
- કવિ આપે અનંત રૂપ ધાર્યા ધરે,
મારાં અંતર કો ભાર એવા નારે ભરે. ૯
- કવિ લઇને ઉછીનાં એ પાછાં ધરે,
મારે અંતર જે ઓરતા કોણુ એ કરે. ૧૦
- કવિ કલ્પનાના કાંગરા ચણુતા ફેરે,
મારાં અંતર કહે કે એતો કાળે ખરે. ૧૧

| | | | | | |
|-------|-----------|------------|----------|----------|---------|
| કવિ | પ્રકૃતિની | આસપાસ | ફેરા | ફરે, | |
| મારાં | અંતર | રમે રે | એના | પ્રાણો | પરે. ૧૨ |
| કવિ | જાણો, | ઉપાલંબ | કો કોના | કરે, | |
| મારાં | અંતર | એ જાણી | આનંદો | ધરે. | ૧૩ |
| મન | ઠાવ્યો | કરે ને | કવિ રૂપો | ધરે, | |
| મારાં | અંતર | એ દ્રશ્યના | દ્રષ્ટા | પરે. | ૧૪ |
| કવિ | દ્રાષ્ટએ | સૃષ્ટિ | ઉકેલ્યા | કરે, | |
| મારાં | ઉર | સૃષ્ટિ | દ્રષ્ટિ | સંકેલ્યા | કરે. ૧૫ |
| કવિ | કોરે | કાગળ | શીઢ | રંગો | ભરે, |
| એના | રંગો | આશ્ચર્ય | મારાં | અંગો | ભરે. ૧૬ |
| કવિ | માનસની | મશ્કરી | માયા | કરે, | |
| મારાં | અંતર | એ માયાના | રાયા | ભરે. | ૧૭ |
| કવિ | કર્તાની | આગળે | ઝાંખો | ખરે, | |
| મારાં | અંતર | કિરતારની | પાંખો | પરે. | ૧૮ |
| કવિ | કર્તાની | કીર્તિને | રેલી | ફરે, | |
| મારાં | અંતર | કિરતાર | શું | કેલિ | કરે. ૧૯ |



કવિતાના કોડ નથી છાયા



(ધન્ય જેણે હરિગુણ ગાયા સંસારમાં, એ રાહ)

કવિતાના કોડ નથી છાયા,

શ્રીકૃષ્ણ, મને કવિતાના કોડ નથી છાયા.

હર ઊર્મીએ લેખ છે લખાયા.

શ્રીકૃષ્ણ ૧

કીર્તને કારણે કેમ કહું રે, એ કીર્તિ કુંવારી ના વરી;

કેમ કરીને કોને કાળે એ કરિયે, જાણતા એક શ્રીહરિ. શ્રીકૃષ્ણ ૨

પીંગળ પાઠ કાંઈ જાણું નહીં ને, કવિતાના કેમ કહું કોડ;

સારી નહીં ને નહારી નહીં એ, એવી કવિતા અજોડ. શ્રીકૃષ્ણ ૩

સારી કહું તો સાક્ષરો ખીજે, નહારીયે કેમ કહેવાય;

પ્રભુની પ્રેરીને નહારી કહેતાં, જીભલડી છેદાય. શ્રીકૃષ્ણ ૪

કોની રે પ્રેરણા ને કોની રે હેરણા, કોનાં હશે ફરમાન;

અગમ્ય રહી એ કોણ કરાવે, કોનાં હશે એ વિધાન? શ્રીકૃષ્ણ ૫

ફોગટ પાનાં ભાવે ભરું હું, ભલે કોઈ ગ્રાહક નવ થાય;

ફિકર પ્રભુ મ્હને એની નહીં જો, તું એક રીઝી જાય. શ્રીકૃષ્ણ ૬

અંતરયામીનું શું રે અજાણ્યું, શાને ધરું ચિંતાય;

શક્તિની તુલના મનમાં કહું ત્યારે કૃતિઓના ભેદ જણાય. શ્રીકૃષ્ણ ૭

વિધિનાં વિધાન એ પ્રભુનાં ફરમાન એ, ગુંગાએ ગાન ગવાય;

અહ્લુત લીલા લાલન તમારી, કૃતિ એ ન કોથી કવાય. શ્રીકૃષ્ણ ૮



પ્રેમનાં પૂર

(સખી ઊણી અણોસરીં એ રાહ)

- ઉર ઉભરાય પ્રેમનાં પુર, ભીંજે મ્હારો સામળીઓ,
જરા લેજો ઉચીરે જર, તમારી કામળીઓ. ૧
- જળ ઝીલ્યાના તમને કોડ, પાણીડાં પાછાં વળ્યાં;
કહાન કેવા રે બાંધિયે ગંધ, ખાળ્યાં ન જાયે ખળ્યાં. ૨
- પૂરા નહાયા ન નંદકિશોર, પૂર એ ઓસરી ગયાં,
તોય હસે રે હરિ મંદમંદ, ભાન ન્યાતનાં રે થયાં. ૩
- “નથી નહાવાની અમને ટેવ,” વેણુ અકુરને કહ્યાં;
એવી દેખી દયાની રીત્ય, પાણીડાં થંભી ગયાં. ૪
- જ્યાં ભીંજ્યા રે નંદકુમાર, નીર ત્યાં સૂકે નહીં;
પ્રભુ પ્રેમીને પુરા વિશ્વાસ, પ્રભુ એને મૂકે નહીં. ૫



મેાંધા મહારાજ

(લાલે ભરી ગુલાલે ભરી, —એ રાહ)

- મેાંધા મહારાજ, તમે મેાંધા મહારાજ,
આ માયાની માંહી તમે મેાંધા મહારાજ,
કરિયા તારાજ જીવ કરિયા તારાજ.
એણે અંતર ઘેરીને જીવ કરિયા તારાજ. મેાંધાં ૧
- નવ થાશે રે નાથ એને દેખી નારાજ,
આ અંતે આવરણુ મયે અંશે તહારાજ,
ખરે ખેલો ખલક તોએ લાગે ખારાજ,
માંહી મીઠા મહારાજ એક દીઠા મારાજ. મેાંધાં ૨



ત્હારે ચરણે ચિત લાગ્યાં

(મથુરામાં ખેલ ખેલી આવ્યા, એ રાહ.)

મહારાં ત્હારે ચરણુ ચિત લાગ્યાં, હો કહાન, ત્હારે ચરણુ.

પ્રભુ ત્હારે પ્રસાદ ઉર જગ્યાં, હો કહાન.

૧

મનોહર તેં મોરલીઓ વગાડી, લક્ષ લાવી લાલન તેં જગાડી. હો કહાન.

ઉરે ત્હારી એકજ દેહ લાગી, જૂઠી જગની જંજળ જોઈ જગી. હો કહાન.૨

મહારા સ્વજનેથી સ્નેહ ગયા ઊડી, લોક જાણે લાગણીઓ ખૂડી. હો કહાન.

હરિ હૈયાં કામળ તમે ધડિયાં, એને માયાવી દુઃખ કંઈક નડિયાં. હો કહાન.૩

મને સાચા વૈરાગ એણે આણ્યા, દુઃખદાઇ સંસારને પ્રમાણ્યા. હો કહાન.

એક સાધનથી સાથ સહુ આવ્યાં, ત્યારે ત્હારાંરે ધ્યાન ઉરે આવ્યાં. હો કહાન.૪

પ્રભુ અંતરના નાદથી પોકાર્યા, અમે દ્રૌપદીની જેમ શું ઉતાર્યા. હો કહાન.

દયા દષ્ટિએ દુઃખ સહુ વામ્યાં, વિભુ ત્હારા વિલાસમાં વિરામ્યાં. હો કહાન.૫

પ્રભુ ખડીકથી પહેલાં સમરેતાં, હવે પ્રીત્યેથી ખડીકો વિસરતાં. હો કહાન.

ઇશ આનંદ અર્જુન લાધ્યા, જોયા જીવનના સાર સ્નેહ વાધ્યા. હો કહાન.૬

તોય માયાની નાથ ખડીક લાગે, મહારા કાચાશા યોગ રખે ભાગે. હો કહાન.

પ્રભુ આતો પ્રસ્તાવ બધા ત્હારા, મૂળે જીવે તો જન્મથી બિચારા. હો કહાન.૭

હવે આપ વિના એહને ન ગોડે, રૂપ હૈયે ને નામ ત્હારાં હોડે. હો કહાન.

તમે સામળીઆ સાર આમલીધી, લેહ લાગી તમારી એજ વિધિ. હો કહાન.૮

તમે લીધાં સંભાળી સૌ તમારાં, હવે બાકી રહ્યાં શું અમારાં. હો કહાન.

હતાં ચેતન એ ચેતને સમાયાં, આતો માયા એ બે ઘડી રમાયાં. હો કહાન.૯

જીવન સંધ્યાના રંગ હતા નહોતા, રાતે જાતે શ્રી કૃષ્ણચંદ્ર સ્હોતા. હો કહાન.

શીળા ચાંદનીએ રાત વહી જાતે, રવિ રામ ઉર ઊગશે પ્રભાતે. હો કહાન.૧૦

નહોતા અસ્ત કદી સૂર્યના મગનમાં, એના અનુભવ નામની લગનમાં. હો કહાન.

તારા નામની એ રે બલિહારી, હરિ નામ પરે જાઉં વારી વારી. હો કહાન.૧૧



આપો હશી હોંકાર



(ભક્તિ વડે વશ થાય રમાપતિ, એ રાહ.)

મુજ મનની વાત મોરાર, જગમાં કોઇ ન સાંભળનાર.

મુણુતા સામળ એ નિરધાર.

જગમાં. ૧

જેને કહું તે આગ વધારે, કોઇ ન હોલવનાર. જગમાં.

જહેવારી વાત ગમે નહીં મનને, ઉલટા જ્યાં આચાર. જગમાં. ૨

સંચિત ખેંચ્યાં જ્યાં ખેંચાયાં, ત્યાં નવ દીઠા સાર. જગમાં.

હરિવિણુ ખીજી વાતે હવે એ પામે નહીંજ કરાર. જગમાં. ૩

અંતરની એ કો નવ જાણે, જાણે હદે રહેનાર. જગમાં.

મન હવે તો વૃદ્ધ થયાં છે, બહુ નવ નિકળે બહાર. જગમાં. ૪

અમ્મર મુખ અંતરમાં લાધ્યાં, છુટી ગયા સંસાર. જગમાં.

વાત એની તમે જાણી વિશ્વંભર, આપ્યા અમૃત આહાર. જગમાં. ૫

બહારે ચડ્યા વિણુ જેની એને, કોઇ ન છેતરનાર. જગમાં.

વાત વિસામે છો વનમાળા, આપો હશી હોંકાર. જગમાં. ૬

ચિંતા લઇને ચિંતવન આપો, આનંદ આપ બજાર. જગમાં.

દીન નિરાશી જાય નહીં કો, દીનબંધુ દરબાર. જગમાં. ૭

જીવન સાથી રહો અલખેલા, અંતર ને વળી બહાર. જગમાં.

જે જે વાતો જ્યાં જ્યાં કરિયે, ત્યાં દેજો હોંકાર. જગમાં. ૮

બાળક હું છું બાપ તમે છો, આ તો અમ અધિકાર. જગમાં.

તમ વિણુ ત્રીકમ કોને કહિયે, છુટવા આ સંસાર. જગમાં. ૯



હીંડોળાનો છંદ



(સખી, ગણી અણોસરી રાત, એ રાહ.)

- જમજીવન હીંડોળા માંલ, જીવશિવ ખૂલી રહ્યા;
ખૂલે ખૂલાવે જાદવરાય, જીવ શું ફૂલી રહ્યા. ૧
- જીવ ખૂલે સંચિત અનુસાર, હાથ દોર રહેતી નથી,
દોર દીનદયાળને હાથ, હીંડોળે જે ખીંચીતા નથી. ૨
- જીવનેરે હીંડોળાના છંદ, જીલ્યાવિણુ રહેતા નથી,
પણ હીંચકો હલતી ડાળ, જીવ હીંચ સહેતા નથી. ૩
- હરિ તમને હીંડોળાના છંદ, હીંડોળે રીઝો સહી,
જીવના હો જીવન શું દોષ, એને તમે ખીંચો નહીં. ૪
- તમે બેસાડ્યા બેઠા એહ, એને કાંઈ કહેશો નહીં,
એ એથે તમારી છેય, ઝાઝી હીંચ બેશો નહીં. ૫
- તમે સમતોલે સ્યામ શરીર, હીંચે હલતા નથી,
જીવ હીંડોળામાં રે બેહાલ, હીંચોળે ઝલતા નથી. ૬
- તમે પાકા જીલાવણુહાર, જીવને જોતા રહો,
છે દોરી તમારે હાથ, એને તમે રહાતા રહો. ૭
- જેણે ઝાલ્યા તમારા હાથ, ભાર જાળવજો હરિ,
રખે ગોથું ગોવિંદ એ ખાય, ખહાંય નવ કરશે પરી. ૮
- જમજીવન જીલાવણુ હાર, જીવને જીલાવી રહ્યા,
એવા કેવા ખવાયા હીંચ, ભાન ખૂલાવી રહ્યા. ૯
- હરિ જાળવજો હીંચની ચાલ્ય, જીલો જીલાવો વરી.
જેણે જાણી તમારી એ ચાલ્ય, હીંચોળા ન આવે જરી. ૧૦



પરાપારના પાઠ



(માન્યો મનનો મોહનવર પામિયાં જો, એ રાહ.)

- મહારે ભણુવા છે પાઠ પરાપારનારે લોલ,
મહારે ગણુવા છે ગુણુ નિરાકારના રે લોલ. મહાં ૧
- મહારે ઝાઝા અભ્યાસ તો અજ્ઞાનના રે લોલ.
તેણે આવ્યા છે ગુણુ અભિમાનના રે લોલ. મહાં ૨
- મારા ઘટના ગુરુજી જ્ઞાન આપશે રે લોલ.
પડી શંકા શિવ-જીવની એ કાપશે રે લોલ. મહાં ૩
- ગુરૂ પાટી મૂકીને રહ્યા બોલતા રે લોલ.
ત્યારે જીવ થયા મર્મ એ ઉઠેલતા રે લોલ. મહાં ૪
- ભાઈ ભણુવું ગણુવું એ અજ્ઞાનમાં રે લોલ.
પરાપારના એ પાઠ નથી જ્ઞાનમાં રે લોલ. મહાં ૫



બંસીના બોલ

(ધન્ય જેજ હરિગુણ ગાયા સંસારમાં, એ રાહ.)

- બંસીના બોલ રે અમોલા, શ્રીકૃષ્ણ પ્યારી બંસીના બોલ રે અમોલા;
એની પાસે છે વેદ બોલ પોલા; શ્રીકૃષ્ણું ૧
- વૃજવાસી જાણે કો અનુભવીઓ જાણે;
જાણે શું જન રાજ રોલા; શ્રીકૃષ્ણું ૨
- રસિઆના રાગ એ સુણુતાં રાધાનાં;
હૈઆં લે છે રે હિંડોળા; શ્રીકૃષ્ણું ૩
- બંસીને બોલ ભેદ બ્રહ્મના સુણુાવતા;
નાથ તમે રહીને અમોલા; શ્રીકૃષ્ણું ૪



માયા માડી ને ઘેર મ્હૈયરો

(માન્યો મનનો મોહનવર પામિયાં જો, એ રાહ.)

- મહારાં માયા માડીને ઘેર મ્હૈયરો રે;
મહારે મમતા આદિ અનેક સૈયરો રે. મહારાં ૧
- મહારા બાળા તે જીવ વયે બોધીઆ રે;
ત્યારે સ્વામીના સાથ એણે શોધીઆ રે. મહારાં ૨
- મહારા સ્વામીને ઘેર સદા આનંદ છે રે;
તોય મુજને તો મ્હૈયરના છંદ છે રે. મહારાં ૩
- કાંક ખહાનું મળે ને આવું મ્હૈયરે રે;
દિન ઝાઝાના સ્નેહ મહારા સ્હૈયરે રે. મહારાં ૪
- એમ કરતાં ભાભીનાં રાજ આવીઆં રે;
ત્યારે પહેલાં સમાન ત્યાં ન કાવીઆં રે. મહારાં ૫
- જીવ જ્યમત્યમ કરીને ઘેર ધાલીઆ રે;
ત્યાં તો પ્રિતમના પ્રેમ પછી કાલીઆ રે. મહારાં ૬
- આવ્યા પ્રસવોના દિન પછી પાસમાં રે;
પાછાં આવ્યાં મ્હૈયરના અવાસમાં રે. મહારાં ૭
- રહું મ્હૈયર પણ મન મહારાં નાથમાં રે;
ત્યાં તો ભક્તિ બાળક આવ્યું હાથમાં રે. મહારાં ૮
- મહને પ્રિયતમથી પ્રિય મહારું બાળકું રે;
રાજ ભાભીનાં તોય દુઃખ ટાળતું રે. મહારાં ૯
- થયું મ્હોટું ને મ્હૈયર મ્હોં મૂકિયાં રે;
વળી આવીશું કહેવું નવ ચુકિયાં રે. મહારાં ૧૦
- પાછાં આવ્યાં મ્હૈયર બીજવારકાં રે;
ત્યારે લાગ્યાં પીયર મહને પારકાં રે. મહારાં ૧૧

પુત્ર પ્રગટ્યો છે જ્ઞાન રૂપ ઘેનમાં રે;
શિથળ કાયાએ ધ્યાન એની બેનમાં રે. મહારાં ૧૨

પુરા વાસા થયેથી ઘેર પહોંચ્યુ રે;
સદા સ્વામી સદન સુતે શોભયું રે. મહારાં ૧૩



માયાનાં આછાં ઓઢણાં

(હું તો દોલે રમું ને હરિ સાંભરે રે, એ રાહ.)

ઈશ આછાં આછાં તે માયા ઓઢણાં રે;
માંહી ઝાંખા જીવન રે જણાય, જોવા જ્યોતિરૂપે.
સંસારી અધ્યાસનાં ઓઢણાં રે,
શ્યામ સમરૂં સમરૂં ને સરી જાય. જોવાં ૧

અહંકારોની ભાત્ય પાકી પડી રે;
તન ટૂટ્યે ફીટ્યે નવ જાય. જોવાં ૨

એમાં મમતાની કાર મોટી વણી રે;
એના મનને રે મોહ નવ જાય. જોવાં ૩

નવ આઘી કરાય માયા ઓઢણી રે;
જોવા જીવને તો જાદવરાય. જોવાં ૪

ભાવ ભક્તિએ ભુરખી નાંખી દીધી;
જેણે વશ રે વિશ્વંભર થાય. જોવાં ૫

અલબેલાએ ઓઢણાં ખેંચી લીધાં,
જોયા જ્યોતિ રૂપે જગરાય. જોવાં ૬



કસોટીઓ નવ કરશે

(નાથ કેસે ગજકો ળંધ છુડાયો, એ રાહ.)

કસોટીઓ નવ કરશે, પ્રભુ, તમે કસોટીઓ નવ કરશે;
દીનબંધુનાં બિરદો ન હરશે. પ્રભુ. ૧

કુન્દન હોય ત્યાં કસોટી કરજો, જ્યાં ત્યાં ડગ નવ ભરશે. પ્રભુ. ૨
કસોટીઓના મર્મ હરિ, હું, અબલુ કયમ કરી જાણું;

કસોટીએ કંઈ ભક્તો દુખીઆ રથૂળ નજરમાં આણું. પ્રભુ. ૩
તમ ભક્તોને સુખ દુઃખ નહીં તે, નાથ તમે તો જાણો;

પણ જગજીવો તે નવ જાણે, શું આવરણો આણો. પ્રભુ. ૪
કસોટીઓ કરી કંચનનાં, પ્રભુ, મૂલ તમે દરસાવો;

સાચા મર્મ જડે પ્રભુ એના, જો અંતરમાં આવો. પ્રભુ. ૫



નખળી નાવડી

(આવાં શાં જોર તારાં આવાં શાં જોર—એ રાહ.)

નખળી શી નાવડીને જીવું રે પાર, ભોગવવા ભાર માંછ ભરિયા અપાર;
પાણીને પુર નાવ જીવનનાં જાય, વાટો વિકટ વિભુ નારે ગવાય.
વાતા વંટોળ અને ખડકો અપાર, ઊંધી વળવાને હવે ઝાઝી ન વાર,
બોલે ખલાસી હવે નાંખી ઘો ભાર, હલકી કરો તો લઉંજેમ તેમ પાર.
નારે એ ભાઈ માંહી માયા અપાર, એમાં ભર્યા છે મારા જીવનના સાર,
લાગ્યા ન પાર એની હોડી દુખી, એ તરતે તર્યાની જો જાણુતે ખુખી.
નખળી શી નાવ એ તો છે રે શરીર, જીવું ભવપાર જેમાં ખારાં રે નીર,
વૃદ્ધા ખલાસી એને ચેતવે અપાર, માયા મૂકીને ભજી લે તું ભવતાર.
કર્મોના ભાર જેમાં મમતા અપાર, જતાં એ જીવ નવ છોડે લગાર.
તારણકળા એ એક હરિનાં રે નામ, જેથી રે જાય જીવ નિજને મુકામ,
અહંતાના ભાર જીવ અળગા કરે, ત્યારે ભવરૂપ આપ ભવને તરે.



કપરી કસોટીઓ ન કરશો



(ધન્ય જેણે હરિગુણ ગાયા,—એ રાહ•)

- કપરી કસોટીઓ ન કરશો, કૃપાળ, તમે કપરી કસોટીઓ
દાસ દિલના વિશ્વાસ નવ હરશો. કૃપાળ૦ ૧
- પિડોને પિંજરે પંખી પડેલ જીવ;
ઉડવાની આશ નવ ધરશો. કૃપાળ૦ ૨
- નેહોનાં નીર નાથ ના રે સુઝાવશો;
તૃષ્ણા ભરેલ જીવ તરશો. કૃપાળ૦ ૩
- સંગો કર્યા છે એણે અંગોના ઉરથી,
અનૃતના ગુણ એને ગણુશો. કૃપાળ૦ ૪
- જીવજ્ઞ ભાખવું તો રહેલું છે શામળા;
અધરું આચરવું ન કરશો. કૃપાળ૦ ૫
- માયા મધુરી માવ આપે સ્વીકારી તો;
જીવશું જરી ન રોશ ધરશો. કૃપાળ૦ ૬
- માયાના મહાત્મ્ય કેમ આવાં ન હોય કદાન;
આપે આશ્ચર્ય શું ધરશો ? કૃપાળ૦ ૭
- માનવનાં મન બૂલ્ય કરશે જરૂર, જીવ
માયાવી માની માફ કરશો. કૃપાળ૦ ૮
- માયાવી હોય એ તો દાસ નથી માહરો;
એમ કદી આપ ના ઉચરશો. કૃપાળ૦ ૯
- જ્ઞાતાદિ બૂલીઆ તો એના શા આશરા;
કિંકર કસોટીઓ ન કરશો. કૃપાળ૦ ૧૦
- ઠપકા દેશે ને દાસ ઠેઠ સુધી રોકશે;
જીવન હવે તો જીરવશો. કૃપાળ૦ ૧૧



સંદેશા ક્યાં લગી ?

(સર્વ તજને ભજ્યે શ્રી ગોવિંદને, એ રાહ.)

સામળીઆ સંદેશા ક્યાં લગી કહાવશે,
અધીરાં ઉર હવે નવ ધરતાં ધીર જો;
અંતરમાં અવિનાશી ક્યારે આવશે,
ઉર આવરણુ ભેદાનાં નથી શું હીર જો. સામળીઆં ૧
નિર્ગળ જીવ જાણે છે જીવન નંદના,
માટે શોધ્યા સખળ તણા સહચાર જો;
વિનવીને વિભુ કરિયે તમને વંદના,
પરમપદે પહોંચાડો વિશ્વાધાર જો. સામળીઆં ૨
કેટકેટલા જન્મોના, જીવન, વાયદા,
વિમળ મને જોતાં નવ થાય વિલંબ જો;
જૂદારા જોવામાં પ્રભુ શા કાયદા,
પ્રેમ રીતે નવ ઘટતા કોઇ પ્રબંધ જો. સામળીઆં ૩
અનુભવમાં આવો પણ આંખ જીવે નહીં,
પ્રભુને પડદા ન ઘટે દાસો પાસ જો;
અંતર આંખ ઘડો તો જીવ જીવે સહી,
વિરહો વહેવા સરજનયા નથી દાસ જો. સામળીઆં ૪
સામળના સંદેશા જેને આવિયા,
એનાં ભાગ્ય વખાણે વિધિ ને શેષ જો;
અમને તો ભણકારા એના આવિયા,
એ ભણકારે નિશ્ચય છે સંદેશ જો. સામળીઆં ૫
સંદેશા અંદેશા સામળમાં નથી,
આ તો એ ઘડી વૃત્તિના જ વિલાસ જો;
સંદેશા લેતા દેતા ન્યારા નથી,
પ્રિય પરોક્ષ નથી, પ્રેમીની પાસ જો. સામળીઆં ૬.



નયણાંના નીર



(ચરખા કાંતેસે બેડા પાર, એ રાહ૦)

મારે નયણેથી આછાં આછાં નીરો વહે,
 નવ જાણું સુખે કે એ તે દુઃખે વહે;
 દેવ દાસોને દુઃખે, દાખો, કોણુ દહે,
 મને કારણુ કહો રે, એનાં કોણુ કહે ? ૧

મારા મનના રે મરમો મોહન કોણુ લહે,
 મારાં અંતર વિનાશી વસ્તુ ના રે દહે;
 એક આત્માના વિરહો એતો નારે સહે,
 ક્યારે મળશે કનૈયો એ તે કોણુ કહે. ૨

મારે નયણેથી આછાં આછાં નીરો વહે,
 ભલે શ્યામ સંભારી એ સુખેથી વહે;
 નાથ નિર્ગુણ માટે શું એને નારે લહે,
 શ્યામસુંદર તો આંસુ એવાં ના રે સહે. ૩

મને એમ સુઝે એ એની સાથે વહે,
 અરે એવાં જાણીને નીરો ઘેરાં વહે;
 તોય રસીયો તો મારો રાજરાજ રહે,
 એમ પ્રહ્લની સાથે મન રમતાં રહે. ૪

એને જગમાં જવાનાં માયા ક્યાંથી કહે,
 આંસુ સુખે કે દુઃખે કહો કેમ વહે ?
 એનાં હારદ તો હરિ એક હૈયે લહે,
 હરિ હૈયે તે આંખો ખહાર માટે વહે. ૫



ક્યાં ક્યાં વંદન કરીએ !

(અમે તો જે દીનના મેમાન, એ રામેરીની ચાલ.)

ક્યાં ક્યાં વંદન કરીએ તારાં ક્યાં ક્યાં વંદન કરીએ,
 શાં શાં વર્ણન કરીએ તારાં શાં શાં વર્ણન કરીએ. તા૦ ૧
 સચરાચરમાં સ્થાન તમારાં, ચોદિશ વંદન કરીએ. તા૦ ૨
 પરાવાણી તું પોતે પ્રભુ ત્યાં, શાથી વર્ણન કરીએ. તા૦ ૩
 નિર્મળ મન મંદિરમાં તારાં, અમોલ આસન કરીએ. તા૦ ૪
 પ્રેમ સિંહાસન ઉપર તુજને, અમૂર્ત મૂર્તજ કરીએ. તા૦ ૫
 દિવ્ય જ્યોતિનાં દર્શન કરીને, આવરણો પરહરીએ. તા૦ ૬
 સંકલ્પોના અર્ધ્યો ધરીને, કર્મરહિત પ્રભુ થઈએ. તા૦ ૭
 અક્ષય પ્રેમ તણા ઉપહારો, તુજ ચરણોમાં ધરીએ. તા૦ ૮
 વિસર્જનો કદી નવ હો તારાં, અખંડ સ્થાપન કરીએ. તા૦ ૯
 વંદન નંદના નંદન તારાં, સ્પંદન સ્પંદન કરીએ. તા૦ ૧૦

❀ ❀ ❀

ગરીબની ઝુંપડી

(મથુરામાં ખેલખેલી આવ્યા, એ રાહ.)

મહારી ગરીબની ઝુંપડીએ આવ્યા હો રાજ, તમે ગરીબની૦
 મહેં તો તમ જોગ સાજ ના સજવ્યા હો રાજ, ગરીબ૦ ૧
 આપ રાજને ખેસણાં સિંહાસનો રે,
 મહારા ડગમગતા દિલનાં અહીં આસનો રે. મહારી૦ ૨
 તમારી શેષ શારદ સ્તુતિઓ કરે રે,
 મહારી ઝુંપડીએ ચોર ફેરા ફેરે હો રાજ. મહારી૦ ૩
 પ્રભુ ભાવના ભૂખ્યા સાજ જોતા નથી,
 આપ નામનાં બહાનાં ખોતા નથી હો રાજ. મહારી૦ ૪
 રાજ આવ્યા તો ઝુંપડી પાવન થઈ રે,
 મહારી જનમ મરણની ભીતી ગઈ રે. મહારી૦ ૫
 તન મન ને એ ઝુંપડાં માહરાં રે,
 આજ તમને સોંપ્યાં એ તમારાં હો રાજ. મહારી૦ ૬

ઝાંખીની ઝંખના



(રધુનાથજીનો ખૂબ રંગ ખીલ્યો, એ રાહ.)

મને સદ્ગુરનાં દર્શન કરાવો, ગિરિરાજ ધરણી,
 સદ્ગુરનાં દર્શન કરાવો, દેહે દેહીનાં જ્ઞાન દરશાવો. ગિરિં ૧
 મારા અજ્ઞાન ગોવર્ધન ઉઠાવો,
 મેઘ માયાનાં પૂરને હઠાવો. ગિરિં ૨
 મારી બુદ્ધિ યશોદા બનાવો,
 એમાં બ્રહ્માનંદને દર્શાવો. ગિરિં ૩
 મારાં અંતર વૃંદાવન બનાવો,
 ભક્તિ રાધાનાં દર્શન કરાવો. ગિરિં ૪
 મારી પ્રજ્ઞાદિ ગોપીઓ તેડાવો,
 ગોપ સદ્વિચારને પ્રકટાવો. ગિરિં ૫
 ગોપ ગોપીના સ્નેહ દરશાવો,
 એની લીલાનાં ભાન કરાવો. ગિરિં ૬
 મને ચમનાનાં દર્શન કરાવો,
 બળરામ નામ નાવે તરાવો. ગિરિં ૭
 કહાન ઘેતોનાં ભાગ્ય દરશાવો,
 મહને ઝાંખી માટે ન તરસાવો. ગિરિં ૮



શંકર સ્તવન

(મારું માણુકડું રીસાયું, એ રાહ.)

ગૌરીના નાથને વનવું રે, મહને દીલમાંથી દરશન આપો,
 શીરમાંથી ગંગાને ભાલમાંથી ચંદ્રમા, મનમાં એ મૂર્તિઓ સ્થાપો. ૧
 હિરમાંથી મુંડમાળા શાને ધરી છે, પ્રભુ દુષ્ટોને આપવા શું તાપ,
 ગરલ ભરેલ વ્યાલકંઠે ધરીને, વિષ જીરવ્યાં કેમ તમે આપ. ૨

એ નીલકંઠ રૂપનાં ધ્યાન ધરતાં, અમૃત આવતાં હાથ,
 ગૌરી ઉછંગ રૂડો શોભતો ગણુપતિ, મંગળનો કહાવતો નાથ. ૩
 કામનાઓ બાળીને ભસ્મ આપી ભક્તને, તમારા તો એ શણુગાર,
 નંદીનાં મહાત્મ્ય પ્રભુ શું રે વખાણીએ, જોણે ઝીલ્યા તમભાર. ૪
 ત્રિશુળ ધરીને ભવ ત્રણ તાપ ટાળીઆ, ભક્તોના તમને ઉચાટ,
 પૂર્ણકામી તોયે તમે તપ રે તપીને, જનને દેખાડતા એ વાટ. ૫
 લક્ષ લાભ બાળકો શું સિદ્ધિબુદ્ધિ રાજતાં, આપ દરબાર ઉમાનાથ,
 કાર્તિકની હાક હર સ્વર્ગમાંય ગાજતી, પૂજી રહ્યા છે સુરસાથ. ૬
 શેષ શારદ શિવસ્તવનો કરે, મને ઝાંખીના ઉર અભિલાષ,
 ભોળા છો નાથ તમે ના નવ પાડતા, મને દેખાડજો રે કૈલાસ. ૭

❀ ❀ ❀

શારદાને આંગણે સોહાગ

— — —

(ધન્ય જોણે હરિગુણ ગાયા સંસારમાં, એ રાહ.)

| | |
|-----------------------------------|------------------------------|
| મા શારદાને આંગણે સોહાગ, | સદૈવ મા શારદાને આંગણે સોહાગ, |
| મા બહેઓ પ્રસાદ દધ વાગ. | સદૈવ૦ ૧ |
| માગે પ્રસાદ દેવ દાનવ ને માનવો, | |
| પામે એ કોઈક મહા ભાગ. | સદૈવ૦ ૨ |
| પામે પ્રસાદ એના પ્રસરે પરાગ જેમ | |
| મોગરે મધુર થાય બાગ. | સદૈવ૦ ૩ |
| માને પ્રસાદ થાય પાંગળાયે પોપટો, | |
| મહિમા ઓ મહિમા અથાગ. | સદૈવ૦ ૪ |
| માને પ્રસાદ પામે પ્રસિદ્ધિ પડિતો, | |
| જેને આપે અધીશ્વર માગ. | સદૈવ૦ ૫ |
| પાણિએ પુસ્તક ને વાણિએ વેદના | |
| વીણાએ ગાય માત રાગ. | સદૈવ૦ ૬ |

| | |
|------------------------------------|----------|
| માના પ્રસાદને પામવા પ્રતાપીઓ, | સદૈવં ૭ |
| પૂજતા એ માતાના પાગ. | |
| મા, એ પ્રસાદના યિન્દુને કાજ અમ | |
| ઉર આજ શોધતાં લાગ. | સદૈવં ૮ |
| જાણું જગબાળનાં જનુનીયે આપ છો, | |
| આપજો અમારા, મા ! ભાગ. | સદૈવં ૯ |
| વેરો વરદાન મા, પ્રેરો ઉર જ્ઞાનમાં, | |
| માણીએ એ આપના સોહાગ. | સદૈવં ૧૦ |

❀ ❀ ❀
સંતોને આમંત્રણ

(મહારાની ચાલ.)

| | |
|--|---------|
| આવજો અમારે દેશ, સંતો મારા, આવજો અમારે દેશ; | |
| ત્યાં તો જીવું છે જૂદે વેશ. | સંતોં ૧ |
| ભાવતાં ભોજન ત્યાં નથી મારા સંતો, | |
| મધુર રસો નથી પીવા; | |
| હરિરસ પાન કરીને રે રહેવાં, | |
| આવજો કાઈ મરજીવા. | સંતોં ૨ |
| બાગ બગીચા ત્યાં નથી મહારા સંતો, | |
| નથી રે ગુલાબી ગાન; | |
| પ્રેમના તાર પ્રભુશું રે જોડી, | |
| ત્યાં તો ભૂલવાં છે દેહનાં ભાન. | સંતોં ૩ |
| પ્રેમનગરના અમે રે પ્રવાસી, | |
| ને પ્રેમી હમારો નાથ; | |
| અણુગણુ પંથ પલકમાં કપાએ, | |
| સંતોના હોય સંગાથ. | સંતોં ૪ |

❀ ❀ ❀

તારાં પાવન પગલાં

(બે દિનના મેમાન,—એ રાહ.)

હરિ હવે થયાં હિર હસતાં, તારાં પાવન પગલાં વસતાં

નહીં મન તહીંથી ખસતાં—તારાં ૧
 જીવ ભાવો જીવ ભૂલ્યા જીવન, આપે રસથી રસતાં. તારાં ૨
 અખંડ સુખ અણુમૂલાં આવ્યાં, લક્ષે લાલન લસતાં. તારાં ૩
 આમ સમૃદ્ધિ આપી અમને, શું એ સુખ છે સસતાં. તારાં ૪
 હિતર જીવન આપો અમને, ત્યાં લગી તો નથી ખસતાં. તારાં ૫
 હાથ ગ્રહી હરિ હસીને બોલે, તમે જ અમથી ખસતાં. તારાં ૬
 અમે હતા ને આમ જ હૃદયું, રખે હવે વરી ખસતાં. તારાં ૭
 ખરે ખસ્યેથી થશે હૃદયાં એ, રખે કરમ કેા કસતાં. તારાં ૮
 હૈયાં હૃદયકયાં ત્યાં હરિ બોલ્યા, નહીં ખસો અમ વસતાં. તારાં ૯
 એ વરદાને હિર આનંદે, આપ જીવે હરિ હસતાં. તારાં ૧૦



કમળો કૃષ્ણ ચરણમાં ધરીએ

(બે દિનના મહેમાન,—એ રાહ.)

કૃષ્ણ ચરણમાં ધરીએ, કમળો કૃષ્ણ ચરણમાં ધરીએ,

જો જળથી જીવંત કરીએ—કં ૧
 પ્રેમ પદ્મ દળ જગ જળ જોતાં, વસતાં કેારાં રહીએ. કં ૨
 પદ્મ પ્રભુને પ્રિય છે પ્રેમે, પદ પંકજમાં ધરીએ. કં ૩
 ક્ષણ કુલ જળથી જગપતિ રીઝે, તો ક્યમ આળસ કરીએ. કં ૪
 ભક્તિ વડે ભગવાન ભીંજે છે, શાને આંસુ ભરીએ. કં ૫
 સહેલાં સાધન શાસ્ત્રે શોધ્યાં, શીદ મુંઝાધ મરીએ. કં ૬
 એટલુંયે જો નવ કરીએ તો, ક્યાંથી ભવજળ તરીએ. કં ૭
 આ સંસારે વારે વારે, શું કરવા અવતરીએ. કં ૮
 હૃદય કમળ આ ધરીને હરિને, કલિએ કૃતકૃત્ય સરીએ. કં ૯



અંતરદીપ



(સખી ઊણી અણોસરી,—એ રાહ.)

મનમોહનના મંદિર માંય, દીપક અજવાળાએ રે.
 જે જ્યોતિએ દેવ દરશાય, એ દેવ દિલ ભાળાએ રે. ૧
 એ જ્યોતો ફરી ના જુઝાય, અખંડ એવી બાળાએ રે.
 જે જ્યોત્યે જગત જગદીશ, એક ઉર ભાળાએ રે. ૨
 જે જ્યોતોએ જીવના ફંદ, બધા પ્રજાળાએ રે.
 ઉર આવરણને ભરનાર, અજ્ઞાન ગાંઠ ગાળાએ રે. ૩
 ઘો જ્યોતિ એ જગના નાથ, ઉર અજવાળાએ રે.
 એવી જ્યારે પ્રગટ જ્યોત્ય થાય, ત્યારે મન વાળાએ રે. ૪
 મનમોહનના મંદિર મહાંય, એ કાજ દીપ બાળાએ રે.
 જે જ્યોતિમાં જ્યોતો સમાય, દૈત ભાવ ટાળાએ રે. ૫



ભુવને અજવાળાં



(શું લઈ અચરન કરિયે,—એ રાહ.)

આજ ભુવન અજવાળાં, મારે આજ ભુવન અજવાળાં
 એ પ્રભુકૃત છે મરમાળાં—મારે ૧
 જે જ્યોતિએ વસ્તુ જડતી, ઉઘડતાં ઝટ તાળાં—મારે ૨
 જે જ્યોતિને તેજે અટકે, કર્મ ચોરના કાળાં—મારે ૩
 જે જ્યોતિએ જગ ઈશ્વરનાં, રૂપ દીસે જ નિરાળાં—મારે ૪
 જે દીસતાંતાં ઝાંખાં ઝાંખાં, દીસે આજ રૂપાળાં—મારે ૫
 જ્યોત થતાં મંદિર ઝળહળાયાં, ન રહ્યાં એકે જાળાં—મારે ૬
 આ જોતી જે જ્યોતની જોતી, જેણે આ અજવાળાં—મારે ૭

એ જ્યોતિ ક્રોધ અદ્ભુત જોઇ, આ તો એનાં ડાળાં—મારેં ૮
 એ જ્યોતિની અમર નદીઓ, આ તો એનાં નાળાં—મારેં ૯
 એ જ્યોતિ જીવ શિવ જણાયા, બ્રહ્મસદન અજવાળાં—મારેં ૧૦
 નિશ્ચે આ જ્યોતિને જોતાં, જ્યોતિ રૂપ નિરાળાં—મારેં ૧૧



આંતર રાસ

(સખી બાળી અણોસરી—એ રાહ)

આજ અંતર વૃંદાવન ચોક, કહાન રાસ ખેલી રહ્યા,
 વૃત્તિ રાધા થઈ રસ રૂપ, બ્રહ્માનંદ રેલી રહ્યા. ૧
 ઉર ઉગ્યો પૂનમનો ચંદ્ર, જીવ એ જોઈ રહ્યા,
 થયા કામનાઓના ધ્વંસ, મોહન મોહી રહ્યા. ૨
 સત્ ચિત્ત અને આનંદ, દેવ ત્યાં ટોળે મળ્યા,
 નિરખી રે નિજનંદ સુખ, એક રૂપ એમાં ગળ્યા. ૩
 એ જોતા વિભુના વિલાસ, એક ને ઉમાપતિ,
 ને જીવથી ના જોવાય, કવાય કેમ કવિની વતી. ૪
 રસ રૂપ કનૈયો એ કહાન, ખેલાવે ખલક બધું,
 રસ પ્રેમીને ઉરે અખંડ, અનુભવી માણે મધુ. ૫



માનસપૂજ.



(જે દિનના મેમાન—એ રાહ)

શું લઈ અર્ચન કરીએ તારાં શું દઈ પૂજન કરીએ?

ઉપહાર તને શા ધરીએ? તારાં ૧

પૂરણબ્રહ્મ તું સૌમાં વ્યાપક, આવાહન શાં કરીએ. તારાં ૨

અવનિ રહી પ્રભુ તું આધારે, ક્યાં તુજ આસન ધરીએ. તારાં ૩

પદરજ તારી પાવનકારી, ત્યાં અર્ધ્યો ક્યાં કરીએ. તારાં ૪

નિર્મળ તારાં નામ કરે પ્રભુ, ગંગાજળ શાં ધરીએ. તારાં ૫

વાસ સર્વમાં વિષ્ણુ તમારા, વસનો ક્યમ કરી ધરીએ. તારાં ૬
 સ્મરણ તમારાં શીતળ કરતાં, ત્યાં ચંદન શાં ધરીએ. તારાં ૭
 અક્ષય પ્રેમ તમારા વરસે, ત્યાં અક્ષત ક્યાં ધરીએ. તારાં ૮
 પરિમલ સૌમાં પ્રસરે તારો, ત્યાં પુષ્પો ક્યાં ધરીએ. તારાં ૯
 દિવ્ય જ્યોતિ તું સૌનો જ્યોતિ, ત્યાં દીપક ક્યાં કરીએ. તારાં ૧૦
 વાયુરૂપે વિભુ જીવન સૌનું, ધૂપ તને શા ધરીએ. તારાં ૧૧
 વિશ્વંભર તું સૌને ભરતો, શાં નૈવેદ્યો કરીએ. તારાં ૧૨
 રાજરિદ્ધિ સૌ તારી ત્રિકમ, ત્યાં તાંબુલ ક્યાં ધરીએ. તારાં ૧૩
 અનંતરૂપે તું સૌમાં હરિ, નિરાજનો ક્યાં કરીએ. તારાં ૧૪
 અપાર તું તુજ પાર નથી તો, પ્રદક્ષિણા કેમ કરીએ. તારાં ૧૫
 પુષ્પાંજલિઓ પુષ્પની કરતાં, તનમન તારાં કરીએ. તારાં ૧૬
 તન મન ધન પ્રભુ નથી અમારાં, શું તુજ ચરણે ધરીએ. તારાં ૧૭
 સકળ સૃષ્ટિ તુંરૂપ હરિ ત્યાં, કેનું કેને ધરીએ. તારાં ૧૮
 તુજ વિણ હાલો હામ નહીં તો, વિસર્જનો ક્યાં કરીએ. તારાં ૧૯
 એક અમારાં અંતર સૂનાં, આવ્ય તને ત્યાં ભરીએ. તારાં ૨૦
 અર્ચન કરનારો જે જૂદો, તે તું રૂપે કરીએ. તારાં ૨૧
 એ ઉપહાર ધરીને તારાં તુંથી પૂજન કરીએ. તારાં ૨૨



વનમાળી વિરાટરાજ



(ધન્ય જેણે હરિ ગુણ ગાયા, એ રાહ,)

વ્યાપી રહ્યા છો વનમાળી, વિરાટરાજ, વ્યાપી રહ્યા છો વનમાળી.
 વિશ્વ રચના રચી છે રસવાળી. વિરાટ ૧
 લક્ષે લહું હું લાલ લીલાની વાડીઓ, લટકે લટકારે ડાળા ડાળા. વિ. ૨
 વેષો ધરો છો વળી વિધવિધ એ વાડીએ, એથી થઇ એ રઢિયાળી. વિ. ૩
 ભજવો છો વેષ નિજભાવથી ભૂમંડળે, કૃત્રિમતા ક્યાંય ના નિહાળી. વિ. ૪
 ભોગો ભર્યા છે ભલી ભાતના ભોગવવા, જમતા જમાડતા દ્યો તાળી. વિ. ૫

જીવને વિરાગ જરી દેતા ન આવવા, રમતો રોકાય એમ બાળી. વિ. ૬
એક નથી છો અનંત અલખેલડા, માયાઓ એ તો મરમાળી. વિ. ૭
બહાલાં આ વિશ્વ મહને લાગે વિભુવડે, રજે રજે રોશની રૂપાળી. વિ. ૮
હું એ તુંરૂપ રાજ તું એ હું રૂપ રાજ, એક અખંડ જ્યોત ન્યાળી. વિ. ૯



બહુરૂપી

(ધન્ય જેણે હરિ ગુણ ગાયા, - એ રાહ.)

એક એ અનેક રૂપ ધારે, આ અંતરે એક એ અનેક રૂપ ધારે.
એના આનંદ નિત્ય નવા મારે-આ અંતરે ૧
ઘડીમાં ગોપાળ થાય, ઘડીમાં રઘુપાળ થાય,
ઘડીમાં શ્રી સામ્ય થઈ પધારે-આ અંતરે ૨
ઘડીમાં અંગાને રૂપ, ઘડીમાં જમવાને રૂપ,
ઘડીમાં રમવાને રૂપ ધારે-આ અંતરે ૩
ઘડીમાં એ મનરૂપ ઘડીમાં એ ધન રૂપ,
ઘડીમાં પ્રજ્ઞાન્ન રૂપ ધારે-આ અંતરે ૪
અણુગણુ ધર્યાં ને વળી અણુગણુ ધારશે,
એમાં ઉપાધિ શી અમારે-આ અંતરે ૫
એ અંતર રહ્યાને અમે લઈએ એવારણું,
જે રહેલ આત્મને આધારે-આ અંતરે ૬



ઘટ ઘટમાં ગિરિવરધારી

(અમે તો બે દિનના મહેમાન, એ રાહ.)

ઘટઘટમાં ગિરિવરધારી, તારી મનહર મૂર્તિ ન્યારી.

ઉતરી આંખ્યોની અંધારી, તારાં ૧
ન્યારે ન્યારે રૂપે નટવર, નેત્રે જોતાં હારી, તારીં ૨
શી સામગ્રી, શી તૈયારી, એહ રહી છું વિચારી. તારીં ૩

આણુઆણુ અમૂઝાં મૂલો ભરીઆં, ચેતનની ચિનગારી. તારી૦ ૪
 વાવરતાં હજી વિશ્વ ન શીખ્યું, બુદ્ધિ બાળ બિચારી. તારી૦ ૫
 માનવ માટે માયા વાટે, વ્યાપકતા વિસ્તારી. તારી૦ ૬
 સમૃદ્ધિ શિખરે જીવ ચડાવી, આપ રહ્યા અવિકારી. તારી૦ ૭
 આસ્ત ભાતિ પ્રિય રૂપે રહીને, સીંચ્યાં અમૃતવારી. તારી૦ ૮
 મન અભિલાષા મૂર્તિ જોવા, પૂરી ગિરિવરધારી. તારી૦ ૯
 જડ ચૈતનમાં જાદવ જોયા, અનંત રૂપ અવતારી. તારી૦ ૧૦

❀ ❀ ❀ માનસે તું મોરલી બજાવ

(ધન્ય જોષ્યે હરિ ગુણ ગાયા,—એ રાહ.)

માનસે તું મોરલી બજાવ, કનૈયા, માનસે તું મોરલી બજાવ.

આવ, અંતર પ્રદેશને ગજાવ. કનૈયા૦ ૧

મોરલીને નાદ મહાદેવ મોહ પામીઆ,

એ મોરલીના સાદને સુણાવ. કનૈયા૦ ૨

બંસીને નાદ ડોહ્યાં દેવ દેવાંગના,

એમ અમ અંતર ડોલાવ. કનૈયા૦ ૩

મોરલીને નાદ સર્વ ભૂલી ગોપાંગના;

એમ સર્વસ્વને ભૂલાવ. કનૈયા૦ ૪

મોરલીને નાદ બહેતાં યમુનારે સ્થંભીઆં,

એમ માયા પૂરને થોભાવ. કનૈયા૦ ૫

મોરલીને નાદ વર્યાં રાધા વ્રજાંગના;

એમ જીવ બ્રહ્મને વરાવ. કનૈયા૦ ૬

મોરલીના મંત્ર મર્મ જાણે મહાભાગ કે,

અમને એ ભાગ્ય તું ભજાવ. કનૈયા૦ ૭

એ મોરલીના મંત્ર મન સુણતાં સદૈવ કાન;

જન્મજન્મ આમ એ સુણાવ. કનૈયા૦ ૮



અંતરના આગળા ઉઘાડો

(સખી સાબરમતીનાં નીર,—એ રાહ.)

જરા અંતરના આગળા ઉઘાડશો, હો જીવરાજ, જરા અંતરના આં
શ્યામ સૂતા સખાને જગાડશો. હો જીવરાજ ૧

| | |
|--|-------|
| તમે એકલડા ભોગ ભોગવશો, ખરી વખતે સખા સ્હાય ખોશો. | હો ૨ |
| તમે વિષયો વેરીથી ન મ્હોશો, દગા દેશે અંતે એ તમે રોશો. | હો ૩ |
| અભિમાનભર્યાં અવનિ વિચરશો, નથી ઠરવાના ઠામ ત્યાં રખડશો. | હો ૪ |
| જગ જૂઠાની જાળ ના ફસાશો, જોવા જોવો નથી એ તમાશો. | હો ૫ |
| થશો વેવલા તો વૈરીએ વવાશો, પ્રભુ બૂલ્યા તો પાછળ પસ્તાશો. | હો ૬ |
| સખા સામળના સ્નેહ ના વિસરશો, જગે એકલા ન ફરવા નીસરશો. | હો ૭ |
| સગાં સ્વારથે વિશ્વાસ નવ કરશો, થશે દૂર સહુ એકલડા મરશો. | હો ૮ |
| સખા સામળની સંગ જો વિચરશો, ભવ સિન્ધુ એ નાવ સમા તરશો. | હો ૯ |
| માટે અંતરના આગળા ઉઘાડો, એને રીઝવીને સાથ શું જમાડો. | હો ૧૦ |
| એની કદિએ ઉપેક્ષા ન કરશો, પૂરા પ્રેમે એ પ્રિયને ભીંજવશો. | હો ૧૧ |

લક્ષ્મીની લીલા

(ધન્ય જેણે હરિગુણ ગાયા,—એ રાહ.)

લક્ષ્મીએ લીલા શું માંડી, સંસારમાં લક્ષ્મીએ લીલા શું માંડી,
બધી દુનિયાં બની છે આજ ગાંડી. સંસારમાં ૧
અર્થો ને કાજ કે આપ્તો સંતાપતા, ભાન ભૂકીને રહ્યા ભાંડી. સં ૨
પૈસાને કાજ પ્રાણી પાપો ન ન્યાળતા, પરભવ ભીતિયે છાંડી. સં ૩
રાજા ધરાય નહીં, રૈયત ધરાય નહીં, ધનથી ધરાય નહીં રાંડી. સં ૪
ઘોળે દિવસ ધની લૂંટે લાચારને, ધન ધરેલ ઘેર ખાંડી. સં ૫
પૈસા વગર પ્રિય લાગે પરાયા, દુનિયાં થઈ છે સાવ ડાંડી. સં ૬
સગાં સીદાય તોય સામાં ન ભાળતાં, લોક મરજદ પણ છાંડી. સં ૭
માયાને કાજ કેક મરવાં એ તાકતાં, મારે છે કેક તો કુભાન્ડી. સં ૮
ધાતા કરે ને ધન ભેગાં કરે તોય, દુઃખ શકે નહીં છાંડી. સં ૯
સંતોષ વિણ સુખ નહીં રે સંસારમાં, સંતો કહે વગાડી ડાંડી. સં ૧૦
એ રે સુભાગીઓ તૃણાઓ ટાળતા, જેણે હરિશું મીટ માંડી. સં ૧૧

સાચાં સગપણ

(ભજન.)

સાચાં રે સગપણ સીતારામનાં, જીવ જો સાચાં રે સગપણું
બીજાં સંસારી સગપણ સહુ નામનાં. જીવ જો ૧
સ્નેહી સ્વજન સહુ સ્વારથ શોધે, અંતે નહીં એ કે કામનાં. જી ૨
કાયાએ માયાએ તને મોહજ લાગે, સ્મરણ ભૂલાવ્યાં એણે શામનાં. જી ૩
મૃગજળ પાછળ તું શીદ મથતો, નથી રે દેકાણું એનાં દામનાં. જી ૪
વિશ્વંભર આ વિશ્વ ભરે છે, કામ શું છે તારે દામનાં. જી ૫
અજ્ઞાને તું એથી વીંટાયો, દુઃખ આવે છે એની મામનાં. જી ૬
તું સત સુખરૂપ એ જડ દુઃખરૂપ, શેના એ હંકારો હાડ ચામના. જી ૭
તું જીવ શિવરૂપ સત્ય સ્વરૂપે, ઓળખી લે રૂપ આત્મારામનાં. જી ૮

અમે તો એકલ આનંદ લઈએ

(દયાનિધી દુસ્તર માયા તમારી-એ રાગ.)

- અમે તો એકલ આનંદ લઈએ,
પ્રભુના પ્રેમ મહીં રત રહીએ. અમે તો૦ ૧
- મનને માનવ-મેળા વહાલા,
અજંપા એકલ કરતું ઠાણા;
બ્રમણી ટેવ સ્વભાવે કાલા. અમે તો૦ ૨
- રજ્જેગુણ રાજસ સુખો બતાવે,
અંતે એ અંધન હેતુ કહાવે;
અનુભવ કરતાંયે એહ વિતાવે. અમે તો૦ ૩
- વિદેહી વાસનાએ દેહ આવે,
અહંકાર અનૃતમાં લપટાવે;
સંગોની પ્રીતિ એહ કરાવે. અમે તો૦ ૪
- છદ્રિયને અંગથી અસંગ થઈએ,
એણે સુખ આવ્યો નહીં એ લહીએ;
હવે કેમ બેભાન રહી, એ વહીએ. અમે તો૦ ૫
- આત્મા તો અખંડ સુખોના રાગી,
થયા જીવ તદ્દપિ ન ટેવ એ ત્યાગી;
દિશાઓ બદલ્યે ખરી શોધ લાગી. અમે તો૦ ૬
- હવે તો સુપ્ત જીવેને જગાડી,
પરિપૂર્ણ માંહે માયાઓ લગાડી;
સુધારી લઈએ બાજુ જે બગાડી. અમે તો૦ ૭
- હરિ એ કરવાં તો હાથ તમારે,
મૂક્યા સંગ કાઈ ન સાથ અમારે;
હવે જીવ એકલ આપે પધારે. અમે તો૦ ૮
- તમે વિણુ જીવ દુઃખ કોણુ વિચારે,
તમારી એક જ ઓથો અમારે;
જીવન છો જાણુ, કહું શું વધારે? અમે તો૦ ૯

નટવર નિત્ય નવલે રૂપે

(ધન્ય જેણે હરિગુણ ગાયા, - એ રાહ.)

નિત્ય નિત્ય નવલે રૂપે, નટવર તમે નિત્ય નિત્ય નવલે રૂપે,
ખહાર ભીતર જોતાં મન ખૂપે. નટવર૦ ૧
કોઈ દિન મંદિર મૂર્તિએ દેખીએ, કોઈ દિન મનમાં અરૂપે. નટવર૦ ૨
કોઈ દિન બૂખ્યા ભમતા રે ભાળીએ, કોઈ દિન જમતા તૂપે. નટવર૦ ૩
કોઈ દિન દુનિઆ ડોલાવતા રે દેખીએ, કોઈ દિન કરતા ધૂપે. નટવર૦ ૪
કોઈ દિન સાગર સરિતા રેલાવતા, કો દિ સંતાયલા કૂપે. નટવર૦ ૫
સ્થાવરને જંગમે રંગે રે રમતા, રાજી રહ્યા રે રંક ભૂપે. નટવર૦ ૬
વિશ્વવિલાસ એમ વિધવિધ રૂપે, કરતા દીઠા રે રૂપ છૂપે. નટવર૦ ૭
પ્રેમીએ પીંડ પીંડ પેખ્યા પ્રભુ એ, વ્યક્ત અવ્યક્ત એક રૂપે. નટવર૦ ૮

ચિત્રગુપ્તના ચોપડા

(ધન્ય જેણે હરિગુણ ગાયા, - એ રાહ.)

ચોપડા તપાસો તમારા, ઓ ચિત્રગુપ્ત ચોં
અહીં કેટલા છે વાસો અમારા. ઓ ચિત્રગુપ્ત૦ ૧
સુણી એ સંદેશ વિધિ હાર્યો કરે છે,
કાણુ લે હિસાબ આ અમારા. ઓ ચિત્રગુપ્ત૦ ૨
એહ અધિકાર એક દાસોની પાસ છે,
આવ્યાં ઓસાણુ ભાવ ન્યારા. ઓ ચિત્રગુપ્ત૦ ૩
ચોંકીને ચિત્રગુપ્ત ચિત્તમાં વિચારતા,
મુઝે છે જાણુવા એ ધારા. ઓ ચિત્રગુપ્ત૦ ૪
સંદેશ પાઠવે એ દાસોની પાસ એમ,
ચોપડા સમાપ્ત છે તમારા. ઓ ચિત્રગુપ્ત૦ ૫
વાસના વિનાનાં કર્મ લખતા નથી અમે,
છે અંતર પિછાન સમ ધારા. ઓ ચિત્રગુપ્ત૦ ૬

અંતર તમારાં આનંદમાં રમે છે,
હરિ હાથ હવે લેખ છે તમારા. ઓ ચિત્રગુપ્ત ૭
દાસના હિસાબ હરિ હાથ રહે છે,
નથી અધિકાર ત્યાં અમારા. ઓ ચિત્રગુપ્ત ૮
શ્યામે સમે છે ને શ્યામે રમે છે,
સત્ ચિતમાં સમાસો તમારા. ઓ ચિત્રગુપ્ત ૯
હળવાં હૈયાં ને દાસ અંતર જુવે ત્યાં,
ચિત્રગુપ્ત ચિત્ત દીઠા ન્યારા. ઓ ચિત્રગુપ્ત ૧૦

શું કહું અંતરયામી ?

(શું લઈ અરચન કરિયે, - એ રાહ.)

શું કહું અંતરયામી, તમને શું કહું અંતરયામી.
પ્રભુ શરણુ રહું શિર નામી. તમને ૧
સતત તમારાં સ્મરણુ ન રહેતાં, કાણુ કર્મની ખામી. તમને ૨
અધ્યાસો એ આડા આવે, કારણુ મનમાં પામી. તમને ૩
કર્મો કંટક વેરે રસ્તે, આવરણુ વાડ નકામી. તમને ૪
તોડી ફોડી હું તમને ન્યાળું, એમ કરો શ્રીના સ્વામી. તમને ૫
પ્રપંચ પ્રેમ તમે પ્રીછો છો, અમ નજરો જગ સામી. તમને ૬
અષ્ટ પ્રહરમાં ઘડી એક માધ્યમે, જોશો નહીંજ હરામી. તમને ૭
એ એક પ્રહરના અનંત મહિમા, વેદ વદે ગજગામી. તમને ૮
વેદ વચન વિશ્વાસ ધરીને, વિપત જઈશું વામી. તમને ૯
વિપત પડ્યે વારો માગીશું, નાથ અમો છું સકામી. તમને ૧૦
સહાય સદા છો પૂરણુકામી, રાખી નથી કંઈ ખામી. તમને ૧૧
વળી વળી માગું વિઠ્ઠલવર હું, જીવજુદિ છે જામી. તમને ૧૨
રંક અમો છું રાજ તમે છો, તો શી લાજ નકામી. તમને ૧૩
રાજ રીઝો તો માગ્યું આપો, નિકર કરો નિષ્કામી. તમને ૧૪
એવું કરો જે અહોનિશ મહારી, વૃત્તિ રહે તમ સામી. તમને ૧૫
કોઈ કાળે નવ જૂહું તમને, એ છો અંતરયામી. તમને ૧૬

ભવસાગરમાં નાવ

(સીતાજીના મહિનાનો રાગ)

ભવસાગરમાં મહારાં નાવ, હીલોળે હૈઆં હાલતાં રે
આ જળની મુસાફરીમ્હાંય, મોજાં ના ખાલી જતાં રે
કદી કદી એ સ્થિર ચાલ્યાં જાય, છોળ્યો કદી આવતી રે
મહારે હૈએ હાહાકાર થાય, મોળ્યો મુખે આવતી રે
કદી વાયરા વસમા વાય, ડામાડોળ થઈ જતાં રે
મહાસાગરમાં પડે ધન, ખોળ્યાં એ ના જતાં રે
મહારા મોંઘા ભરેલા માલ, ચિંતા ચિત્તમાં ભરી રે
હરિ ચાલે નહીં રે ઉપાય, પડી એ જતા સરી રે
મ્હેં તો કરવા કમાણી જે ધન, લીધાં છે સાથમાં રે
નવ જાણું વટોળો મ્હાંય, રહેશે શાં શાં હાથમાં રે
હરિ હોડી હીલોળે જાય, પાણીના પારો નથી રે
છે વસમી વિકટ વિભુ વાટય, બેઠામાં સારો નથી રે
મહારા નાવિક નંદકુમાર, દયા લાવી થાવને રે
રહ્યા બાકી બચાવીએ માલ, પારે લઈ જવને રે
હરિ હોડી ને સામન સાથ, જીવને જળવો રે
નિશ્ચે શામ સુકાની છે સાથ, કિનારો બાળવો રે

અનંત જીવન સ્રોત

(તોટકછંદની ચાલ)

યદિ જીવન સ્રોત અનંત ભર્યાં, જીવ શક્તિ નહીં કેમ જાય તર્યા
જગકાનન જીવ અનેક કર્યાં, પણ કાળની કાળથી બીકભર્યા
જળ સ્રોત થકી નવ શાન્ત થયા, કુમળાં કુસુમે નવ દાહ ગયા
સુખકાળ કર્યા બહુ યત્ન કરે, નવ મર્મ જડે દુઃખ ક્યાંથી તરે
જવ દેહ દીધી વળી બુદ્ધિ દીધી, દર્ષ સાજ અને શીખવીજ વિધિ
સુખસાજ ભર્યા પણ દુઃખ થયું, કંઈ કારણ એ અણગણ રહ્યું

નથી રે નથી રે બધું ગુમજ એ, પણ શોધ વિના સૌ સુમજ એ. ૭
 રહીઆ કરી યોગ સમાધિ અને, ઋષિઓ મુનિઓ તુજ કાજ વને. ૮
 કરી મંથન શાસ્ત્ર રચીજ ગયા, જીવ કારણ કંઈકે કનાજ થયા. ૯
 કહે અમૃત તે નવ હોય બીજે, ભર્યું શાસ્ત્ર વિષે દર્ઢ જીવન એ. ૧૦
 પણ ભાગ્ય વિના જીવ શુંજ કરે, અધિકાર વિના અર્થ કયમ સરે. ૧૧
 પરતંત્ર એ જીવનો દોષ કર્યો, અધિકારી તણીજ એ રાશે રસ્યો. ૧૨
 પરિત્રાણ કરો પ્રભુ પાપીજ છું, કરણાજીજનો પ્રભુ સિન્ધુ જ તું. ૧૩
 જેમ તેમ કરીને ઉગારીજ છો, વળી કાં જળ માંહી ડુબાડીજ છો. ૧૪

❀ ❀ ❀
 સંતો એને જાણવા

(રામલક્ષ્મણ વનમાં સિધાવતા, એ રાગ)

ધન્ય ધન્ય ધર્યા દેહો એમણે, જેએ ઓળખ્યા અવધકિશોર
 સોંપી હાથ દોર, સંતો એને જાણવા. ૧
 એને દેહોમાં રનેહો હોતા નથી, નથી હોતા વિષયના વ્યાસંગ,
 ચડ્યા હરિ રંગ. સંતો ૦ ૨
 એનાં માનવમાં મન ગોડે નહીં, નહીં અપત્ય કલત્રમાં પ્રીત,
 ભક્તિની એ રીત. સંતો ૦ ૩
 એને કાયામાયાનાં માનો નહીં, નહીં કાઈ સંગાથે દ્વેષ.
 વધે જેથી કલેશ. સંતો ૦ ૪
 એનાં પરદુઃખ જેઠ દિલ પીગળે, કરે પ્રભુને એ પ્રેમે પોકાર
 ટાળો દુઃખભાર. સંતો ૦ ૫
 અભિમાન નહીં એને જ્ઞાનનાં, ભર્યા અંતરે અખૂટ ભંડાર
 દેખાડે ન બહાર. સંતો ૦ ૬
 અધિકારીને સર્વસ્વ આપતા, કાપતા એના સર્વ સંદેહ
 ધરી સાચા રનેહ. સંતો ૦ ૭
 એને દ્રષ્ટ પદારથ જેટલા, એમાં આવી ગયા ઉપરામ
 અંતર આત્મારામ. સંતો ૦ ૮

- વિશ્વે વિવિધ વિલાસો જે બાસતા, તે તો જાણે માયાના પ્રપંચ
 બોભે નહીં રંચ. સંતો ૦ ૯
- તનમનથી સંતોશે સમસ્તને, હરિરૂપ થયાં જેને જક્ત
 ઓળખતાં અવ્યક્ત. સંતો ૦ ૧૦
- વિશ્વે વશીઆ વિભુ એણે પેખીઆ, દેખ્યા સર્વમાં સતચિતરૂપ
 ત્રિભુવન ભૂપ. સંતો ૦ ૧૧
- કોની સાથે કબેશો ને દેખો કરે, આપે આપ રમે જ્યાં અખંડ
 કરે કો શું ખંડ? સંતો ૦ ૧૨
- પર દોષે લક્ષો નવ રાખતા, ગણે હરિના એ સર્વ સંકેત
 જે માયા સમેત. સંતો ૦ ૧૩
- એની સુરતા સદા રહે શામમાં, બીજી કામનાઓ થઈ ધ્વંસ
 આપે એ તો હંસ. સંતો ૦ ૧૪
- અહંકારના અંશ એને નહીં, માને પ્રભુની દયાઓ સદાય
 ઓછા ઓછા થાય. સંતો ૦ ૧૫
- સર્વસ્વ સોંપ્યાં એણે સ્થામને, જાણે કેમ ઓશીંગણ થાઉં
 શરણ એને જાઉં. સંતો ૦ ૧૬
- સર્વ સદ્ગુણ સંતોમાં શોભતા, કેમ જાણે હરિના એ અંશ
 સફળ જેના વંશ. સંતો ૦ ૧૭
- સાચા સંતના ગુણને કહેવા કદી, નથી શેષ મહેશ સમર્થ
 ક્ષાંક્ષાં માંડે વ્યર્થ. સંતો ૦ ૧૮
- ગુણ ગાતાં ગંગાનાં સ્નાનો વળે, મળે પુણ્યો શ્રેયસ્ અવિનાશ
 અંતરમાં પ્રકાશ. સંતો ૦ ૧૯
- સંતચરિતે પવિત્ર જીવન થતાં, વળી જેથી પ્રભુ છે પ્રસન્ન
 વસે એશું મન. સંતો ૦ ૨૦
- નાથ નિજથી અધિક દાસોને ગણે, દીનબંધુને દાસ ન ભિન્ન
 સદા છે અભિન્ન સંતો ૦ ૨૧
- વંદુ વિશ્વે વશ્યા એવા સંતને, વંદુ સંતસેવ્યા ભગવંત.
 આપે એ અનંત. સંતો ૦ ૨૨

આશા અમ્મર તું શેણે થઈ રે ?

(રૂક્મણીહરણનો રાગ.)

આશા તને હું એમજ પૂછું, અમ્મર તું શેણે થઈ રે ?
 ઝાઝી નહીં તોય થોડી તું રહેતી, મૂળ મૂકીને તું ના ગઈ રે ૧
 એક અમ્મર મેં તો આત્માને જાણ્યો, બીજી તું અમ્મર બાસતી રે
 નિત્ય નિત્ય રૂપ નવાં તું તો ધરતી, સંતોષથી આધે નાસતી રે ૨
 પેટ નથી તારાં પૂરાં ભરાતાં, અમ્મર થઈ અલી શું રળી રે
 આશરા આપ્યા સૌએ તને અંગે, તોએ કોને પૂરી ના ફળી રે ૩
 દુઃખી આ જીવનમાંયે તું રહે માતી, ધીરજ અલી ત્હારી ધન્ય છે રે
 જીવન દોરી તું જીવની જણાતી, જેને તુજ સમ નહી અન્ય છે રે ૪
 તું અલી અમ્મર ને આત્મા એ અમ્મર, બીજે તો પ્રીતિ ના ઘટે રે
 એને વરીને સતી જે તું રહેશે, તો અમર બાકી મરણ ના મટે રે. ૫



હરબારનાં દયણાં

(રાગ ધીરાનો.)

માયાની ધંટી માંડી રે, દયણાં તો હરબારેથી મળ્યાં;
 દળતાં તો નવ ખૂટ્યાં રે, કેટલાં એ તો નવ જાયે કળ્યાં. માયાનીં ૧
 પહેલાં દળ્યાંતાં પીયરનાં, ને પછી દળ્યાં ધરમાંય,
 પુત્ર કલત્ર નાંખી ગયાં, એનાં દળ્યાં આવી દયાય;
 થાકી હારી બેઠાં રે, ત્યાં તો કર્મ રાગનાં બળ્યાં. માયાનીં ૨
 તન થાક્યાં ને મન મુંઝાયાં, ક્યારે આ પુરાં થાય,
 સવાર પડે ને સામી ધંટી, ના તે કોને કહેવાય;
 દળવાં તો નિશ્ચે પડશે રે, એતો નક્કી કર્મે મળ્યાં. માયાનીં ૩

રાગ માંડ્યા મ્હેં તો દળતાં દળતાં, જે ઓછા લાગે થાક,
 દરબારને કાંધ આવે દયા, એ મહારા મનના તાક;
 કાંધ ખખરો તો હું કહાડું રે, દયણું તે મ્હેં ક્રોનાં દબ્યાં. માયાનીં ૪
 જાણુ પડી જે એ તો વેઠનાં ને રાજનાં તો નામ,
 એ વેઠવાળા તો છોડે નહીં, હું ભરડી કહાડું તમામ;
 રાજને અરજી નાંખી રે, તારે રાજ્યે શું આવું રખ્યાં? માયાનીં ૫
 હજુર હુકમ નકી આવશે, આશા ભરી જોઉં વાટ,
 દરબાર દયાળુ દિલના, નકી ટાળશે એહ ઉચાટ;
 જેમ તેમ રાજ રીઝે રે, એવે ઉપાયે મન રે વળ્યાં. માયાનીં ૬



ઝાકળ ખિન્દુ

(સંત વચનથી છુટે માયા—એ રાગ.)

ક્ષણભંગુર આ જીવન સાર, આવડા શા ઉત્પાત,
 ઝાકળ ખિન્દુ જીવતર જાણી, જાણી લે જીગતાત. ૧
 પડદો ચીરી જો તું પોતે, તોજ જણાશે જાત,
 માયા મોઢે ભૂલો ભમીઓ, પડી પટોળે ભાત. ૨
 સંચિત તુજને દોરાવે ને તેવાં થાય ક્રિયમાણુ.
 જાળ ગુંથી કરોળાએ, ત્યાંથી ક્યાં પરિત્રાણુ. ૩
 ઓચિંતાં તને તેડાં થાશે, જાતું પડે જરૂર,
 કાંધ સાધન સાધી લે તો ન જાય જમને પુર. ૪
 એ આપ બળે તો નહીં બને, તું માગ કૃપા ભગવાન,
 દીન દયાળ જ છોડવશે ને, કરશે આપ સમાન. ૫
 આ સહુ ક્ષણભંગુર તું જોજે, અમર જોનારો એહ,
 એ વિદ્યા જો હાથ થઈ તો, ધન્ય ધર્યાં આ દેહ. ૬



અજ્ઞાનનું જોર

(કોણે હિંચોળા મારી હીંચકાની ઢોર-એ રાગ.)

આવાં શાં જોર તારાં આવાં શાં જોર, ઓ રે અજ્ઞાન તારાં આવાં શાં જોર,
અંતર આવીને કર્યા અંધારાં ધોર, તારે પ્રતાપ પ્રાણી જેવાં રે ઢોર. ૧

દશ્ય દ્રષ્ટા ને દેહ જૂઠાં નર્યા, તારે પ્રતાપ એને મન રે વર્યા,
અંધાર ને આચ્છાદન એવાં કર્યા, અંધ આગળે જેમ રૂપો ધર્યા. ૨

કરી રે કળા ને મોર ઢાંકી દીધા, મનની ઢેલ્યોએ લાવ ના રે લીધા,
રાવ રાણાને તેં તો રંક રે કીધા, કોને ન જંપ તારા ભાવો દીધા. ૩

સંતો ને શાસ્ત્ર તને આધું કરે, તોયે તું મૂળથી નારે મરે,
જ્ઞાની મુનિનાં તું તો બાનો હરે, ધડીમાં એના તું ફજેતા કરે. ૪

તારા પ્રભાવ, પ્રાણી માત્રમાં પડ્યા, તારા વિનાના કોઇ નારે જડ્યા,
તારા રે રંગ એવા પાકા ચડ્યા, નારે શીટ્યા એ તો ટૂટ્યા સડ્યા. ૫

આવાં અહભુત તમને કોણે કર્યા, આપ મરીને કોણુ સુખથી સર્યા,
અહ્યા મનની સાથે રે તેં તો હેરાં કર્યા, તુજને વરીને એ તો નારે ઠર્યા. ૬

તુંથી મુંઝાય મન હરિને વરે, તો તારા ઝળકાટ તું ઝાંખા કરે,
તારા ભારે પ્રભાવ જીવ શું રે કરે, દયા દાખે દયાળ તે તુજને તરે. ૭

અપાર ઇદ્રજ્જળ તેં અવધિ કરી, જાદુગર ભક્ત એને જાણે ખરી,
'અ'નો અધ્યારોપે લય રે કરી, જ્ઞાતાઓ જ્ઞાનમાં રહેતા ઠરી. ૮

જ્ઞાન અજ્ઞાન લગી તારા પ્રતાપ, બન્ને છૂટે ત્યારે આપે રે આપ,
કરવા તો સહેલ છે આરે આલાપ, અધરા છે જીવને જાણુવા રે આપ. ૯



રાજહંસને

(મધુરાંમાં ખેલ૦-એ રાહ.)

- માનસને તીરે પધારો હો રાજહંસ,
માનસને તીરે પધારો.
માનસને તીર છોડી મોતીનો લહાવો,
શેનો શોધો તમે ચારો. હો રાજ૦ ૧
- માનસના કાંઠડા છોડી હો હંસલા,
જંગલના મારગ શું ઝાલ્યા. હો રાજ૦ ૨
- માનસને તીર સંગ હંસાના છોડીને,
પશુ પંખીને મંગે શું મહાલ્યા. હો રાજ૦ ૩
- વનઘેરી ઝાડીમાં શાને ગુંચાયા,
જ્યાં વિષયોના વાયરા વાયા. હો રાજ૦ ૪
- મનમાન્યું ચાલ્યે તો જાણો વવાયા,
વળો પાછા, નહીં તો ફસાયા. હો રાજ૦ ૫
- એ પારધી તમે પરે ટાંપી રહ્યો છે,
એથી બચવાના કરજો વિચારો. હો રાજ૦ ૬
- પારધીને હાથ પડ્યા પહેલાં રે રાજહંસ,
માનસને તીરે પધારો. હો રાજ૦ ૭
- માનસને તીર સંગ હંસના કરીને,
કરો સાર ને અસારના વિચારો. હો રાજ૦ ૮
- રાજહંસ છો રહો રાજહંસ રૂપથી,
રખે રાજહંસ રૂપને વિસારો. હો રાજ૦ ૯



જય જીવન વ્યર્થ આ અમૂલાં

(ધન્ય જેણે હરિગુણ-એ રાગ.)

જય જીવન વ્યર્થ આ અમૂલાં,
એ માનવી જય જીવન વ્યર્થ આ અમૂલાં;
સુવાસના વિના રે જેમ ફૂલાં. એાં ૧

શાને આવ્યો ને તું શું રે કરે છે,
મન રે ભમે છે સાવ ભૂલાં. એાં ૨

શિવના સંગાય શું છોડી તેં દીધા,
જીવન જણાય છે અટૂલાં. એાં ૩

સંસારી સુખ નવ સાચાં સમજવાં,
અંતે તો દરશે એ લૂલાં. એાં ૪

જીવન આવ્યાં જગદીશને રે જાણવા,
ઓળખી સે રૂપ એ અતૂલાં. એાં ૫



ઝાકળ પાણી

(જે દિનના મેમાન-એ રાહ.)

આ જગ સુખ ઝાકળ પાણી, જે જીવ, આ જગ
એ વાત ન તુંથી અજાણી. જે જીવં ૧

દૂરથી જેતાં મનહર મોતી,
મતિ લેવા લલચાણી. જે જીવં ૨

ધૃષ્ટિ ધરીને અડવા જતાં,
સરી ગયાં થઈ પાણી. જે જીવં ૩

| | |
|------------------------------------|------------|
| ઝાંઝવડાના જૂઠા જળથી, | |
| તૃષા કોની છીપાણી. | જો જીવં ૪ |
| આગળ સુખ અંગારા પાછળ, | |
| જ્યાં માયા બંધાણી. | જો જીવં ૫ |
| અહીંનાં સુખ અનુભવ્યાં છે તેં, | |
| કેવી મજાઓ માણી. | જો જીવં ૬ |
| અચૂક અંતર સાક્ષી પૂરે, | |
| નથી રહી સુખ એંધાણી. | જો જીવં ૭ |
| સુખ નથી એ સુખના ભાસો, | |
| જ્યાં લગી જ્યોતિ અજાણી. | જો જીવં ૮ |
| અવિચળ સુખ જો લેવાં ઇચ્છે, | |
| એને લેજ પીછાની. | જો જીવં ૯ |
| જ્યાં નહીં ક્ષેપો જ્યાં નહીં વેપો, | |
| વૃથા થતી જ્યાં વાણી. | જો જીવં ૧૦ |
| કહે બતાવ્યે એહ જડે ના, | |
| અનુભવથી લે માણી. | જો જીવં ૧૧ |



મનમૃગલા, કસ્તુરી તુજ પાસ છે !

(આધવજી સંદેશો કહેજો શ્યામને, એ રાહ.)

| | |
|--|---|
| મન મૃગલા કસ્તુરી તારી પાસ છે, વને ભમે એ મિથ્યા તુજને ત્રાસ છે. | ૧ |
| ભૂખે ને તરશે તું દેહ શાને દમે, ઝાંઝવડાં જળથી રે તરશે નહીં સમે. | ૨ |
| કસ્તુરી તુજ અંતર, એણે વન પૂર્યાં, દોડ્યે થાક્યો ઉલટાં ત્હારાં દીલ જુર્યાં. | ૩ |
| અમૂલ ખજાનો જો રે ત્હારી પાસ છે, વિષયવાસના એ તો ત્હારા હાસ છે. | ૪ |
| જગ મૃગજળને માન્યું તેં શું સત્ય રે, તરવાઓ વાધીને ભાગી ગયરે. | ૫ |
| દેવી રે સંપત્તિના તૃણ તેં છૂંદીઆ, ભાન ભૂલી શત્રુનાં વન તેં ખૂંદીઆં. | ૬ |
| ઠાળ કેસરી ઘડીમાં છાપા મારશે, અધુરી રે શોધ્યે તું નિશ્ચય હારશે. | ૭ |

તૃષ્ણાની તરફાને રે તું રોધજો, ઉરમાં છે અમૃતકુંપી તું રોધજો. ૮
 શાન્તિ રે રાખીશ તો શોખ્યે સહેલ છે, સદ્વૃત્તિની આ તો તુજને ટેલ છે. ૯
 મૃગલાને જીતી કર્તુરી ભોગવે, એ રાજાઓ અમ્મર સુખને ભોગવે. ૧૦
 મનમૃગલો કર્તુરી એતો આતમા, મૃગલાને છે કર્તુરી તો જાતમાં. ૧૧
 આતમા ને ઓળખતાં મન દોડે નહિ, પૂરણકામી કર્તુરી ભોગે સહી. ૧૨



હંસા, દૂર કાં જામે ?



(લાલેહરી ગુલાલે ભરી—એ રાહ)

અંતરમાં ઈશ ઉર દૂર કાં જામે, અંતર આનંદ દુઃખ કાં તું જામે ?
 વિષયોને વન કેમ જાવાં ગમે, રે હંસા તો માનસરોવરમાં રમે. ૧
 રાજનાં બાળ કેમ ટૂકડા જામે, એ દુઃખમાં રે દિન કહો કેમ નિર્ગમે,
 ધરણીનાં ધન શું ન દેખ્યાં તમે, ખોજો નહીં તો દુઃખ ક્યાંથી વમે. ૨
 એ પૂરણ પરિબ્રહ્મ આ પુરમાં રમે, એને જોવા ન જીવ તને કેમ રે ગમે,
 દેવ દિલમાં દેખો તો દુઃખ સરવે સમે, સુર સંતો લહે સુખરૂપ રે અમે. ૩



અમૂલાં આયુષ



(બે દિનના મહેમાન—એ રાહ.)

અમૂલાં આયુષ આ વહી જાય, જીવને કેમ અજંપ ન થાય ?
 હવે તો પણ ન ગુમાવી જાય. જીવને ૧
 અરધાં આયુષ્ જિંધે જાતાં, કંઈક કિશોરે જાય. જીવને ૨
 યુવા દિવાની દશાયે જાતી, ત્યાં વૃદ્ધાઓ છાય. જીવને ૩
 તોર ગયા ને ભાર ગયા વળી, કાયાયે કરમાય. જીવને ૪
 તારાં તારી આશ ન મૂકે, જ્યાં લગી જીવ છે કાય. જીવને ૫
 ડગલે પગલે સ્વારથ જોતાં, કાં મમતા ન મૂકાય. જીવને ૬

ખમા ખમા કદી થાય છતાં તું, રખે ભૂલ્યો ખાય. જીવને૦ ૭
 એ મમતાયે એ ઘેર જન્મી, ઝુલવું ઝોળી મહાંય. જીવને૦ ૮
 માટે જીવ જન્મણો મૂકી, સાધ તું સદ્વિદ્યાય. જીવને૦ ૯
 પ્રભુ વિના સૌ પર તું જાણી, અસંગ શેં નવ થાય. જીવને૦ ૧૦
 હાર્યું કરીશ એ વાર્યું કરે તો, જીવન જપે જાય. જીવને૦ ૧૧
 અભય ચરણમાં તું લય થા તો, અમ્મર શાન્તિ થાય. જીવને૦ ૧૨

❀ ❀ ❀
ભવસિન્ધુ ખારો નવ જાણો

(રધુનાથજીનો ખૂબ રંગ ખીલ્યો-એ રાગ.)

ભવસિન્ધુ ખારો નવ જાણો રે, એને મીઠો મહેરામણ માણો,
 તનુ જાણો તર્યાનાં વહાણો રે. ભવ૦ ૧
 સુખ સાજ ભર્યા છે અમૂલા, સાર લેવાના છે રે અતૂલા,
 નથી જીવને મૂક્યા અટૂલા રે. ભવ૦ ૨
 સુખદુઃખનાં ભર્યા છે બજારો, એમાં ડાઘનો નથી ધજારો,
 અરે બહોરતાં તો કરવા વિચારો રે. ભવ૦ ૩
 રખે મોંઘાને સોંધું તું જાણે, રખે પડળો તું દ્રષ્ટિએ આણે,
 અહીં આવવું એ દેવો વખાણે રે. ભવ૦ ૪
 નથી એકેય વસ્તુ અધુરી, તને આપી છે બુદ્ધિ મધુરી,
 ખરી ખખરો રાખી છે પૂરી રે. ભવ૦ ૫
 હ્રદે આનંદરૂપે વસ્યો છે, જગે આનંદરૂપે રસ્યો છે,
 આણુઆણુએ આપે લસ્યો છે રે. ભવ૦ ૬
 એવા મોહનના મોહ જો ન લાગ્યા, છતે દિવસે ન જો જીવ જાગ્યા,
 તો તો મીઠા મહેરામણ ત્યાગ્યા રે, ભવ૦ ૭
 માવ મીઠા મહેરામણ ભર્યા છે, એમાં ડૂબ્યા એ જીવો તર્યા છે,
 એજ અમ્મર પદોને વર્યા છે રે. ભવ૦ ૮



કાદવે કમળ

(ધન્ય જોણ્યે-એ રાગ.)

પંકજ આ પંકમાં પડ્યું છે રે,
 જીવ જો પંકજ આ કાદવે પડ્યું છે,
 પ્રભુ પૂજને કાજ જે ઘડ્યું છે રે. જીવં ૧
 કાયા ને કીચડેથી કાઢ્યું ન કોઈએ,
 સતસંગ વિણ એ સડ્યું છે રે. જીવં ૨
 ભક્તિ કરીને જેણે ભાળ્યા ભગવાન એ
 શંકરને શિરે ચડ્યું છે રે. જીવં ૩
 જળજળ કમળ તને જડશે ન જીવ જો,
 મૂલવી લે આજ જે જડ્યું છે રે. જીવં ૪



વારૂં મનને

(બહદશ્વ કહે છે-એ રાગ.)

વારે વારે વારૂં મનને રાગોથી રહે ન્યારૂં,
 કહોને કહાના, કેમ કરૂં, એ કહ્યું ન માને મારૂં. ૧
 સંસારે જે સામું આવે એહ રૂપ એ થાતું,
 એક વખત તો આદરી જેસે પાછળથી પરતાતું. ૨
 જૂઠું કહીને કેમ છૂટીયું, સચેત રહી સૌ કરતું,
 કર્મ ગતિનાં જોખમ જાણે, તોય ન પાછું ફરતું. ૩
 જે વખતે બહેવારે વળગે તે વેળા એ ખારૂં,
 પાછું આવી પ્રભુમાં પેસે, ત્યારે લાગે પ્યારૂં. ૪

ઓળખાવે અવિનાશી એને કેમ કરીએ ન્યારૂં,
 એ પુરતાં છે કામો એનાં, નહીં તો ક્યાં એ મારૂં! ૫
 જીવન લગી તો જાળવવું છે જોવા રૂપ તમારૂં,
 જાત રહી એ તમને ઝંખે, તો નવ થાય અકારૂં. ૬
 આજ થકી તમને એ અરખું કદી ન કરશે ન્યારૂં,
 તમને વરતાં થશે વિવેકી, થાવા તમને પ્યારૂં. ૭



કો દર



(સર્વ તજને લજ્યે-એ રાગ)

મન મિષ્ટાન મૂકી તેં ખાધા કોદરા, એ કોદરડે તૃપ્તિ ક્યાંથી થાય જો, (ટક)
 અજીત મન તે દીન મહને તો દીસતું, નહીંતર એવાં ખડધાનો કો ખાય જો. ૧
 શાસ્ત્રોનાં અમૃત સંતોએ કહાડીઆં, તેમાં ત્હારાં ખૂપે નહીં દીલ લેશ જો,
 અનૃતનાં પરિણામો આવે આકરાં, તેને મોહીને વ્હોરી લીધા કલેશ જો. ૨
 સંયમને સંતોષે તૃપ્તિ સાંપડે, તેહ તજ તેં લીધા અવળા રાહ જો,
 માયાનાં સુખમાં રે શાન્તિ ના મળે, ઉલટા જીવને થાતા એમાં દાહ જો. ૩
 દીનપણે સંસારે સુખદુઃખ ભોગવે, અજીતને શું શોભે એ અપમાન જો,
 સમજી સ્વરૂપો ત્હારાં તું જો અનુભવે, તો કોણ પકડે કહેને ત્હારા કાન જો. ૪
 સુખદુઃખના લેશો તો વ્હોર્યા ભાસતા, ત્યાં નવ કરશે મન તમે મુકામ જો,
 તમ દેશે દરવાના એથી દૂર છે, ત્યાં વસજો સુખદુઃખનાં કરી લીલામ જો. ૫
 સાર અસાર વિચારો નહીં વિવેકથી, તો તો શાનાં અજીત નક્કી દીન જો,
 અજીતને ભય હોય નહીં બ્રહ્માંડમાં, સત વસ્તુમાં ક્યાં છે ભિન્નાભિન્ન જો. ૬
 માયાનાં વંચન તો નિત્યે નિત્ય નવનવાં, ઓળખવાં એ તો તારાં છે કામ જો,
 કોદરડા છોડી મિષ્ટાનો માણુવાં, અખંડ તૃપ્તિ લાવે આત્મારામ જો. ૭



જુગારી જીવ

(ધન્ય જેણે હરિગુણ-એ રાગ.)

શી શી સમૃદ્ધિ કમાયો જુગારી જીવ શી શી સમૃદ્ધિ કમાયો,
 ખરી ખાંત્યે છે ખેલ આ રમાયો. જુગારીં (ટેક.) ૧
 શું શું સરતમાં મૂક્યું તેં જીવરાજ, તું હારી ગયો કે કમાયો. ૨
 હોડયોમાં જીવ હરિ હારિ ખેડો તું નકી, માયા જીતી શું મકલાયો. ૩
 માયા આવી ને રંગ જામ્યા રમતમાં, ધારેલ દાવ નવ આવ્યો. ૪
 ખોયું કમાયો ને છંદ નવ છૂટીઆ, વારેવારે તું વવાયો. ૫
 હાર્યો જુગારી જીવ અમણું રમે છે, રંક અન્યો જે હતો રાયો. ૬
 જુગટાના છંદ તું છોડી દે જીવરાજ, શાખ ગયે ના શરમાયો. ૭
 રણવા આવ્યો તું રાજનગૂરે જો જીવરાજ, કરીને કુસંગ તું ફસાયો. ૮
 કુળને વિચારી તું કર રે કમાણીઓ, તું છે જગદીશનો જાયો. ૯
 ઓળખી લે આપ રૂપ જાણુ હરિ આપ રૂપ, જેરે જોવાને જગ આવ્યો. ૧૦
 રાખીને રાજ રીત કરી લે પ્રભુથી પ્રીત, છોડી દે સંગ જે પરાયો. ૧૧
 સંસારી સુખ તેં માયાએ માનીઆ, ધડીમાં હારીશ હરખાયો. ૧૨
 વારવાર માનવના દેહ નથી આવતા, ચેતી જા હોય જો ડાહ્યો. ૧૩
 જોવાને ખેલ તું આવ્યો ખલકમાં, આપે રમીને ફસાયો. ૧૪
 સંચિતના ખેલ તું જોરે અસંગ રહી, માયાએ જીવ શીદ છાયો. ૧૫
 જૂઠી રમત અને જૂઠા એ રાગ જીવ, અજ્ઞાને ખેલ ત્યાં કરાયો. ૧૬
 ઓળખી લે આત્મ આપ, જાએ સંસાર તાપ, ત્યારે તું સત્ય રે કમાયો. ૧૭
 સાચી સમૃદ્ધિ છે તે તો સ્વરૂપમાં મળતી ગોપાળ જેણે ગાયો. ૧૮



સોળે સોગડીઓ કાચી

(કાલે પરણાવીશું ગોપી-એ રાગ.)

સોળે સોગડીઓ કાચી, કનૈયા આ સોળે સોગડીઓ કાચી,
આ કાચી બાજીએ હું તો રાચી. કનૈયાં ૧

ધાર્યાં રે દાવ તો ના રે પડે ને, ભેર નાખે છે મારી મારી,
તોડ થશે હવે ક્યારે કનૈયા, એ મુંઝવણ મનને ભારી. કનૈયાં ૨

માંડ કરીને તોડ થયા તોય, થાય ખડાં ફરી ફરી,
વણુ વિચારે મહેં કાચી કરી, એ ગાંડી ન મારી મરી રે. કનૈયાં ૩

ક્યાંથી માંડી ને મહેં શાથી રે માંડી, બાજી આ લાંબી ખૂરી,
પડમાં રે જાય ત્યાંથી પાછી ફરે, હવે ક્યારે થશે એ પૂરી. કનૈયાં ૪

રમતો ન ખૂટી ને રાતો રે ખૂટી, બાજી રહી રે અધૂરી.
હોંશ નથી હવે બાજી ખેલ્યાની, રમતો માનો પ્રભુ પૂરી. કનૈયાં ૫

બાજીની રમતોએ હર્ષ શોક શાના, એ સમજણ જ્યારે સજીવી.
રમતોના શોખને દૂર કર્યાં ત્યારે, કે અખંડ શાન્તિ આવી. કનૈયાં ૬



શરણુ હું તમારે

(ધનાશ્રીની ચાલ.)

ગિરિરાજ ધરણુ શરણુ હું તમારે, સદૈવ ગિરિરાજ ધરણુ,
પ્રભુ આપ વિણુ પાર કેા ઉતારે. સદૈવં ૧

બહાનાંની લાજ રાજ, બીજું ન બુજીયે,
નથી સુકૃત કેા ઝાઝાં જમા રે. સદૈવં ૨

જાણુ અજાણુ ગુન્હા કેાટી થયેલ કહાન,
કરજો કૃપાએ ક્ષમા રે. સદૈવં ૩

અદ્ય જીવ જાણુતો રીઝવ્યાની રીત આ,
ચરણુ શરણુ આવવું તમારે. સદૈવં ૪

શરણોમાં સ્થાપવા, તમને શ્રમ આપવા,
ખમા રાજોના રાજને ખમા રે. સદૈવ૦ ૫
જીવ રહે જાયતા, શિવ રહે રાયતા,
અંતર આનંદ એ અમારે. સદૈવ૦ ૬



સર્વ પૂજ

(આજ હણી આગોસરી રાત-એ રાગ.)

જેને કરવાં છે પ્રભુનાં પૂજન પ્રતિમા થોડી નથી,
જીવે જીવે હરિ દર્શન ગીતાએ લખ્યાં છે કથી. ૧
કાંઈ અભય તણા ઉપહાર ક્ષણું ક્ષણું કરતાં રહો,
મન કર્મે કરીને સંતોષ વચન મધુરાં રે કહો. ૨
પર કાજે કાયાને જે દુઃખ પૂજાઓ તેને લહો,
જેને પ્રીત્યે જમાડ્યાં અન્ન પ્રસાદો તેને કહો. ૩
જો તુંથી દુભાશે કો જીવ, પૂજ પ્રભુ નહિ રે ગ્રહો,
પ્રભુ પૂજાઓ માનશે એહ જીવે પ્રભુ-બુદ્ધિ રહે. ૪
પ્રભુ પૂજ્યા ને પૂજના ભેદ જોણે જાણ્યા નહીં,
બહાર અંતર ન વ્યાખ્યા પ્રેમ પૂજ કેવી થઈ? ૫
પ્રભુ પૂજનના રે પ્રકાર, સામગ્રીએ પૂરા નથી,
જીવે જીવે પ્રભુ દર્શન કરો શાસ્ત્ર કહેતાં કથી. ૬
પણ કરવા એવાં તન મન પૂજ તો કરવી પડે,
આવાં સર્વાત્મભાવે દર્શન થાય પૂજાઓ વડે. ૭
જ્યારે ભાર્યા બધે ભગવંત ભેદની બ્રાન્તિ મઈ,
થઈ શાશ્વત શાન્તિઓ મન, પૂજાઓ પૂરી થઈ. ૮
પ્રભુ સભર ભર્યા બ્રહ્માંડ, પણ પળ પૂજ કરે,
કાળ કર્મના ભાગ્યા ઉચાટ, પૂજાઓ કરતી ફરે. ૯



મારી મનની મૂર્તિને સર્વે ચડે



(હું તો દોલે રમું ને હરિ સાંભરે રે-એ રાહ.)

| | |
|---|----------|
| મારી મનની મૂર્તિને સર્વે ચડે, હું જે જે ધરાવું એને ધ્યાનો વડે. | મારી૦ ૧ |
| ત્યાં સાજ સામગ્રી ન શોધવી પડે, એને વિધિ નિર્વિધનાં વિધાન ના નડે. | મારી૦ ૨ |
| મન મંદિર ન શોધવા જાવાં પડે, મૂર્ત મૂર્તિ અમૂર્ત ત્યાં જોતાં જડે. | મારી૦ ૩ |
| એને કાળે પાણી નવ ભરવાં ધડે, શુદ્ધ તનમન સદૈવ એના નામે વડે. | મારી૦ ૪ |
| એને કાળે વસન ના વસાવવાં પડે, દેહ શોભે એ દેવના વાસો વડે. | મારી૦ ૫ |
| એને કાળે ચંદન નવ ધસવાં પડે, એને વંદનનાં ચંદન નિત્યે ચડે. | મારી૦ ૬ |
| પુષ્પ કાળે ન બાગ બોવરાવવા પડે, શ્યામ શોભે સદૈવ પ્રેમ-પુષ્પો વડે. | મારી૦ ૭ |
| શિવ-બોલે બીલી મહાદેવને ચડે, ત્યાં તુલસીનાં વન નવ વાવવાં પડે. | મારી૦ ૮ |
| એને દીપને ધૂપ નવ ધરવાં પડે, ઉર ઉજવળ અખંડ એ જ્યોતિ વડે. | મારી૦ ૯ |
| એને સારૂ રસોઈ નવ ચૂલે ચડે, એને ભાવે ધરેલ ભોગ સરવે રડે. | મારી૦ ૧૦ |
| એ દેવને ન દક્ષિણા ધરવી પડે, શ્યામ માને સંતોષ લક્ષ એકજ વડે. | મારી૦ ૧૧ |
| મન-મૂર્તિ એ જેમ તેમ ના રે જડે, એને કાળે અતૂલ તપ તપવાં પડે, | મારી૦ ૧૨ |

જે પૂજન પ્રભુને કબૂલવાં પડે,
એવાં પૂજન આ ઉર-ઉપહારો વડે. મારી૦ ૧૩



વરસાદ

(સખી ઉગ્ની અણોસરી રાત, -એ રાગ.)

દીઠા દીઠા મહેં મેથો અનંત, પાણીડાં કોણે ભર્યાં,
આવા ઊંચા આભલિયા મહાંય, અદ્ધર કોણે ધર્યાં. ૧

દીઠા દીઠા વિદ્યુત ચમકાર તેજ ત્યાં કોણે ભર્યાં,
છૂટી વાદળા ને પડીઆં છે નીર, જાણે મોતીડાં ખર્યાં. ૨

ખીલ્યા ખીલ્યા અગીચા ને યાગ ધરણિ લીલી થઈ,
રીઝ્યાં રીઝ્યાં રઆરીનાં મન, પશુઓની ભૂખા ગઈ. ૩

રીઝ્યાં રીઝ્યાં ખેડુતનાં મન અન્ન અનંતાં થશે,
સીઝ્યાં સીઝ્યાં વેપારીનાં મન, લાભ લાખેણા જશે. ૪

પણ ડાહ્યો એ ઘેલીનો બાળ, જીવનો પાળક જે,
રાખે હસતાં સદા એ વદન, લક્ષ્મીનો બાળક એ, ૫

થતા અનંત જીવોના જન્મ, મન શું જાણુતા હશે,
એવા અલ્પ આયુના જીવ, સુખ શું માણુતા હશે. ૬

ભરી કાંઠડાને પાણીડાં વહાંત નદીઓ ગાજી રહી,
નવ જોતી પશુડાં કે બાળ, અભિમાને જાતી વહી. ૭

ધનશ્યામે એ રેડ્યાં રે નીર, વિશ્વે શાન્તિ થઈ,
એને જાણ્યો જગતનો તાત, જીવની બ્રાન્તિ ગઈ. ૮

બાપ રાખજે અમારી સંભાળ, જગતનો પાળક તું,
તારી અગમ્ય લીલાનો ખેલ, જાણું શું બાળક હું. ૯



મોરલો નાચી રહ્યો

(ગરબી)

માળ્યો માળ્યો અસાડી મેહ, મોરલો નાચી રહ્યો,
 જેને વરણાનાં નીરના નેહ, ચિત્તડે રાચી રહ્યો. મોં ૧
 થાય વિજળીના ચમકાર મોં પણ એના તો મેધ શું તાર મોં ૨
 થયા ધરતિએ ઘોર અંધાર મોં એની આંખે તો આંસુની ધાર મોં ૩
 નથી એને અંધારનાં ભાન મોં એનાં તનમન થયાં છે બેભાન મોં ૪
 એ તો મેધને પાડે પોકાર મોં મેહ ગાળને દે છે હોંકાર મોં ૫
 મારાં ભીનાં થાશે રહેદાણુ મોં એનાં વિસર્ગો એ એસાણુ મોં ૬
 એ બૂલ્યો શરીરનાં ભાન મોં મારાં ભીંજશે નવરંગ વાન મોં ૭
 એના દેખીને સાચા પ્રેમ મોં મેઘરાયાને આવી છે રહેમ મોં ૮
 એણે રેડ્યાં છે નવધન નીર મોં થયાં મોરલાનાં તૃપ્ત શરીર મોં ૯
 એવી સુરતા શામળિયાશું થાય મોં તો એ અમૃતધન રેલાય મોં ૧૦
 પછી તૃષા સંસારની જાય મોં એનાં તનમન અમીએ ભરાય મોં ૧૧



પ્રેરણા ને પ્રસાદ

(હરિગીત છંદની ચાલ)

પ્રભુ, ચરણકમળો તમારાં, જે ઋષિ મુનિ ધ્યાને ધરે,
 તે પદરજેને પામવા, અમ અંતરો ઈચ્છા કરે. ૧
 પ્રભુપદ વિષે પ્રણમું સદા, જે અભયપદને આપતાં,
 વળી દ્વંદ્વ ભાવો કાપીને, જે નિજપદોમાં સ્થાપતાં. ૨
 પ્રભુ પિંડમાં પૂજા કરું, હું અવર અર્ચા ના લહું,
 અંતરથ આપ સહુ લહો, હું અપરને શાને કહું. ૩
 કંઈ કાળ પહેલાં અંતરે, સંકલ્પ અલ્પ હતો નહીં,
 કે હું કવિતાઓ કરું એ શક્તિ છે મહારા મહી. ૪

- કૃતિઓ કવિની વાંચતાં, મુજ ઉર વિષે ઉતરી જતી,
પ્રભુ ગુણ તમારા જાણતાં, ગાવા મને ઇચ્છા થતી. ૫
- કંઈ ઊર્મિઓ તો ઊઠતી, પણ હું લખીને શું કરું,
અભિલાષ એવા કાં કરું, વિશ્વાસ હું જો ના ધરું. ૬
- પણ પ્રેરણા એ આપની, તે વૃથા જવા ના લખી,
પ્રભુ તમે જે ઇચ્છા કરી, તે કેમ રહે પ્રસર્યાં પખી. ૭
- કલમો જાણવી કર મહી, લહીઆ સમાં લખીઆં અમે,
અમ શક્તિઓને ઓળખી, સહુ ભાર લઈ લીધા તમે. ૮
- હરિ, રીઝવવાના આપને, કો અવરની આશા નહીં,
કંઈ કાર્યમાં આ કાળમાં, યશ તણી અભિલાષા નહીં. ૯
- ભક્તિ ભરી અભિલાષ ને, પ્રભુ તમે પૂરી સર્વથા,
જાણું નકી રીઝ્યા તમે, લહું સાથ માંહે સર્વદા. ૧૦
- પ્રભુ પ્રસાદી આ આપની, કંઈ પ્રેમીઓ પીશે નકી,
પ્રભુકૃતિ એ જે પેખશે, તે રીઝશે એના થકી. ૧૧
- આ કવ્યા કારણ એટલું, જે હરિ કૃપા અદ્ભુત છે,
પ્રભુ કૃપાને પામ્યા વિના, આ દેહ નેટ અદ્ભુત છે. ૧૨
- એ કૃપાથી શું ના બને, એ કહી કોઈ ના શકે,
પ્રભુકૃપાને લખવા કરે, તો શારદા આપે થકે. ૧૩
- એ કૃપા પાત્ર થવા વળી, કંઈ નિયમ નાના છે નહીં,
હરિ સરળ ભાવે સમરવા, નિષ્કામ ભાવે મન મહીં. ૧૪
- હરિચરણ સ્મરણે સ્નેહ થાવો, એ કૃપા વિણ તો ના બને,
અધિકાર એવો લાવવા કંઈ કંઈ તપો તપીઆ વને. ૧૫
- કંઈ જન્મના અભ્યાસ ને, વળી હરિ કૃપાએ આવશે,
હાલીમુવાલી એ દિશે, કદી કોઈ કાળે ના જશે. ૧૬
- પણ એક દિન આ માર્ગમાં, આવ્યા વિના છુટકો નથી,
સંસાર સાગર જીરવવા, એ પાણીનો ઘુંટકો નથી. ૧૭

કે વિપમ સ્થિતિએ આવતાં, જીવ જરૂર નાથ પૂકારશે,
 વિશ્વાસથી કરે આપશે, તો નક્કી નાથ સ્વીકારશે. ૧૮
 હરિ સત્ય જ્ઞાનો આપશે, જે, તું અસંગ અખંડ છે,
 ત્રણ દેહ સાથે હું જ એ, સંસાર માયા બંડ છે. ૧૯
 આદિ અનાદિ તું હતો, ને અંત માંહે તું હશે,
 વયમાં લીધા આ વેશ એ, અવધિ થયે ચાલ્યા જશે. ૨૦
 કંઈ જન્મ તો લીધા હશે, ને કંઈકે લેવાના હશે,
 માયા તણા આ મોહથી, તું કોણ, કોનો, ક્યાં જશે. ૨૧
 અજ્ઞાનના અધ્યાસથી, અભિમાન એમાં જે કર્યાં,
 એ આવરણ આઘાં કર્યે, નિજરૂપ તો થાશે નર્યાં. ૨૨
 જ્યાં દુઃખ દશા કંઈ છે નહીં, ને નિત્ય બ્રહ્માનંદ છે,
 જ્યાં અમર આત્મા એક છે, ને મૃયા માયા દ્વંદ છે. ૨૩
 અપરોક્ષ જ્ઞાનો એ હરિ, કરી કૃપા પ્રેમે આપતા,
 ઓછું અણુ રાખે નહીં, નિજ રૂપ માંહે સ્થાપતા. ૨૪
 પ્રભુ એ પદોને પામવા, હું પ્રેમથી તમને સ્મરું,
 પ્રભુ પ્રતીતિ આવી ગઈ, હું કેમ આશા પરહરું. ૨૫
 સર્વસ્વ આપ્યું સામળા, અભિલાષ કે બાકી નથી,
 સર્વજ્ઞ જાણો શ્રી હરિ, હું સમરતાં થાકી નથી. ૨૬
 એ માગવું પડશે નહીં, માગ્યા વિના આપો તમે,
 ઉપકારમાં શું આપીએ, શિર આપનાં આપે નમે. ૨૭



આંખ ઉરે કાં એક ના ધડી ?

(ધનાશ્રીની ચાલ)

આંખ ઉરે કાં એક ના ધડી, ગોપાલ, આંખ ઉરે કાં એક ના ધડી ?
 જેણે જ્યોતિ ન આપની જડી. ગોપાલ૦ ૧

| | |
|--|-----------|
| એવાં ઝવેર શાં જોવાતાં જગતે, બન્ને ને બાહરે જડી. | ગોપાલ૦ ૨ |
| જોવાનું શું હશે, જોવાતું શું હશે, એની પિછાન ના પડી. | ગોપાલ૦ ૩ |
| જોત ઉરે જ્યોત તો જાત નહીં જગતમાં, એવી કો ઉપાધિ શું નડી. | ગોપાલ૦ ૪ |
| છો જો સમાયલા સારે સંસાર તો, ઉપર કાં ઓઢણી મઢી. | ગોપાલ૦ ૫ |
| લાગે છે આંખ થડી અંતરમાં આગવી, વિધ વિધ વિચિત્ર વાંકડી. | ગોપાલ૦ ૬ |
| કોઈ જીવે ભૂતને, કોઈ અનુરૂપતને, કોઈ રહી જોય શું લહડી. | ગોપાલ૦ ૭ |
| અંતરમાં આંખ જેને આપી અમોઙ એની, આર પાર પ્રશ્નિયો પડી. | ગોપાલ૦ ૮ |
| માયાની માંદા એણે જોયા જીવનને, અનૃતની આડ ના અડી. | ગોપાલ૦ ૯ |
| એવાં રે નેણ મને આપોને નંદલાલ, જોઉં જ્યોત નિત્ય આ થડી. | ગોપાલ૦ ૧૦ |
| માયાવી નેણને વૃત્તિના વહેણને, જીવે એ કોઈ આંખડી. | ગોપાલ૦ ૧૧ |
| ન્યારી એ આંખડી ઘટઘટમાં તેં થડી, અનુગ્રહ વિના ન ઉઘડી. | ગોપાલ૦ ૧૨ |
| નયનોનું નૂર તું, ભવમાં ભરપૂર તું, જોયો જેને આંખ એ જડી. | ગોપાલ૦ ૧૩ |



કેવી માયાથી ભરેલા ?

(ધન્ય જેણે હરિગુણ ગાયા, -એ રાગ.)

- એવા કેવા તે છો અલગેલા કે, આવડે વિશ્વે રહેત વ્યાપેલા, ૧
ત્યારે વળી અંતરમાં કેમ સમેલા, કે આવડે ૧
- આધીન જેને આપું જગત પણુ, કે જને ન જેને જોયેલા કે ૨
આજ્ઞા લોપાય નહીં જેની જરિય કે, કેવા એ કાયદા કરેલા કે ૩
- નિયમે રહે પ્રકૃતિ તે નિયમે રહે પ્રાણિયો, સૂર્યચંદ્ર ના દીદા ખરેલા કે ૪
પંચ ભૂત પ્રકૃતિ ન છાંડે કદાપિ, ભાસતા સદાય સૌ ડરેલા કે ૫
- બુદ્ધોની બુદ્ધિએ ન આવતા કદિય જે આપે અહંકારથી ભરેલા કે ૬
તો યે તમે નથી એ કેથી કહેવાય ના, પળ પળ પડછા પડેલા કે ૭
- જન્મ મરણના ભેદોને જાણવા, શોધ્યે ન કોઈને જડેલા કે ૮
સુખ દુઃખના ભોગને કેથી ટળાય ના, રાયરંક મંચિતે ઘડેલા કે ૯
- દેહજ દેખાય તે દેહી અગમ્ય એ, કારમી કળાએ કે ભરેલા કે ૧૦
અનુમાને આપને કે કે કબૂલતા, કાંકે એ આપથી રસેલા કે ૧૧
- અણુ અણુ આપ તોય એવા અસંગ કે, રાગદ્વેષ રંગ ના ચડેલા કે ૧૨
પ્રેમીના પિંડમાં તે આખા બ્રહ્માંડમાં, અનુગ્રહે આપ તો રહેલા કે ૧૩
- કેવાં આચ્છાદનોએ આપ છો છવાયલા, એના ઉકેલ ના કરેલા કે ૧૪
સિન્ધુના પાર કેમ પામે રે શંખલા, જેનાથી જેહ ઉપજેલા કે ૧૫
- પાથર્યા પ્રતાપ તે પ્રેમોયે પાથર્યા, રનેહીએ રનેહથી વરેલા કે ૧૬
અંતર રહ્યા તે કેમ ના રે ઝોળખીએ, એવી કેવી માયા ભરેલા કે ૧૭
- જેવારે જીવ તે જેવાં જન્મત એવા, પરિણામી આપ ના દરેલા કે ૧૮
જેવા છો તેવા સર્વેમાં સમાયલા, જોયા મુજ હાથ તે ધરેલા કે ૧૯
- વ્યાપક રૂપ સહુ વિશ્વમાં વણાયલા, એજ આમ અંતરે રમેલા કે ૨૦



માયાની ડેલિ

(ધન્ય જેણે હરિગુણ ગાયા, -એ રાગ)

એવી કેવી તે માયા રચેલી, કે આપની સંગેજ છળ રહેલ ખેલી,
ઓળખાણુ નિજની ના પડવા દીધેલી. કે૦ ૧

દેખાય જળ અને એ ઝાંઝવા જરૂર તો
મૃગલે કાં ફાળ ભરેલી, કે૦ ૨

લલચાવે લાખ લાખ આપને લાલચો,
હાથ નવ આપે અધેલી. કે૦ ૩

પડે પછડાય તોય જન્ય જીવ પાછળે,
ભૂરકિયો નક્કી નાંખેલી. કે૦ ૪

કહે આપું ટોપડું તે લાડ કરે ખોખડું,
તોય એ તે માત શું દરેલી. કે૦ ૫

આપતાં અજંપ એને આવે ન કંપ જરી,
એવી તે કેવી એની કેલિ? કે૦ ૬

ઈચ્છે ન જીવ તોય આવી ન જન્ય એ,
એવી અપલક્ષણી દરેલી. કે૦ ૭

અવિદ્યા છે નામ જેનાં, દમતાં છે કામ એનાં,
અજ્ઞાને ત્રિભી કરેલી. કે૦ ૮

વંધ્યાની ખેટિ એ, કાને વરી ભેટી એ,
નક્કી લશે જાદુએ જોયેલી. કે૦ ૯

પરવશ કરીને જીવ નાંખે એ પિંજરે,
કાઈએ ન જોઈએ રીઝેલી. કે૦ ૧૦

ઓળખી એવી એ જેણે મોહી શકી ન એને,
સ્વરૂપની શોધો થયેલી. કે૦ ૧૧

પ્રકૃતિ તે રૂપ વળા પાંગરી રહેલી,
આપથી જ સૌ કરી શકેલી. કે૦ ૧૨

મૂળમાં વિકારી એને આપે સ્વીકારી તો,
 મોહ પાશ નાંખી રહેલી. કે૦ ૧૩
 પ્રિછે ન કાઈ જેને ઇચ્છે સૌ કાઈ એને,
 એવી તે કેવી અલખેલી. કે૦ ૧૪
 રમવા રચી તમે જ રાચી રમિયે અમે જ,
 એવી શું હોડો બહેલી. કે૦ ૧૫
 રમતો એ રોષ શા જીવના એ દોષ શા,
 અંતે જો લ્યો એ સંકેલી. કે૦ ૧૬
 સંતે સંકેલી બહેલી, અંગે અંડેલી ઠેલી,
 કરવાને આપશું જ કેલિ. કે૦ ૧૭
 આત્મને વરેલી ત્યારે વિદ્યા દરેલી એ,
 જે વડે જ જ્યોતિઓ જડેલી. કે૦ ૧૮



તુજ મુખ મોરલીવાળું

(અમે તો તમારા બે દિનના મેમાન, -એ રાહ)

તુજ મુખ મુરલીવાળું, કન્હૈયા તુજ મુખ મુરલીવાળું
 હું એક વાર નજરે ન્યાળું, કન્હૈયા૦ ૧
 અધમ ઉદ્ધારણુ તો તો જાણું
 જો ખિરદો તું પાળું. કન્હૈયા૦ ૨
 અથવા કહે એના ઉપાયો,
 કરી અંતર અજવાળું. કન્હૈયા૦ ૩
 શા માટે સંતાડે મુખડું,
 કરજે ટપકું કાળું. કન્હૈયા૦ ૪
 નજર ન લાગે નિજનાં આગે,
 કાં જૂદારા બાળું. કન્હૈયા૦ ૫
 જે મુખ શુક સનકાદિક ઝંખે,
 એ હું ક્યાંથી ન્યાળું. કન્હૈયા૦ ૬

જેણે જોયું એ નવ જન્મ્યાં,
 ભવ ભય હરવા વાળું. કન્હૈયાં ૭
 અમૂર્ત અનુપમ રૂપે રમતો,
 અંતર આપ નિહાળું. કન્હૈયાં ૮
 તદપિ નેત્રા આમ સતાવે,
 જોવા રૂપ રસાળું, કન્હૈયાં ૯
 આજ ન તો આજે દાખવજે,
 જવ છેલ્લાં નેત્રા હાળું. કન્હૈયાં ૧૦

❀ ❀ ❀

દર્શન

(અમે તો તમારા જે દિનના મેમાન, -એ રાહ)
 કહે સામળ દર્શન દર્શું, ત્યારે તમથી જૂદા લઈશું,
 પછી એકત્વે ક્યાંથી રહીશું. ત્યારે ૧
 એવી ઇચ્છા અમથી કરો છો, જૂદા જોતાં જઈશું. ત્યારે ૨
 હું, તું બેદો ભાગ્યા વિણુ તે ક્યાંથી ભેગા થઈશું. ત્યારે ૩
 નેત્રે જોવા ન્યારા કરવા, મનને ઇચ્છા થઈ શું ? ત્યારે ૪
 મન ઈન્દ્રિયની માયા રાખ્યે, અમે જૂદારા લહીશું. ત્યારે ૫
 જ્યમ છે સ્વમ સંતોષ જ માનો, ઉર આનંદ રહીશું. ત્યારે ૬
 દર્શન ઇચ્છો કે ઉર ઇચ્છો, કહેા મમે ત્યાં રહીશું. ત્યારે ૭
 અગ્ન તમે પણ અમે ન એવા, ગિરદ ધર્યાં એ વહીશું. ત્યારે ૮

❀ ❀ ❀

કારમી કરામત

(ધનાશ્રીની ચાલ)

અતિ કારમી કરામત તમારી, વિરાટ અતિ કારમી કરામત તમારી.
 ભેદ લેતાં બ્રહ્માયે ગયા હારી. વિરાટ ૧

| | |
|---|-----------|
| ચેતન અચેતનની આવી આ ગુંથણી, ક્યારે કરી રે મોરારી. | વિરાટ૦ ૨ |
| રમવા રચી રે તમે ભૂલ ભુલામણી, વિસર્યા નિસરવાની આરી. | વિરાટ૦ ૩ |
| આંધળા ને પાંગળાએ માંડી મુસાફરી, માયાની રાત અંધારી. | વિરાટ૦ ૪ |
| વિષયના વ્યસને જીવને ચડાવીને, મમતાએ માંડી ખુવારી. | વિરાટ૦ ૫ |
| અજ્ઞાન આવરણ અદ્ભુત ઓઢાડીયાં, જોઈ ન જ્યોતની કિનારી, | વિરાટ૦ ૬ |
| શાસક જણાય ના શક્તિ જણાય ના, દંડી મારે રે દરખારી. | વિરાટ૦ ૭ |
| કૌતક ભરેલ આવા કોયડા અનંતના, કર્તા ગણાવ અવિકારી. | વિરાટ૦ ૮ |
| આના ઉકેલ નથી કોને સુઝેલ સ્યામ, જૂઝે એની બલિહારી. | વિરાટ૦ ૯ |
| માયા મેરામણની પાર થવાને કરી, કાગળની હોડીએ સવારી. | વિરાટ૦ ૧૦ |
| સારું સુઝયું કે રહ્યા સર્વેથી વેગળા, નહીંતર હતી હાડમારી. | વિરાટ૦ ૧૧ |
| વારું કયું જે વરી વેર્યાં અજ્ઞાન આ, માયામાં મસ્ત નરનારી. | વિરાટ૦ ૧૨ |
| કલના એ કાળની, કેલિ જીવ આળની, આપ રહ્યા અંધન સ્વિકારી. | વિરાટ૦ ૧૩ |



કુલેકું

(સખી રે હું તો જમનાજી ગઈતી પાણી, -એ રાહ)

| | |
|--|----------|
| જીવન, જીવે જગતાં જ સ્વપ્ન એક જોયું, હતું ખોટું એ તોય ભાન ખોયું. | જીવન૦ ૧ |
| માયા વંધ્યાના સુતનું કુલેકું, અહંકાર વર નજરે ન દેખું. | જીવન૦ ૨ |
| ઘટ ધરમાં છે મન રહ્યું મહાલી, એણે માયા કરી છે ઘણી બદલી. | જીવન૦ ૩ |
| વસે વિષયો વડીલ રૂપ ધરમાં, નથી કોશર કરતા એ જરી જરમાં. | જીવન૦ ૪ |
| કામ ક્રોધ લોભ મોહ મદ દેહે, એના હુકમ માને છે સહુ સ્નેહે. | જીવન૦ ૫ |
| મન એને પૂછીને કામ કરતું, એની મરજી રાખીને કુલી કરતું. | જીવન૦ ૬ |
| રાગ દ્વેષ વીર વરના વાદીલા, એ તો કજીયાના નટખટ નાદીલા. | જીવન૦ ૭ |
| સુતા સ્વાદુ ઇંદ્રિયો ખંતીલી, કોઈ કામે જણાય નહીં દીલી. | જીવન૦ ૮ |
| ખાતાં પીતાં કરતાં ને વળી હરતાં, એને કોઈ રોકાણ નથી કરતાં. | જીવન૦ ૯ |
| વળી આશા તૃણાદિ દિકરીઓ, જેની સૌને પડે છે ઘણી ચરિઓ. | જીવન૦ ૧૦ |
| કામ આવે ન તોય કર સેતી, એની ચિન્તામાં મા સદાય રહેતી. | જીવન૦ ૧૧ |
| વડી પુત્રી છે લાજ જરા સમજી, કહે બેનોને આ કરો અનુકતુ. | જીવન૦ ૧૨ |

| | |
|--|----------|
| મન મોઢે વારી ન એને શકતું, એની પ્રીતિએ દોષ ના પ્રગટતું. | જીવન૦ ૧૩ |
| એને સુખે સુખી ને દુઃખે દુઃખી, કેમ થાય નહીં એ ગણાય કુખી! | જીવન૦ ૧૪ |
| વૃદ્ધ દાદી ને રૂપ બુદ્ધિ દેહે, એને પૂછતું નથી રે કાંઈ સ્નેહે. | જીવન૦ ૧૫ |
| આવી આંત્રીએ મન સલાહ લેતું, કરી ધાર્યું ને દોષ દોગી દેતું. | જીવન૦ ૧૬ |
| એક મમતા માશીજ છે ધરમાં, કરે ઘટતા સત્કાર એ સ્વપરમાં. | જીવન૦ ૧૭ |
| કરે ધરમાં ઘણું એ કારભારું, જાણે કેમ વખાણુ થાય મારું. | જીવન૦ ૧૮ |
| નાત જમણુ વખાણુ એ માટે, એસે થાય રસોઈ ત્યાં પાટે. | જીવન૦ ૧૯ |
| હતી ઝાઝી કંકોત્રી છપાવી, દીધી સ્નેહી સગાંમાં ખપાવી, | જીવન૦ ૨૦ |
| મિત્રમંડળનો સાથ નહીં થોડો. એનો વરઘોડો ચડવો અજ્ઞેડો, | જીવન૦ ૨૧ |
| મંડપ આંખ્યા વિના તે કેમ ચાલે. ભાઈ પેસો તો આવી મળે કાલે. | જીવન૦ ૨૨ |
| રખે સુતને ઓછું રે કાંઈ આવે, એમ માયા મા લાડ લડાવે. | જીવન૦ ૨૩ |
| હિત હાનિ સામું એ નથી જોતી, માત પ્રીતિ સર્વસ્વ ખરે ખોતી. | જીવન૦ ૨૪ |
| અહંકાર વર્યો વાસના વિકારી, એણે એની યુગામી સ્વીકારી. | જીવન૦ ૨૫ |

| | |
|-----------------------------------|----------|
| વર વહુના વધ્યા છે દોર ધરમાં, | જીવન૦ ૨૬ |
| માંડ્યાં જોર જીલમ એણે છરમાં. | |
| અતિ વસમી એ વાસના વધુ છે, | જીવન૦ ૨૭ |
| એણે વશ કરેલ સાસરું બધું છે. | |
| કાને જાંપવા ન દેતી જરિયે, | જીવન૦ ૨૮ |
| કહે મન, 'આણી આપણે, શું કરિયે ?' | |
| દુઃખી દુઃખી કર્યાં છે એણે સર્વે, | જીવન૦ ૨૯ |
| અતિ કાલી રહી છે એ તો ગર્વે. | |
| જન્મ જન્મ એનો વંશ નવ દૂટ્યો, | જીવન૦ ૩૦ |
| એના પાશથી કદી ન જીવ છૂટ્યો. | |
| વાગી ખંજરીઓ કાળની અકાળે, | જીવન૦ ૩૧ |
| જીવ જાગી ઉઠ્યો રે એની કાળે. | |
| ગયો લગ્નકી ને આંખ ગર્ભ ઉપડી, | જીવન૦ ૩૨ |
| ત્યારે સ્વપ્નાની આનંતિ ગર્ભ ઉપડી. | |
| વિવેકથી જીવે પછી વિચાર્યું, | જીવન૦ ૩૩ |
| અરે ખોટું અજ્ઞાન મેં સ્વિકાર્યું. | |
| ન હોય વંધ્યાના સુતનું કુલેકું, | જીવન૦ ૩૪ |
| ન હોય આકાશે કુલ કાઈ એકું. | |
| વ્યર્થ લર્પ શોક મોહ ભય વ્યાખ્યા, | જીવન૦ ૩૫ |
| વૃથા એને સુખ દુઃખ અમે તાપ્યા. | |
| સ્વપ્ન સંસાર માયા તો વંધ્યા, | જીવન૦ ૩૬ |
| જિંધ્યા માનવને જન્મ, કાળ સંધ્યા. | |
| કવેળાએ જિંધ્યા એ ભૂલ કીધી, | જીવન૦ ૩૭ |
| પ્રભુ આપે જગાડી શુધ દીધી. | |
| તમે અનુગ્રહે સાર સદા લીધી, | જીવન૦ ૩૮ |
| કાણે કાની લીધી એ ગુપ્ત વિધિ. | |



ભરી અંબાની આંખડી અમીએ

(ધનાશ્રીની ચાલ)

ભરી અંબાની આંખડી અમીએ, સદૈવ ભરી અંબાની.

મા તારા જ અંકમાં રમીએ. સદૈવ૦ ૧

મા સદા તું રીઝતી મા કદા ન ખીજતી,

દોષ કંઈ રહેતી ખમી એ. સદૈવ૦ ૨

મા શિશુ તે શું કરે, નિર્જળ એ આખરે,

નેહ ભર્યે નેણથી નમીએ. સદૈવ૦ ૩

મા રનેહે સૂવાડને રનેહે જગાડને,

દેને પ્રસાદ ને જમીએ. સદૈવ૦ ૪

મા કાલા રે બોલ તું ગણતી અમોલ તું,

કાણુ એવી અન્ય તું સમીયે, સદૈવ૦ ૫

મા તારા ઉર વાસ હો તારા જીવ દાસ હો,

મા તારે જ શરણે શમીએ. સદૈવ૦ ૬



સુર-સરિતાનાં મૂળ

(દરિયાને તીર એક રેતીની ઝુંપડી,—એ રાહ.)

સુર-સરિત રસ રેલી રહેલ ઉર

જેનાં જળપાન અતિ મીઠાં હોજી,

તીરે રહીને હું તો તરવા છીપાવતી

જેનાં ન મૂળ મુખ દીઠાં હોજી. ૧

કેમ કરીને મૂળ શોધું આ નીરનાં

જાદુ જણાય કે અનેરાં હોજી,

પીયું પીયું ને મને તરવાઓ વાપતી

ક્યાંથી જવાય આધેરાં હોજી. ૨

પીતાં પિતૃપ મારા પ્રાણો ભીંખ્ય ને
 શાન્તિ વળા છે સૌ અંગે હો જી,
 તાપે તમેલ તન ટાઢાં થયાં ને ત્યાં
 રમતા રસિક દીઠા રંગે હો જી. ૩
 પૂછ્યું પૂછ્યું રે મેં પ્રેમે એ પુરૂષને
 જોયાં તમે શું મૂળ આનાં હો જી,
 કાચે જોવાય કે કાચે જવાય ના
 એવા અગમ્ય રહેવાનાં હો જી. ૪
 મધુરું હશીને મુખ જોલ્યા માયાવી
 આગે અદ્ભુત મૂળ એનાં હો જી,
 જોવાં રે હોય તો આવો દેખાડીએ
 મીઝો આ મોહ ભર્યાં નેનાં હો જી. ૫
 મીઝ્યાં એ નેણ ત્યાં જોઈ કે જ્યોતને
 જીભરાયાં ઉર આનંદે હો જી,
 જોયાં એ જ્યોતમાં સરિતા ને સાગરો
 જોયા માયાવી રમે છંદે હો જી. ૬
 ભૂલી ગઈ રે મૂળ સરિતાનાં શોધવાં
 ભૂલી જીવન જ્યોત જોતે હો જી,
 ઉઘાડો આંખ કહે કૌતક કરનાર એ
 જોશું તો શિવ જીવ ગોતે હો જી. ૭



ભક્તિએ ઉર મારાં ભરજો

(ધનાશ્રીની ચાલ)

આજ મંદિરમાં રૂપ મનોહર જો,
 દેવાધિદેવ આવાં હર્શન દીધા કરજો,
 રહેજો ધ્યાને અંતર નિરંતર જો. દેવા૦ ૧

| | |
|--|---------|
| માયાવી મન જાય જોવા જગત તો, વિશ્વે વિરાટ રૂપ ધરજો. | દેવા૦ ૨ |
| જે જે કંઈ ને વળા જે જે વિચારે ત્યાં, તરણ તારણ તમે તરજો. | દેવા૦ ૩ |
| જીવન જાણું નહીં હું શું શું રે માગવું, તમને ગમે એ કયાં કરજો. | દેવા૦ ૪ |
| માગું માગું ને હું મનાવું ન માગતી, જાણ્યું અજાણ્યું તમે કરજો. | દેવા૦ ૫ |
| નાના છો નંદ નંદ, જાણો શું જીવકંદ, પ્રેમીનાં ચિત્ત ચોર્યાં કરજો. | દેવા૦ ૬ |
| જીવું જગત ને થાવું ભગત મારે, માટે જગત તમે સરજો. | દેવા૦ ૭ |
| નેણામાં નેણ થઈ વેણામાં વેણ થઈ, ભક્તિ યે ઉર મારાં ભરજો. | દેવા૦ ૮ |



એક જ ઓથ તમારી

(અમે તો તમારા બે દિનના મેમાન, એ રાહ.)

| | |
|--|----------|
| પ્રભુ એકજ ઓથ તમારી, અમારે એકજ ઓથ તમારી૦ તમે તો હેતુ રહિત હિતકારી. | અમારે૦ ૧ |
| સંસારીની સ્વાર્થી સહાયો, થઈ પડતી અતિ ભારી. | અમારે૦ ૨ |
| બેવે દેવે તોખાં તોલાં, ગણે એ હલકાં ભારી. | અમારે૦ ૩ |
| ત્રિગુણે ઘેર્યાં ઘટ ઘટ મનની, નજરે ન્યારી ન્યારી. | અમારે૦ ૪ |

| | |
|---------------------------|-----------|
| શાન્તિ નવ આપે સંસારી, | |
| જે પોતાને પ્યારી. | અમારે૦ ૫ |
| અન્યની ક્ષેતાં વધશે ધારી, | |
| ઝુંટવે વિણ કંપારી. | અમારે૦ ૬ |
| દુનિયાદારી એવી દેખી, | |
| છૂપે શાન્તિ બિચારી. | અમારે૦ ૭ |
| કર્મભોગથી એહજ ડરતું | |
| જેને નજર તમારી. | અમારે૦ ૮ |
| લીધે દીધે લાભ ન દીડો, | |
| વધુ શું કહું વિસ્તારી. | અમારે૦ ૯ |
| અનુપમ શાન્તિ ત્યારે આવી, | |
| રહાય તમારી સ્વીકારી. | અમારે૦ ૧૦ |
| નિરંજન નયનો એવાં આપો, | |
| જાય અમારી તમારી. | અમારે૦ ૧૧ |



નંદનંદનનો હિંદોળો

(ધનાશ્રીની ચાલ.)

| | |
|--------------------------------------|------------------------------------|
| નંદ-નંદનને ન્યારે હિંદોળે, | ઝુલાવું નંદ-નંદનને ન્યારે હિંદોળે. |
| જેના યુગ યુગથી યોગ જીવ ખોળે. | ઝુલાવું ૧ |
| હરિના હિંદોળ મેં તો હૈયામાં બાંધ્યા, | |
| જીવન ઝુલાવું ભાવ ભોળે. | ઝુલાવું ૨ |
| જગને ઝુલાવતા ઝુલ્લો જીવનમાં, | |
| અંતર આનંદ ને હિંદોળે. | ઝુલાવું ૩ |
| વૃત્તિ વ્રજાંગના હેલે હિંદોળતી, | |
| જાગી જીવન આખ ચોળે. | ઝુલાવું ૪ |

નાતેરા નંદ નંદ હરતા રે મંદ મંદ,
 ખેળે મુખ માનું એ ટેળે. જુલાવું ૫

ભક્તિની ભૂખ નંદ નંદને નિત્યની,
 લીધા મુકુંદ માયે ખેળે. જુલાવું ૬

અંબાના અંક હું જાણું આ વિશ્વને,
 શિવ રમે જીવ થઈ ખેળે. જુલાવું ૭



પિંડના પરાગ

(આવાં શાં જોર, એ રાગ.)

પિંડે ભર્યાં શું પ્રભુ આવા પરાગ, જેમાંથી નાથ, નથી જતા રે રાગ.
 પળમાં કરમાય હરિ ખીલ્યા એ બાગ, ફરતા ફરેરે માંહી વિષયોના નાગ.
 મમતાનાં ફૂલ અતિ મોઢે ભર્યાં, જોતાં જોતાં રે એ તો ખીલી ખર્યાં.
 ભોગોનાં પાણી પળવાર ના થમે, પાયાં પાયાં ને એ તો પૃથ્વીમાં શમે.
 જંતુ કરડે રે સંગ રૂપી અથાગ, તોયે ન જાય એના બાગોના રાગ.
 ડસશે રે કાળનાગ બીકો અપાર, સંયમના સાંડસા ન રાખે રે સાર.
 ધાર્યાં સારાં ફળ ના રે ખવાય, તૃષ્ણાભર્યો રે ચોરવાને લલચાય.
 વનમાળીના ભય ધરે ના લગાર, ઘેરે અજાણુ એ ખાતો રે માર.
 પિંડ પરાગ મોહ ઓછા ધરે, માળા સોંપ્યાં કંઈક કામ જો કરે.
 વનમાળા બાગ એને સોંપી સૂવે, દુઃખે સુખે એની ખબરો જીવે.
 માળા રીઝે તો ફળફૂલની ન ખોટ, ચોરી કરીને નવ મૂકવી રે દોટ.
 માળા શોધે કાંઈ સારો કામદાર, પડે વિશ્વાસ તો સોંપે કારભાર.
 મન ભરાય મોહ ના રહે લગાર, લાગે પછી તો થાક નિસરે એ બહાર.
 જાણે જૂઠા રે એ પિંડ ને પરાગ, જૂઠા જીવનના જૂઠા આ બાગ.
 વાસના છુટયે નહીં માળા ને બાગ, જાણી માણીને થાય જૂઠો મહાભાગ.
 ટૂટયા રે રાગ ને બાગોની બહાર, પિંડ પરાગ અને છુટયા સંસાર.



કમળભૂનું કારખાનું

(ધનાશ્રીની ચાલ.)

- કારખાનું કેવડું તમારું, કમળભૂ, કારખાનું કેવડું તમારું,
જેને મોહી રહ્યું મન આ અમારું કમળભૂં ૧
- કેટલાક કામદાર કામો કરે છે, કોણ કરે છે કારભારું. કમળભૂં ૨
- કેટલા છે કારકુન, કેટલા કારીગર, કારખાનું કેવડું તમારું. કમળભૂં ૩
- કર્મ લખાય ક્યાં, ભાગ્ય ઘડાય ક્યાં, જીવન જડાય ક્યાં અમારું. કં ૪
- હૈયાં ઘડાય ક્યાં, હાડો જડાય ક્યાં, કોણ જીવે સારું નહારું. કં ૫
- ધર્મે ચડાય ક્યાં, કર્મે પડાય ક્યાં, કેદખાનું કેવું એ અમારું. કં ૬
- કોણ અહીં મોકલે ને કોણ વળી તેડી લે, નિયમન કોણ કરનારું. કં ૭
- કોણ કમળભૂ એ કારખાને આવતું, કોણ વળી જાય પરભારું. કં ૮
- સાંભળ્યું સુભાગીઓ સીધા સીધાવતા, સ્વર્ગ સદન ક્યાં તમારું. કં ૯
- કૃપા રે કરીને વળી કહો રે કમળભૂ, સંતોનું શુંય છે થનારું. કં ૧૦
- કલ્પતાં એ કારખાનું કોડ ગયા છે, મન મુંઝાય છે અમારું. કં ૧૧
- કારખાને કામ કરી ચાક્યાં કમળભૂ, દાખો નીસરવાનું બારું. કં ૧૨
- કરગરી કરજોડી કહીએ, કમળભૂ, ચરણ દેખાડો તમારું. કં ૧૩
- ભાગ્ય વિધાતા હો ભવની રે પારછો, અધરું છે આવવું અમારું. કં ૧૪
- બાળકના બાપ છો, પાળક એ આપ છો, દીનબંધુ નામ છે તમારું. કં ૧૫
- મ્હારું તમારું એ જીવની વિડંબના, આગવું છે સ્થાન રે તમારું. કં ૧૬
- એક અદૈતમાં દીસે આભાસ સૌ, આપથી નથી કાંઈ ન્યારું. કં ૧૭
- સૂત્રધાર રહીને આ સૃષ્ટિ ચલાવતા, અક્ષય્ય ધામ છે તમારું. કં ૧૮



હે હરિ હાથ ધરોને

(જે દિનના મેમાન તમારા, એ રાહ.)

| | | |
|-----------------------------|-----------------------|-------------------|
| હે હરિ હાથ ધરોને, | અમને પોતાનાં જ કરોને, | |
| ભરીને | આપથી | હર-સરોને; અમને૦ ૧ |
| અમતમ વચ્ચે પડ્યા પટંતર | એ અળગા જ ધરો ને. | અમને૦ ૨ |
| હૃદય રહ્યાં રૂપો નવ નિરખું, | એ અજ્ઞાન હરો ને. | અમને૦ ૩ |
| શ્યામ વિના સિંહાસન સૂનાં, | સોહાવો જ ધરોને. | અમને૦ ૪ |
| ભેદભાવ બ્રહ્માંડે ભાસે, | એહ કરો જ પરો ને. | અમને૦ ૫ |
| આપ વિના નવ અંતર આવે, | એવા ભાવ ભરો ને. | અમને૦ ૬ |
| ચંચળ ચિત્તને સ્થિર કરીને, | એમાં આપ હરો ને. | અમને૦ ૭ |
| હાથ અમારા હરિ ધરીને, | પ્રેમે પાર કરો ને. | અમને૦ ૮ |



શરણાગતિ

(જે દીનના મેમાન તમારા, એ રાહ.)

| | | |
|----------------------------|-------------------------|----|
| હરિ તમ હાથ અમારી લાજ, | હરિ તમ હાથ અમારી લાજ, | |
| નથી પ્રભુ આપ કૃપાને | પાજ; હરિ૦ | ૧ |
| અવધ વિહારી અધમ ઉધારી, | અવધે કરીઆં રાજ. હરિ૦ | ૨ |
| જન્મ ધર્યાં યુગયુગ જગજીવન, | કરવાને એ કાજ. હરિ૦ | ૩ |
| પતિત અમે છું શરણુ તમારે, | નથી સાધનના સાજ. હરિ૦ | ૪ |
| આપ વિના અવધેશ અમારા, | સૂણુશે કાણુ અવાજ. હરિ૦ | ૫ |
| આગે અમ સરખાં કંઈ તાર્યાં, | રોશન રાજ-રીવાજ. હરિ૦ | ૬ |
| ભવ દરિએ ભગવાન અમારાં, | ડૂંબતાં તારો જહાજ. હરિ૦ | ૭ |
| વિશ્વેશ્વર આ વિનતી અમારી, | હર લાવો અધિરાજ. હરિ૦ | ૮ |
| આર્તજનોને આપ્યાં દર્શન, | આપે ધરી દિલ દાઝ. હરિ૦ | ૯ |
| અમને દર્શન દિલમાં આપી, | લાજો રાખો આજ. હરિ૦ | ૧૦ |
| અથવા અમ્મર આત્મા દાખી, | હૃદય રહે રઘુરાજ. હરિ૦ | ૧૧ |



અંતરની આરત

(રક્ષમણી હરણુનો રાહ.)

- દીનમંધુ જરી દૂર ન થાશે, મહારે તો જોત્યો તમારી રે,
ઉપેંદ્ર ઉપેક્ષા એ નવ ઘટે તમને, અનન્ય આધાર છો શ્રીહરિ રે. ૧
- જીવન જ્યોત ઝાંખી થતાં, જીવન, જીવન ઝાંખાં થઈ જશે રે,
રસ રૂપ છો રસ વિણુ નહીં રીઝો, ક્યાંથી લાવીશ એ ખાલી હશે રે. ૨
- અંતર આસન આપ અજન્મા, પ્રેમ પૂજાએ પ્રસન્ન કરે રે,
સાજ સામગ્રી ન જોશો સામળીઆ, જે છે તે હું તમને ધરે રે. ૩
- રાજરાજેશ્વર તમ જોગ જગમાં, જોયે કાંઈ જડતું નથી રે,
પૂર્ણકામીને શી રેં કમીના, નિર્ગુણ નિગમ કહેતા કથી રે. ૪
- મહારં મહારં મનને મહેં જે માન્યું, તે પણ મહારં ના થતું રે,
સ્મરણુ સેવા કરવાને તમારી, રોકું તોયે એ બીજે જતું રે. ૫
- અનન્ય પ્રીતિના તમે અનુરાગી, જીવની શક્તિના જાણુ છો રે,
એના એ દોષ જોયે ક્યમ ચાલે, જીવનાયે જીવન પ્રાણુ છો રે. ૬
- અખંડ દયાઓ વિણુ તમ વરસે, તોએ તૃપ્તિ કેમ ના થતી રે,
શું રે ઇચ્છે મહારં મન તે ન સમજું, ઉરની ઉણુપ તો ના જતી રે. ૭
- અંતરયાત્રી અંતરમાં બિરાજો, સૂઝે મહને તમે બાણુ છો રે,
માગ્યું જે આપ્યું તો આ પૂરું કરજો, અજાણુ નથી પ્રભુ જાણુ છો રે. ૮
- અપરોક્ષ થવાની ઊણુપ પૂરો, એટલું બધું તો માગ્યું નહીં રે,
વિરહનાં દુઃખ મધુરાંરે મહારે, સ્મરણુ સુખે સહેવાં સહી રે. ૯
- સ્મરણુ શાન્તિએ જીવન જીવું, એટલું તો માગ્યું આપજો રે,
દીનમંધુ દયા દેખું તમારી, દિવ્ય ચક્ષુઓ એ સ્થાપજો રે. ૧૦
- પૂર્ણકામી છો પૂરશો એ આશા, અમને શેની હરિ, આપદા રે,
ખોટ ખળને નથી અલખેલા, પૂર્ણ છો, પૂર્ણ રહેશો સદા રે. ૧૧



પાર ઉતારો પ્રભુ

(વાણેરાં ભલાં વાણાં રે-એ રાહ.)

ભવસિન્ધુ વિષે મહારં નાવ, પાર ઉતારો પ્રભુ,
 મહારા ધ્રુવ તારલા તમે થાવ, માર્ગ અતાવો વિભુ. ૧
 મહેં તો અઝાણી સફરો આદરી, નવ જાણું ઉતરવાના દેશ. પાં ૨
 મહને ખોટા મળ્યારે ખલાશીઆ, પંચવિષયે ધર્યા વેષ બેશ. પાં ૩
 એને ભરોંસે હોડી છોડી દીધી, એને વશ થયાં તનમન બેહાલ. પાં ૪
 હોત ધર્મ હોકાયંત્ર હાથમાં, તો તો સૂઝત સાચી ચાલ. પાં ૫
 વાધી ચિંતા ને મન રે ઉચાટમાં, વળી ભૂખે હર્યા છે નૂર. પાં ૬
 મહેં તો પુન્યનાં ભાથાં લીધાં નહીં, ભૂખ્યાં કેમ પહોંચાય જવાં દૂર. ૭
 મધ્ય દરિએ મોહમગર વીંટી વળ્યા, પુત્ર કલત્ર વમળે ચડયાં વહાણુ. ૮
 વમળ જોવામાં જોખમ વિસર્યાં, પણ વમળે તો વાળ્યા ઘાણુ. પાં ૯
 સંત સંગાથ સંગ લીધા નહીં, એ તો કંઈક અતાવત વાટય. પાં ૧૦
 નાવે નામી લીધો હોત ખારવો, તો તો નવ હોત આવડા ઉચાટ. ૧૧
 વૃદ્ધાવસ્થાના વાયા વાયરા, મહારાં ડોલવાને લાગ્યાં નાવ. પાં ૧૨
 દઢ મનસદ હોત જો સાથમાં, તો તો હાથ રહત કંઈક દાવ. પાં ૧૩
 દેખી બયને પ્રભુ મહને સાંભર્યા, પાર પહોંચવા કીધા નાદ. પાં ૧૪
 હારી એક માગ્યો એનો આશરો, મૂક્યાં મસ્તક એને પાદ પાં ૧૫
 સાચા સાદ સૂણીને શ્યામ આવીઆ, હરિએ હેતેથી ઝાલ્યા હાથ. પા. ૧૬
 જેમ મળને કારણુ પ્રભુ આવીઆ, તેમ આવ્યા ત્રિભુવનનાથ. પાં ૧૭
 ભવતારણુ મુજને મળીરે ગયા, મહારી સફળ સફરને ઠાજ. પાં ૧૮
 મને નિજ દેશ નાથે દેખાડીઆ, જ્યાં અખંડ પ્રભુનાં રાજ. પાં ૧૯

પાર તું પમાડને

(શ્રીકૃષ્ણ વૃણીવંશ, - રાગ.)

- પ્રભુ મહને પમાડને તું પાર આ પ્રવાસથી,
અન્નણુ આજ હું હરિ, અગમ્ય તું અવાસથી. ૧
- ન ધર્મ ધ્યાન તીર્થ સ્નાન, દાન જ્ઞાન ના મહને,
સુસાધનો થયાં નથી, સુન્નણુ, શું કહું તને. ૨
- તથાપિ લક્ષ જીવને જરા તરા તુંમાં હશે,
ખરે થયા દયાકરા, ન નામ તુજ વૃથા જશે. ૩
- અનુગ્રહો અનુભવું, એ આજખ્યા જતા નથી,
તથાપિ પ્રિય ક્યાં રમો, એ પારખ્યા જતા નથી. ૪
- ન માગતાં મયા કરી, શું માગતાં મટી જશે ?
જીવત્વ ભાવ જાગતાં, પ્રભુત્વ શું ઘટી જશે. ૫
- નજર નકી પડી ગમ્મ એ નાથ ખાલી ના જશે,
અમી પડ્યાં જ આંખથી, ઝીલ્યાં જીવે નકી હશે. ૬
- પ્રતાપ પૂર્ણ તાહરા, અન્નણુ જીવ શું લહે,
પરા પડ્યા જીવે પ્રભુ, કૃપા કૃપા મુખે કહે. ૭
- અગમ્ય ભાવ અંતરે, ઉરસ્થ નાથ તું લહે,
અન્નણુ જીવ આપતો, લલ્લા વિના વહી રહે. ૮
- સનાથ નાથ હું સદા કદા ન આપદા કશી,
સખંધ સાંકડા જડયા, જવાય ના હવે ખશી. ૯
- જરૂર જીવ શિવ તો, જૂદા કહું કંઈ રીતે,
અભેદ ભાવ ભોગવ્યા, અપાર આપની પ્રીતે. ૧૦
- તથાપિ લાજ રાખવી, હજી હરિ તું હાથ છે,
નચિંત નાથ હું હવે, સચિંત નાથ સાથ છે. ૧૧



કંટક વન

(ક્યાં થકી આ સંભળાય મધુર સ્વર, એ રાહ.)

આ કંટક વન જીવ કેમ ? પડીઓ કંટક વનમાં કેમ ?

અલ્યા આવ્યો શું એમને એમ.

પડીઓ ૧

કર્મ કંટક વન વિશ્વ વટાવી, ક્યાં જવાના નેમ. પડીઓ ૨

પુણ્ય પગરખાં પહેર્યાં નહીં તેં, પાર થવાશે કેમ. પડીઓ ૩

જ્ઞાન દીપક સાથે નવ રાખ્યા, ફેડી કળાશે કેમ. પડીઓ ૪

વિવેક વિસામે જાણે નહીં તું, મળે વિશ્રાંતિ નેમ. પડીઓ ૫

માન સરોવર માંહ મધુરાં, પાણી પ્રભુના પ્રેમ. પડીઓ ૬

જે જળ ચેતન પૂર્ણ પ્રગટતાં, અમૃતસર એ હેમ. પડીઓ ૭

કીર્તન ફેડી પકડી લેજે, પંથ કપાશે ક્ષેમ. પડીઓ ૮

નેમ હશે જીવ શિવ થવાના, તો નિશ્ચે થવાશે એમ. પડીઓ ૯



રાધાનાં રૂપ

(માન્યો મનનો મોહન વર પાંખીઆ જો, —એ રાહ)

માત રાધાની પાસ રણુ છોડ્યું રે,

અમે શરણે જઈને કર જોડ્યું રે.

માત ૧

જેને રામે રામે તે રસીઓ રમે રે,

જેની મુરતાએ એક સામળ સમે રે.

માત ૨

જેણે વેર્યા આનંદ વ્રજ મંડળે રે,

એની શક્તિઓ કાણુ કૃતિએ કળે રે.

માત ૩

જેને વણે વણે તે ઝરે ચાતુરી રે,

જેને નેણે નેણે તે મુરત માધુરી રે.

માત ૪

| | |
|--|---------|
| જેનાં અંતર ભર્યા છે ભગવાનથી રે, જેની તન્મયતા એક નંદ કહાનથી રે. | માત૦ ૫ |
| જેનાં પગલાં પૂંઠળ પ્રભુ ચાલતા રે, ક્ષણ એકના વિયોગ જેના સાલતા રે. | માત૦ ૬ |
| પ્રેમ ભક્તિનાં મૂર્તિ રૂપ રાધિકા રે, જેણે અખંડ આનંદ હિર સાધીઆ રે. | માત૦ ૭ |
| સહુ સખીઓ કળાઓ એની જાણવી રે, અહ્મવિદ્યાની એ રૂચા પ્રમાણવી રે. | માત૦ ૮ |
| ગોપ સદ્વિચાર નિત્ય વ્રજ ભોમમાં રે, જેને બ્રાન્તિના રોગ નહી રોમમાં રે. | માત૦ ૯ |
| શામ સુંદર વિના કે દ્વૈત દેખે નહીં, સહુ સ્મૃતિઓ સદૈવ સામળની મહીં. | માત૦ ૧૦ |
| જેને બીજાં નજર નથી આવતાં રે, એક રસીઆનાં રૂપ બધે વાસતાં રે. | માત૦ ૧૧ |
| એને રાગો ને દ્વેષ વિરમી ગયા રે, સહુ ભાવો ભક્તિએ ભળી ગયા રે. | માત૦ ૧૨ |
| વ્રજ મંડળે રમે છે એક વાલમો રે, અન્ય વિષયોની ત્યાં નથી માલમો રે. | માત૦ ૧૩ |
| પશુ પક્ષી ને પાન પ્રભુમાં સમ્યાં રે, જેણે જોયા જગદીશ જન્મો વમ્યાં રે. | માત૦ ૧૪ |
| ધન્ય રાધા ને ધન્ય વ્રજ મંડળી રે, મારી વૃત્તિ તું જાને એમાં જઘ મળી રે. | માત૦ ૧૫ |
| જેને હરિના વિના રે બીજાં તાનો નથી, એજ શાસ્ત્રોના સાર, બીજાં જ્ઞાનો નથી. | માત૦ ૧૬ |



કૃષ્ણ ભ્રમર પ્રત્યે ઉક્તિ

(બે દિનના મેમાન - એ રાગ.)

કદી કદાણુ ભ્રમર નવ થાતો, કમળશું કદી કદાણુ ભ્રમર નવ થાતો,
નવ કારી કમળ એ ખાતો. કમળ૦ ૧

કૃષ્ણ ભ્રમર, હું પ્રેમી પંકજ, અમ તમ એવો નાતો. કમળ૦ ૨

અણુખોદ્યાં આમંત્રણ મહારાં, સ્વીકારીઆં તેં આતો. કમળ૦ ૩

બંધન જાણે તદપિ આવે, પ્રેમે ગાતો ગાતો. કમળ૦ ૪

મરણુ લગી મુંઝવશે જાણે, તદપિ દૂર ન થાતો. કમળ૦ ૫

મુક્ત છતાં તું મને પુરાયો, ગાળી બંધન રાતો. કમળ૦ ૬

પરવશ પડીઓ તદપિ પંકજ, પ્રેમે તું હરખાતો. કમળ૦ ૭

અમર કરી અલિ કીર્તિ તેં તો, ક્રેદ કરાવી જાતો. કમળ૦ ૮

ભેદ ભ્રમર તું એકજ જાણે, પંકજ પીયૂષ રહાતો. કમળ૦ ૯

ભોમી ભ્રમર તું પ્રેમ પીયૂષનો, પંકજ હિર સંતાતો. કમળ૦ ૧૦



કનૈયાને

(કાયા કારણ લેખ૦ - એ રાગ.)

શું શું જોઈએ તે જરા કહેને કનૈયા, ત્યારે શું શું જોઈએ૦

અરે અંતર ખોલીને ખોલી દેને. કનૈયા૦ ૧

વૈશ્રવ લાલા તો તુજને લાડો લડાવે,

દર્શન આપે શું એક એને. કનૈયા૦ ૨

માખણુ કે મીસરી તું મુજથી ન પામીઓ,

તેના ડચુરા હોય તો કહેને. કનૈયા૦ ૩

માખણુશાં મન મહારાં તાવી તેં નાખીઆં,

તત્વો થયાં; શું ત્યાગે તેને? કનૈયા૦ ૪

| | |
|---|-----------|
| સાકરને તોલ રનેહ શું રે ન ઉતર્યા, જીવન, જવાબો જરા દેને. | કનૈયા૦ ૫ |
| નિત્યનિત્ય માળા તારે નવલી રે જોઈએ, ઊર્મિની માળા પ્હોરી લેને. | કનૈયા૦ ૬ |
| હેમહીરાની તુજને ટેવ નથી રે ત્રિકમ, કાણે ધડાવ્યાં ગોકુળ કહેને. | કનૈયા૦ ૭ |
| યમુનાના આરા જોઈએ, વૃંદાના ક્યારા જોઈએ, અંતર બનાવ્યા, જોને એને. | કનૈયા૦ ૮ |
| મંદિર કરાવું ને મૂર્તિ ધડાવું કહાના, પૂજના કોડ હોય તો કહેને. | કનૈયા૦ ૯ |
| માટી ચુનાપેં મન મંદીરિયાં મોંઘાં, સામળ સમજાવું તને શેને. | કનૈયા૦ ૧૦ |
| મન સુધી સુરવે માયાનાં મંદિર, નિર્ગુણ કરવાં શું ત્હારે તેને. | કનૈયા૦ ૧૧ |
| માગો નવનિત અને ચોરોરે ચિત્ત રીત સાચી દીકી રે આવે રહેને. | કનૈયા૦ ૧૨ |
| એરે અમૂલા મેં તો આપી રે મૂકીઆં, કે એ ચોર્યાં તેં એ તે કહેને. | કનૈયાં ૧૩ |
| એરે ચોર્યાં તો હવે શાથી શું આપીએ, બાકી રે હોય તો બોલી દેને. | કનૈયા૦ ૧૪ |
| બદલામાં જેને જે તેં આપ્યું રે હોય તે, હૈયે હવાલે કરી દેને. | કનૈયા૦ ૧૫ |
| દર્શન ન દેવાં હોય તો ટાકાને રૂપ હદે, રમતો સદૈવ આમ રહેને. | કનૈયા૦ ૧૬ |



સામળા સોહામણા

(કાલે પરણાવશું ગોપી, -એ રાગ)

| | |
|-------------------------------------|---|
| સામળા સોહામણા, કાળા કોડામણા, | |
| વારી લઉં વારણાં, ઓ સામળાં | ૧ |
| ધન્ય નંદ બારણાં, ઝુલે પ્રભુ પારણાં, | |
| ધન્ય એ હુલામણાં, ઓ સામળાં | ૨ |
| દુષ્ટને ડરામણા, મામાને મુંઝામણા, | |
| ભક્ત લીએ ભામણા, ઓ સામળાં | ૩ |
| જગને ઝુલામણા. અધમ ઉધારણા, | |
| સંત શોક હારણા, ઓ સામળાં | ૪ |
| અવતાર સંત કારણા, ભક્ત લહે તારણા, | |
| ધન્ય એવી ધારણા, ઓ સામળાં | ૫ |



રીઝાવું કેમ કરી

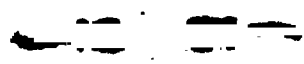
(રઘુનાથજીનો ખૂબ રંગ ખીલ્યો, -એ રાગ)

| | |
|---|---|
| તું તો રાજનો રાજ મહારાજ, રીઝાવું કેમ કરી, | |
| એવી વસ્તુ નથી વળી કોઈ, મુંઝાઉં મનમાં હરિ. | ૧ |
| તારા પાર પ્રભુ કોઈએ ન જાણ્યા, | |
| સંત શાસ્ત્રોએ, કંઈકંઈ વખાણ્યા, | |
| ભેદ ભાગો એ નાથ અજાણ્યા. હો રાજાં | ૨ |
| પ્રભુ તને કોઈએ પ્રત્યક્ષ નવ દીડો, | |
| વણ દિઠ્યે તું આવડો શું મીડો, | |
| નવ દેખું હું શોધું જો પીડો. હો રાજાં | ૩ |
| નાથ લક્ષ્મીનો પેશે શું રીઝે, | |
| અભિમાનભર્યાં કર્મોથી ખીજે, | |
| ભેદભાવે લુધર કેમ ભીંજે. હો રાજાં | ૪ |

તને રીઝાવી કાંઈ નથી લેવું,
 નથી કરવું હવે લેવું દેવું
 લેવાં દેવાંથી, પર મહારે રહેવું. હો રાજ ૦ ૫
 પણ પ્રીતિ તો આ નહીં દૂટે,
 મલે બ્રહ્માનાં આયુષ ખૂટે,
 આ તો સહજ પ્રીતિ કેમ દૂટે. હો રાજ ૦ ૬
 પ્રભુ કે રીઝે ને કોણ રીઝાવે,
 એના પાર કહો, કોણ બતાવે,
 તમે રીઝો તો અંત એના આવે. હો રાજ ૦ ૭



સાચા મર્મે સમજી ધર્મે પાળીએ



(સુજનો, સાચા શ્રુતિવેત્તા ગુરૂ સેવીએ-એ રાગ)

સુજનો, સાચા મર્મે સમજી ધર્મે પાળીએ,
 બાહ્યાચરણે રીઝે નહી રણછોડ જો.
 સાધન સાધો લક્ષે રાખી આત્મને,
 પુરુષોત્તમ રીઝે ને પૂરે કોડ જો. સુજનો ૦ ૧
 તીર્થોદકથી ન્હાયાં નિયમે ધારીને,
 તો તો તજવા મન બુદ્ધિના મેલ જો.
 આસુરી સંપદના અવગુણ ટાળતાં,
 શુદ્ધ મન થાતાં સામળીઓ છે સહેલ જો. સુ ૦ ૨
 ઝાઝા રે ઉપહારે પ્રભુને પૂજાઆ,
 તો તો ધટતા જીવે ઈશ્વર ભાવ જો.
 પ્રતિમાની પૂજાઓ પ્રેમી પામવા,
 ધ્યાતા ધ્યેય ને ધ્યાને એકજ થાવ જો. સુ ૦ ૩

| | |
|--|--------|
| વિધવિધનાં દાનો જો દીધાં પ્રેમથી, મારૂં તારૂં ન ધટે ધનમાં પ્રેમ જો. | |
| ઘોઠાદિકના મોહ જીવ બુદ્ધિ ટાળવા, વૈરાગ્યોના સાધો સાચા નેમ જો. | સુ૦ ૪ |
| ઝાઝા પાઠો અભ્યાસેથી કરી રહ્યાં, તો તો કરવાં આત્મારામી મન જો. | |
| આત્માને અનુલક્ષી થાય વિધાન જો, તો તો અંતર અખૂટ ભર્યાં છે ધન જો. | સુ૦ ૫ |
| આદરથી આદરીઆ જો ઉપવાસને, તો પછી વૃત્તિ કરવી હરિમાં લીન જો. | |
| સ્મરણુ સેવન હરિમાં મન રહેતાં સદા, એ ઉપવાસે ટળતાં ભિન્નાભિન્ન જો. | સુ૦ ૬ |
| કર માંહે માળા ને જપરે આદર્યાં, તો તો કરવા મન્ન તણા નિરોધ જો. | |
| વિપયોથી વૃત્તિને પાછી વાળવા, શાસ્ત્રે કરીઆ જપતા જીવને બોધ જો. | સુ૦ ૭ |
| સતસંગો કાધા ને શાસ્ત્રો સાંભળ્યાં, વત્યાં વિણુતો ન સરે આત્મા અર્થ જો. | |
| હરિમાં મન રહે સંકલ્પો ના સ્ફુરે, એ સતસંગે સાર બીજું સૌ વ્યર્થ જો. | સુ૦ ૮ |
| ભક્તિનાં અભિમાનો જો હોય અંતરે, તો તો પ્રભુ વિણુ બીજું ન ભાસે અન્ય જો. | |
| અધ્યારોપે અંદર બહાર હરિ રમે, એ ભક્તિએ જીવન થાતાં ધન્ય જો. | સુ૦ ૯ |
| સાચા મર્મો સમજી ધર્મો પાળાએ, તો તો નિશ્ચે રીઝે નંદકુમાર જો. | |
| ત્રિગુણાતીતને તત્ત્વે કરીને પેખવા, એ સાધનેથી ટળતા તનમન ભાર જો. | સુ૦ ૧૦ |

ધર્મી ધર્મો જૂઠાં તો પછી ક્યાં રહે,
તત્ત્વમસિન્ના મર્મો ઉર ઉતારીએ.
સાધનના સંદેશા, પ્રભુને પામવા,
તન મન ધનથી એક વિભુ સંભારીએ. સુ૦ ૧૧

જગત જૂસીને જોવા છે જુગદીશને,
સાચા ધર્મે સાચા મર્મો એહ જો.
જ્યમ ત્યમ કરીને જગદીશે મન ઠારવાં,
પ્રભુ પામ્યાં તો ધન્ય ધર્યાં આ દેહ જો. સુ૦ ૧૨



મનને



(સખી જણી અણોસરી રાત -એ રાગ.)

મન આત્માને ઓળખો ન કેમ, જે વડે જીવતાં રે,
જડે જડની રે સાથે સંબંધ જે વડે શીવતાં રે. ૧
દ્રવ્ય દ્રષ્ટા ને દ્રવ્યની પાર જેહ બિરાજતા રે,
વળી આપીને એને પ્રકાશ, સ્વરૂપો સાજતા રે. ૨
બાળ બાપના જન્મના પાર ક્યાં થકી પામશે રે,
કરે નિશ્ચય એ આપ અવતાર, સંશયને વામશે રે. ૩
મન ઇન્દ્રિયને આપ્યા આધાર, આધેયને ક્યાં જડે રે.
જ્યારે ખોળણુહાર ખોવાય, નજર ત્યારે પડે રે. ૪
જેના તેજે તપે બ્રહ્માંડ, સૂરજને શોધવા રે,
લઈ દીપક નીકળવાં બહાર, દીપ તેજ રોધવા રે. ૫
મન પામે ન માયાના પાર, માયાતીત ક્યાંથી મળે,
એને મળવાના તાપની મ્હાંય બળે તો એમાં બળે. ૬
મન જીવતું ન એમાં સમાય, વિરોધીભાવે બર્યું,
મન બુદ્ધિ ને ગુણશું સંબંધ, નથી એ આપે નર્યું. ૭

મન મૂકે પોતાના ધર્મ, આત્મરૂપ આપે જ એ,
 થાય સાક્ષીમાં એના સમાસ, બ્રહ્મરૂપ ભાસે જ એ. ૮
 જેના જ્ઞાને બધાના જ્ઞાન, અજ્ઞાણમાં એથી રહે,
 એને શાસ્ત્રો ને સંતો મમાર નિશ્ચે કરીને કહે. ૯
 મન મૂકી માયાના ફંદ, પ્રભુના છંદે રહે,
 ત્યારે આત્માના અનુભવ થાય, આપે એમાં વહે. ૧૦



વાસનાનો પથારો



(ધન્ય જેણે હરિગુણ ગાયા, -એ રાગ)

| | |
|---|-----------|
| વાસનાની વેદના વિચારો, વિલાસી તમે વાસનાની વેદનાં | |
| માત્ર ફંદે ત્યાં જીવ ફસાનારો. | વિલાસી૦ ૧ |
| વાસના વધારીને માયા પસારી તો | |
| દીઠો ન જીવતો કિનારો. | વિલાસી૦ ૨ |
| વાસનાએ સંચિત ને વાસનાએ કીયમાણુ | |
| જન્મ લેવાનો ઉધારો. | વિલાસી૦ ૩ |
| વાસના વીંટાઈ જીવ વાર વાર જન્મિયો | |
| આપે થયો એ વિચારો. | વિલાસી૦ ૪ |
| ધરીઆ કંઈ જન્મ અને ફરીઆ કંઈ કાળ જીવ | |
| પાથરીને વાસના પથારો. | વિલાસી૦ ૫ |
| અમ્મર અનંત એ વાસના-વિટંબણુ | |
| અવનવા બાંધતી મદારો. | વિલાસી૦ ૬ |
| તોડી તરછોડી એને થાવ જીવ મોકળા | |
| અસંગ થઈ આત્મમાં પથારો. | વિલાસી૦ ૭ |



જય જય જુગલ કિશોર

(અમે તો તમારા જે દિનના મહેમાન, એ રાહ.)

| | | |
|----------------------------|--------|----|
| જય જય જય જય જુગલ કિશોર, | | |
| જય જય નટવર નવલ કિશોર, | | |
| જય જય મોહન મદન કિશોર. | જય જય૦ | ૧ |
| જસોદા જાણે જીવન કનૈયો, | | |
| દિલ દ્રષ્ટિના દોર. | જય જય૦ | ૨ |
| તાત લહે અમ અમર નામો, | | |
| યુગ યુગ નંદ કીશોર. | જય જય૦ | ૩ |
| અગ્રજ બંધુ રોહિણી નંદન, | | |
| શેષ સનાતન ઓર. | જય જય૦ | ૪ |
| રાધા પ્રેમે પુલકિત અંગે, | | |
| માને ધન મન મોર. | જય જય૦ | ૫ |
| મદમાતી મહિયારી માને, | | |
| મનહર માખણ ચોર. | જય જય૦ | ૬ |
| ગ્વાલ બાલ ને લક્ષે લીલા, | | |
| મોહન મસ્તીખોર. | જય જય૦ | ૭ |
| દેવાદિક જે દર્શન ધ્રુષ્ટે, | | |
| એના ગોકુળ રહોર. | જય જય૦ | ૮ |
| શાની મુનિને ધ્યાને રહેતા, | | |
| ફરે વન ખરે બપોર. | જય જય૦ | ૯ |
| વદને વિશ્વો જોયાં જનુની, | | |
| યાદ રહ્યાં અધ રહોર. | જય જય૦ | ૧૦ |
| રનેહી સખા અર્જુને ભૂલ્યા, | | |
| એ માયાઓ ઓર. | જય જય૦ | ૧૧ |

| | | | | | |
|--------|----------|------------|----------|--------|----|
| અજ | ઈંદ્રાદિ | એમજ | માને, | | |
| તોડે | એ | પદ | તોર. | જય જય૦ | ૧૨ |
| કંસ | કપાય | ભરેલો | માને, | | |
| મરણુ | મૂકાવે | જોર. | | જય જય૦ | ૧૩ |
| કુંતા | દ્રૌપદી | દિલમાં | જાણે, | | |
| જીવન | રક્ષક | ઔર. | | જય જય૦ | ૧૪ |
| અહભુત | લીલા | અહભુત | શીલા, | | |
| અહભુત | ચતુર | ચકોર. | | જય જય૦ | ૧૫ |
| ભક્ત | ચિત્ત | ચાતક | લીલાનાં, | | |
| નવધન | નંદ | કિશોર. | | જય જય૦ | ૧૬ |
| જગજીવન | જ્યોતિ | જીવ જીવના, | | | |
| જય જય | જીગલ | કિશોર. | | જય જય૦ | ૧૭ |



કૃળ નકી એ કર્મનાં

(દોહરાનો રાહ.)

| | |
|---|---|
| જીવ જાણુજે તુજ જીવનને, જોનાર જાગ્રત છે સદા, | |
| કેા કર્મ કેવાં કબૂલવાં, એ જાણુતો એની અદા. | ૧ |
| સાવધ રહી સત્ કર્મમાં, અનુચિત આચરવાં નહીં, | |
| એમ ધારશે તું મન મહીં, પણ દૈવ દોરી જશે કહીં. | ૨ |
| સામાન્ય જન મન માનશે, આ મેં કર્યું આ તેં કર્યું, | |
| પણ પ્રવિણ પ્રીછી ચાલશે, જે દોષ દીધે શું સર્યું. | ૩ |
| થઈ પ્રકૃતિ આધિન તું, અવગુણને નવ ઓળખે, | |
| પણ માફ એ ના થઈ શકે, ના કાયદા કાચા લખે. | ૪ |
| અનુતાપ આપે આજ જે, તે કૃળ નકી એ કર્મનાં, | |
| ફરી આચરે જો એહવાં, તો કામ એ બહુ શરમનાં. | ૫ |

| | |
|---|----|
| તું આશ એવી રાખશે, કે ક્ષમાકર્તા મહાન છે, | |
| એ માફ કરશે ક્યાં થકી, જેહને સર્વ સમાન છે. | ૬ |
| પરિતાપ પર જે પામશે, તે તું રૂપે ક્યાં અન્ય છે, | |
| એકત્વ માટે ભોગવે, એ ભાગ્યના અનુગ્રંધ છે. | ૭ |
| એ ભોગ હોશે આકરા, તું ક્યાં નજર જેતો નથી, | |
| મહામાનીયે ગુણુ વશ થઇ, કદિ કદિ ક્યાં રોતો નથી. | ૮ |
| આ જીવન પુરું થઇ જતાં, સંગાથ શું શું આવશે, | |
| એ ભાન કદિ ના બૂલવું, કંઇ ફંદ ત્યાં ના ફાવશે. | ૯ |
| દુઃખથી ડરિયે જ્યાં લગી, ત્યાં લગી ડરીને ચાલવું, | |
| પડ્યા પડે શુભ અશુભના, માટે વિચારી મહાલવું. | ૧૦ |
| પ્રાણે પ્રભુ વ્યાપક લહી, ડરતા સહુ દુષ્કર્મથી, | |
| સદ્બુદ્ધિએ મહાયર રહે, સહુ કર્મના એ મર્મથી. | ૧૧ |
| ગતિ કર્મની અતિ ગહન છે, ભૂલા પડે છે ભલભલા, | |
| તું શામ શરણુ થઇ જજે, એ આપશે એની કલા. | ૧૨ |



કાની કને ઉર ખોલું

(તમારા જે દિનના મેમાન-એ રાહ.)

કહે કાની કને ઉર ખોલું, કનૈયા કાની કને ઉર ખોલું.

| | |
|---------------------------|-----------|
| કાઇ ખુજે નહીં ક્યાં ખોલું | કનૈયા ૦ ૧ |
| પ્રેમીની ગત પ્રેમી જાણે, | |
| શું જાણે જગ રોલું | કનૈયા ૦ ૨ |
| કો જાણે પણ જીરવી ન શકે, | |
| મન માયાવી ખોલું. | કનૈયા ૦ ૩ |
| કિંમત ન કરે તેની કને કયમ, | |
| ખોલું રતન અખોલું. | કનૈયા ૦ ૪ |

| | |
|-------------------------|----------|
| અકિંચનકો મુજ સરખું આવે, | કનૈયાં ૫ |
| તો નવ મૂલ હું મોલું. | |
| પ્રેમાતુર કો પંથી આવે, | કનૈયાં ૬ |
| તો દેખાડી ડોલું. | |
| આતુર તું અમ અંતર જોવા, | કનૈયાં ૭ |
| જોઈ આનંદે ખોલું. | |



આત્માનાં જ્ઞાન અણુમૂલ

(ધનાશ્રીની ચાલ)

| | |
|--|--------------|
| આ આત્માનાં જ્ઞાન અણુમૂલ, અરે માનવી, આત્માનાં | |
| એને અવગણી ન કરશે કો મૂલ, અરે માનવી. ૧ | |
| જૂતોના ભેદ એ તો માયાના માનિયે. | |
| જીવ પીંજર પડેલ જીવજીવ. | અરે માનવીં ૨ |
| મળે મીષ્ટ ફળ તોય બંધન એ આકરાં. | |
| કરશે રે કેમ એ કખૂલ. | અરે માનવીં ૩ |
| જગનાં બંધન જીવ એવાં રે જાણવાં | |
| મુક્ત થયા વિના ન જૂલ. | અરે માનવીં ૪ |
| આત્માને મૂલ્યે તું વિષયો બહારીશમાં, | |
| એ તો આકાશનાં ફૂલ. | અરે માનવીં ૫ |
| જૂપ થઈને તું ભિખવાને નિકળે, | |
| એ તો અજ્ઞાનની મૂલ. | અરે માનવીં ૬ |
| વિષયોને ટૂકડે રીઝે શું રાજવી, | |
| પદવીનાં જ્ઞાન કરી ગુલ. | અરે માનવીં ૭ |
| આપ અભિજ્ઞાન વિણ વિચર્યે આ વિશ્વમાં, | |
| માશે રે સર્વ પ્રતિકૂલ. | અરે માનવીં ૮ |

આત્માના જ્ઞાન વડે જશો વિટંબણા,
આપ રૂપ જગ અનુકૂલ.
આ ઉત્તમ અવતારના ઉદ્દેશો એજ કે,
ઓળખી લે આત્મા અમૂલ.
વિશ્વ વિરાટ જેના ચેતનથી ચાલતું,
એનાં જો ઓજસ અતૂલ.
અમર આનંદ એને અવલોક્યે આવશે,
જશો સંસારનાં સૂળ.
આત્મ અનાત્મ એય માયા વિડંબના,
બ્રહ્મ અધિષ્ઠાન એનાં મૂળ,
નિત્ય અનિત્યનાં કરી લે નિદાન જીવ,
તત્ત્વે તું તેજ તે ન ભૂલ.

અરે માનવી૦ ૯

અરે માનવી૦ ૧૦

અરે માનવી૦ ૧૧

અરે માનવી૦ ૧૨

અરે માનવી૦ ૧૩

અરે માનવી૦ ૧૪



સત્યચિતનો સાજ



(ધનાશ્રીની ચાલ)

આ અણુમુલ દેહ આજ આવ્યો,
એને શોભતો શું સાજ તેં સજાવ્યો,
બુદ્ધિ આપીને તને બાપે બિરદાવીઓ,
એને ઉપયોગમાં શું લાવ્યો.
રાગ, દ્વેષ, અભિનિવેશ, ક્ષેપ, વેષ દેહના
રાકી શું રામને રીઝાવ્યો.
પિંડ પોર્યો કે તેં પોખ્યાં પરહિતને,
પરમાર્થ ઉર શું પચાવ્યો.
સુત વિત શરીરમાં, સદૈવ રનેહ રાખતાં,
દૈવે શું કાદિ ના ડરાવ્યો.

હો માનવી આ૦

હો માનવી૦ ૧

હો માનવી૦ ૨

હો માનવી૦ ૩

હો માનવી૦ ૪

હો માનવી૦ ૫

| | |
|---|--------------|
| ઑચિંતાં આવતાં યમનાં આમંત્રણો, એહ વિચાર શું ન આવ્યો. | હો માનવી૦ ૬ |
| નશ્વરમાં નેહ મોહ માયાએ આવીઆ, શાસ્ત્રે શું નવ સમજાવ્યો. | હો માનવી૦ ૭ |
| સંસારે સ્વાંગ આ લીધો શરીરીએ, નરે કે વાનરે ભજાવ્યો. | હો માનવી૦ ૮ |
| શાન્તિ, સમતા ને દયા દૈવી સંપત્તિયો, ધારી કે ધર્મને લજાવ્યો. | હો માનવી૦ ૯ |
| અજ્ઞાન અંધાર વહે આયુ ઉતાવળાં, જીવનમાં જ્યોતિ શું જગાવ્યો. | હો માનવી૦ ૧૦ |
| વિશ્વે વિરાટ રાજ વ્યાપ્યા વિદ્વોક્ષીને, પ્રેમ-દિપક પ્રગટાવ્યો. | હો માનવી૦ ૧૧ |
| પિડ બ્રહ્માંડ ને પાળી રહેલ એને, જોવા જગત તું આવ્યો. | હો માનવી૦ ૧૨ |
| અખંડ આનંદરૂપ આત્માએ ઓળખી, સત્યચિહ્નો સાજ શું સજાવ્યો ! | હો માનવી૦ ૧૩ |



અમૂલી યાદ

(ધન્ય જેણે હરિગુણ૦ એ રાહ)

| | |
|--|----------|
| હું તો તારા ભરોસાએ બૂલી, ભગવાન, હું તો૦ બૂલી બૂલી દયાએ અમૂલી. | ભગવાન૦ ૧ |
| સૂણાનાં વિધન સહુ સોચે સરાવિયાં તોચે ન આંખડીએ ખુલી | ભગવાન૦ ૨ |
| કધ કધ તરંગ અંગ વૃત્તિ વસોવતા દ્રષ્ટાનાં ભાન બૂલી ડૂલી. | ભગવાન૦ ૩ |

| | | |
|---|--------|----|
| અચળ આધાર, આપ અંતર ન મૂલિયા માયાને માળખે મૂલી | ભગવાન૦ | ૪ |
| સંચિતના ભોગ જ્યારે સુખદુઃખમાં નાખતા જોતી હું જાત્યને અટૂલી | ભગવાન૦ | ૫ |
| પડખે રહીને તમે પ્રાય એ પતાવિયાં મૂલી એ રહાય હું અતુલી | ભગવાન૦ | ૬ |
| મૂલી ભગવાન હું ત્હારાં એહસાન એ દોષ દહિં આજ રે કખૂલી | ભગવાન૦ | ૭ |
| જોયા નથી ને દોષ જોશે દયાળ ના દીન દાસોની મ્હાંય મને મૂલી | ભગવાન૦ | ૮ |
| મૂલે એ કાણુ અને મૂલવે એ કાણુ એનાં ભાન ભગવાન હું તો મૂલી | ભગવાન૦ | ૯ |
| મૂલી હું તોય હું તો મૂલી તું અંતરે જોષ તારી ઊર્મિ એ અતૂલી | ભગવાન૦ | ૧૦ |
| મૂલુ હું ભાન ત્યારે દેજે રે જ્ઞાનદાન અંતર આજાય જેમ ખૂલી | ભગવાન૦ | ૧૧ |
| આન્તિ મૂલાવજે, ભાની મૂલાવજે યાદ આપી આત્મની અમૂલી. | ભગવાન૦ | ૧૨ |



ત્હારાં મંદિર કૃપા પ્રેમનાં



(હું તો દોલે રમું, એ રાહ.)

સદા ત્હારાં મંદિર કૃપા પ્રેમનાં,
જેને તાળાં નથી રે કાઈ નેમનાં. હો કહાન, સદા૦ ૧
વિના પ્રેમ નથી જ્યાં રે પેસાતાં,
વિના પ્રેમ નથી ખીજાં પોસાતાં. હો૦ ૨

| | |
|---------------------------------------|--------|
| સહુ સુકૃતના સાથ જ્યારે જાગે, | |
| ત્યારે તારામાં મન અનુરાગે, | હોં ૩ |
| મન માયા સંબંધ સહુ છોડે, | |
| ત્યારે શામ મળે સાધન થોડે. | હોં ૪ |
| જીવ જ્યારે અભિમાન ત્યાગે, | |
| ત્યારે તારી મોરલીઓ વાગે. | હોં ૫ |
| જ્યારે વિશ્વ વિભુ રૂપ બધું બાસે, | |
| ત્યારે કોણ કહો કોહને ઉપાસે. | હોં ૬ |
| જ્યારે જીવ જીવ જીવન જણાશે, | |
| ત્યારે તારાં દર્શન પ્રભુ થાશે. | હોં ૭ |
| જ્યારે રાગ દ્વેષ મૂળિયાં કપાશે, | |
| ત્યારે ભક્તિનાં બીજ રોપાશે. | હોં ૮ |
| મન ઓતપ્રોત પ્રેમ મહીં થાતાં, | |
| જાય જ્યાં જ્યાં ત્યાં પ્રેમ લઈ જાતાં. | હોં ૯ |
| અન્ય ભાવ કોઈ ઉર નવ ધારે, | |
| ત્યારે તું એ મંદિરમાં પધારે. | હોં ૧૦ |
| પ્રેમ મંદિર સદૈવ રહે પુલ્લાં, | |
| તોય ચોખીએ એક ભેદ મુલ્લાં. | હોં ૧૧ |
| જરા વિકૃતિએ મ્હાંય ના જવાતું, | |
| દૈત દેખ્યે એ દાર બંધ થાતું. | હોં ૧૨ |
| દાન પૂજન ને ધર્મ સહુ ધારે, | |
| ત્યારે ઊભાં રહેવાય એહ દારે. | હોં ૧૩ |
| જ્યારે ઉર અન્ય ભાવ સહુ જૂથે, | |
| ત્યારે મંદિરનાં બારણાં ખૂથે. | હોં ૧૪ |
| જ્યારે દારો એ દેવ રૂપ થાતાં, | |
| ત્યારે દર્શન દે દેવ એ લખતાં. | હોં ૧૫ |



કહ્યાં માને ન મન

(ઝાલર વાગેને, એ રાહ.)

| | |
|---|----|
| શું કરિયે કૃષ્ણ કહ્યાં માને ન મન, એ ખોટાં કરે જૂઠા જગનાં ભજન. | ૧ |
| એને ઝાઝા જનમની વાસના વરેલ, એની કર્મોએ કારમી કાયા ઘડેલ. | ૨ |
| રજ્જેગુણનું ઠરેલ રંગ રાગે ભરેલ, એણે નિવૃત્તિ કાઢ કાળ ના રે કરેલ. | ૩ |
| સદા ફરતાં સંસાર એ થાકે નહીં, નિત્ય કાચું કાળે કરી એ પાકે નહીં. | ૪ |
| દુઃખ આવ્યે વિરાગના વિચારો કરે, ત્યાં તો ભોગો આવીને એનાં ભાનો હરે. | ૫ |
| ખોડ મોટી જે ઝટ પર દોષો જીવે, કરે પોતે કરોડ એ નાંખે ફૂલે. | ૬ |
| ખરાં જ્ઞાન નવ હોય એને હરે લગાર, તોય પરને દેવાને એ નિત્યે તૈયાર. | ૭ |
| ખીજે દેતાં એ જ્ઞાન દીસે ડાહ્યું ઘણું, આપ આચરતાં એહ નવ રાખે આણું. | ૮ |
| જાણે આપ સમું તો જગ આખે નથી, ખરે એના સમું તો એની પાખે નથી. | ૯ |
| છળે નિજને તથાપિ એ નારે કળે, હશે એવું પરવશ એ તે કોને બળે. | ૧૦ |
| નકી એનાં કરેલ એને દારી રહ્યાં, હરિ હાર્યા ઘણું એ હાથ ના રે રહ્યાં. | ૧૧ |
| કાઢ કાળે સંકલ્પ કાંઠ સારા કરે, એના માંડે ગણેશ ત્યાં માયા મરે. | ૧૨ |

| | |
|---|----|
| પડે આવી વિશેષ સ્થિર ક્યાંથી ઠરે, કહો, કહાન, બિચાઈ એ તે શું રે કરે. | ૧૩ |
| ધડી ધારે સંસાર હવે કરવું નથી, કરે બંધન એ કામ હવે કરવું નથી. | ૧૪ |
| ત્યાં તો સંસારી સ્નેહ એને ઘેરી વળે, રંગ રાગે કરેલ મિત્ર આવી મળે. | ૧૫ |
| પંચ વિષયો ને ઇન્દ્રિયો ખેંચી લે હાથ, પ્રીત પહેલાંની પાંગરે ને જાય એની સાથ. | ૧૬ |
| નવ આવે વિચાર એ દુઃખી કરે, એને તજતાં કે ગુણ એક બાધા કરે. | ૧૭ |
| કરં કેટલાં વખાણુ એના આરા નથી, દહિં કેટલાં પ્રમાણુ ગુણ સારા નથી. | ૧૮ |
| ધડી ઠેકાણે હોય ત્યારે તમને સ્મરે, એને ઉઠતાં ન વાર પ્યાર બીજે કરે. | ૧૯ |
| મેં એ મસ્તીભરેલને માર્યું ધણું, તોય ગણતું નથી એ નાથ ઘેલું ધણું. | ૨૦ |
| હરિ, આવી અનેક હશે એની કુટેવ, તોય એ તો દેખાડે વળી દિલ માંહે દેવ. | ૨૧ |
| નકી આવા સ્વભાવ એના આપે ધડેલ, હરિ હાથે ધડીને ક્રમ આધું ધરેલ. | ૨૨ |
| તમે નિઃસંગ નાથ એને ન્યાઈં કર્યું, ધડી લેવા આનંદ એને પ્યાઈં કર્યું. | ૨૩ |
| એને જુહું જાણીને દેવ દૂર ના કરો, એને આપનું ગણીને હરી આપમાં ધરો. | ૨૪ |
| ધડી ધડીમાં એ આપનાં બૂલાવે છે બાન, નવ રહેવા દે લક્ષ કરે કાર્યમાં તોશન. | ૨૫ |

| | |
|---|----|
| દીનબંધુ તમે, તે એને દાખી દયા, નવ મારો મોહન, મોજ આખી રહ્યા. | ૨૬ |
| પ્રભુ આપ પ્રતાપ જોર રાખી રહ્યું, જીવો જીવો, જીવન, ભાવ દાખી રહ્યું. | ૨૭ |
| જેને આપે જોયું એ કેમ પાછું ફરે, કરે આવા પ્રસ્તાવ આપ એથે ખરે. | ૨૮ |
| નકી લાડીલું, લાલ, એ તમારું હશે, બાળ ભાવે એ બહાર કદી જાતું હશે. | ૨૯ |
| ‘ભલે રમતું’ એ આપની ઇચ્છા હશે, તોય આપની નજર એ ઉપરે હશે. | ૩૦ |
| વાર લાગે તો હાક નકી કરતા હશે, હેત લાવી અપાર ઉર ધરતા હશે. | ૩૧ |
| હશે ઘેલું ગમાર કે મસ્તિબર્યુ, આપ આપે ગણેલ એને ગુણનું નર્યુ. | ૩૨ |
| બાળ આવાં અનંત વિશ્વ તારાં રમે, આપ એનાં રમણુ તને કેમ ના ગમે. | ૩૩ |
| નકી રમતાં જોઈને ઉર રીઝ્યાં હશે, નકી રોતાં જોઈને ઉર સીઝ્યાં હશે. | ૩૪ |
| આપ આપે આવીને અંક લીધાં હશે, તાપ ટાળી અનંત સુખ દીધાં હશે. | ૩૫ |
| પ્રભુ આપે પાયેલ જળ પીધાં હશે, હરિ, આપે આપેલ ફળ લીધાં હશે. | ૩૬ |
| વિશ્વ આવાં અનંત, આપ, તારાં રે બાળ, બાળ ઉરે નિરાંત, આપ બેશે સંભાળ. | ૩૭ |
| બાળ અંશ રૂપ આપ તું આપે રમે, તોય તું તો છે આપ, બાળ નિત્યે નમે. | ૩૮ |

| | |
|--|----|
| જીવ મન બુદ્ધિ ચિત્ત નામ નાનાં ધરે, એ તો માયાનાં કામ નહીં આપનાં ખરે. | ૩૯ |
| રહે માયાવી દેહ વિશ્વ માયાવી મહાંય, જીવ એમાં રહેલ, એની આવી એ છાંય. | ૪૦ |
| એના અધ્યાસે એના ગુણુ એવા થયા, તમે દાખી દયા એ એને પ્રીછી ગયા. | ૪૧ |
| બાળ ભાવે રહ્યા એ જગ બાળા રહ્યા, ધ્રુવ સરખા બાળાએ એને ચાળા લહ્યા. | ૪૨ |



ભોળા ભાવે

(લાલેભરી ગુલાલે ભરી, - એ રાહ.)

| | |
|---|---|
| પ્રભુ ભોળા ભાવે રે અમે માગ્યું હશે, તમે ભોળા માટે એ એમ આપ્યું હશે. | ૧ |
| શામ માયાનું માપ ઉર માપ્યું હશે, ખિદ કરવાને સિદ્ધ સ્મરણુ સ્થાપ્યું હશે. | ૨ |
| જગે જાણ્યા શંકરને ભોળા જને, આજ જાણ્યું જાણ્યું જે સામ્ય સર્વે બને. | ૩ |
| મને આવા પ્રભાવની પારખ નહીં, ઉરે આવા સ્વભાવની ઓળખ નહીં. | ૪ |
| રહેજ જોતામાં સ્નેહ આમ સ્નેહી થશે, જેને નિજનું ગણો એના થઇ રે જશે. | ૫ |
| એના સર્વે અપરાધ સાવ બૂલી જશે, એને અજ્ઞાં અંતર આમ બૂલી જશે. | ૬ |
| એના આછા ઉપહારને કબૂલી જશે, એના ઓછા ભાવોને મહાન મૂલી જશે. | ૭ |

| | |
|--------------------------------------|----|
| એની પ્રવૃત્તિના પ્રેરનાર આપજ થશે, | |
| એની આશાને પૂરનાર બાપજ થશે. | ૮ |
| એના હરવાને તાપ છાંય કરતા હશે, | |
| એને અંતર ધીરજ રૂપ ધરતા હશે. | ૯ |
| એને લક્ષે સદૈવ શામ રહેતા હશે, | |
| એને રનેહે સંદેશ સત્ય કહેતા હશે. | ૧૦ |
| એની શાન્તિને કાજ સંગ રહેતા હશે, | |
| એને નિત્ય આનંદ અંગ દેતા હશે. | ૧૧ |
| ગુણ આવા અનંત કેમ ગણતાં ગણાય, | |
| પ્રભુ ભૂલે બ્રહ્મા તો કેમ ભૂતે ભણાય. | ૧૨ |
| જેવા તેવા જાણેય આમ શાન્તિ થઈ, | |
| જેણે જામ્યા રામ્યાની હવે બ્રાન્તિ ગઈ | ૧૩ |
| હરિ ઝાલેલા હાથ હવે છોડશે નહીં, | |
| પ્રભુ પ્રીતિના તાર ભવે તોડશે નહીં. | ૧૪ |
| દીનબંધુના નામની પ્રતીતિ થઈ, | |
| પ્રભુ આ તો આ જીવની રીતી થઈ. | ૧૫ |
| તમે એટલું કરીને વળી અટક્યા નથી, | |
| ભેદ ભાવો ખટક્યા રે તોય વટક્યા નથી. | ૧૬ |
| હવે આગળનાં કાગળે લખાતાં નથી, | |
| નવ કહેશે છાનાં કાં રખાતાં નથી. | ૧૭ |
| આપ પ્રેર્યા પ્રકાશ સહુ કરવાં પડે, | |
| આપ આપો એ રૂપ હજી ધરવાં પડે. | ૧૮ |
| આમ દ્વિધા ભાવીની સંગ શોભે નહીં, | |
| તો તો ઘટતાં કરવાને હવે થોભે નહીં. | ૧૯ |
| હવે અમને અધિક આથી ભોભે નહીં, | |
| તોય રહિયે આવાં એ આપ મોભે નહીં. | ૨૦ |

| | |
|---|----|
| એને જોવાનાં નેણુ વેણુ તોખાં હશે, | |
| એ તે ક્રેવાં હશે ને ક્રોણે દેખ્યાં હશે. | ૨૧ |
| કૃપા કુંતા-કુમારને કૃવી હશે, | |
| એણે કૃવી રે ભાવના શેવી હશે. | ૨૨ |
| જેને આપે અમૃત એ પાયાં હશે, | |
| એના પામી પ્રસાદ અમે ગાયાં હશે. | ૨૩ |
| જેના સ્મરણે સર્વેનાં શ્રેયજ થતાં, | |
| એનાં અંતર પૂજન કેમ કરિયે છતાં. | ૨૪ |



માયામાં મન નવ લાગે



(સખી રે હું તો જમનાજી ગઈતી પાણી,—એ રાહ.)

| | |
|-------------------------------|---------|
| હરિ મારાં માયામાં મન નવ લાગે, | |
| સદા આપ સાનિધ્ય એ માગે. | મોહન૦ ૧ |
| અન્ય વાતે ન હિર અનુરાગે, | |
| લાગે આકરાં સમાધિ જે ભાગે. | મોહન૦ ૨ |
| વિભુ વિરતિએ કરવા વ્યવહારો, | |
| અધુરા શા બધાયે આચારો. | મોહન૦ ૩ |
| જાણું જીવનને ખટકા પડે છે, | |
| મન ભોળાં એ માટે રડે છે. | મોહન૦ ૪ |
| ક્ષણ એકમાં એ શાન્તિ ધરે છે, | |
| યાદ શક્તિની, ભ્રાન્તિ હરે છે. | મોહન૦ ૫ |
| અગમ્ય શક્તિ એ આપની વિચારે, | |
| બધી ચિન્તા ચોપાસની નિવારે. | મોહન૦ ૬ |
| તોય ચિત્ત નવ નિષ્ઠા કબૂલે, | |
| તિવ્ર ભોગે એ મન પાછાં જૂલે. | મોહન૦ ૭ |

| | |
|--|----------|
| મહામાયાની શક્તિએ અતૂલી, હોય કેમ નહી આપ રહ્યા જૂલી. | મોહન૦ ૮ |
| ભય લાગે એવા ન હરિ જૂલતા, પ્રભુ માયાની સત્તા ન જૂલતા. | મોહન૦ ૯ |
| એ માયા સ્વાધીન મન રાખે, ધડી એકમાં એ બ્રાન્તિએ નાંખે. | મોહન૦ ૧૦ |
| અમે અણુજાણુ આયુ વટાવ્યાં, ધડી એક હશે જ્ઞાનને ઘટાવ્યાં. | મોહન૦ ૧૧ |
| હયાં જીવન અંધાર એજ સૂરે, અખંડિત જ્યોત આથમે ન ઉરે. | મોહન૦ ૧૨ |
| એ અનુગ્રહ વિચાર ઉર આવે, ત્યારે મન બધી શંકા સમાવે. | મોહન૦ ૧૩ |
| હરિ આપ પાસ અંતર ઉઘાડું, તમે સાક્ષીથી શું હું સંતાડું. | મોહન૦ ૧૪ |
| અસંભાવના કદિ કહીં ભૂલાવે, મન એના સ્વભાવ ના સમાવે. | મોહન૦ ૧૫ |
| કૃપા જોતાં ન ઘટતી કેા શંકા, પ્રતિજ્ઞાએ કરી છે કરી ડંકા. | મોહન૦ ૧૬ |
| હરિ જાણે છે જીવના સ્વભાવો, આપ શક્તિએ આપમાં સમાવો. | મોહન૦ ૧૭ |
| હરિ, મહિમા ન આપના વિસરતા, કૃપા કરતાં કેા કાળ ન એસરતા. | મોહન૦ ૧૮ |
| મન આવ્યું છે શરણે તમારે, નવ વિશ્વાસે બોલે વધારે. | મોહન૦ ૧૯ |
| એને આપના પ્રતાપની પ્રતીતિ, જોઈ આપના અનુગ્રહની રીતિ. | મોહન૦ ૨૦ |

| | |
|--|----------|
| પ્રભુ તમને શું એકલાં ન મમતું, અભિલાષ થઇ જોવા શું રમતું. | મોહન૦ ૨૧ |
| જગ બાળકને જેહ પ્રતિપાળે, એ તે પાસે આવ્યું શું પાછું વાળે. | મોહન૦ ૨૨ |
| બાળ બાપના એ અંક નવ ત્યાગે, થયું બાળ ત્યાંથી હક બધા માગે. | મોહન૦ ૨૩ |
| હક જોગ કદિ મન નવ થાશે, બાળ ભાવ થકી દૂર નવ જાશે. | મોહન૦ ૨૪ |
| હરિ નિર્ગુણ સગુણ એ સ્વભાવે, જીવ બાળ આપ બાપ થઇ હૂલાવે. | મોહન૦ ૨૫ |
| એને બાળોના ખેલો ગમે છે, માટે મન-બાળ ભાવે રમે છે. | મોહન૦ ૨૬ |
| એની લીલાના પાર કો ન પામે, એની માયાને મન શિર નામે. | મોહન૦ ૨૭ |
| મન માયાના લટકા તો છાયા, અધિષ્ઠાન વડે એહ પડછાયા. | મોહન૦ ૨૮ |
| રમે જીવો એ આપને રીઝવવા, રીઝો આપ, એ શું ધન્ય ન સમજવા. | મોહન૦ ૨૯ |
| આપ માયા ન આપનાં સતાવે, અનુસ્મૃત તત્ત્વ આપનાં બતાવે. | મોહન૦ ૩૦ |



મહેરામણની પાર

(ધન્ય જેણે હરિગુણ ગાયા, - એ રાહ.)

| | |
|---|----------|
| મૂકશો ન માયા લગાડી, મોહન મને મૂકશો ન માયા લગાડી | |
| લેજો લાજભેર લાલન ઉપાડી, | મોહન૦ ૧ |
| આપી આદેશ અનુગ્રહ છે બતાવીઆ, | |
| જીવનમાં આમ જો જગાડી. | મોહન૦ ૨ |
| શોધું છું, શામ, તમ ધામ હું તો નામથી, | |
| દેજો દયાળ એ દેખાડી. | મોહન૦ ૩ |
| માયા મહેરામણોની પાર પ્રભુ મંદિરો, | |
| વાટયો વિકટ છે ઉઘાડી | મોહન૦ ૪ |
| શક્તિ નહીં ને શામ અબ્ધિ ઓળંગવા, | |
| હાથ ઝાલી દ્યોને ઉઠાડી. | મોહન૦ ૫ |
| સહામા આવ્યા શું શામ લેવાને લાડથી, | |
| નામી નાવ દીધાં બેસાડી. | મોહન૦ ૬ |
| લીધાં સૂઝાન હાથ, કરવાને પાર નાથ, | |
| પ્રેમેથી દેવા પ્હોંચાડી. | મોહન૦ ૭ |
| નાવી નાંગરશો ન નાવ કોઈ બંદરે, | |
| અધીર હું જાવા અગાડી. | મોહન૦ ૮ |
| ખડકો આવે તો મને ખીંક ના બતાવશો, | |
| ખેડણહાર છો ખેલાડી. | મોહન૦ ૯ |
| સૂઝશું રે શામ અમે બહાણે વિશ્વાસથી, | |
| ઉંધ દેજો આખરે ઉરાડી. | મોહન૦ ૧૦ |
| આરા બતાવજો આનંદમાં અનંતના, | |
| અનુપમ જ્યોતને દેખાડી. | મોહન૦ ૧૧ |

કાંઠે કૃપાળ કર ઝાલી ઉતારજો,
અમારી અશક્તિએ ઉઘાડી. મોહન૦ ૧૨
તીરો દીઠાં ને ગયા તાપ મહારા એસરી,
નક્કી નાથ દીધાં ભેટાડી. મોહન૦ ૧૩



પૂજ કરી ન કરી

(અમે તમારા બે દિનના મેમાન,—એ રાહ)

પ્રભુ મેં પૂજ કરી ન કરી, તમારી પૂજ કરી ન કરી,
જાણે ઉરની તમેજ ખરી. તમારી૦ ૧
પૂજનારાની પ્રતિભા આજે, ઠપકા યોગ્ય ઠરી, ત૦
ઉર્મિભર્યા અર્ચન પ્રિય તમને, કરવાં જવા તરી. ત૦ ૨
વિશ્વંભર વાયુ ઢાળે જેને એણે ઘંટી ધરી, ત૦
ભોળે ભાવે કરે કદાપિ, તોય સ્વીકારો હરિ. ત૦ ૩
માયાવી મન મોહન જાણે, કરો ન ખરાખરી, ત૦
મન લજ્જા મહારાજ જાણે, ઉદાર અંતર હરિ. ત૦ ૪
પુનિત થયાં પસ્તાવે પૂરણ, પ્રીછી પ્રીતિ ધરી, ત૦
વણ પૂજ્યે પ્રભુ પ્રસન્ન મુજને, હાથ રહ્યા છે ધરી. ત૦ ૫
ઉરનાં અર્ચન કબૂલ્યાં કૃણે, એની ઉર ખાતરી, ત૦
પૂજનનાં ફળ પરત કરી હરિ દૂર થયા ન જરી. ત૦ ૬
સ્મૃતિયે આપી સ્નેહે આપ્યા, સ્મરણે શાન્તિ ભરી, ત૦
ઉપહારોની નહીં અપેક્ષા, જ્યાં ઉર પ્રીતિ ખરી. ત૦ ૭
પળપળ પૂજન માગે મહારાં, મહોયા શું નરહરિ, ત૦
મન જાણે કે મોહન જાણે, પૂજ કરી ન કરી. ત૦ ૮



મધુવન બંસી

(અમે તમારા બે દિનના મેમાન,—એ રાહ)

| | |
|--|----------|
| મધુવન બંસી બજાવે, કનૈયો, મધુવન બંસી બજાવે. | |
| નારદ શારદ ને શરમાવે | કનૈયો ૧ |
| શબ્દ બ્રહ્મની શક્તિ જણાવે, | |
| ને જગતંત્ર ચલાવે. | કનૈયો ૨ |
| મનહર નાદે પાદે પાદે, | |
| પુનિત સુધા સરજાવે. | કનૈયો ૩ |
| સમ સ્વરોએ સંગીત સરતું, | |
| સરસ્વતી સૂર પુરાવે. | કનૈયો ૪ |
| નાદે નાદે નિગમ નિરૂપણ, | |
| સગુણ સ્વરૂપ સમાવે. | કનૈયો ૫ |
| શિવ બ્રહ્માને લાગી સમાધિ, | |
| સ્વરૂપે સૂર મિલાવે. | કનૈયો ૬ |
| અમર મુનિવર મધુવન સોધે, | |
| સામળ કો ન બતાવે. | કનૈયો ૭ |
| ગીત ધ્વનિ ગોકુળમાં ગદ્ય એ, | |
| ત્રજવધુ ભાન બૂલાવે. | કનૈયો ૮ |
| જાત્યો બૂલી જગને બૂલી, | |
| સમજી શામ બોલાવે. | કનૈયો ૯ |
| પ્રભુને તેડે કો જગ બેડે, | |
| માયા જોર ન ફાવે. | કનૈયો ૧૦ |
| શામ સમીપે સ્નેહે આવી, | |
| શરણે શિર નમાવે. | કનૈયો ૧૧ |
| આત્મ તત્વ અલબેક્ષો જોતાં, | |
| જીવન રાસ જગાવે. | કનૈયો ૧૨ |

| | |
|---|----------|
| ઋષિ મુનિ ભાગ્ય વખાણે વૃજનાં, અમને આ શું લખાવે. | કનૈયો ૧૩ |
| વૃજ મંડળમાં મૃગ નવ સરળ્યા, વિધિયે વૈરી કહાવે. | કનૈયો ૧૪ |
| ગાને ગગન સુધાકર સ્થંભો, યમુનાં ગતિ થંભાવે. | કનૈયો ૧૫ |
| મધુરી મોરલી મન મોહનની, અમૃત પાન કરાવે. | કનૈયો ૧૬ |
| પૂર્ણ પ્રભુની પુનિત લીલાએ, ભૌતિક ભેદ બૂલાવે. | કનૈયો ૧૭ |
| અખંડાનંદ કનૈયો અંતર, અવિરત બંસી બજાવે. | કનૈયો ૧૮ |



કો અકલિત તત્ત્વ તમારું



(અમે તો તમારા બે દિનના મેમાન,—એ રાગ.)

| |
|--|
| કો અકલિત તત્ત્વ તમારું, પ્રભુ કો અકલિત તત્ત્વ તમારું. નર નારી ત્રિગુણથી ન્યારું, પ્રભુ કો ૧ પરિમિત બુદ્ધિ પરિમિત શોધે, અવલંબનનું આરું, પ્રભુ કો ૨ માત રૂપે કંઈ તાત રૂપે કંઈ, ના થ રૂપે રચનારું. પ્રભુ કો ૩ જેની વૃત્તિ જેમાં વિરમી, તે ને તેહજ પ્યારું, પ્રભુ કો ૪ |
|--|

સૌમાં સોયું, કાચે જોયું.
 ન ય ન અ ય ન થી ન્યા રૂં. પ્રભુ કો ૫
 તમને જોતુંજ તત્વ તમારું,
 અવર ન હીં જોનારૂં. પ્રભુ કો ૬
 અનુભવશે વળી એહજ એને,
 જેહ તમેને ધ્યારૂં. પ્રભુ કો ૭
 એ સંદેશ કાણજ લાવે,
 જોતુંજ જ્યાં શમનારૂં. પ્રભુ કો ૮
 પૂછશેમાં કે પ્રીછયું કે નહીં,
 નિત્ય હૃદય રહેનારૂં. પ્રભુ કો ૯
 અન્ય નહીં તો આ શી લીલા,
 એ યે તત્વ તમારૂં. પ્રભુકો ૦ ૧૦

❖ ❖ ❖
 આટલું આપજો

(માન્યો મનનો મોહનવર-એ રાગ)
 કહાન આપો તો આટલું આપજો જો, ક૦
 મ્હારે અંતર અખંડ રાજ સ્થાપજો જો. ક૦
 મારાં ઉર અનિત્ય નિત્ય ઓળખે જો, ક૦
 મારાં કર્મો કે ચિત્રગુપ્ત ના લખે જો. ક૦
 જન્મ જન્મે આ પ્રેમ કમી થાય ના જો, ક૦
 મારાં મન માયામાં કદી જાય ના જો. ક૦
 પ્રભુ પુરી રહ્યા છો મ્હારી આશને જો. ક૦
 તેમાં રાખી રહીધું વિશ્વાસને જો, ક૦
 લેવું દેવું તો દેહ લગી નહીં મટે જો, ક૦
 આપો એટલું જે ઉર તમને રટે જો. ક૦
 અભય અંતર રહે સદૈવ જક્તમાં જો ક૦
 મ્હારી પ્રીતિ રહે સદા અવ્યક્તમાં જો. ક૦

આજ હસવા સરીખી નથી આ કથા જો,
 તમે જાણો જીવન જીવની વ્યથા જો. ૩૦
 જીવ સરજીને પાડી તમે આ પ્રથા જો,
 પછી આપો જે હોય અમને યથા જો. ૩૦
 કહાન આપી ભંડાર ભર્યા ભાદર્યા જો,
 તમે જીવથી શું કોઈ કાળ છે સર્યા જો. ૩૦
 માટે એની ઉપાધિ હવે ટાળજો જો,
 નીકર ભાળ્યાં છે એમ સદા ભાળજો જો. ૩૦

❖ ❖ ❖
 બૂલો પડેલ પંથી

(મથુરામાં ખેલ-એ રાગ.)

રાજપંથી બૂલો પડેલ વાટે, વિરાટરાજ પંથી બૂલો ૦
 હશે મારગ ચૂક્યો એ શા માટે. વિરાટરાજ ૦ ૧
 લીલાને કારણે નિકળ્યો એ બારણે,
 લેવા આનંદ એ વિરાટે. વિરાટરાજ ૦ ૨
 શુકનમાં સામી મળી માયા મુંઝામણી,
 સંગી થયો એ શોખ માટે. વિરાટરાજ ૦ ૩
 બૂલ્યો એ દેશને, બૂલ્યો એ વેપને,
 આવ્યો ભવાટવિ ધાટે. વિરાટરાજ ૦ ૪
 જીવાનું પૂર્વ અને પશ્ચિમ એ પાંગરે,
 ચાલે મારગ ઉકરાટે. વિરાટરાજ ૦ ૫
 મૂકવા છે ભાર અને અદકા એ બાંધતો,
 જાય ભાર લાદી ખેલ ધાટે. વિરાટરાજ ૦ ૬
 આધેરો જાય ત્યાં આંખા ને આંખલી,
 બૂખ્યો રીઝાય રસ ખાટે, વિરાટરાજ ૦ ૭

| | |
|--|--------------|
| ખાડો પડેલ પેટ ભરતો એ ભોગથી, ખાતો ખાતો ને હાથ ચાટે. | વિરાટરાજ૦ ૮ |
| આધિ વ્યાધિ ને ઉપાધિએ આચડે, અંતર ભર્યા છે ઉચાટે. | વિરાટરાજ૦ ૯ |
| ત્યાં તો માંડેલ દીઠી મમતાએ હાટડી, હોરી પ્રવૃત્તિ શાન્તિ સાટે. | વિરાટરાજ૦ ૧૦ |
| દેખી ધરાક કહે મમતાએ માનવી, રહી જી રણવાને મારે હાટે. | વિરાટરાજ૦ ૧૧ |
| મૂળ વાત બૂલી એ ઘેરાયો મારજે, એડો પ્રપંચ ફેરી પાટે. | વિરાટરાજ૦ ૧૨ |
| વસ્તુ વિવેક નહીં વેચવા કે વહેરવા, ક્યાંથી વેપારમાં ખાટે. | વિરાટરાજ૦ ૧૩ |
| આવી છે ખોટ અને ખોળે એ ભૂલને, કાળ જાય કાળમાં ઝપાટે. | વિરાટરાજ૦ ૧૪ |
| સુકૃતને જોગ સંત નિકળ્યા એ મારજે, દીડો એડેલ બડા દાટે. | વિરાટરાજ૦ ૧૫ |
| કરુણાના સિન્ધુ સંત પૂછે છે પંથીને, અહીંયાં એડો છે શા માટે. | વિરાટરાજ૦ ૧૬ |
| આવે છે કાળ ચોર લૂંટવાને હાટડી, કઈ કઈ લૂંટાય આ વાટે. | વિરાટરાજ૦ ૧૭ |
| ભયથી ભરેલ પૂછે પંથી ઉતાવળો, જાણે જે ચોર શિર કાટે. | વિરાટરાજ૦ ૧૮ |
| ક્યાંથી આવ્યા ને તમે જાશે કા દેશમાં, ખોલો ખોલો ને ઉર ફાટે. | વિરાટરાજ૦ ૧૯ |
| સંતો કહે કે અમે વિશ્વેથી આવિયા, જઈયે વિશ્વેશ કેરે ઘાટે, | વિરાટરાજ૦ ૨૦ |
| પાછો રે વળ્ય તું પંથી અમ સંગમાં, વાસ મૂળે આપણા વિરાટે. | વિરાટરાજ૦ ૨૧ |

પ્રભુ પૂજન



(અમે તમારા જે દિનના મેમાન૦—એ રાગ)

- મન ! કેવાં પૂજન કરિયાં, પ્રભુનાં કેવાં પૂજન કરિયાં
કરી પૂજન ક્યાં પરવરિયાં. પ્રભુનાં ૧
- વાંચિછત પૂરવા પ્રભુને પ્રાર્થ્યાં, તમે, શું કોનાં પૂરિયાં. પ્રભુનાં ૨
- જેવાં ઈચ્છો ઈશ્વર પાસે, એવાં શું આચરિયાં. પ્રભુનાં ૩
- દોષ વિસરવા વિનવો વિભુને, તમે કોના શું વિસરિયાં. પ્રભુનાં ૪
- પ્રિય થવા પ્રિય કરવાં એનાં, એ તો ના વિસરિયાં. પ્રભુનાં ૫
- મામૂલી ઉપહારો અરપી, શાં શાં હરિનાં હરિયાં. પ્રભુનાં ૬
- જે ઊર્મિયે અરચન કરિયાં, ઘડીમાં તો ન વિસરિયાં. પ્રભુનાં ૭
- જીવ જીવ જ્યોતિ જીવંત વિરાજે, વિશ્વ પૂજન શું કરિયાં. પ્રભુનાં ૮
- પૂજન કરવા પ્રભુ થયેલાં, પળ પછી કે રૂપ ધરિયાં. પ્રભુનાં ૯
- ત્રિભુવન પતિ એ તાત જગતનો, બાળક જન સૌ હરિયાં. પ્રભુનાં ૧૦
- બાપ રીઝાશે બાળ રીઝવતાં, જન જન દર્શન કરિયાં. પ્રભુનાં ૧૧
- ઘટ ઘટ ગિરિધર જેતાં શીખો, રાખી હૃદય અભિભરિયાં. પ્રભુનાં ૧૨
- જીવ શિવ ન્યારા ક્યાં લગી જોશે, જગત જીવો પ્રભુ ભરિયાં. પ્રભુનાં ૧૩
- પળ પળ પૂજન કરો પ્રભુનાં, જીવ રૂપ સામ્યે ધરિયાં. પ્રભુનાં ૧૪
- પ્રાણી માત્રમાં પ્રભુને પેખો, તો પ્રભુ પૂજન સરિયાં. પ્રભુનાં ૧૫



જાડી જાડી કામના કરોડો

(ધનાશ્રીની ચાલ)

જાડી જાડી કામના કરોડો, આ અંતરે જાડી જાડી કામના કરોડો,
જન્મમૃત્યુ જોડયાનો અંકોડો, આ અંતરે
જાણુ અજાણુ જીવ જોમાં જડાઈને,
રહેતો સંચિતનો હથોડો. આં
અમર અનંત એ કામના કરેલ જે,
મૃત્યુ પથારી ભણે પહોડો. આં
ક્યાં ક્યારે રોપાય ને ક્યારે મ્હોરાય એ,
ખીજે છુપાયલા છોડો. આં
વાળા વળે ન જે બાળા બળે ન જે,
જેનો જગે નહીં જોડો. આં
અણુધૃષ્ટી આવતી, અજ્ઞાને કાવતી,
દ્રષ્ટે પડે ન જેની દોડો. આં
ન નિજને બતાવતી, અમને સતાવતી,
જીવન, જીલમ નૈથી થોડો. આં
મુમુક્ષુ મુંઝાવતી, જ્ઞાની ગભરાવતી,
મોડો મોહન એને મોડો. આં
ભક્તિની યે કામના, મુક્તિની યે કામના,
જાણુ ખેલખુદાર ખોડો. આં
અવિવેકે ઉઠતી, રાગીને રૂઠતી,
વંધ્યા ન મૂકતી મરોડો. આં
ચિત્ત હવે ચેતીને, વાળા એ વહેતીને,
શામસુંદરથું જોડો. આં
કરશે નિષ્કામ નાથ, કાલી અનાથ હાથ,
જીવે એવી એ કાળ થોડો. આં
અંતે થશે એ લય, મુક્ત જીવ અલ્પમય,
એના આનંદનો ન જોડો. આં

પ્રભુને અમે કયમ મળીએ ?

(રોક્યા પનઘટ રસિઆ રાજ, - રાહ)

| | |
|---|-------------|
| રોક્યા રોક્યારે મારગ માયા રાજ, પ્રભુને અમે કયમ મળીએ ? | |
| શોધ્યા શોધ્યા ન મળીઆ મોહન આજ. | પ્રભુને૦ ૧ |
| રસીએ તો રોકે છે યમના ઘાટો, | પ્રભુને૦ |
| માયા તેં તો રોકી વહાલાની વાટો. | પ્રભુને૦ ૨ |
| અલખેલો રોકીને માગે દાણ, | પ્રભુને૦ |
| માયા રોકી રખડાવે ચારે ખાણ. | પ્રભુને૦ ૩ |
| તુજથી નંદ નંદન તો છોડાવે, | પ્રભુને૦ |
| એની દાઝે થું, માયા, તું રડાવે. | પ્રભુને૦ ૪ |
| કહાન રોકી છોડાવે કર્મબંધ, | પ્રભુને૦ |
| માયા તું તો રોકીને કરે અંધ. | પ્રભુને૦ ૫ |
| કૃષ્ણ સરખાં કામણ નથી તારાં, | પ્રભુને૦ |
| માયા કામણ તારાં તો છે અકારાં. | પ્રભુને૦ ૬ |
| તોયે માનીતી તું છે માધવની, | પ્રભુને૦ |
| માયા થાજે સદાએ એ જાદવની. | પ્રભુને૦ ૭ |
| મોહન મહેલોમાં પેસે નવ જે તે, | પ્રભુને૦ |
| માયા, માટે રોક્યા થું મારગ એ તે. | પ્રભુને૦ ૮ |
| પૂજ પૂછીને જઈએ રે એ મહેલે, | પ્રભુને૦ |
| માયા દેખાડો મારગ કિયે રહેલે. | પ્રભુને૦ ૯ |
| પ્રીછંતારે દેખાડ્યા માએ હામ, | પ્રભુને૦ |
| હિમા અંતરમહેલોમાં આત્મારામ. | પ્રભુને૦ ૧૦ |
| માયા મધુરી દીડી રે આ દોહનમાં, | પ્રભુને૦ |
| હરની ઉજવળ જ્યોતિએ મોહનમાં. | પ્રભુને૦ ૧૧ |



અંતરની આરસી

(સર્વ તજને ભજ્યે શ્રી ગોવિંદને, એ-રાહ)

અંતરની આરસીઓ ઉજવળ રાખવી,
માનવના એ ધર્મ રખે વિસરાય નો.
અન્ય તને અધિકારો એના છે નહીં,
બુદ્ધિ આપી કરવા એહ હિપાય નો. અંતરની૦ ૧

રજતમની રજને ખંખેરી નાખવી.
શુદ્ધ સત્વે બુદ્ધિ નિર્મળ હોય નો,
મેલ જતાં મનમોહન મન થાયે છતા,
એ સાધન ભક્તિ વિણ અન્ય ન કોય નો. અંતરની૦ ૨

સંસારી વિષયોને મન જેવાં રટે,
એવાં રટણે રાધવનાં કદિ થાય નો.
અંતરની આરસીઓ થાયે ઊજળી,
ઉજવળ શું ઓગળતાં જીવશિવ જોય નો. અંતરની૦ ૩



અપારલીલા

(વસંતતિલકાની લય)

હે ભક્તપાળ રચી જાળ અપાર આ શું,
થઈ વિલસવા ઉર તને અભિલાષ આ શું? ૧
એ નિગમથી અગમ હું કયમ પાર જાણું,
જે ઋષિમુનિ નવ લહે ઉર કેમ આણું. ૨
અવ્યક્ત છો જગતમાં થઈ વ્યક્ત વ્યાખ્યા,
શું એકલું નવ ગમ્યું જીવમિત્ર થાપ્યા. ૩

- સર્વસ્વ સોંપ્યું પ્રિયને શું અલિપ્ત તેથી,
પાઠે છે મિત્ર લહી જીવ વહેજ તેથી ? ૪
- આજ્ઞા અધીન જીવ શિવ થશેજ ક્યારે,
થાક્યો લહી જગવશે અભિજ્ઞાન જ્યારે ? ૫
- શું સર્વ સોંપ્યું પણ ના રમતાંજ શિખવ્યું,
એ વંચના નવ ઘટે નિજ બાળ ભિખવ્યું. ૬
- એ વંચના નવ હશે પરિછિન્ન ક્યાં છો,
આપે લીલા રમી રમાડી રહ્યાજ જ્યાં છો. ૭
- પણ પ્રાપ્ત છો રમતને જ લીલા લહેતા,
એ ગુપ્તમંત્ર જીવને પ્રભુ શેં ન કહેતા. ૮
- શું ખેલતો પ્રકૃતિમાત ઉછંગ જાણી,
ચિંતા તજી સૂઢ રહ્યા પ્રભુ સોડચ તાણી. ૯
- પણ લાલને નવ શીખ્યું નિજ જ્ઞાન બાળ,
વિદ્યા તણી વહી જતી લહી વેળ ભાળ. ૧૦
- એ કાર્ય ભાર તમ તાત શિરેજ બાકી,
સ્વાધીન લઈ સમજણો શીખવો જ પાકી. ૧૧
- દઈ જ્ઞાનભાન તમયોગ્ય, પિતા, બનાવો,
એ અજ્ઞ બાળ, પિતૃ, પ્રાપ્ત તમે ગણાઓ. ૧૨
- આજ્ઞા અધીન પછી છો જગમાં ફરે રે,
નાનાપણું પછી ભલે નવ સંવરે રે. ૧૩
- પણ કોણ હું છઉં અને વળી બાળ કેનો,
એ ભાન અંતર રહે પછી ભાર શેનો. ૧૪
- એ જીવતાં જીવન મુકત પછી થયો રે,
નહીં નામ દામ નિજની અટકે રહ્યો રે. ૧૫



અપરોક્ષ દર્શન

(સખી જાણી અણોસરી રાત-એ રાહ)

- પ્રભુ પ્રીછયા પરોક્ષના પ્રકાર, અધિષ્ઠાન શોધી રહ્યાં,
ત્રણ દેહોને કરવા દૂર, દેહીને બોધી રહ્યાં. ૧
- જેવા જીવને જગત અભ્યાસ, એવા આત્મે થશે,
નિત્ય તત્વો એ આપ અપરોક્ષ, અધ્યારોપ આપે જશે. ૨
- પરે બાંધ્યા જીવે જે પ્રેમ, પ્રભુમાં જ્યારે થશે,
પરિબ્રહ્મ પર ભાશ્યા પ્રપંચ, પરોક્ષજ થમ્મ રે જશે. ૩
- હિંડી જશે અનાત્મના સંગ, અંમરંગ હિંડી જશે,
બળે બુદ્ધિ નિકળશે ન બહાર, અધ્યાત્મે ખૂડી જશે. ૪
- હિર આત્મા એ લેતાં આનંદ, અનિત્ય આનંદો તજે,
જીવ ભૂલ્યા એ આપનાં ભાન, અખંડ આનંદે સજે. ૫
- ત્યારે પૂરા પરોક્ષના પ્રકાર, અલક્ષ લક્ષ લાગી જતાં,
બ્રહ્મ બ્રહ્માંડે ભાસે અખંડ, બ્રહ્મભાવ જગી જતાં. ૬



દીનબંધુનાં બિરહો તમારે

(સખી સાબરમતીનાં નીર, એ રાહ.)

- નવ જાણું હું પ્રીત કેરી રીત, મારા રાજ
તમે કેમ કરી અંતરમાં આવશે.
- જાણો પૂર્વ જનમની પ્રીત, મારા રાજ. તમે કેમ કરી. ૧
- મહેં તો સાધન કાંઈ નથી સાધ્યાં,
તપ તીર્થનાં પુન્ય નથી બાંધ્યાં. હો રાજ તમે. ૨
- નથી દાન અમૂલ અમે દીધાં,
કૃપણતાનાં કલંક કંઈક લીધાં. હો રાજ. ૩
- મહેં તો પ્રેમેથી જાપ નથી જાપ્યા,
મને તમને હિતારા ન આપ્યા. હો રાજ. ૪

| | |
|----------------------------------|------------|
| સત સંગતિના લાવ નથી લીધા, | હો રાજ૦ ૫ |
| પ્રભુ પ્રેમના પ્યાલા નથી પીધા. | |
| મહેં તો વિધિએથી વૃત્ત નથી કીધાં, | હો રાજ૦ ૬ |
| આજ કર્મ બંધન થકી બીધાં, | |
| હરિ તન મનને રે દંડ નથી દીધા, | હો રાજ૦ ૭ |
| અમે કંઈ કંઈ અપરાધ હશે કીધા | |
| મહેં તો પૂજા પ્રત્યક્ષ નથી કીધી, | હો રાજ૦ ૮ |
| તમે દિલની પૂજા માની લીધી. | |
| પ્રભુ નથી તમને ધરાવ્યા મેં થાળ, | હો રાજ૦ ૯ |
| તો યે અન્ન આપો છો કૃપાળ. | |
| મને આવડ્યાં લડાવતાં ન લાડો, | હો રાજ૦ ૧૦ |
| મને આવડ્યા ચડાવતાં ન પાડો. | |
| મને રાગ દ્વેષાદિ નથી છોડ્યા, | હો રાજ૦ ૧૧ |
| પ્રભુ ચરણોમાં જીવ નથી જોડ્યા. | |
| નથી જાણ્યા મેં ભક્તિના ભેદ. | હો રાજ૦ ૧૨ |
| કેમ જાણું જો જાણે ન વેદ. | |
| નથી પાળ્યાં મેં સંયમ કે સત, | હો રાજ૦ ૧૩ |
| તમે જાનાની રાખજો પત. | |
| મહને જીવમાં દયા નથી જાગી, | હો રાજ૦ ૧૪ |
| તોય તારી દયા મેં તો માગી. | |
| તારાં રૂપ જોવાને અમે ભટક્યાં, | હો રાજ૦ ૧૫ |
| જગ રચનાએ ચિત્ત નવ અટક્યાં. | |
| મહારી એવી નથી રે કાંઈ કરણી, | હો રાજ૦ ૧૬ |
| જે હું ઉતરી જાઉં વૈતરણી. | |
| મહારું મન રે મુંઝાય પ્રભુ ભારે, | હો રાજ૦ ૧૭ |
| કેમ ઉતરીશું ભવ આરે. | |
| પણ એક વિશ્વાસ વિભુ મહારે, | હો રાજ૦ ૧૮ |
| કે દીનબંધુનાં ગિરદો તમારે, | |

પંચ કોશોને આપ્યા પ્રકાશ

(ધન્ય જેણે હરિગુણ ગાયા,—એ રાગ)

| | |
|---|----|
| પંચ કોશોને આપ્યા પ્રકાશ, અવિનાશ, પંચ કોશોને | |
| પાછા કરીઆ એ કોશના વિનાશ. અવિનાશ૦ | ૧ |
| કોશોમાં બુદ્ધિ આત્માને શોધે, | |
| રાખી ગુણોના પાસ. અવિનાશ૦ | ૨ |
| આત્મ અનાત્મ કેમ ભેગાં ભળે, | |
| નથી સાક્ષીમાં જેના સમાસ. અવિનાશ૦ | ૩ |
| કોશોને જોશે ને ગુણોને મ્હોશે તો, | |
| જોનારાની નહીં આશ. અવિનાશ૦ | ૪ |
| મીઠાની પૂતળા પાણીના પારને | |
| પામી ન રહેતી પ્રકાશ. અવિનાશ૦ | ૫ |
| આપે રે આપને જોવાને દર્પણ, | |
| લીધાં ધરીને આશ. અવિનાશ૦ | ૬ |
| દર્પણ દેખાયો એ સત્ય નહીં એ તો | |
| આવરણ માંહે આભાસ. અવિનાશ૦ | ૭ |
| દર્પણ ડોલતાં ને દેખાયો ડોલતો, | |
| આત્માને નહીં એના ત્રાસ. અવિનાશ૦ | ૮ |
| આવરણ આભાસ સહુ આત્મા વડે એમ | |
| જાણે એ સ્વયંપ્રકાશ. અવિનાશ૦ | ૯ |
| દૂધનાં પાત્ર જ્યાં હોય ભર્યો એમાં, | |
| છાંટો સમાય નહીં છાશ. અવિનાશ૦ | ૧૦ |
| દહીંના સ્વાદ ભલે માણે રે મન પણ; | |
| દૂધના સ્વાદના વિનાશ. અવિનાશ૦ | ૧૧ |

આત્માનાં જ્ઞાન જ્યારે જનકે માગ્યાં ત્યારે,
 ગુરૂએ માગ્યા મનોનાશ. અવિનાશ૦ ૧૨
 દેહીનાં માન શમી જ્યારે ગયાં ત્યારે,
 આત્માનાં જ્ઞાનો પ્રકાશ. અવિનાશ૦ ૧૩



રથ ને સારથી

(ગોકુળ મથુરાં જે ગામડાંરે—એ રાહ)

હરિ તમે દેહ રથોએ સારથીરે, મનના ઘોડાને બુદ્ધિ એ લગામ.
 વ્રજરાજ રથમાં બેઠેલ જીવ છે બાળુડો રે. વ્રજ૦ ૧
 હરિ એને રથ રે હાંક્યાની ધણી હાંશ છે,
 જાણુતો નથી ખેડ્યાની રીત. વ્રજ૦ ૨
 હરિ એ તો ગામ મુકામ ન જાણુતો રે,
 જાણુતો નથી એ મારગ રાજ. વ્રજ૦ ૩
 હરિ એણે આડે મારગ રથ હાંકીઆ રે,
 હંકાર રાખી બૂલ્યો એ વિવેક. વ્રજ૦ ૪
 હરિ એનાં રાશોએ જોર રહેતાં નથી રે,
 ઘોડા દોડી રહ્યા છે પૂરપાટ. વ્રજ૦ ૫
 હરિ, એ તો હેલા આવે ને હબકે ધણો રે,
 લગામે ખેંચે ન તોયે લગાર. વ્રજ૦ ૬
 હરિ કંઈ આગળ આવે છે જિંચી ભેખડ્યો રે,
 આઘે આવે ખોદેલ વળી ખાડય. વ્રજ૦ ૭
 હરિ, તમે સાવ સચેત છો સારથી રે,
 હેલે હલતા નથી રે લગાર. વ્રજ૦ ૮
 હરિ, બાળ બુદ્ધે એ રાશ સોંપે નહીં રે,
 ખોટાં રાખી રહ્યા છે અભિમાન. વ્રજ૦ ૯

| | |
|--|----------|
| આપ એની બુદ્ધિનાં બળ જુવો કેટલાં રે, આજ કાલ્ય નાંખે એ રથને ખાડય. | પ્રજા ૧૦ |
| હરિ એની રાશે ગ્રહોને હવે હાથમાં રે, હેઠો પડતાં બચાવો બળવીર. | પ્રજા ૧૧ |
| હરિ એને બાળો જાણીને તમે બોધજો રે, બાધ તું ભેખડચના ભય રે વિચાર. | પ્રજા ૧૨ |
| બુદ્ધિ આવ્યે એ રથ રાશ મૂકશે રે, પ્રભુ તમે પકડી લેજો એ લગામ. | પ્રજા ૧૩ |
| હરિ જીવ ગરવો થયેથી ઘેર પહોંચશે રે, મૂકી દેતાં એ આપ અભિમાન. | પ્રજા ૧૪ |
| હરિ એના હળવે રહીને રથ હાંકજો રે, હળવા કરજો હરિ હલકાર. | પ્રજા ૧૫ |
| હરિ તમ સરખા રથે જોને સારથી રે, એને પડવાના ભય ના લગાર. | પ્રજા ૧૬ |
| હરિ મન ઘોડાએ ન્હાથો ઓળખ્યા રે, લગામે આવ્યાં છે બળ અપાર. | પ્રજા ૧૭ |
| હરિ તમે રાજમારગે રથ વાળીઆ રે, પળમાં પોંચાડ્યા જીવ નિજ ધામ. | પ્રજા ૧૮ |



વિનય સ્તુતિ



(હરિગીત છંદની ચાલ)

| | |
|--|---|
| પ્રભુ શરણુ સ્મરણો તમારાં, હું વળી વળી માગું વિભુ, હરી પાપને પાવન કરો, એ શક્તિ છે તમમાં પ્રભુ. | ૧ |
| હે નાથ હું નિર્બળ અને તું નિરંજન નિષ્કામ છે, તોય દિનઅંધુ દાસનો, તું નિત્યનો વિશ્રામ છે. | ૨ |

- પ્રભુ તું દયા જે ત્યાગશે, તો સાત સાયર મૂકશે,
હરિ દોષ જેશે દાસના, તો સિન્ધુ માઝા મૂકશે. ૩
- અમ અંતરે વિશ્વાસ જે, તું શરણુ આવ્યું ના તજે,
અલ્પજ્ઞ જીવ આશા ધરી, અધિકારી થાવાને ભજે. ૪
- પ્રભુ પ્રજ્ઞા માયા ઘેરીઓ, જીવ આપ જાણો સર્વથા,
હરિ લેશથી રીઝી જતા, છો સત્ય સુહૃદ સર્વદા. ૫
- દુઃસાધ્ય છો વળી દેવને, તોય દાસ આશ ન છોડતા,
પ્રભુ પ્રગટ પડવા પિંડમાં, એ ધ્યાન એણે જોડતા. ૬
- મહા મોહ માયા પડળને, વીંધી શક્યા ના મહાજતિ,
હરિ શરણુ ત્હારે આવતાં, એ શક્તિ મા સંકેલતી. ૭
- તોય વિડંબન ક્ષણ ક્ષણ કરે, શું યોગ્યતાઓ લાવવા,
હરિ ઉલંઘન એ આકરાં, નવ ઘટે દાસો તાવવા. ૮
- પ્રભુપ્રેમપદનાં મૂલ એ, નથી નથી કો એ આકરાં,
હરિ ધૃતિ આપો દાસને, એ નવ કરે મરતાં પરાં. ૯
- હો સ્નેહ સાચો ચરણમાં, ને અવર રાગો ઓસરે,
દીનઅંધુ દાસોને દયા, તમ વિના એવી કો કરે. ૧૦
- પ્રભુ પ્રજ્ઞા માયા આપની, ઘડી ઘડીમાં મન છેતરે,
નિષ્કામ એહ નિયોવજે, નિઃશેષ નીર ન નીતરે. ૧૧
- હરિ શક્તિ એની સમરતાં, અમ તમ મહીં અંતર ઘણું,
મન બુદ્ધિ ને હંકાર એ, છે આવરણો રૂંધ્યા તણું. ૧૨
- કંઠ કલ્પના અધ્યાસ એ, અજ્ઞાનથી છૂટે નહીં,
હરિ કર્મ બંધન કારમાં, અમ જીવથી ટૂટે નહીં. ૧૩
- આ સર્વે આંટી ઉકેલતાં, હરિ શરણુ એક જ આપનાં,
પ્રભુ રમરણુ જ્યોતિ જગતાં, થાય ભાન રજ્જી સાપનાં. ૧૪
- અતિ અકળ બળ માયા તણું, એ આપ પાસ રમી જતાં,
એ ઈંદ્રિયજ લલ્લા પછી, મન સાક્ષીએજ રમી જતાં. ૧૫
- હરિ જ્ઞાન ભાન ઘડી રહે, પણ અચળ માના આશરા,
એ માયમાંએ તું રમે, વિશ્વે વિભુ સચરાચરા. ૧૬

વિભુ વ્યક્ત રાગ તન્નવન્ને, અવ્યક્ત સૌમાં આપ છે,
 હરિ માત માયા ના તન્નું, તોય ક્ષમા કરન્ને આપ છે. ૧૭
 મા રમાડે રીઝો તમે, એ ધન્ય ભાગ્યો અમ તણાં,
 જીવ બાળ કીડાઓ કરે, એ લાડ તો પ્રભુ તમ તણાં. ૧૮
 હરિ બાળ ભાવે વિચરશું, મન રહો નિત્ય માઆપમાં,
 એ માગવું એ યે વૃથા, વિભુ ભેદ ક્યાં છે આપમાં. ૧૯
 માઆપને વળી બાળકું, એ મૃપા માયા ભાસ છે,
 અધિષ્ઠાન પર આરોપવાં, એ અવિદ્યા વિલાસ છે. ૨૦
 હરિ જીવ વિંડમ્બન સરજીઆં, એ શરણુ વિણુ છૂટે નહીં,
 પ્રભુ સ્મરણુ વિણુ સાધન કરે, નકી નાથ એ ટૂટે નહીં. ૨૧
 માટે શરણુ સ્મરણો યાચીએ, હિરમાં રહી એ આપન્ને,
 અંતર પડ્યાં અમ તમ વિષે, કરણુ કટાક્ષે કાપન્ને. ૨૨



વિશ્વાસ શા છે પલકના ?

(હરિગીત છંદની ચાલ)

જીવ જગતમાં તું જન્મિઓ, શા કારણે રે માનવી,
 કોઇ પશુ પક્ષી ના થયો, એ કૃતિ કોણુ પિછાનવી. ૧
 તું કોણુ ક્યાંથી આવીઓ, ને ક્યાં જશે મૃત્યુ થયે,
 સુખ દુઃખ મળે વળી શા વડે, એ જાણવું સાધન કયે. ૨
 પશુ ધર્મ ધારી પોઢવું, એ યોગ્ય શું, જો અંતરે,
 ઉપદેશવા એ અવતરે, હરિ મોકલ્યા અહીં સંત રે. ૩
 તું અવગણે એ આવરણે, પણ સમય એવો આવશે,
 અભિમાન સરવે ટૂટશે, થઈ લાચાર પ્રભુ પોકારશે. ૪
 ક્ષણ એકમાં બાબાવીબી, સૌ ખેલ થાતા ખલકના,
 મમતા કરે મિથ્યા તને, વિશ્વાસ શા છે પલકના. ૫

- મન પાછળે તું પરવરે, પરવશ દશા ન વિચારતાં,
 સુખ દાખવી દુઃખ આપતાં, જીવતાં રહે તન મારતાં. ૬
 કોઇ ધન્ય ક્ષણ તું ધારશે, સન્માર્ગ માંહે વિચરવા,
 પણ એકમાં એ પાડશે, અક્ષર નહીં દે ઉચરવા. ૭
 બુદ્ધિ તને દીધી વરી, રાખી વિવેકાની વકી,
 ઉપયોગ એના ના કર્યે, દુઃખ આવવાનાં છે નકી. ૮
 તન મન તણી આ જાળમાં, તું ફસાયો અજ્ઞાનથી,
 છે નિરાળો એના થકી, જો આત્મ જ્ઞાને ભાનથી. ૯
 વ્યવહારના વ્યાપારમાં, શું નફા તુજને આવીઆ,
 સુખ ઇચ્છીઆં શું આવીઆં, કે મૂળગા ગૂમાવીઆ. ૧૦
 આ ઇન્દ્રિયો મોહ ધરી, તું માત્ર અંધનમાં પડ્યો,
 સુખ સ્વપ્ન શાં સંસારમાં, જે તું રહે છે ત્યાં અડ્યો. ૧૧
 સુખ રૂપ નિજ સ્વરૂપ તે, સુખ કાજ તું અહીં વલવલે,
 પણ દિશાઓ ભૂલ્યો નકી, મિથ્યામહીં એ ના મળે. ૧૨
 નશ્વર સુખો સંસારનાં, ત્યાં અમર સુખ ક્યાંથી મળે,
 તું નિત્ય સત્ય જ ઓળખે, તો આત્મમાંહે એ કળે. ૧૩
 મન બુદ્ધિ દેહો તું નહીં, સંસાર ને સ્વજનો નહીં,
 અજ્ઞાનના અધ્યાસથી, તું આવર્યો એના મહીં. ૧૪
 તું સાક્ષી આ સહુ દ્રશ્યનો, નિષ્ક્રિય ને નિર્ગુણ સદા,
 છે ફેર અવની આભ શા, દેહ રૂપ તું નહોતો કદા. ૧૫
 જીવ, જગતમાં જન્મ્યા તણી, જે નેમ તે નવ ચૂકશે,
 અમૃત ભર્યાં છે આત્મમાં, નવ ઝેર માંહે જૂકશે. ૧૬
 વળી વિશ્વમાં વિષ્ણુ રમે, એ દ્રષ્ટિએ રહેતાં સદા,
 સહુ રાગ દ્રેષો છૂટશે, ને નહીં રહે કંઈ આપદા. ૧૭
 મદિરા ચડ્યે માયા તણી, તું આત્મભાન ભૂલી ગયો,
 નિશ્ચે નવા અવતારમાં, પશુ પક્ષી યોગ્ય જ તું થયો. ૧૮

કરી કૃપા કરણાસાગરે, દેહ આપીઆ અણુમૂલ આ,
 એ ઓળખ્યા વિણુ જો જશે, તો નેટ થાશે બૂલ આ. ૧૯
 એ પ્રેમાને પ્રીછી લઇ, કરી પ્રીત પાએ લાગવું,
 પરિશ્રમ પૂજ પિંડમાં, પરિત્રાણ એ શું માગવું. ૨૦
 અખિલેશ એ ઉદ્ધારતા, ને આત્મજ્ઞાનો આપતા,
 સહુ સિદ્ધ થાતાં સાધનો, નિજ રૂપ માંહે સ્થાપતા. ૨૧
 પહેલાં પરોક્ષે પૂજતાં, અપરોક્ષ એ આપે થશે,
 જન્મેા ધર્માને યોગ્ય તું, જીવ માનવી ત્યારે હશે. ૨૨



વૃત્તિનો વિરામ



(ભક્તિ વડે વશ થાય—એ રાહ)

| | |
|---|-----------------|
| અંતરસ્મૃતિએ સુંદર શૌભ, વૃત્તિ, વિભુમાં પામ વિરામ, | વૃત્તિ વિભુમાં૦ |
| અહીંનાં આટોપી સહુ કામ. | |
| સ્મરણ સમાં સુખ નહીં સંસારે, | |
| નિર્મળ કરતાં હરિનાં નામ. | વૃત્તિ વિભુમાં૦ |
| અંત નથી સાધનના, સામળ, | |
| નથી હૈયે રહેતી હામ. | વૃત્તિ વિભુમાં૦ |
| સંસ્મૃતિઓના શા વિશ્વાસો, | |
| થાતો અંતે જીવ એકામ. | વૃત્તિ વિભુમાં૦ |
| પણ સ્મૃતિઓ નવ જાય સમૂળી, | |
| નિશ્કળ નહીં પ્રભુનાં નામ. | વૃત્તિ વિભુમાં૦ |
| સફળ ફળે ફળતા પુરુષોત્તમ, | |
| પૂરણ કરતા કામ. | વૃત્તિ વિભુમાં૦ |

એક કાળે અંતર ઓળખશે,
આપે છે આત્મારામ. વૃત્તિ વિભુમાં૦

કાળ કર્મની શાની ચિન્તા,
ઘટ ઘટમાં ધનશ્યામ. વૃત્તિ વિભુમાં૦

તું વિશ્વે વિભુ તું વૃત્તિએ,
વિરહે તું અભિરામ. વૃત્તિ વિભુમાં૦

વિશ્વેશ્વરમય વૃત્તિ બનતાં,
વિશ્વ વિભુનાં ધામ. વૃત્તિ વિભુમાં૦



હિલમાં છે દેવ એ દેહરે સહી

(લાલે ભરી ગુલાલે ભરી—એ રાહ)

હિલમાં છે દેવ એ દેહરે સહી, એની પિછાન મહને આને થઈ,
દેખે છે હિલ એ આંખ્યો નહીં, માટે રહ્યા રે પ્રભુ મૂર્તિ મહી. ૧

બન્નેને નાથ તમે દેવા સંતોષ, મૂર્ત અમૂર્ત રહ્યા રે આશુતોષ,
આવી દયાઓ દેવ કોણુ રે કરે, ધરિયાં બિરદ, બાપ, કેમ ના કરે. ૨

આવાં રે હેત તાત રાખજો તમે, બાળક થઈને કેમ બોલિયે અમે,
કાલા આ બોલ બાળ બહાલા છે બાપ, અંતરથી એક એને જાણો છો બાપ, ૩

માટે બોલીને આમ રાજી કરું, તેડી લ્યો બાપ એમ આશા ધરું,
અંકે લઇને તાત પૂર્યાં છે કોડ, વાળ્યાં વળાય નહીં એ રણુછોડ. ૪



મહાતીર્થનું દર્શન

(મનમાને નહીં સો ફેરા સમજવું, - એ રાહ)

- ક્રિયાં તીર્થ ફરું અંતરયામી, અંતરમાં સ્નેહે સ્મરું,
નહીં શાન્તિ ખીજે, અંતરથી અળગા રે એને ક્યમ કરું. ૧
- જે સ્થાવર જંગમ ખેલી રહ્યા, ફળફૂલ વિષે જે ફેલી રહ્યા,
જોઉં અંતર બહારજ રેલી રહ્યા, ક્રિયાં ૨
- અરે લોભ લાલચ તન તાવી દે, કામ ક્રોધ મોહ મદ ફસાવી દે,
મન સતસંગનાં ખીજ વાવી દે. ક્રિયાં ૩
- મન માફ તાફ છોડી દે, સત્ વસ્તુ વિષે ચિત્ત જોડી દે,
મન વિષય શત્રુને મોડી દે. ક્રિયાં ૪
- દેહ તીર્થ ફરાયાં ચોરાશી, તોય ઓળખાયા નહીં અવિનાશી,
હવે ક્યમ મળશે એ ગયે કાશી. ક્રિયાં ૫
- મન દેહને તીર્થ બનાવી દે, તજ વાસના જીવને મનાવી લે,
તીર્થરાજને દિલમાં વસાવી દે. ક્રિયાં ૬
- જ્યારે ધર તાફ ગંગા થાશે, પ્રાણી માત્ર એમાં નિર્ભય ન્હાશે,
ત્યારે દિલમાં દેવજ દેખાશે. ક્રિયાં ૭
- જ્યારે જીવ શિવ રૂપે દરસાશે, ત્યારે ભ્રમણા સૌ ભાંગી જશે,
પછી અખંડ એક તું ધર થાશે. ક્રિયાં ૮
- તારી ભેદ બુદ્ધિ જો નાજ ટળે, તો અવિનાશી તને ક્યાંથી મળે,
આત્મ દ્રષ્ટિ વિના તીર્થ ક્યાંથી ફળે. ક્રિયાં ૯
- જો ધનમાં તાફ ચિત્ત રહ્યું, તો વિત્ત ખરચ્યું તોયે શું રે થયું,
ગદ મમતા ન તો તાફ શું રે ગયું ? ક્રિયાં ૧૦
- મન તન ધન તું પ્રભુનાં કરજે, એને સૌ સોંપી તું વિચરજે,
નહીં વિસારે દીનબંધુ એ. ક્રિયાં ૧૧

ઘટઘટમાં આત્મા ઓળખાશે, ત્યારે સૌ ભૂમી તીરથ થાશે,
તવ કૃપા કરી હરિ કર સહાશે. ક્રિયાં ૧૨

પ્રભુ તીર્થ દાને દયા કરશે, ત્યારે વિદ્યા અવિદ્યા જાણુ થશે,
વિશ્વ વિષ્ણુ થયું પછી જાણું કરશે ! ક્રિયાં ૧૩

❖ ❖ ❖
જીવ આત્મમાં સમે

(હે દીનનાથ દયાળ નટવર-એ રાહ)

- પ્રભુ એક આશા પૂરજો, પરિપૂર્ણ કામી છો તમે,
કંઈ વાસનાઓ ના રહે, ને જીવ આત્મમાં સમે. ૧
- અધિકાર એ ના હોય તો, અનુગ્રહ કરીને આપજો,
જન્મો ધરૂં છો જગ વિષે, પણ સ્મરણને તો સ્થાપજો. ૨
- તમ સમા સ્વામી શિર પરે, પ્રભુ માગતાં ક્યમ ભૂલિયે,
અધિકાર એ તમ અંશને, ક્યમ નિરાશાએ ફૂલિયે. ૩
- પ્રભુ આપીયું ને આપશો, પણ જીવ ભીખારી જન્મથી,
છે રાજરિક્ષિઓ દીધી, પણ ટેવ આ જાતી નથી. ૪
- આપે બળીને યાચીયા, તો અમારૂં કહો શું ગળું,
આ યાચનાઓ ટાળવા, પ્રભુ જાણજો તમને બળું. ૫
- હરિ બાળભાવે યાચું હું, અધિકારને જોશો નહીં,
પ્રભુ પૂર્ણકામી નામનાં, ધાર્યાં ગિરદ ખોશો નહીં. ૬



મન મહા નદી

(હે વાંસલડી વેરણુ થઈ,-એ રાગ)

મનમહાનદીઓ સંસારી સાગર શું એનાં વહેણુ છે,
નિત્ય પૂર ભર્યાં વિષયોનાં વસમાં રે એમાં ફેણુ છે. મન૦ ૧
સંકલ્પો બુદ્ધ બુદ્ધ નિત્ય નવા, એ થાય નવા મિથ્યાજ થવા,
અણુગણુ એ વ્યર્થ વિકાર હવા. મન૦ ૨
એની ગતિઓ રોકી ના રહેતી, એ નિશદિન વેગ ભરી વહેતી,
એ માર્ગ કુમાર્ગો ના દહેતી. મન૦ ૩
કાઈ સંતે એ જળ વાળા લીધાં, નવ જાય જગે એમ ખાળા દીધાં,
એના થાય સુયોગ એ ભાળા લીધાં. મન૦ ૪
પ્રભુ ખેત મહીં છોડ્યાં એને, વળાઆં છે જળ પછી એ વેને,
સમુદ્રે ખારાં ન થવાં જેને. મન૦ ૫
અન્ન પ્રભુપદપ્રેમ અનંત થયાં, એણે જન્મ મરણુ ભૂખ દુઃખ ગયાં,
દઈ તૃપ્તિ અમર એ ધન્ય-થયાં. મન૦ ૬

પુદ્ધિનું ઇંદ્રજાળ

(અમે તમારા બે દિનના મેમાન-એ રાહ)

પ્રભુ છે અદ્ભુત શક્તિ તમારી, નથી લહી શક્તી પુદ્ધિ અમારી,
તદપિ શોધે એહ બિચારી, નથી લહી૦ ૧
જડ પુદ્ધિને જીવન આપી, આપ રહ્યા અવિકારી... નથી૦ ૨
ચુંબક રહામે લોહ જ આવ્યાં, ગતિ આવી અણુધારી... નથી૦ ૩
સિન્ધુ ભર્યાં કયમ અંજલિ આવે, આશા એ અવિચારી... નથી૦ ૪
તોય તૃષાઓ છીપવે જીવની, સત્તા સ્ફુર્તિ તમારી... નથી૦ ૫
મહાસાગર માપ્યાના અમને, કોડ થતા ગિરિધારી... નથી૦ ૬
પુદ્ધિએ બળ કરીને આપ્યા, સંસ્કારો સંસારી... નથી૦ ૭

જગમાં કાંઈ ન હીકું જીવતું, નશ્વર સર્વ વિકારી... નથી૦ ૮
 નામ રૂપ ને નજરો સર્વે, ઇંદ્ર જાળ અવધારી... નથી૦ ૯
 સાક્ષી આગળ સર્વે જૂઠું, સત્ સત્તા અધિકારી... નથી૦ ૧૦
 અધિષ્ઠાનની અગમ્ય શક્તિ, કોણ શકે જ વિચારી!... નથી૦ ૧૧
 અધ્યારોપે આ સહુ લીલા, લંઘી શકે ન કિનારી... નથી૦ ૧૨
 નશ્વરથી કયમ ઈશ્વર જડશે, મિથ્યા દોડ અમારી... નથી૦ ૧૩
 આજે અમને આ સહુ ખારાં, આવ્યાં શરણુ તમારી... નથી૦ ૧૪
 મન બુદ્ધિ જગ જીવ જંજાળો, સૌ બુદ્ધબુદ્ધ તું વારી... નથી૦ ૧૫
 સોના ઉપર સર્વે ઘાટો, ઘટ ઘટ તું ગિરિધારી... નથી૦ ૧૬



ભોમીઆની ભાળે

(મથુરામાં ખેલ૦ એ રાહ)

મારું મન તમને હરિ ખોળે, હો રાજ,
 કોણ મને મારગ દેખાડે,
 મારું ચિત્ત ચડયું હીલોળે, હો રાજ, કોણ મને૦
 મને કોણે આ ભવ રે દેખાડ્યા,
 કોણે અંતર ભાવો જગાડ્યા. હો રાજ૦
 મારા વિષયોને કોણ પસારે,
 કોણ વિષયે જતાં મન વારે. હો રાજ૦
 કોણ સુખદુઃખનાં પૂર ઊભરાવે,
 કોણ પાછાં એ પૂર એસરાવે. હો રાજ૦
 કોણ સંચિતનાં જાળ વિસરાવે,
 કોણ પાછાં એ જ્ઞાન કરાવે. હો રાજ૦
 કોણ ચેટકનો એહ કરનારો,
 પ્રભુ જીવ મુંઝાય છે મહારો. હો રાજ૦

કાણુ અદશ્ય રાજ એ ચક્ષાવે,
 કાણુ સત્તાના દોરે નચાવે. હો રાજ૦
 મારે એના ઉકેલ છે લેવા,
 ભલે દેહ પડે પછી દેવા. હો રાજ૦
 હરિ તમે અંતર ચક્ષુ ઉઘાડો,
 મારા સૂતેલા જીવને જગાડો. હો રાજ૦
 નાંખ્યાં અલખેલે આવરણો ઉતારી,
 જોધ જીવનની જ્યોત જગે ન્યારી. હો રાજ૦



સંતવાણી

(હું તો જન્મનાજી ગઈ હતી પાણી-એ રાહ)

સંત અંતર રહીને નાથ બોલ્યા,
 અમે આજે એ કાયડા ઉકેલ્યા રે. સંત૦ ૧
 કેમ ઠાંકી રહે એ પ્રેમ જ્યોતિ,
 જોયાં કલમે ભર્યાં શું તમે મોતી રે. સંત૦ ૨
 એ મોતી મરાલ કોઈ ચણુતા,
 કોઈ મરજીવા સંત એને વણુતા રે. સંત૦ ૩
 જે બુદ્ધિ સંસારે અધુરી,
 શ્યામ સંગે એ થાય છે મધુરી રે. સંત૦ ૪
 તમે પાંગળાંને ગિરિયે ચડાવો,
 અમે નજરે દીકો છે એજ દાવો રે. સંત૦ ૫
 આપ જ્યોત્યોમાં જીવ ના જણાતા,
 કરો એવું એ ત્યાં રહે સમાતા રે. સંત૦ ૬
 નાથ અહ્ભુત તમારી એ શક્તિ,
 ધન્ય એવી થઈ જો ભવ ભક્તિ રે. સંત૦ ૭



આવો વિવેક વનમાળી

(ધન્ય જીણેં, - એ રાહ)

| | |
|---|-------------|
| આવો વિવેક વનમાળી, આ જીવને આવો વિવેક વનમાળી, એણે ઓળખાણુ આપનીજ ટાળી- | આ જીવનેં ૧ |
| વાસનાએ ઘેરીઓ, ને વિષયોએ ત્રેરીઓ બુદ્ધિ બની છે સાવ ખાળી- | આ જીવનેં ૨ |
| રનેહે સંતાપીઓ, એ જેમાં આરોપીઓ, હાડો નાંખ્યાં રે એણે ગાળી- | આ જીવનેં ૩ |
| દેહોની લ્હેર કાજ, કીધા પ્રપંચ આજ, દેશે ધડીમાં એ ટાળી- | આ જીવનેં ૪ |
| ધનથી ધરાય નહીં, હાશે કરાય નહીં, ભાગ્ય રેખા ના નિહાળી- | આ જીવનેં ૫ |
| માનવને દેહ નાથ, પશુઓની બુદ્ધિ સાથ, સુખના ન લેશ શક્યો ભાળી- | આ જીવનેં ૬ |
| સંચિત ને હાથ દોર, ચાલે જરી ન જોર, શકતો નથી રે એને ખાળી- | આ જીવનેં ૭ |
| આને શુ કાજ દેહ ! દુઃખને શું કાજ નેહ ! મતિઓ શકાય નહીં વાળી- | આ જીવનેં ૮ |
| ઘેર્યો અજ્ઞાનથી, દેહોના તાનથી; જર્ઝ રે પડ્યો એ પાશ જાળી- | આ જીવનેં ૯ |
| કીધા અનિત્ય સંગ, આવ્યા અધ્યાસ અંમ, પેટે મારીરે આમ પાળી- | આ જીવનેં ૧૦ |
| સંસારે કો ન સુખી, જેતાં જીવ માત્ર દુઃખી, જીવન જણાય સહુ કાળી- | આ જીવનેં ૧૧ |
| કરવા વિવેક આજ, બુદ્ધિ આપી છે રાજ મૃત્યુ વગાડી રહ્યું તાળી- | આ જીવનેં ૧૨ |

| | |
|--|-------------|
| જીવનાં ન જોર નાથ, બાજી એ તુજ હાથ, પોતાનાં લ્યો ને સંભાળી- | આ જીવને૦ ૧૩ |
| થેથેથેથે રે જીવ, તોયે છો તાત શિવ, વાળી મૂકો ન વનમાળી- | આ જીવને૦ ૧૪ |
| સ્નેહેથી સાહી હાથ, લ્યોરે અપનાવી નાથ, ભાન જૂથેલ એને ભાળી- | આ જીવને૦ ૧૫ |
| બાળકના દોષ બાપ, જોશો જરી ન આપ હઠ રે હરિ ન દેશો ટાળી- | આ જીવને૦ ૧૬ |
| ખેલે ખેલાવીઓ, માએ લડાવીઓ, આપો વિવેક વનમાળી- | આ જીવને૦ ૧૭ |
| આપે આનંદરૂપ, શાને તવાય ધૂપ, નાંખો અહંકાર ગાળી- | આ જીવને૦ ૧૮ |
| જાણે અનિત્ય નિત્ય, માણે અસંગ ચિત્ત, રીત જીવનમુક્તની નિરાળી- | આ જીવને૦ ૧૯ |



આયુતણાં મૂલ મૂલશે



(હે દીનાનાથ દયાળ નટવર૦ એ રાગ)

| | |
|---|------|
| અણુમૂલ આ અવતારમાં, ભગવાનને નવ મૂલશે જાતાં જીવન ઉતાવળાં અજ્ઞાનમાં નવ મૂલશે. | અ૦ ૧ |
| આ ચાર દિનની ચાંદની, અણુજાણ અંધારાં થશે ચૈતન્ય દીપો ચેતવી, આયુ તણા મૂલ મૂલશે. | અ૦ ૨ |
| જડમાં જીવન રૂંધી લઈ, અમરત્વ ભાવ ન ઓળખ્યા કાઈ ધાણીએ નવ ધાલશે, સુકુમાર જીવ આ ફૂલ શો. | અ૦ ૩ |
| શિવ જીવનાં અંતર લહી, ઉર ઉદાસી થાશે નહીં અણુમૂલ ધન હંકાયલાં, દેખ્યા વિના તો ફૂલશે. | અ૦ ૪ |

| | |
|---|-------|
| પડદા પ્રભુ શું રાખશે, ત્યાં લગી અંતર ભાસશે થઈ શ્યામશરણે શોધજો અપરોક્ષ નો ઉકેલશે. | અં ૫ |
| કર ઝાલવા કિરતાર એ, આતુર થઈ ઉભા રહ્યા સહુ સૃષ્ટિના અધિરાજ એ આપેજ એ નવ ભૂલશે. | અં ૬ |
| જીવ આખરે તું એજ છે, માયા પડળ ગિતારતાં ભવ સિન્ધુનેજ તરી જવા, અવતાર આ છે પૂલ શો. | અં ૭ |
| પરિત્રાણ કરવા પુત્રનાં, પરિબ્રહ્મ તાત પધારતા કરી કૃપા એ કર ઝાલશે, તવ આપ હર્ષે ફૂલશે. | અં ૮ |
| કદી આત્મભાન થઈ જતાં, અખિલેશને ન વિસારશે પળમાં પ્રપંચો પાડશે, અભિમાનમાં નવ ફૂલશે. | અં ૯ |
| પ્રભુ ચરણને જવ ચૂમશે, તવ અંતરો રહેશે નહીં જગ જીવ જીવન એક છે, બ્રહ્માંડમાં નવ ભૂલશે. | અં ૧૦ |



કેવાં કર્મ કરેલાં ?

(ભક્તિ વડે વશ થાય, એ રાગ)

| | |
|--|--------|
| કેવાં કર્મ કરેલાં, જીવ તેં તે, કેવાં કર્મ કરેલાં ? મન વિષયોને શું વરેલાં ! જીવ તેં તે કેવાં | જીવં ૧ |
| સંપત્તિ સુખ શોધ્યે જગમાં, દુઃખ દારિદ્ર ખરેલાં. | જીવં ૨ |
| વિધિએ વિશ્વ સુખ્યાં સુખ સાર, તારાં ભાગ્ય ફરેલાં. | જીવં ૩ |
| સુખમાં એ તેં દુઃખજ માન્યા, કોણે ભાન હરેલાં. | જીવં ૪ |
| સદ્ગુણ નવ શિખ્યો તું શરૂથી, ડરીને ડગ ન ભરેલાં. | જીવં ૫ |
| સંચિત સાંકળ મન અંધાયાં, તેં અભિમાન કરેલાં. | જીવં ૬ |
| જગ નાટક તું જોવા આવ્યો, વિસર્ગો રૂપ ધરેલાં. | જીવં ૭ |
| સ્વપ્નલીલા તેં સાચી જાણી, તેમાં મન ડરેલાં. | જીવં ૮ |
| મૃગજળ મહાજળ માની લીધે, એ જળ કોણ તરેલાં | જીવં ૯ |

સુખદુઃખ તનમન માયામય સૌ, મૂળમાં છેજ મરેલાં જીવં ૧૦
વગર વિચારે વિચર્યે વિશ્વે, કોનાં કામ સરેલાં! જીવં ૧૧
તું નહીં કર્તા તું નહીં ભોક્તા, પરહર સર્વ વરેલાં. જીવં ૧૨
સદૈવ તારાં સ્વરૂપો છે જીવ, અહ્માનંદ ભરેલાં. જીવં ૧૩



છૂટવાની કળા



(હરિગીતની ચાલ)

જીવ કર્મ કંટક વાવિયાં, રખે દોષ દે તું કાષ્ટને
હજી એ નહીં વાગે તને, જે ચાલશે જેઈ જેધને. ૧
અણુજાણુ તુ આવી ચડ્યો, આ કર્મ અંધનને વિષે,
અંધન મહીં સુખ માનશે, તો અંધનેથી શેં ખ્હીશે. ૨
રખે પશુ પસમ બુદ્ધિ કરે, સ્વતંત્ર તું સુખથી ભર્યો,
આ ઈન્દ્ર જાળ આઘી કરી, અભિમાનથી થાજે નર્યો. ૩
સુખ દુઃખ જેને દૂરથી, એ રખે માને માહરાં,
એ કળા જે તને આવડે, તો નથી અંધન તાહરાં. ૪



કર્મ ગતિ નવ છોડે



(દયાનિધિ, હસ્તર માયા તમારી, -એ રાહ)

જીવો, જીવ કર્મગતિ નવ છોડે, કરેલાં આગળ આગળ દોડે. જીવોં ૧
માનવ કદી કર્મગતિને સહેતા, નિર્ગુણ છે તોય પ્રભુ એ વહેતા,
સંતો પણ રહેવા સર્વને કહેતા. જીવોં ૨
ધીરજના પાઠો દેવા એ વહે છે, આપે તો આનંદ રૂપે રહે છે
ખરેખર જ્ઞાન જ એને કહે છે. જીવોં ૩
રઘુવીર રાજ્ય તજી વન વશિયા, પ્રતાપી પાંડવ કર્મે કશિયા,
નથી એ આત્મરતિથી ખશિયા. જીવોં ૪

- સુખદુઃખ માની લીધેલા પ્રબંધો, નથી જીવ તહારે એ શું સંબંધો
ઓળખતાં આપ નથી એ દંદો. જીવો ૫
- સંચિતે સાંચ્યાં ધીરજથી રહેવાં, અસંગી આત્મા રૂપે રત રહેવાં
નવાં નવ કરવાં પડે ને બહેવાં. જીવો ૬
- આસક્તિ રાખી કરેલાં નડશે, ચોરાશી લાખ ચક્રર તું ચડશે
જરૂર એ ભોગવવાં, જીવ, પડશે. જીવો ૭
- છેલ્લા આ દેહ દયાથી મળ્યા છે, પ્રભુ તો પ્રેમે ધણુંએ ઢળ્યા છે
જરા ને તહારા દિવસ શું વળ્યા છે ! જીવો ૮
- હવે ને હારીને હો રે ધરાયા, મણો, જીવ, દેહોના ધર્મ પરાયા
અજ્ઞાને આપ ભૂલી ને વરાયા. જીવો ૯
- હતાં અહીં સાક્ષી રૂપેથી રહેવાં, રાગેથી માંડ્યાં તમે તો વહેવાં
થતાં એ વસમાં કોને કહેવાં ! જીવો ૧૦
- હવે જડ ચેતન ધર્મો વિચારી, ઓઢેલાં આવરણ નાંખો ઉતારી.
ધટેના આવી ગતિઓ તમારી. જીવો ૧૧
- પ્રભુને આર્ત થઈને પોકારો, ક્ષમાઓ માગી ભૂલોને સ્વીકારો
કરી દે કર્મથી એ છૂટકારો. જીવો ૧૨
- આખરની સત્તા હરિને હાથે, કૃપાઓ કૈને કરી છે નાથે
જીવો તો ને છે સદા તમ સાથે. જીવો ૧૩



સખાને સંબોધન

(ધન્ય જેણે હરિગુણ, એ રાગ)

- કહાન કહો શું રે કમાયા, અમારી કને કહાન કહો શું રે કમાયા
ભૂલ્યા અંતરમાં શાને શમાયા અં ૧
- વિપયોને વાસ વસ્યા સામળ સકોચમાં, દેવ થઈ દેહમાં દગ્યાયા અં ૨
- શોક સંતાપ સહ્યા આરે શરીરના, ખમ્મા એ કેમ રે ખમાયા. અં ૩
- સુખમાં ન શામ અમે તમને સંભારીયા, દુઃખે હશે રે કમાયા. અં ૪
- સંસારી સ્વાંગ અમે સજળ્યા નિર્લેપને, રાગવિણ કેમરે રમાયા અં ૫

| | |
|---|-------|
| કરણા આવી કે બાપ બહાનેથી આવીયા, જાણીને જીવ શું નમાયા | અં ૬ |
| આજે આ યાદ મને આપે અજંપ અતિ, ભાગ્યે શું જીવ રે ભમાયા | અં ૭ |
| પામ્યા નથી રે પ્રભુ પૂજનનાં પત્રપુષ્પ, ભાવવિણુ ભોગ ના જમાયા | અં ૮ |
| ખમીને અનેક આળ, સંતોષી આપ બાળ, બહાનાં શું બાપનાં કમાયા | અં ૯ |
| લેવાની આશ ના છૂટે સ્નેહપાશ ના જાણીને જીવ શું સમાયા | અં ૧૦ |
| અંતર ઉદાર આપ આપીને રીઝતા, ભેદ અમે આજ એ પમાયા | અં ૧૧ |
| ખમીને ખલેલ જ્યોત જીવને દીધેલ એ, માન્યું શું મન કે કમાયા | અં ૧૨ |

❀ ❀ ❀

સંસારની ચિન્તા

(ધન્ય જેણે હરિગુણં, - એ રાગ)

ચિન્તા શું કામ શામ ધરીએ સંસારની, ચિન્તા શું
કેમ તારા વિશ્વાસ પરહરીએ. સંસારનીં ૧

તાર્યાં અજ્ઞમેલ ગજ, ગુણકા અલ્પ્યાદિક, આશા અમે કાં ન કરીએ. સં ૨

મોહ નથી જો દેહ ગેહોના મનમાં, ત્યારે પાછાં તે કેમ કરીએ. સં ૩

થોડા ય મોહ જો લાવે જનમતો, તુજ પ્રેમ બાદ કેમ કરીએ. સં ૪

ચાલે છે જીવ જેમ ખેંચો છો દોર તેમ, હુંનાં તો જોર નથી જરીએ. સં ૫

જાણો છો જીવ જોર, જાણો જંજળ દોર, ભેદુ બલામણો શું કરીએ. સં ૬

દેહે સ્નેહે તે મંસારે સમાયલા, અમે અખંડ અનુસરીએ. સં ૭

❀ ❀ ❀

મોહે મહેમાન

(ધન્ય જેણે એ રાહ)

શ્યામ કેમ માનીએ મહેમાન, અમે આપને શ્યામ કેમ
જાણ્યા જનમે જનમના જમાન, અમે આપને ૧

ટાટું ઊન્હું અમે જેજે રે જમીએ, જોડે જમે છો સમાન. અમે ૨

સાથે સ્નેહારતે શેનાં સન્માન શામ, શેનાં રે માન અપમાન. અમે ૩

- પર ધર માનીને રમે રહેતા રે રાજવી, જાણું ન નેહનાં નિદાન. અમે૦ ૪
 જીવને પડે છે જવું જગની જંજળમાં, છે કર્મેને હાથ એ કમાન. અમે૦ ૫
 ધરમાં તમે ને એને જીવું બળર બહાર, ગણુશે નહીં એ અપમાન. અમે૦ ૬
 મોંઘા મહેમાન સદા રહે રે સદનમાં, ધરિછે છે એમ યજમાન. અમે૦ ૭
 દીનતા જોઈને દેવ દોષો ન દેખશે, ભાવો જોજો રે ભગવાન. અમે૦ ૮
 હો તો મહેમાન મન આમ કેમ ખોલીએ, પ્રીતિની કરજો પિછાન. અમે૦ ૯
 રાજના રાજ પાસ રહેવું શી રીતથી, એનાં નથી રે નાથ ભાન. અમે૦ ૧૦
 માનું સમાન એની શિક્ષા ન આપશે, શ્યામ અમે સાવ અજ્ઞાન. અમે૦ ૧૧
 શિક્ષા કરોતો શ્યામ સમૂળાં રે મારજો, જય જેમ હું ના નિશાન. અમે૦ ૧૨
 એકલડાં શ્યામ કેમ ગમશે સદનમાં, સાંભળશે આમ કોનાં ગાન. અમે૦ ૧૩
 સમજી હો શ્યામ નહીં જીવ, ને જીવાડશે, જાણીહો આત્મ સમાન. અમે૦ ૧૪
 જીવ શિવને રૂપ સખા ભાવે ભગવાન હો, અદ્વૈતે આત્મા નિદાન. અમે૦ ૧૫
 દેહે યજમાન જીવ મોહે મહેમાન શિવ, માની રહ્યો એ નાદાન. અમે૦ ૧૬
 સત્ય તો મહેમાન જીવ, નિત્ય યજમાન શિવ, અંતે દંદો એ અજ્ઞાન. અમે૦ ૧૭
 એક અખંડ આપ જીવ રૂપ ભાસતા, માયાનાં રાખવાને માન. અમે૦ ૧૮
 આપના અવાસ ઈશ આંખોની પાર છે, દખ્યો માયાનાં મહાન. અમે૦ ૧૯
 અંતર બહાર નિત્ય, નાથના નિવાસ ચિત્ત, આજ જીવ તારો મેમાન. અમે૦ ૨૦



શ્રી કૃષ્ણ ચિત્ત નિત્ય હો અમારે



(શ્યામ ચરણ રમરણ૦ એ રાગ.)

- શ્રી કૃષ્ણ ચરણ શરણ થવું એજ ધર્મ ધારું,
 શ્રી કૃષ્ણ રમરણ ચરણ જવું એજ કર્મ મારું. ૧
 શ્રી કૃષ્ણ તાત કૃષ્ણ માત કૃષ્ણ ભ્રાત મારે,
 શ્રી કૃષ્ણ સુત કૃષ્ણ વિત્ત કૃષ્ણ ચિત્ત તારે. ૨
 શ્રી કૃષ્ણ ધર્મ કૃષ્ણ કર્મ કૃષ્ણ મર્મ મારા,
 શ્રી કૃષ્ણ સમા સ્વજન સ્નેહી કાઈ ના અમારા. ૩

| | |
|--|---|
| શ્રી કૃષ્ણ દેહ કૃષ્ણ ગેહ કૃષ્ણ નેહ ન્યારા, | |
| શ્રી કૃષ્ણ સમા પ્રિય કાષ્ઠ અન્ય ના અમારા. | ૪ |
| શ્રી કૃષ્ણ અન્ન કૃષ્ણ મન કૃષ્ણ ધન મારા, | |
| શ્રી કૃષ્ણ સદા જન્મ જન્મ પ્રાણ હો અમારા. | ૫ |
| શ્રી કૃષ્ણ જીવ કૃષ્ણ શિવ કૃષ્ણ વિશ્વ સારે, | |
| શ્રી કૃષ્ણ કૃષ્ણ કૃષ્ણ નિત્ય ચિત્ત હો અમારે. | ૬ |



અનુગ્રેહ યાચના

(રાગ સીતાજના મહીનાનો)

| | |
|--|---|
| મહારાં મન ગમતાં કરનાર, કાન્હા છાના કાં વસો રે, | |
| થાવ અપરોક્ષ અંતર આપ, અધક્ષણ ના ખસો રે. | ૧ |
| હો તો છાયાની જેમ જરૂર, જીવન સહુ જાણુતા રે, | |
| મહારાં સખલન ક્ષમાના નાથ, ઉરે નવ આણુતા રે. | ૨ |
| ખરાં ખોટાં તમારાં જ્ઞાન, અમારે અંતરે રે, | |
| તેથી રહેવું ઘટે નહીં નાથ, તમારે પટંતરે રે. | ૩ |
| તમે જગદીશ ના દો જવાખ, કમળભૂતે કરગર્યો રે, | |
| મહારાં કાલાં કહેણુ કખૂલ, કરો કૃપા એ ખરે રે. | ૪ |
| અખિલેશ મહેં ઓળવ્યાં કામ, આપે ઓઢી લીધાં રે, | |
| આજે શરમાય સામળ ઉર, કદણુ એવાં કાં કીધાં રે. | ૫ |
| હરિ અધુરી આપી ઓળખાણુ, તેણે મન ભૂલીઆં રે, | |
| અહંકારે આંજી અમ આંખ, નયન નવ ખૂલીઆં રે. | ૬ |
| સુખણુ અજાણુ એ દોષ, દિલે નવ લાવીઆ રે, | |
| સાદે સહાય થવા સુકુમાર, જ્યાં હો ત્યાંથી આવીઆ રે. | ૭ |
| પ્રીતિ શીખવી પરોક્ષ પ્રકાર, સાક્ષી રહ્યા સાદરે રે, | |
| હતા આપ ઉરે અપરોક્ષ, પ્રીત્યે આવ્યા આદરે રે. | ૮ |

ધરૂં હર્ષ કે શોક હું શુંય, એ તો નથી સુઝતું રે,
 ભેદે એવા ભર્યા ભોધ ભાવ, પ્રેમે મન પૂજતું રે. ૯
 ભોળે ભાવે અમે ભગવાન, શરણુ હશે શોધીઆં રે,
 તમે હૃદય કમળ રહેનાર, નવલ રૂપે તોંધીઆં રે. ૧૦
 નથી નાથ કર્યા એ પાડ, તમે પણોએ પળ્યા રે,
 જાય બહાનાંની લાજ તો આજ, તમે અમેમાં ભળ્યારે. ૧૧
 પ્રભુ પહેલાં પરોક્ષ પ્રસાદ, પ્રેમીને આપતા રે,
 એ આત્મ પ્રસાદ પ્રતાપ, એકત્વને સ્થાપતા રે. ૧૨
 નહીં જુદા તો આ શી જરૂર, પ્રભુ ના પૂછશે રે,
 આતો ઊર્મિના છે રે આલાપ, અંતરયામી જૂઝશે રે. ૧૩



ક્ષમાપન

(જે દિનના મેમાન૦ એ રાહ)

દીનઅંધુ દિલે શું દૂભાયા? ખમા, દીનઅંધુ૦
 અમ અંતર ભરીઆં માયા. ખમા૦ ૧
 ક્ષણુ ક્ષણુ ખખરો રાખી તોયે,
 વિશ્વાસ ન ઉર રખાયા. ખમા૦ ૨
 અણુગણુ ઇચ્છા કરી કરી અંતર,
 આપ ઉદાસી કરાયા? ખમા૦ ૩
 પદવી પ્રભુની ભૂલ્યાં પામર,
 ગરજે ગિરધર ગાયા. ખમા૦ ૪
 માનવ મન માગણુ નિત્ય રહેશે,
 અવિચળ દેખ લખાયા. ખમા૦ ૫
 રાગ હૃદયના ન ગયા જીવન,
 જ્યાં લગી જીવ છે કાયા. ખમા૦ ૬
 પરિતાપો પ્રિય તમને આપ્યા,
 એ માયાની છાયા. ખમા૦ ૭

અખલેશ્વર ને અખંડાનંદે,
 ઉર અમે ન રખાયા. ખમા૦ ૮
 ક્ષમા કરો કર્તા હો કેમળ,
 તમ માયાએ જીવ રહાયા. ખમા૦ ૯
 આખર મન માયા ને કાયા,
 જીવ લગી સૌ પડછાયા. ખમા૦ ૧૦
 દેહી દૂભાતાં આપ દૂભાતા,
 રાખી શક્યા ન દૂભાયા. ખમા૦ ૧૧
 પળ પળ આશા પૂરી પ્રીતમ,
 હૃદયમહી શું રીઝાયા ? ખમા૦ ૧૨
 તમને એહ ઘટે અલખેલા,
 ઉર અપરોક્ષ સમાયા. ખમા૦ ૧૩



સુનાં મંદિરિયાં

(સખી બણી અણોસરી રાત, એ રાગ)

અવિનાશી આ આપના વિયોગ, ઉરને સાલી રહ્યા,
 અખિલેશ આજ આપના અવાસ, આમ કેમ ખાલી રહ્યા. ૧
 આજ રોમે રોમે તે રઘુનાથ, ઝંખના જાગી રહી,
 ક્યારે મળશે મથુરાનાથ, એજ લેહ લાગી રહી. ૨
 યાચું યાચું યશોદા કહાન, દાન મહને આપજો રે,
 હરિ અંતરના જાણી આલાપ, અજંપા કાપજો રે. ૩
 પ્રભુ ધરીએ તમારાં ધ્યાન, તોય તોષ થાતા નથી,
 વિભુ વિરહોની વેદના અથાગ, પંચકોષ જાતા નથી. ૪
 શ્યામ સંતોને સાક્ષાત્કાર, થાય એમ જાણીયું રે,
 અમે કેમ કન્હૈઆ કહાન, એ સુખ નવ માણીયું રે. ૫

ચર્મચક્ષુએ દેવ દરશન, અર્જુન સખે ના કર્યું રે,
 દિવ્ય દ્રષ્ટિ આપીને દીનાનાથ, દુઃખ એનું છે હર્યું રે. ૬
 મહારે અંતર એવા અભિલાષ, જોધ હરિ હસશે નહી,
 નકી થાશે અપરોક્ષ અવિનાશ, વિશ્વાસ મહારા ખસશે નહી. ૭
 સઘ સૂનાં મંદિરિયાં માવ, શોભાવવા આવજો રે,
 સ્યામ એકલડાં નહી રે સોહાય, લક્ષ્મીને લાવજો રે. ૮
 વહાલા વૃત્તિને રાખજો હજુર, તમારા કામમાં રે,
 મન મોહન બીજનાં ન કામ, તમારા ધામમાં રે. ૯
 હરિ ખોળું હું દેહને દેશ, ક્યારે કહાન મેળા થશે,
 જીવ જુદા પડ્યા એ જગદીશ, ક્યારે મહાન મેળા થશે. ૧૦
 જડ બુદ્ધિને મન મહારાજ, ચેતન થઇ રે ઊઠ્યાં,
 આજ જોવા એ ઉરના રાજ, અમને આપે તૂઠ્યાં. ૧૧
 વળી જગી ઉઠ્યા છે જીવરાજ, આપને શરણે થવા,
 નથી ધરતા એ ધીર મહારાજ, મેળા મરણે થવા. ૧૨
 વહાલા વહાલો ના આ તો વિલાસ, તમે તનમનમાં વશ્યા,
 સદા અંતરને દેતા આનંદ, જરીએ નથી રે ખશ્યા. ૧૩



ઝંખના

(જે દિનના મેમાન૦ એ રાહ)

હરિ, મન બુદ્ધિ બાળે વેશ, ઇચ્છે ઉર દર્શન અખિલેષ.

ન જાણે દુષ્કર છે દેવેશ. ઇચ્છે૦ ૧
 મન બુદ્ધિના વિષય નહીં વિભુ, આપ અમૂર્ત અશેષ. ઇચ્છે૦ ૨
 તદ્દપિ એ નવ માને મનવ્યાં, જાણી ગયાંજ દીનેશ. ઇચ્છે૦ ૩
 કર્તુમકર્તું સમર્થ સામળ, સાંભળીઆ જ હમેશ. ઇચ્છે૦ ૪
 પ્રભુ પરોક્ષ ન રહેતા પ્રિયને, સંતો દે સંદેશ. ઇચ્છે૦ ૫
 બાળ બુદ્ધિ કરે બળજેરી, આપ લહી બિરદેશ. ઇચ્છે૦ ૬
 ઉર અપરોક્ષ રમેા ભિંમિએ, રમારમણ હૃદયેશ. ઇચ્છે૦ ૭

| | |
|--|--|
| તદપિ નવ રીઝે તો રીઝવો, દર્ષ દર્શન દીનેશ. ઇચ્છેં ૮ | |
| અગ્ર સહુએ, પ્રાગ્ર તમે પ્રભુ, પ્રીછો ઉર આદેશ. ઇચ્છેં ૯ | |
| અંતર દર્શન આપો એને, આત્મરૂપે અમરેશ. ઇચ્છેં ૧૦ | |
| આશ ભર્યા એ અખંડ ઝંખે, ઘો દરશન દેવેશ. ઇચ્છેં ૧૧ | |
| લાડીલાંથી લાજ જશે તો, ડો ભજશે ભુવનેશ. ઇચ્છેં ૧૨ | |



બહાલા મને એક વજરાયા

(ધન્ય જોણેં, એ રાહ)

| | |
|--|--|
| બહાલા મને એક વજરાયા, અપાર એ બહાલા મનેં એના અનુગ્રહ એજ રે જણાયા. અપાર એં ૧ | |
| આત્મ અનાત્મના વિવેક વિના યે, સહજ ઉદાસ કાયા માયા. અપાર એં ૨ | |
| કાંઈ ધન્ય પળોએ હશે એને પોકાર્યા, હરિ ધીર ગંભીર તોય ધાયા. અપાર એં ૩ | |
| જન્મ મરણ ભૂખ ભાગી ભવાટવિ, પ્રભુ પ્રેમના પ્રસાદ તો જમાયા. અપાર એં ૪ | |
| આપ્યા પ્રકાશ અને આપે જણાયા, વળી વિશ્વ વિષે એજ રે વણાયા. અપાર એં ૫ | |
| માયા મોહન એક રૂપે અકળ એ, બ્રહ્માંડે બ્રહ્મ રે સમાયા. અપાર એં ૬ | |
| સહજ કૃપાળ સ્યામ સુંદર જણાયા, નિર્બળના હાથ આમ રહાયા. અપાર એં ૭ | |
| સાધન વિધાન નવ જોયાં વિશ્વંભરે, ભાવે ભેટયારે જગરાયા. અપાર એં ૮ | |
| અંત સૂધી અલખેલા અમારા, હાથ નવ છોડશે આ રહાયા. અપાર એં ૯ | |



અંતરની પિપાસા

(બે દિવના મેમાન૦ એ રાહ)

| | | |
|---|-------|----|
| ક્યાંથી મળે એ કહાન, અમને ક્યાંથી મળે એ. | અમને૦ | ૧ |
| એ અકૂરના મહેમાન. | | |
| વજવાસીના પ્રેમે આવ્યા, ગોકુળ મૂકી સ્વધામ. | અમને૦ | ૨ |
| કૈલાસેથી શંકર આવે, જોવા સામળ વાન. | અમને૦ | ૩ |
| પાંડવ સરખા પ્રીતિ માટે, વિચરે કૈં વેરાન. | અમને૦ | ૪ |
| વિણુતેડયા વિદુર ઘર જતા, નવ જતા જ્યાં દે માન. | અમને૦ | ૫ |
| બ્રહ્માદિ બ્રાન્તિમાં પડતા, મમ્માયા બળવાન. | અમને૦ | ૬ |
| જગદંબા જે રક્ષમણી તેનાં, કહાન મૂકાવે માન. | અમને૦ | ૭ |
| ભક્ત હૃદયમાં ગુપ્તજ રહેતા, સુલભ નથી ભગવાન. | અમને૦ | ૮ |
| અકુળ કળા સમજાય ન અમને, ક્યમ કરિયે સન્માન. | અમને૦ | ૯ |
| ઘટઘટ વ્યાપક પૂર્ણ પ્રભુ એ, નિગમ તણાં જ નિદાન. | અમને૦ | ૧૦ |
| કેમ કરી મેળવીએ એને, ઉર ભરિયાં અજ્ઞાન. | અમને૦ | ૧૧ |
| દીનવત્સલનાં બિરહો એને, એ એક અમને જ્ઞાન. | અમને૦ | ૧૨ |
| માટે આશા રાખું હૃદયે, દેજો દર્શન દાન. | અમને૦ | ૧૩ |
| રંક જતોને રહેમે પાયાં, એમ પાળે અમીપાન. | અમને૦ | ૧૪ |
| પ્રેમ પ્રગટ કરજો તમ ચરણે, રહીને અંતર કહાન. | અમને૦ | ૧૫ |

❖ ❖ ❖
પ્રભુ આમ કેમ પરવશ પડીઆ?

(સખી રે, હું તો જમનાજી ગઈતી પાણી૦ એ રાહ)

| | | |
|--|-----------|---|
| આમ કેમ પરવશ પડીઆ, પ્રભુરે તમે આમ કેમ૦ | | |
| એના ભેદ મહને નવ જડીઆ. | પ્રભુ રે૦ | ૧ |
| ભક્ત નવરાવે ત્યારે રે નહાવું, ભક્ત ખવરાવે ત્યારે રે ખાવું, | | |
| ભક્ત લઈ જાય ત્યાં તમારે જાવું. | પ્રભુ રે૦ | ૨ |

| | |
|---|---|
| રમરે ત્યારે પ્રગટ ઝટ થાવું, પાછું માયાને પડદે સમાવું, | |
| ભક્ત ધારે તેમાંહે દેખાવું. પ્રભુ રેં | ૩ |
| શું સ્વતંત્રરૂપ તમે ત્યાગ્યાં, કે શું જીવે એ વરદાન માગ્યાં, | |
| કે શું કરણનાં બાણ હશે વાગ્યાં ? પ્રભુ રેં | ૪ |
| નકી કરણનાં બાણ હરિ વાગ્યાં, મને એજ કારણ ખરાં લાગ્યાં, | |
| હરિ હાથનાં કરેલ હૈએ વાગ્યાં. પ્રભુ રેં | ૫ |
| પ્રભુ એમ તમે પરવશ થઇ, રહ્યા જીવને શીખામણ દર્ષ, | |
| ધર્યા જન્મ તો આ ગતિ લહી. પ્રભુ રેં | ૬ |
| માટે જન્મના ફંદ, જીવ, ટાળો, ભાવભક્તિથી બ્રાન્તિ ન ભાળો, | |
| તો તો તૂટે સંસારની જાળો. પ્રભુ રેં | ૭ |
| જાળે આવ્યા તો લીધો આ લાવો, જાણ્યા ભક્ત ભક્તિના ભાવો, | |
| ભક્ત માટે જન્મ ભક્તે આવો. પ્રભુ રેં | ૮ |



મનમોહન મંદિરમાં ખિરાજે



(સખી રે આતો કાનુડોં એ રાહ)

| | |
|---|---|
| મનમોહન મંદિરમાં ખિરાજે, | |
| જેની મૂર્તિએ મન્મથ લાજે રે. મનમોહનં | ૧ |
| હતો દિન પુણ્ય પર્વ તણો આજે, | |
| હરિદ્વારે ઘડીઆળાંઓ ગાજે રે. મનમોહનં | ૨ |
| ભાવભીના ભકતોની ભીડ જામી, | |
| સહુ દ્રષ્ટિયો દર્શને વિરામી રે. મનમોહનં | ૩ |
| ખુલ્યાં દ્વારો ને અંતરોય ખુલ્યાં, | |
| મન જગત તણાં ભાન ભૂલ્યાં રે. મનમોહનં | ૪ |
| હર આત્મા શું મૂર્તિએ સમાયો, | |
| એ તો વિરહ ન જાય ખમાયો રે. મનમોહનં | ૫ |

| | | |
|----------------------------------|---------|----|
| હર્ષ શોકનું શું પૂર ઊભરાયું, | મનમોહન૦ | ૬ |
| મારા નયણામાં નીર ભરાયું રે. | | |
| એ તો ધડીએ હતી અણમૂલી, | મનમોહન૦ | ૭ |
| પ્રેમ ગદ્ગદ ગિરાએ ત્યાં ખૂલી રે. | | |
| પ્રેમી પ્રેમે પ્રભુને પોકારે, | મનમોહન૦ | ૮ |
| મારા મનનાં તે માન ઉતરાવે રે. | | |
| દીન ભાવે મેં શિરને નમાવ્યાં, | મનમોહન૦ | ૯ |
| એના બહાનાએ મનને મનાવ્યાં રે. | | |
| મહેં તો મૂર્તિને મનમાં સમાવી, | મનમોહન૦ | ૧૦ |
| ધ્યાન ધરવાને ઘેર હું તો લાવી રે. | | |
| મનમોહનની મૂર્તિ એ અમૂલી, | મનમોહન૦ | ૧૧ |
| મહારે અંતર રહે સદાય ઝુલી રે. | | |

❀ ❀ ❀ દૂર હવે થાશે નહીં

(રોક્યો પનઘટ૦ એ રાહ)

| | | |
|----------------------------------|--------------------|---|
| પ્રભુ પ્રીતે વશ્યા છો મહારે ઉર, | દૂર હવે થાશે નહીં; | |
| કાંઈ કહાડીને કર્મોની કસૂર, | દૂર હવે જાશે નહીં. | ૧ |
| મહારે સાધનમાં સમરણ એક, | દૂર હવે૦ | |
| એ એ કરિયાં નથીરે રાખી ટેક. | દૂર હવે૦ | ૨ |
| મહારા મનને એક જ વિશ્વાસ, | દૂર હવે૦ | |
| પ્રભુ પ્રેમીના પ્રેમે લ્યો તપાસ. | દૂર હવે૦ | ૩ |
| તમે અંતર વસોરે અવિનાશ, | દૂર હવે૦ | |
| ત્યારે આત્માના અખંડ પ્રકાશ. | દૂર હવે૦ | ૪ |
| વિભુ વિશ્વે વસો રે ભરપૂર, | દૂર હવે૦ | |
| દૂર માનું એ ભૂલ છે જરૂર. | દૂર હવે૦ | ૫ |

| | |
|---|---|
| જેણે ભૂલેા કરી રે એ કખૂલ, દૂર હવે૦ | |
| એને નાથ થયા છે અનુકૂલ. દૂર હવે૦ | ૬ |
| નવ દેખું દયાળુ તને દૂર, દૂર હવે૦ | |
| એવાં આંખોને આપે નવાં નૂર. દૂર હવે૦ | ૭ |
| દિવ્ય દષ્ટિએ દોષો થાય દૂર, દૂર હવે૦ | |
| પ્રભુ એટલું કરોને સુણી સૂર, દૂર હવે૦ | ૮ |
| શ્યામ સુણ્યા છે સર્વે સદા સૂર, દૂર હવે૦ | |
| નથી થાવાના દૂર રે જરૂર. દૂર હવે૦ | ૯ |



પ્રભુ પિંડમાં પ્રકાસે



(રઘુનાથજીનો ખૂબ રંગ ખીલ્યો, એ રાહ)

પરિપૂર્ણ પ્રભુપિંડમાં પ્રકાસે, દષ્ટ દર્શન ઘો દેહીને હિલાસે રે-પ૦
 જીવ માયાની જાળ વડે છેટો, શિવ, જીવના સ્વરૂપને સમેટો રે-પ૦
 પ્રભુ પ્રેમીને પણ યુગ થાતા, દર્ઠ જન્મ રખે રાજ વળી વ્હાતા રે-પ૦
 જીવશિવના તો ધ્રુવ રે સંબંધો, પરિત્રાણકારી આપના પ્રબંધો રે-પ૦
 સ્મૃતિ સ્વરૂપેથી શામ સરિ જતાં, ઉર આપના વિયોગથી ધવાતાં રે-પ૦
 પ્રિય તમને પ્રભુ આ આનંદો, હોય તો તો સદાય જીવ નંદો રે-પ૦
 વિભુ વિરહે અતેરા આસ્વાદો, પૂરા પ્રેમીના હરતા પ્રમાદો રે-પ૦
 તોય ઝાઝાં વિડંબન ન ઘટતાં, પ્રભુ પીડા હરોને પ્રગટતાં રે-પ૦
 પ્રેમ ભાવે પ્રભુ આ બોલાતાં, વિભુ અદ્વૈતે આપ વિસરાતાં રે-પ૦
 શ્યામ આતો સ્નેહીના સંબંધો, જીવ શિવ નકી નાથ નથી દંદો રે-પ૦
 ક્ષણ એકના ખરે ના વિયોગો, નિરાલમ્બના નવાઈભર્યા યોગો રે-પ૦
 જ્ઞાનયજ્ઞે કર્મોની આહુતિ, આપી વૃત્તિઓ શાન્ત હવે સૂતી રે-પ૦
 અધિકાર અહીં જીવના સમાતા, જીવો, એટલા વિયોગ ના ખમાતા રે-પ૦
 અતિ આછાં આવરણ એ વિદારો, પરિપૂર્ણ પ્રભુ પિંડમાં પધારો રે-પ૦

સાદ કરવા પડ્યા ના વધારે, જોઈ અંતર તો પ્રીતમ વધારે રે-૫૦
પ્રભુ પિંડે પેખીને જીવ મહોયા, પૂર્ણ પ્રેમે પરોક્ષ ભાવ ખોયા રે-૫૦



સામળ સત્વર અંતર આવો

(બે દિનના મેમાન-એ રાહ)

દીનદાસ તણો તો દાવો, સામળ સત્વર અંતર આવો.
ઘો દરશનનો દિલ લહાવો—સામળ૦
પળ પળ પ્રભુ વિણ જાય વૃથા એ, પ્રેમી દિલને ધાવો—સા૦
પ્રિતિ રીતિ પૂર્ણ ન જાણું, સુહૃદ ના શરમાવો—સા૦
જીવનું જોર નથી જગજીવન, આપ બળો અજમાવો—સા૦
અમે અલહેતાં આવરણ ભરીઆં, તમે કૃપાળુ કહાવો—સા૦
નેહ નાથ નિયમ નથી જોતા, ત્રિભુવનપતિ ઠાં તાવો—સા૦
ચિત્ત ચાતક, નટવર નવધન અમી, વરસો, ના તરસાવો—સા૦
મન તપતાં મનમોહન તપશો, અંતરયામી કહાવો—સા૦
સ્નેહ સિંહાસન માંડું મોહન, દિવ્યજ્યોતિ દરસાવો—સા૦
મીલન મધુરાં મનહર માધવ, અનિત્યે નિત્ય સમાવો—સા૦



શ્યામ શું સતાવો ?

(ધન્ય જેણે એ રાહ)

સ્નેહીને આમ શું સતાવો, હો શ્યામ તમે સ્નેહીને આમ શું સતાવો ?
અરે એકવાર મુખડું બતાવો, હો શામ૦ ૧
અંતર જોવાને જીવ જગમાં ભટકીઆ, પાછા વાળીને પાસ લાવો—હો૦ ૨
માયાભરેલ અમે મારગને ભૂલીઆં, ફેરાના ફંદ રે પતાવો—હો૦ ૩
વહાલા છોડીને અમે વળગ્યાં વહેવારમાં, તેના આ રોષ શું બતાવો—હો૦ ૪
દીનોના દોષ નાથ જોયે ન પાલવે, દીનખંધુ નામને શોભાવો—હો૦ ૫

જીવના રે શિવ થાય, શ્યામે સતાવીઆ, સેનાં થશે રે ધાટ તાવો-હોં ૬
 જોયાં રે મુખ અમે માયા ભરેલ માવ, સત્ય દયાળ તમ દાવો-હોં ૭
 મુખડાં જોવાને માવ મેણાં રે મારવાં, અમ્મર રહો એ અમ લાવો-હોં ૮
 દેહી સ્નેહીની જ્યારે જાએ વીડંબના, ત્યારે કહો કોને સતાવો-હોં ૯



જીવજીવન નવ જોયા



(જો દિનના મેમાન એ રાહ)

પ્રભુ મેં પ્રેમ પરથી જોયા, તેમાં તમને શું નવ જોયા ?
 તમે તો શામ સરવમાં રહોયા, તેમાં ૧
 આજ્ઞાએ આજ્ઞાએ જોવા, એ અનુભવ મેં જોયા. તેમાં ૨
 પ્રત્યક્ષ પ્રભુ સહુ પીંડે રાજે, તેમાં પ્રાણ ન પ્રોયા. તેમાં ૩
 આપ થકી અળગું આ માની, માયાએ જીવ મહોયા. તેમાં ૪
 જગમંદિરો જગજીવનનાં, જીવ-જીવન નવ જોયા. તેમાં ૫
 આજ અમે અનુસૂત જ જોતાં, જોયા જે પ્રભુ જોયા. તેમાં ૬



વિયોગ દુઃખ



(જો દિનના મેમાન, એ રાહ)

હજી કાં સત્વર ન મળો શ્યામ, અમને એહ કહો ધનશ્યામ,
 પ્રભુ કહો ક્યાં લગી ચાલે આમ. અમને ૧
 નાથ હવે તો જાય રહું નહીં, પ્રગટા પૂરણકામ. અમને ૨
 કહાન કનૈયા કૈને મળીઆ, હું કયમ છોડું હામ. અમને ૩
 કળિના નિયમે હલકા રાખ્યા, દીનવત્સલ ધરી નામ. અમને ૪
 આગે નિયમે અનેક તોડ્યા, સ્વતંત્ર છો બળરામ. અમને ૫
 નવ છોડે શું લક્ષ્મી તમને, અધક્ષણ સુંદર શ્યામ. અમને ૬
 કે હેર્યા છે ભક્તોએ પ્રભુ, અખંડ મુખના ધામ. અમને ૭

અનંત છો અડચણ નહીં આવે, નવ આવે બહાનાં કામ. અમને૦ ૮
 કેમ મળો છો અગ્નણ એથી, મન ન ધરે જ વિરામ. અમને૦ ૯
 છો નિષ્કામી કાંઈ ન ઇચ્છો, કરો કાં વાર જ આમ. અમને૦ ૧૦
 યોગ્યાયોગ્ય તમારે શાનાં, આર્ત તણા વિશ્રામ. અમને૦ ૧૧
 મન તપતાં તો તમેય તપશો, એથી શું આરામ. અમને૦ ૧૨
 એવું હોય તો આમ જ રહીએ, છો તો આત્મારામ. અમને૦ ૧૩



દર્શન પીપાસા



(લાલે ભરી ગુલાલે ભરી૦ એ રાહ.)

| | |
|--|---|
| વાંકા વિહારી તારી વાંકી રે ચાત્ર, વાંકા મુગટ માવ મૂક્યા છે ભાત્ર. | ૧ |
| વાંકા રે પાદ અને વાંકી કમર, વાંકી વાંસળાઓ ને વાંકી ભમર. | ૨ |
| વાંકાં તિલક ને વાંકી અલક, વાંકાં કુંડળની વાંકી ઝલક. | ૩ |
| વાંકા વનમાળા વેદ વાતા રે વેણુ, એ રે જોવાને મારાં તલસે છે નેણુ. | ૪ |
| વાંકા રે વેણુ મુખ જોલી રસાળ, વાંકી આંખે રે મને એકવાર ભાળ. | ૫ |



આડાં વૃત્તિનાં વ્યવધાન

(સખસે ઉચી પ્રેમ સગાઇ-એ રાહ)

| | |
|--|---------|
| હરિ કયમ કરી ધરિયે તુજ ધ્યાન, આડાં વૃત્તિનાં વ્યવધાન; વળા વિભુ કયમ કરે મૂર્તિમાન. | આડાં ૧ |
| વૃત્તિવ્યાપ્તિનો વિષય નહીં તું, અમૂર્તનાં શાં ધ્યાન. | આડાં ૨ |
| અધુરાં જ્ઞાનો ધ્યાતા ધ્યાનો, દ્વૈતે એ જ વિધાન. | આડાં ૩ |
| આત્મ રૂપે તું એકજ છે તો, કેા ધ્યાની કેા ધ્યાન. | આડાં ૪ |
| એ જ્ઞાનો તો અનુભવ રહેતાં, વૈખરી ને નહીં સ્થાન. | આડાં ૫ |
| જ્યાં લગી દેહો ત્યાં લગી સ્નેહો, શરીરીનાં અભિમાન. | આડાં ૬ |
| વ્યતિરેકે સૌ નશ્વર, ઈશ્વર, સત્ય સ્વરૂપ નિધાન. | આડાં ૭ |
| તું વૃત્તિ ને તું વિષયો વિભુ, સહુમાં તું રમમાન. | આડાં ૮ |
| એ જ્ઞાનો અંતર ઉતરવા ધરિયે તારાં ધ્યાન. | આડાં ૯ |
| ધ્યાને વૃત્તિ વૈખરી જાતાં, આત્મે અનુસંધાન. | આડાં ૧૦ |



ફેરાની ફરિયાદ

ગરબી

| | | | | |
|---------|-------|---------|---------|------|
| આ | ભવ | ફેરાની | ફરિયાદ, | |
| કરીએ | કેને | કરીને | યાદ. | ૧ |
| આવે | ધશ્વર | તારી | યાદ, | |
| સુણે | તું | સામળ | સૌની | દાદ. |
| પ્રભુજી | અમે | ભર્યાંજ | પ્રમાદ, | |
| જેશે | નહીં | ભક્તોના | વાદ. | ૩ |
| નિર્બળ | કરી | જાણું | એક | નાદ, |
| સામળ | સૂણજે | મારા | સાદ. | ૪ |
| કરશે | નવ | દાસોથી | બાદ, | |
| ખજને | નહીં | આવે, | હરિ, | બાદ. |
| પ્રભુ | હું | પ્રેમે | પૂજું | પાદ, |
| આપો | એકજ | એહ | પ્રસાદ. | ૬ |

❀ ❀ ❀

આછા આશરા

ગઝલની લય.

| | | | | | | | |
|-------------|--------|--------|---------|-------|---------|----------|--------------------|
| આછા | અછડતા | આશરા | પ્રભુ | આપના | જેણે | લીધા. | |
| હરિ | હાથ | ઝાલી | તેં | બળે, | નિજના | નકીજ | કરી દીધા. ૧ |
| જીવ | આવીઆ | આશા | ભર્યાં, | કંઠ | કંઠ | અપેક્ષાઓ | કરી, |
| અર્થાર્થીની | આરત | પુરી, | તેં | વિષમ | દ્રષ્ટિ | ના | ધરી. ૨ |
| જીવ | તત્વનો | તું | જાણુ | તે, | થોડે | ધણાં | માની લીધાં, |
| નિર્ગુણ | છતાં | એ | નાથ | રે, | અમ | કાજ | કષ્ટો તેં કીધાં. ૩ |
| ઉપકાર | તારા | ઉચરવા, | સરસ્વતી | સમર્થ | નહીં, | | |
| એ | રાજનો | અધિરાજ | તું, | આવ્યો | અમારા | મન | મહીં. ૪ |

દાક્ષિણ્ય દેખી તાહરાં, દાસો તને વેચાઈ ગયા,
 મિથ્યા મૂલો આપી અને એ ન્યાલ ન્યાલ થઈ ગયા. ૫
 પરિપૂર્ણ આપ અપૂર્ણ શા, અમ વિના શું અધુરા હતા,
 આનંદ આવ્યા આજ શું, જીવત્વ ભાવ નડ્યા હતા. ૬
 ખરું રે ખરું અવિનાશમાં, નાશી ખીલા ખટકે ખરે,
 અપરાધ એ અમ જીવના, જોઈ ન અટકે તું અરે. ૭
 કર્તુમકર્તું સમર્થ તું, જીવ દોષ જોઈ શું કરે,
 આભાસ એ અનુવાદ તો, છાયા બિચારી શું કરે. ૮
 હરિ તું હસાવે તું હરાવે, તું વસાવે આપમાં,
 એ અકળ કૃતિઓ આગવી, નવ આવતી મન માપમાં. ૯
 અમ ભાવ આછા અછડતા, પરિપૂર્ણમાં જઈને ભળ્યા,
 પરિપૂર્ણ આપ થઈ ગયા, મેં ના કળ્યા એ તેં કળ્યા. ૧૦



અંતર મહેલે

ધન્ય જેણે એ રાહ

વસે અંતર મહેલોએ મદારા રાજ, મૂલાકાત, લેવી અમારે આજ.
 એ રે દરબારને ચાર ચાર ચોકીયો,
 એ તે વટાવું કિયે સાજ. મૂલાકાત ૧
 પહેલી ચોકીએ કાંઈ મનના રે પેરા,
 એને રીઝવતાં આવી ગયાં વાજ. મૂલાકાત ૨
 આપ્યા ઉપરકર ઊપાસના ને વળી,
 ભક્તિનાં આપ્યાં છે ખાજ. મૂલાકાત ૩
 બીજી ચોકીએ કાંઈ બુદ્ધિના પેરા,
 એણે તકીએ બાંધેલ, પાજ. મૂલાકાત ૪
 મને સંદેશ મોકલ્યા જે એને
 જાવાની કહેશે ન નાજ. મૂલાકાત ૫

| | |
|-----------------------------------|------------|
| ત્રીજી ચોકીએ કાંઈ ચિત્તનારે પેરા, | |
| એણે આપ્યા મારગ જોઈ સાજ. | મૂલાકાત૦ ૬ |
| ચોથી ચોકીએ ચીકણા જમાદાર, | |
| અભિમાની અહંકારનાં રાજ. | મૂલાકાત૦ ૭ |
| એરે મનાવ્યો માને નહીં રે, એને | |
| મારીને કરિયો તારા જ. | મૂલાકાત૦ ૮ |
| ત્યાં તો દરબાર અમે દેખિયા ને | |
| એના આનંદના નહીં થા જ. | મૂલાકાત૦ ૯ |



અંતર મુરલી વાગે



બે દિનના મેમાન૦-રાગ

| | |
|---|----------|
| ઉર ભરિયાં અનુરાગે, ઈશ્વર ઉર ભરિયાં અનુરાગે, | |
| એ તો દેહે દર્શન માગે. | ઈશ્વર૦ ૧ |
| રમરણે શાન્તિ હવે નથી વળતી, આઘાં આઘાં લાગે-ઈશ્વર૦ | ૨ |
| ઈશ્વર અણુએ અણુમાં રાજે, એ બ્રાન્તિ કો ભાગે-ઈશ્વર૦ | ૩ |
| વિરાટ રૂપે વિશ્વે વ્યાપ્યા, અંતર મુરલી વાગે-ઈશ્વર૦ | ૪ |
| મિલન મધુરાં માગું આજે, કહો ન કરીશું આગે-ઈશ્વર૦ | ૫ |
| વિયોગે પ્રીત વિષેશજ વ્યાપે, શું તમને ખીક લાગે?-ઈશ્વર૦ | ૬ |
| અંતર ટળતાં એક રહેતાં, ભક્તિ તણાં સુખ ભાગે-ઈશ્વર૦ | ૭ |
| એમાં ઈશ્વર રહો છો અળગા? મને એ સત્યજ લાગે-ઈશ્વર૦ | ૮ |
| એ અનુગ્રહ નવ જાણે અંતર, ઈશ ક્ષમાઓ માગે-ઈશ્વર૦ | ૯ |
| આપ ઉરો અનુરાગે ભરિયાં, જાણે જે જીવ જાગે-ઈશ્વર૦ | ૧૦ |
| નહીં ખીચુ ત્યાં કહે કો કોને, આરાધે અનુરાગે-ઈશ્વર૦ | ૧૧ |
| આપ તણા આનંદો આ તો, જ્યારે જ્યોતિ જાગે-ઈશ્વર૦ | ૧૨ |



અનેરા આનંદ

રોકો પનથટ૦, એ રાહ

લાગ્યાં લાગ્યાં ધીરાનાં જેને ધ્યાનો, ધરણીએ એતો ધન્ય થયા.
જાગ્યાં જાગ્યાં અંતરનાં એનાં જ્ઞાનો, કરણીમાં એતો ધન્ય થયા. ૧

| | |
|--------------------------------------|-----------|
| એની વિપત વહાલાએ વહોરી લીધી, | ધરણીએ૦ |
| એની વરણી વહાલામાં વહાલે કીધી. | ધરણીએ૦ ૨ |
| એના છૂટયા માયાના સહુ કંદો, | ધરણીએ૦ |
| એને આવ્યા અનેરા કે' આનંદો. | ધરણીએ૦ ૩ |
| ગર્હ ટૂટી સંસારી એની કાંશી. | ધરણીએ૦ |
| એને પરવા નહીં કરે કો કાંશી, | ધરણીએ૦ ૪ |
| એનાં સુખ દુઃખમાં સરખાં રહેતાં ચિત્ત, | ધરણીએ૦ |
| એનાં એક વિશ્વંભર-વહાલાં વિત્ત. | ધરણીએ૦ ૫ |
| એ તો શામ સ્મરણોએ સદા રાજી, | ધરણીએ૦ |
| જતાં વિષયોએ મન મરે લાજી. | ધરણીએ૦ ૬ |
| જેના વૈભવ થયા છે સૌ વિલીન, | ધરણીએ૦ |
| એને થાવાં નથી રે કોદિ દીન. | ધરણીએ૦ ૭ |
| એણે પરિપુ રહેજે જીતી લીધા. | ધરણીએ૦ |
| જેણે રાગના રાગ વશ કીધા. | ધરણીએ૦ ૮ |
| એના દુનિયામાં દેહો જેવા માત્ર. | ધરણીએ૦ |
| એતો શ્યામે સમાવા થયા પાત્ર. | ધરણીએ૦ ૯ |
| નહીં એતો પ્રભુથી પણ ભિન્ન. | ધરણીએ૦ |
| ધરણીધરનાં ધ્યાનોએ સદા લીન. | ધરણીએ૦ ૧૦ |



આજ તારે ખારણે હું આવી

(ધન્ય જોણે-એ રાહ)

| | |
|--------------------------------------|--------------|
| આજ તારે ખારણે હું આવી, વિરાટરાજ, આજં | |
| નાથ નિર્જળને લેજે નિભાવી, | વિરાટરાજં ૧ |
| ચોરાશી લાખ અમે યોનિઓ વટાવી, | |
| સ્થાવરની જાતને હઠાવી. | વિરાટરાજં ૨ |
| ઘોર ગંભીર વને ઝાડ પાન નિર્મીઆં | |
| કો યાત્રિકને છાંયડી ધરાવી. | વિરાટરાજં ૩ |
| પશુઓને પિડ ધણું ભૂખ દુઃખ વેડીઆં, | |
| કો સંતોની ગાડીઓ ચલાવી. | વિરાટરાજં ૪ |
| પક્ષીને પિંજરે પોપટ થઇને અમે, | |
| રામ નામ ધૂન્ય શું લગાવી? | વિરાટરાજં ૫ |
| સરોવરને નીર સરોજ હૈશું સર્જ્યાં, | |
| કો પ્રેમીયે દીધલાં ચડાવી. | વિરાટરાજં ૬ |
| જાણુ અજાણુ કોક સુકૃત ને યોગ આજ, | |
| માનવની જાત હરિ આવી. | વિરાટરાજં ૭ |
| પ્રપંચ વિણુ એમ સહજ સ્યામ પામિયાં, | |
| અહંતાયે વાસના વસાવી | વિરાટરાજં ૮ |
| કીધા એ ભોગ રાજરોગ મને લાગીઆ, | |
| જીવનમાં તાજગી ન આવી. | વિરાટરાજં ૯ |
| સહજ સંસ્કાર હશે જનમેજનમના, | |
| તે ભોગોની વાત નવ ભાવી. | વિરાટરાજં ૧૦ |
| જોયાં જીવન તમે જગના ન કામનાં, | |
| અંતરને ઓળખો અપાવી. | વિરાટરાજં ૧૧ |
| અંતર અવાસ એમ આપે શોભાવીઆ, | |
| દીનઅંધુ નામને ધરાવી. | વિરાટરાજં ૧૨ |

સ્નેહેથી સ્થાન તમે સાથેરે સ્થાપિયાં,
કરી કરુણા ને સ્મૃતિ જગાવી.

વિરાટરાજ ૧૩

બારણે આવેલ બાળા જીવની, ઓ બાપજી,
સ્મૃતિ સ્વરૂપમાં સમાવી.

વિરાટરાજ ૧૪



પૂજરીને

(ધન્ય જેણે એ ચાલ)

| | |
|--|---------|
| પૂન્ય મહને દરશાવો, પૂજરી, તમ પૂન્ય મહને દરશાવો. | |
| કોણુ ભાગ્યે લ્યો છો આ લહાવો. | પૂજરી ૧ |
| અખિલ જગે જે અવ્યક્ત રહેતા, તેને સાનિધ્યમાં લાવો. | પૂ ૨ |
| યોગી જને જે ધ્યાને ન જોયા, તેની પૂજમાં આવો. | પૂ ૩ |
| જેની જ્યોતિએ મુનિજન જાગે, તેને તમે જઈ જગાવો. | પૂ ૪ |
| પ્રેમ જળે જેના આ જગ નહાતું, તેને તમે નહવરાવો. | પૂ ૫ |
| જેના વડે સંસાર સહુ શોભે, તેને તે સાજ સજાવો. | પૂ ૬ |
| વિશ્વંભર જે જગનું જીવન, તેને તે ભોગ ધરાવો. | પૂ ૭ |
| માયાએ જેણે જગત ઝુલાવ્યું, તેને તમે તો ઝુલાવો. | પૂ ૮ |
| નિર્ગુણરૂપે જેહ રહ્યા છે, તેનાં શાં દર્શન કરાવો. | પૂ ૯ |
| ભક્તાધિન સદાએ જે રહેતા, તેને પ્રત્યક્ષ કરાવો. | પૂ ૧૦ |



થાકેલના વિસામા



(રઘુનાથજીનો ખુબ રંગ એ રાહ)

| | |
|---|------------|
| હે શ્યામ તમે થાકેલ જીવના વિસામા | |
| બીજા આપ વિણ આશરા નકામા. | હો શ્યામ ૧ |
| મન માયા વ્યાપાર નથી તજતાં, શુદ્ધ બુદ્ધિના સાજ નથી સજતાં | |
| પૂરા પ્રેમે પ્રભુને નથી ભજતાં. | હો શ્યામ ૨ |

- જગે જ્યાં જ્યાં જાએ ત્યાં માર ખાતું, તોય સારું ખોટું ન પરખાતું
એની કક્ષાએ એહ હરખાતું. હો શ્યામ૦ ૩
- અધિકારથી ન આધાં જવાતું, સુખ દુઃખનારે મારથી ધવાતું
તોય અંતરમુખી ના થવાતું. હો શ્યામ૦ ૪
- મન બુદ્ધિએ આપ ના પમાતા, તોય ભક્તિએ આપ તો સમાતા
ભક્ત એ રે વિશ્વાસે કમાતા. હો શ્યામ૦ ૫
- મન થાક્યું છે નાથ જરા જોજો, આપ આનંદે આશરા જ દેજો
હવે મુળગું ગમે તો હરિ લેજો. હો શ્યામ૦ ૬
- તો તો આવેરે જીવને વિસામા, તજે વિષયોના રાગ જો નકામા
જાય જન્મ મરણના ઉધામા. હો શ્યામ૦ ૭
- પ્રભુ પંથ અમાપ હશે બાકી, જીવ થાકી ગયા છે હવે પાકી.
એને આપોને ઓળખાણુ સાકી. હો શ્યામ૦ ૮
- એને વાળોને સાચી દિશામાં, નથી સાર હવે ખહાર રે જવામાં
હરિ આપોને આપમાં વિસામા. હો શ્યામ૦ ૯
- એને નિત્ય અનિત્ય સમજાવો, આત્મ જ્યોતિએ આપ દરસાવો
બ્રમ ભાગીને બ્રહ્મ પરસાવો. હો શ્યામ૦ ૧૦
- જેણે લીધા રે આપમાં વિસામા, એને સારે સંસાર શ્યામ રહામા
એને આનંદ સર્વે દશામાં. હો શ્યામ૦ ૧૧



અવિનાશીની ઓળખ



(ધીરાના પદનો રાહ)

- અજ્ઞાને આયુ વિતાવ્યાં રે, અવિનાશીની ઓળખ આજે થઈ
અખંડ આનંદ ગુમાવ્યા રે, ઊમ્મર એજે વહી રે ગઈ. અ૦ ૧
- મનને મંત્રો આપ્યા મોહન, જણવી જાદુ જાળ
જ્ઞાન ભાનો આપ્યાં વિદ્યાએ, ગઈ ફોગટની ફાળ
બાજીગર બળ એ તહારાં રે, જોઈ જીવ આ રાજે સહી. અ૦ ૨

અમૃતધારા વરસે તહારી, પૂર્વ સુકૃતનાં ખીજ
 અવિનાશી તમે હિગાડીઆં, લાવી અંતર રીઝ
 કિરતાર કૃપા એ તહારી રે, તુજ બહાનાંની લાગે થઈ. અં ૩
 જેવા પ્રેમે પ્રિયતમ રીઝો, એવા પ્રેમને દોર
 ચાલી આવું અલખેલડા, એ દોરે તહારાં જોર
 સુરતા સામળાઆ સાથે રે, પડવાની ભીતિ ભાગી ગઈ. અં ૪
 નશ્વર જીવ અવિનાશી આત્મા, કેમજ પામે પાર
 બોલ્યે બે તો જરૂર થતા પણુ, ત્યાં લગી અમ અધિકાર
 નિરંજન અંજન આંજો રે, એકે બેએ દેખે નહીં. અં ૫
 દીન ભાવો ડુખી ગયા, નવ દેખું દૈત પ્રકાર
 કોણ કોની સ્તુતિઓ કરે, જે વૃત્તિના જ વિકાર
 હરિ હસતા હોયે દેખું રે, તોયે એની લાજો ગઈ. અં ૬

❀ ❀ ❀
 મધુવનમાં

(બે દિનના મેમાન, એ રાહ)

મધુવન મુજ મન મોહન, તારાં, નિશદિન હો દર્શન;
 સુરતાએ વેણુ વદન, તારાં ૧
 વૃત્તિરાધા રમજો તુજમાં, ગણી તુજને સ્વામીન, તારાં ૨
 ભક્તિભાવ ભીંજવશે તુજને, યમુના જળ ભગવન. તારાં ૩
 હૃદય સિંહાસન માંડે રાધા, કરવા તુજ આસન. તારાં ૪
 સર્વસ્વ બૂલી સેવે તુજને, કરવા પ્રિય પ્રસન્ન. તારાં ૫
 અંતર્ધાન રહે અલખેલા, ત્યાં લગી કરે રૂદન તારાં ૬
 લીલા તહારી ગાતાં લાલા, ફરી દેતો દરશન. તારાં ૭
 અભેદરૂપ પછી અવિનાશી, અખંડ લાગી લગન. તારાં ૮
 નહીં ત્યાં રાતો નહીં ત્યાં જાતો, મોહનમય છે મન તારાં ૯
 નહીં ધરખારો નહીં સંસારો, મળતાં મધુસૂદન. તારાં ૧૦

આશભરી આવી અવિનાશી, મળવા જીવન-ધન. તારાં ૧૧
 પ્રસન્ન થતાં પરમેશ્વર તુજમાં સર્વ થતાંજ વિલિન. તારાં ૧૨
 અધ્યાત્મજ્ઞાને અંતર જેતાં, નહીં માયા નહીં મન. તારાં ૧૩
 એક તરવ અવિનાશી અંતર, ધન્ય ધન્ય એ દર્શન. તારાં ૧૪

કાંટા કાંકરી

સખી જાણી અણોસરી રાત, એ રાહ

સુકુમાર આપ શ્યામ શરીર, અમો દીલ કાંટા ભર્યા,
 દીનબંધુ એ દીલની મહાંય, આસન આપે કર્યા. ૧
 હરિ કામનાની કાંકરી જરૂર, ખૂંચે તમારે તને,
 જેવાં તેવાં રે આપનાં ભજન અમારાં જિંચે મને. ૨
 વિભુ દ્વિધા વૃત્તિનો વાસ, આપને ક્યાંથી ગમે,
 જાય કંટક ને કાંકરા હો રાજ, એવું કરજો તમે. ૩
 હરિ એના ઉપાય અમ હાથ, નથી એ જાણુતા રે,
 તોય દાસોનાં દીલ દીનાનાથ, મહેલ પ્રમાણુતા રે. ૪
 શ્યામ ઉરે તમારા અવાસ, સદાનંદ ભોગી તમે,
 આપ યોગ્ય ઈશ કરવાં આસન, જ્યાં જગજીવન રમે. ૫
 રખે ઓછાં લાવો રે અવિનાશ, અમારે એકજ તમો,
 જેવાં તેવાં અમારાં મન, ભવે ભવ આપે સમો. ૬
 રાજ હૃદય કરો રઘુનાથ, નિરંતર નેહે કરી,
 માટે કંટક કહાડવા ખહાર, અભિલાષ ઉરે ધરી. ૭
 પ્રભુ ભક્તિના ભંગ નવ થાય, એટલું આપજો રે,
 કહાન કહાડી કસોટીઓ કદાય, મૂલ નવ માપજો રે. ૮
 અમે લોહ અને પારસ છો આપ, સંયોગે સોનાં થશે,
 કદી રહેશે કથીર એ કહાન, કસોટી કોની થશે ! ૯
 શ્યામ સાયવીઆં ફૂલની જેમ, તોય કેમ કાટાં હશે !
 મનમોહન માયાનાં માપ, કહાડ્યાં ક્યાંથી જશે ! ૧૦

આપ અનુગ્રહ વિના અવિનાશ, અમારું શું રે મળું,
 આપો અનન્ય પ્રેમ અપિલેશ, શરણમાં સર્વે સળું. ૧૧
 હરિ જીવના જણાય આ મંમંધ, આત્મે દંદો નથી,
 પ્રભુ આપો એ જ્ઞાનનાં ભાન, અદ્વૈતે બંધો નથી. ૧૨
 તમે માંડી રમત રમાનાથ, રીઝાવું હોંશેભરી,
 તમે ચાલ્યો બતાવજો ચતુર, તમારી બાજી હરિ. ૧૩
 જગ જીવન જીતાડજો જરૂર, ખેલો ખેલી કરી,
 ખેલ ખેલ્યા ખેલાવ્યાની ખાંત, અમે કેમ થાયે પરી. ૧૪
 તમે રમતા રમાડતા રસિક, અમારે ચિન્તા કરી,
 હરિ હારીએ તોએ હજુર, જોજો સામું હશી. ૧૫
 તમે રીઝો એ રમતો ના ભંગ, અમોએ થાતા નથી,
 આપ રીઝ્યા એ રમતોએ રાજ, નાતા જતા નથી. ૧૬



અવિનાશીને અરજી

સતસંગનો રસ ચાખ્ય, એ રાહ

અવિનાશી એકજ અરજી, લેવી ના લેવી તમ મરજી,
 અમારા દ્રાણ ઉપાય અવર જી. લેવી ના લેવીં ૧
 મિથ્યા હું બોલું કે સાચું, અવલોકો અંતરજી. લેવીં ૨
 દોષ ધણા દક્ષતર નોંધાયા, શિક્ષા શીશી સરજી. લેવીં ૩
 છડીદાર તો નહીં છોડે હરિ, એતો છે નોકર જી. લેવીં ૪
 અમ ઈન્સાફો આપજ હાથે, થાય એ મારી અરજી. લેવીં ૫
 આવી અરજી આપ હજુરમાં, હર ધડી આવે હરજી. લેવીં ૬
 અરજી આવી લ્યોછો હરજી, જાણું ધરણીધરજી. લેવીં ૭
 અરજી હરજી જો નહીં લ્યો તો, જીવ દેશું આખર જી. લેવીં ૮
 જીવ જતાં શું હરખો હરજી, શું એજ તમારી મરજી. લેવીં ૯
 એવી મરજી હોય જો હરજી, આપું આજ હું ગરજી. લેવીં ૧૦

જાણી ગરજ હરખ્યાં હરજી, સ્વીકારી લીધી અરજી. લેવીં ૧૧
 ન્યાયી નંદકુમાર દયાળુ, હવે નથી શીકર જી. લેવીં ૧૨
 અરજી લીધી નાથ નજરમાં, એજ કૃપા ગિરિધરજી. લેવીં ૧૩
 અન્ય ન ઈચ્છું કંઈ અવિનાશી, આપ કરો જે મરજી. લેવીં ૧૪



ઝાંખીની ઝંખના



અવધ પુરીતો રાજ્યો-એ રાહ

જીવન ઝાંખી ક્યારે થશે, જીવ ઝંખે રે રામ,
 કૃપા રે કરો કરુણાનિધિ, તમે પૂરણકામ. જીવનં ૧
 અધુરી આશે શું જીવન જશે, માંડે મનરે મુંઝાય,
 આશ મુને તોએ એટલી, બીજે નહીં રે સમાય. જીવનં ૨
 કિયે રે રૂપે મોહ કરી રહ્યા, આતો અણુદીઠે પ્રીત,
 જોવાની જાગે ઝંખના, એતો પ્રીતિની રીત. જીવનં ૩
 તન મન ત્રિકમ તમ મહીં, બીજું કંઈ ન સોહાય,
 નજરે નાથ પડો નહીં, એ તે કેમ રે વેઠાય. જીવનં ૪
 તમેયે ઈશ્વર અંતર પીંજરે, નહાશી નહીં રે જવાય,
 તો દર્શન કાં દેતા નથી, દીન શું રે દમાય ! જીવનં ૫
 આટલા અધિકાર ક્યાં હતા, મહારી આંખે રે બાથ,
 અંધ જાણી અલખેલડા, મહારા ઝાલોને હાથ. જીવનં ૬
 પ્રેમને પીંજણુ નવ ઘટે, એ તો હૈયે રખાય,
 સ્મરણુ સંતોષે જીવવું, જીવના શા રે ઉપાય ! જીવનં ૭
 અમર રહો સુખ આટલાં, નથી અવરની આશ,
 અદૈતે જીવ શિવ નવ રહે, થાય નેહના નાશ. જીવનં ૮



ચિંતા હરિને હાથ

અવધપુરીનો રાજ્યો, એ રાહ
 જીવ તો શિવ થયા નહીં, ન આવ્યાં અપરોક્ષ જ્ઞાન,
 ધૃતિ કંઈ કેમ એહની, એ તો માયાનાં માન. જીવ તો ૧
 આ દેહમાં દેહી જ્યાં લગી, જીવ રૂપ જરૂર,
 અભેદના ભેદ જાણે કદા, તોય શિવથી એ દૂર જીવ તો ૨
 એતો મમ્માયાનાં મહાત્મ્ય છે, ઇશના રે આદેશ,
 માત ખોળે ખેલે બાળકું, હરિ હરખે હંમેશ. જીવ તો ૩
 માત પિતા દોષ નવ જીવે, એવા અનુપમ પ્રેમ,
 ખલક ખેલાવો એ નેમથી, હદે રાખીને રહેમ. જીવ તો ૪
 ભાર નહીં માથે જીવને, ચિંતા હરિને રે હાથ,
 અમર બાળાપણુ એહવાં, તાત ત્રિભુવન નાથ. જીવ તો ૫
 આજ્ઞામાં રહું અમો આપની, નવ થાઉં કુપુત્ર,
 એટલાં લાડ લડાવજો, ન ભૂલું સેવાનાં સુત્ર. જીવ તો ૬
 સમસ્ત દોષોને રહેતા તમે, જો જો જીવના રે હાલ,
 બાપ દીક્ષાઓ દેતા રહી, કરજો બાળ નિહાલ. જીવ તો ૭
 તમ સરખા જેના તાત છે, એનાં ભાગ્ય અમૂલ,
 તાતને યોગ્ય તને થવું, એ ન જીવ, તું ભૂલ. જીવ તો ૮
 નાતા, પ્રભુ, પિતા પુત્રના, જીવના રે જરૂર,
 વારસ વંશ એ અંશ છે, આપ એ મગરૂર. જીવ તો ૯

❀ ❀ ❀
 જીવ શરણે આવે

(મોઘાનું વચન સુખધામ, એ રાહ)

કરો કરુણા નંદકુમાર જીવ શરણે આવે,
 હાર હૃદયકમળ રહેનાર, શિવ સ્મરણે લાવે.

અહ્ભુત માયા આપ તણી છે મમ્માયાનાં જોર રે,
 કૃપા કરી અંતર ખોલો તો, નીરખે નંદકિશોર. જીવં ૨
 વેદ વિહિત કર્મો વિસરાયાં, નહીં મન નિર્મળ સાર રે,
 મલિન મને તમ છાછ રહે ત્યાં, ક્યાંથી વિવેક વિચાર, જીવં ૩
 સારે અસારજ બ્રાન્તિ આવી, અસારે ભાખ્યા સાર રે,
 ઉલટે મારગ જતાં જીવને, દૂર રહ્યા દરબાર. જીવં ૪
 કાળ કર્મ તો જોર જણાવે, કાળાત્મા પ્રભુ આપ રે,
 આપ ઉપેક્ષા કેમ ઘટે પ્રભુ, જીવ પામે સંતાપ. જીવં ૫
 સુખ ઈચ્છે ને દુઃખજ આવે, કર્મ ગતિ હરિ ન્યારી રે,
 સારાસાર જણાવો સામળ, શું કરી છે હૃદપારી? જીવં ૬
 કાળે પાણી પણ આપની સત્તા, જીવના જોખમદાર રે,
 લાયક ને ઝટ છોડો લાલા, ન્યાયી નંદકુમાર. જીવં ૭
 અરજી કરવા કયમ કરી આવે, છે બંધન મોઝાર રે,
 કર્મ દારોગા આડા આવે, જણાવે જોર અપાર. જીવં ૮
 ગણુશો ગુન્હા તો પાર ન આવે, રહેમ નજર હરિ રાખો રે,
 ગરીબનિવાજ તમે છો નટવર, દયા દ્રષ્ટિયે દાખો. જીવં ૯
 આપ કૃપાએ અગણિત ઉધર્યાં, છો ગુણ ગંભીર નાથ રે,
 અંશી અળગા નવ કરશો પ્રભુ, પ્રેમે પકડો હાથ. જીવં ૧૦
 આપજ ખેલો આપ ખેલાવો, ન્યારા ન નંદકુમાર રે,
 પ્રકૃતિ માતને શરણે રહેતાં, જણાવ જુગદાધાર. જીવં ૧૧

❖ ❖ ❖
 નિભાવશો રે નાથ

(ધન્ય જેણે એ રાહ)

આટલા તો નેહ નિભાવશો રે નાથ, આટલા તો
 મારા દોષ દયાળ કુવે નાંખશો રે નાથ. આટલા તો ૧
 પૂર્વ જનમના કોલ તમે પાળિયા,
 હવે થોડા માટે ના બગડશો રે નાથ. આટલા તો ૨

ભક્તિ તમારીએ ભવ દુઃખ ભાગે,
 એ ભક્તિના ભાવ ના ઘટાડશે રે નાથ. આટલા તો ૩
 ભક્તિના ભેદ નાથ વેદે ન જાણીઆ,
 કસોટી એ તે કૃષ્ણ ના ચડાવશે રે નાથ. આટલા તો ૪
 તમારી કૃપાએ કંઈ દુષ્ટો તરી ગયા,
 એ આશ વિશ્વાસ ના ભગાવશે રે નાથ. આટલા તો ૫
 અંતર આદેશ અવિનાશ આપ જાણતા,
 થોડે ઝાઝું જાણીને નિભાવશે રે નાથ. આટલા તો ૬
 જેમ તેમ કરી નાથ નેહ નિભાવજો,
 કંઈ બહાનું મને ન બતાવશે રે નાથ. આટલા તો ૭



તારી વાડીનાં ફૂલડાં

(આધવજ સંદેશોં એ રાહ)

વનમાળી, તારી રે વાડીનાં અમે ફૂલડાં,
 કોઈ ખીલ્યાં કોઈ અધખીલ્યાં છે ડાળ જો.
 કોઈ કળીઓ તે કોઈ કરમાઈ ક્યારે પડ્યાં,
 નવ જાણું જે કોની થાશે માળ જો. વનમાળી ૧
 સામળીઓ શોખી રે પૂરે પુષ્પનો,
 વવરાવ્યાં છે વિધવિધનાં કાંઈ ઝાડ જો.
 આનંદે વિલસે વાડીમાં વાલમે,
 પ્રિય પુષ્પોની રાખે ઝાઝી ચાડ જો. વનમાળી ૨
 ચપરાશી ચુટે રે નિત્યે ફૂલડાં,
 માલીકને મનગમતાં ગોતે નિત્ય જો.
 સુગંધનાં ભરીઆં સામળને ભાવતાં,
 વાસ વિનાનાં ન ગમે એ તો રીત્ય જો. વનમાળી ૩

- માલીકને મધમધતાં ધરી એ રીઝવે,
વાસ વિનાનાં વેચે નગર બજાર જો.
કોઇ કંઠે ને કોઇ કરમાંહે જઇ પડે,
કોઇ મસ્તક કોઈ પડતાં પગ મોઝાર જો. વનમાળી૦ ૪
- વજ્રપતિ રે તું વનમાળી આ વિશ્વનો,
વાડી તારી આ સધળો સંસાર જો.
માયાને ઝાડે રે માનવ ફૂલડાં,
ફાલ્યાં ફૂલ્યાં એ તો અપરંપાર જો. વનમાળી ૫
- પુશ્પોનાં ભરીઆં ફૂલ એતો ભક્ત છે,
શોભીતાં કંઈ દૈવી જીવોનાં અંગ જો.
ઝાઝાં તો વાસવિનાનાં જકતમાં,
પામરમાં શી વાસ અને શા રંગ જો. વનમાળી૦ ૬
- મોઘાં ને મધમધતાં ગમતાં આપને,
વળા કંઈ કળાઓના છે તમને શોખ જો.
અધખીલ્યાં પુષ્પો જેહ જીવોનીએ,
તે તોડાતાં થાતા નથી શું શોક જો. વનમાળી૦ ૭
- કિંકર કાળ વેડે રે તમારી વાડીઓ,
ધણી રીઝવે ધરીને મોઘાં ફૂલ જો.
સુગંધ રહેતા સંતો શ્યામ સ્વીકારતા,
નથી વેચાતા જે માયાને મૂલ જો. વનમાળી૦ ૮
- પામર તો પગમાં છુદાતાં પાપથી,
કર્મોના કચરામાં ખાતર થાય જો.
માયાનાં ઝાડોને રે એ મોટાં કરે,
અકળ કળા અલખેલા એ ન કળાય જો. વનમાળી૦ ૯
- લીલાની લીલીરે તમારી વાડીઓ,
તમે રમો તો માનવના શા ભાર જો.
ધન્ય જીવો જગના જે તમને રીઝવે,
ઓછા નથી એ ફૂલડાંના અધિકાર જો. વનમાળી૦ ૧૦

વનમાળા વાડીમાં વિલસે વહાલથી,
 નિજ પુષ્પો પર નજર કરે ધરી નેહ જો.
 પુષ્પોને પરિતોષે એ ઓછા નથી,
 એ તો સ્નેહે સોંપી દે છે દેહ જો. વનમાળાં ૧૧

નામ અને રૂપો તો નશ્વર અંતમાં,
 અનંતમાં અનુસ્યૂત તમે અવિનાશ જો.
 જળમાંહે બુદ્ધબુદ્ધ સમ જીવે ભાસતા,
 એ જ્ઞાનોએ થાતા આત્મપ્રકાશ જો. વનમાળાં ૧૨



માયાનાં મૂળીઆં

(ધીરાના પદનો રાગ)

મનમોહન, મૂળીઆં ઊંડાં રે માયાનાં મેંથી તૂટશે નહીં,
 અકારા આ અવતારે રે, તૂટ્યા વિણ એ તો ખૂટશે નહીં. મનં ૧

આશા તૃષ્ણાનાં ડાળાં વાઢ્યાં, સૂક્યાં મમતા પાન,
 વિષય સુખોનાં થડને ઢાળ્યાં, વિવેકે રાખી ભાન,
 ન તૂટ્યાં હું પદ મૂળીઆંરે, ફરી ફરીને એ તો કુટશે સહી. મનં ૨

કાળ કર્મો ને વાસના વાયુ. વળી વળી લે અંકુર,
 માયા ધરતિ એને આપે ઉછેરે, આપી નિજનાં તુર,
 અજ્ઞાન વર્ષાએ સીંચ્યાં રે, હવે એ ત્યાંથી છૂટશે નહીં. મનં ૩

પાછાં ડાળાં ને પાછાં પાનાં, હું પદના એ અવતાર,
 વાસના બીજો ફળમાં છુપાયાં, જેના ગણુતાં ન પાર,
 મન ઇદ્રિયે પાણી પાયાં રે, વાવ્યાં એવાં ચૂંટશે સહી. મનં ૪

એ ઝેરી ઝાડો અમર આત્મા ન મારે, આપો અસંગ કુઠાર,
 મનનાં પાણી પાછાં વાળો ભક્તિ ક્યારે અવિધાર,
 પ્રભુ પદમાં હું પદ સમતારે, માયાનાં મૂળીઆં તૂટશે સહી. મનં ૫

માયા જૂઠી તો મૂળાઆં શેનાં, આ તો આકાશે ઝાડ,
જગ જીવ એ તો જૂઠી જંજળો, ત્યાં નહીં મોહન મહાડ,
તત્વોનાં મૂળ તપાસ્યેરે, ફરી ફરીને માયા ફૂટશે નહીં. મન૦ ૬
જ્ઞાનો થયે ને ગાનો કર્યો એ નવ તૂટે માયા કંદ,
દીન ભાવે દીનબંધુ છોડાવે, સરવે ભાવે કંદ,
અવિનાશી શરણે જતાં રે, અખંડ આનંદો ખૂટશે નહીં. મન૦ ૭



અંતરની આશ

ધન્ય જેણે—એ રાહ

| | |
|----------------------------------|--------------|
| ક્યારે આવશે મને વિશ્વાસ, અવિનાશ, | ક્યારે આવશે૦ |
| ક્યારે અંતરની પૂરશે આશ. | અવિનાશ૦ ૧ |
| સર્વસ્વ પ્રભુ તમ ચરણે સોંપી, | |
| ક્યારે જગતથી થઈશું ઉદાશ. | અવિનાશ૦ ૨ |
| અખંડ ધ્યાન અંતરમાં ન રહેતું, | |
| ક્યારે મટશે રે એહ વિનાશ. | અવિનાશ૦ ૩ |
| વાસનાના પાસ આ બંધન બંધાવે, | |
| ક્યારે તૂટશે પ્રભુજી એ પાશ. | અવિનાશ૦ ૪ |
| માયાનું ઘેરું માફ મનરે ન માનતું, | |
| ક્યારે પાડશે જી એમાં પ્રકાશ. | અવિનાશ૦ ૫ |
| આશા ભરેલ મહાઈ દીલ રે ન થાકતું, | |
| ક્યારે કરશે, પ્રભુજી, એ હાશ? | અવિનાશ૦ ૬ |
| માયાનાં બંધન છોડાવો દયાળ છો, | |
| માયું ભક્તિ ન કરશે નિરાશ. | અવિનાશ૦ ૭ |

અંતરની વાત અલખેલા રે જાણુતા,
 આપ બહાનાના છે રે વિશ્વાસ. અવિનાશ૦ ૮
 પુરા વિશ્વાસ તમ પ્રેમના પ્રભુ મહને,
 મહારી પળપળની પુરી છે આશ. અવિનાશ૦ ૯



મહારા તાર ન દૂટે

(ભક્તીવડે વશ થાય, એ રાગ)

ત્રિકમ તાર ન દૂટે મહારા, ત્રિકમ તાર ન દૂટે
 જીવ જાય નહીં જગ જૂટે—મહારા૦
 એ આશા તો થાય પુરી જો, ત્રિભુવનપતિ તું તૂટે. મહા૦
 લગન રહે લક્ષ્મી એ ધન્યું, ત્યાં માયાઓ રૂટે. મહા૦
 સાધનહીન અમે સામળીઆ, નથી ધન આપ્યાં મૂટે. મહા૦
 સમરણ ધન એવા સંચાવો જે ભવભવ નવ ખૂટે. મહા૦
 સ્મૃતિઓ સામળ એવી આપો, જીવ જતાં નવ છૂટે. મહા૦
 જન્મ્યું એ તો જરૂર જવાનું, એક નિયમ નહીં દૂટે. મહા૦
 તદપિ સ્નેહો એવા સાંધો, જે આવે મુજ પૂટે. મહા૦
 વચમાં આવે એને વારો, ભલે ભવ આપો રૂટે. મહા૦
 આત્મધનો અલખેલા મહારાં, વેરી વિષય નવ લૂંટે. મહા૦
 સહાય કરો સુહૃદ છો સામળ, આ જગઅંધન છૂટે. મહા૦
 એ બળ બાપ નથી અમ જીવનાં, દૂટે તું જો તૂટે. મહા૦
 તહારાનો તું તારણ ત્રિકમ, નિશ્ચય છે નહીં ખૂટે. મહા૦
 ત્રિકમ તાર ન દૂટે માયું, સમરણે સ્નેહ ન છૂટે. મહા૦



મને માયા મૂકાવો જગરાયા

(હારે બહાલે ગોકુળમાં-એ રાહ]

| | |
|--|---------|
| મને માયા મૂકાવો જગરાયા, જેના જાહુએ જીવ આ વવાયા રે. | મને૦ ૧ |
| કેડા મૂકે નહીં એ મહામાયા, હરિ એમાં આ જીવ છે મુંઝાયા રે | મને૦ ૨ |
| હું તો એનાથી રહું સદાય બહીની, તોય હારી હું તો ને એતો જીતી રે. | મને૦ ૩ |
| નાથ થોડી એ આમ જો સતાવે, પુરી વ્યાપે તો કેણુ કહો બચાવે રે | મને૦ ૪ |
| અહો કામણુગારી રે એ તે કેવી, હરિ છોડતાં છોડાય નહીં તેવી રે | મને૦ ૫ |
| મૂળે મોહિનીને માંહી તમે વ્યાપ્યા, હરિ આવીને આશરા શું આપ્યા રે | મને૦ ૬ |
| મૃગજળને રે તીર એ દોડાવે રહે તરણી તોયે ન દોડ છોડાવે રે | મને૦ ૭ |
| હરિ ઠેઠથી પછાડે એ તો માયા, બહુ એથી જ જીવ ઝખમાયા રે. | મને૦ ૮ |
| આપ અહર ઝીંઘોને જહુરાયા, કંઈક દાસોની વારે તમે ધાયા રે. | મને૦ ૯ |
| માટે આશા ધરે રે મન મારાં, અશરણુને એક શરણુ છે તમારાં રે | મને૦ ૧૦ |
| જેણે જાય પ્રભુ ભવનો ભવાડો, હરિ એટલું કરો તો માનું પાડો રે. | મને૦ ૧૧ |



પડદામાં ભાત્ય

(ધન્ય જીવ્યેં ની ચાલ)

પડદામાં ભાત્ય પડી પાકી, પ્રભુરે આ તો પડદામાંં

એને ઘોતાં ઘોતાં રે હું તો થાકી. પ્રભુરેં ૧

સત્યિત્ આનંદમાં શું રે હતી હરિ

પડદાની ભાત્ય આ બાકી? પ્રભુરેં ૨

અંતઃકરણમાં અવિદ્યાને પડે,

આત્મ આભાસ ભાત્ય પાકી. પ્રભુરેં ૩

પડદાશું હાલતાં ને પડદાશું ચાલતાં,

પડે સનમ ને સાકી. પ્રભુરેં ૪

નામોનાં નીર અમે છાંટયાં રે નંદલાલ,

ભાત્યો થઇ છે. કાંક ઝાંખી. પ્રભુરેં ૫

ઝાંખી થઈને કાંક રૂપો ભુસાયાં,

રંગો રહ્યા રે તોય બાકી. પ્રભુરેં ૬

ભક્તિ તેજ્યના ભારે ઝિકાળા,

રેડયા રણુછોડ અમે તાકી. પ્રભુરેં ૭

ભાત્યો શીટી ને વળા પડદાએ ફાટયા,

જોઇ જે જ્યોત્ય હતી ઢાંકી. પ્રભુરેં ૮



સાક્ષીથી શું સંતાડીએ ?

(મથુરામાં જીવં ની ચાલ્ય.)

અદ્વૈતભાવ શું જગાડીએ રે, નાથ, અદ્વૈત ભાવ શું જગાડીએ,

જીવ ભાવને તે કયાં લગાડીએ રે નાથં ૧

ભેદાભેદ હજી ટળતા નથી એ

સાક્ષીથી શું સંતાડીએ રે. નાથં ૨

| | |
|---|--------|
| કહીએ જૂઠું અને કંરીએ જૂઠું એવા, ખોટા તે વેષ કેમ કહાડીએ રે. | નાથ૦ ૩ |
| અંતર સમાધાન આવડે નહીં તો, શીદ માયાને દોષ લગાડીએ રે. | નાથ૦ ૪ |
| અખંડ લીલાએ પ્રભુ તુંજ રમે તો, જીવ સાથ શાને બગાડીએ રે. | નાથ૦ ૫ |
| દ્વિત ભાવે તારા પ્રેમ પિવાય એ લહાવા ને શીદ વણુસાડીએ રે. | નાથ૦ ૬ |
| ભક્તિના ભાવ અદ્વિતે રે ક્યાં મળે, કેમ જીવના તે ભાવ ઘટાડીએ રે ? | નાથ૦ ૭ |



હરિ શરણનો મહિમા



(હરિગીત છંદની ચાલ)

| | |
|---|---|
| પ્રભુ સંત શાસ્ત્રોએ વળી, કંઈ અકળ ગતિ માયા ભણી, એ અકળ માયાએ લહી, હરિ કૃપાઓ મેં તમ તણી. | ૧ |
| તમ કૃપાઓ જેને થઈ, તેને નથી સાધન સાધવાં, તમ ચરણ શરણે જે રહે, તેને નથી બંધન બાંધવાં. | ૨ |
| ના શાસ્ત્ર સાંભળવાં પડે, ના પઠન પાઠન વેદનાં, ના યમ નિયમ કરવા પડે, ને કહણ સાધન ખેદનાં. | ૩ |
| સાધન સમરત શરણુ વિષે, એ નિયમ નાથ તમે કર્યા, તમ પ્રેમ એ અવલોકીને, પ્રભુ સુજ તો ત્યાં જઈ દર્યા. | ૪ |
| વિજ્ઞાન રૂપે વિસ્તર્યા, સંસારી તેમાં આવ્યા, પણ કૃપાઓ એ આપની, અંશી રૂપે સુખમાં સર્યા. | ૫ |
| સાક્ષર અને પામર વળી, સૌ ચિત્તમાં એકજ રંગી, ના વિષમ ભાવો આપમાં, અદ્ભુતતા એમાં મળી. | ૬ |

આનંદ અંશે વિલસતાં, સૌ પ્રાણીમાં પ્રેમે રમે,
 સુખમાન કે ના બૂલતું, અનુસ્યૂત ત્યાં દ્રષ્ટે સમે. ૭
 ચિતચોર ચપળાકાન્ત છે યોગાન ચૌટે ના જડો,
 પાસે પગેરૂં શોધતાં, ચમકાર ચપળાએ જડો. ૮
 પ્રભુ અકળગત માયાતણી, તો તો બધાએ અનુભવે,
 પણ કૃપાએ જે આપની, તે તો કૃપાવંતો લહે. ૯
 એ અગોચર અવધિ વિના, તમ કૃપાએ જે વિસ્તરી,
 ક્ષણ એક દર્શન થાય તો, ભવ ભય જવાતા નિસ્તરી. ૧૦
 વળી ભવ નથી તે ભય નથી, છે અભય બ્રહ્માંડે ભર્યા,
 મરજીવા જીવ બ્રહ્માંડના, એ ના મર્યા કે ના તર્યા. ૧૧
 આપે રહ્યા એ અવધિએ, જ્યાં જગત આ સ્થંભી રહ્યું,
 આનંદ એ અવલોકતાં, જે જેમ ત્યાંનું ત્યાં રહ્યું. ૧૨
 એ કૃપા નહીં તો શું બીજું ! તમ પ્રેમ પારાવાર છે,
 તમ કૃપાએને પેખવા, સંસારના અવતાર છે. ૧૩



એ ધડી

(લલિત છંદની ચાલ.)

અરજ એટલી હું કરું હરિ, શરણમાં રહી આશને ધરી. ૧
 નકી દયા તમે નાથ રે કરો, દીનબંધુનાં બિરદને ધરો. ૨
 અંતકાળની વેળ આકરી, સરત રાખજો કરી કૃપા હરિ. ૩
 સ્મરણના રખે નિયમ રાખતા, દોષના રખે દાગ દાખતા. ૪
 ભાન ના હશે જીવ દેહનાં, સ્મરણ ના હશે આપ સ્નેહનાં. ૫
 વ્યાધિથી હશે વિકળ રે મતિ, નહીં રહે હરિ આપની સ્મૃતિ. ૬
 સંબંધી સ્નેહીઓ દુઃખી તો હશે, જીવ દેખીને દીન રે થશે. ૭
 તે સમે તમે આવજો હરિ, સ્નેહ પાશને જાઉં હું તરી. ૮

આવ આદરો નહીં શકું કરી, નીરખી નહીં શકું નેણુનેભરી. ૯
 એ આકરી પળે હૃદય આવળે, એટલી દયા નાથ લાવળે. ૧૦
 પતીજ પ્રેમની પળ પળે પડી, નકી પધારશો નાથ એ ઘડી. ૧૧
 અધીર હું બનું ક્ષમા કરો વિભુ, પતિત પાવના છો તમે પ્રભુ. ૧૨
 સાધનો નથી સાધીઆં જરી, ગિરદ બળ થકી અભય હું હરિ. ૧૩
 પણ ક્યૈં તમે પાળળે પ્રભુ, વિધિ નિષેધને વારળે વિભુ. ૧૪
 આપી કોડીને રત્ન માગવું, કરી ગુન્હો અને પાપ લાગવું. ૧૫
 એમ યાચના હું કરું હરિ, પ્રણતપાળના ગિરદને સ્મરી. ૧૬
 જીવ જુદ્ધિના જાણુરે તમે, સાક્ષીને વધુ શું કહું અમે. ૧૭
 તમ દયા થકી તરી ગયા કંઈ, એ દયા લજી નથીજ રે ગઈ. ૧૮
 એ બળે અમે જીવીએ હરિ, અમર કીર્તિઓ અંતરે ભરી. ૧૯
 એકવાર આ સંસૃતિ હરો, એજ યાચના માગું ના વરો. ૨૦
 આ અંતની ઘડી, આજ હું મરું, નવ જીવન હવે તું રૂપે ધરું. ૨૧



પારાવાર



(બે દિનના મેમાન૦ એ રાહ.)

જાણ્યા દીનગંધુ મોરાર, અમે તો જાણ્યા દીનગંધુ મોરાર,
 આજે તો અવનવું જાણીયું જે, જીવ જીવ જીગદાધાર. અમે તો ૧
 માયાનાં બાળ માયામાં રમાડો, તોડો નહીં એના તાર,
 એ તે માયા કે આપે રમો છો, જાણું નહીં એના પાર. અમે તો ૨
 પાર તમારા કોણુજ પામ્યા કે, પામર હું પામું પાર,
 પારાવારમાં પાર લેવા હુણું, એજ મારે મન પાર. અમે તો ૩



વહાલાંની વિદાય

(બે દિનના મેમાન૦ એ રાહ.)

જીવ જીવ હેલ્લા શ્વાસો અટકે, વહાલાં ઉતારી લે સહુ ખટકે.

ધ્યારાં પૃથ્વી ઉપર પટકે ૧

અંત્યેષ્ટિઓ કરતાં લગી તો, આંખે અશ્રુ અટકે. વહાલાં૦ ૨

બાધ્યા બંધો ધૂટી જતાં, અવિરત ધારો ટપકે. વહાલાં૦ ૩

સગાં સંબંધી સુણીને આવે, લોકાચારી ફટકે. વહાલાં૦ ૪

ગંભીર ઘડીએ દહ આસ્વાસન, એહ પ્રિયારાં અટકે. વહાલાં૦ ૫

વાર ઘડી લઈ જતાં લાગે, તો ચિત્ત ચાંચડ ચટકે. વહાલાં૦ ૬

રમશાન સુધી નવ પહોંચે ત્યાં તો, કટકે કટકે સટકે. વહાલાં૦ ૭

પણુ પ્રિયને તો આંખે આંસુ, અંત સૂધી નવ અટકે. વહાલાં૦ ૮

વસમી વિદાયો વહાલાંની એ, જીવન ભર તો ખટકે. વહાલાં૦ ૯

વિલાપે કે નવ પાછાં વળતાં, ભલે પ્રાણુ જો પટકે. વહાલાં૦ ૧૦

એહ દશા દેહોની અંતે, આંખે ફરવું લટકે. વહાલાં૦ ૧૧

ગફલતમાં જીવતર સહુ જાતું, કાળ કાળ નવ અટકે. વહાલાં૦ ૧૨

મરણુ દશા સમજાવે સહુને, રખે ભૂલ્યે તું ભટકે. વહાલાં૦ ૧૩

ચિંતામણિ આવેલો હાથે, રખે પથ્થર માની પટકે. વહાલાં૦ ૧૪

કાલ્યે તેડા થાશે તુજને, રામ ભજી લે ખટકે. વહાલાં૦ ૧૫

નશ્વર જીવન અમ્મર આત્મા, ઝોળખી લે આ ઘટકે. વહાલાં૦ ૧૬



કાળના ઢાળિયા

(ભજન)

જીવ, કાયા તો કાળના છે રે ઢાળિયા,
એમાં આવી તેં આતમ નવ ખોળિયા રે. જીવ૦
કે જમતા જમતા રે જમ આવશે,
જમી જશે જીવ માયાએ ઝખોળિયા રે. જીવ૦
કે, કાયાં પાકાં અન્ન જમ જોતા નથી,
ઝડપી જશે એ તો થકને ભોળિયા રે. જીવ૦
વિષયો વેરીએ તે તુજને વટાળીએ,
તેં ન ઓળખ્યા ઠગ એતો ઢાળિયા રે. જીવ૦
ઝટપટ કાયાએ કરી લે પ્રભુને આપના,
પ્રભુના પ્રસાદો ન જાયે આમ ઢાળિયા રે. જીવ૦
કે, કાયાને કવલે સંતો સંતોષજે,
પ્રભુ પાહવશે નિજના પોળિયા રે. જીવ૦



હૈયાના ધાવ

(ચાલ બહેલી અલખેલી પ્યારી રાધે એ રાહ.)

હૈયાના ધાવ નવ રૂઝે હો રામ, હૈયાના ધાવ નવ રૂઝે,
જોઉં રંગો ત્યાં અંગ મહારાં ધ્રુજે. હો રામ૦ ૧
આજ કુલડાંની માળ, કાલ્ય ચિતાની ઝાળ,
કાળ દાળ આ વિશાળ, કેમ સૂઝે ! હો રામ૦ ૨
આજ રંગ રાગ સાર, કાલ્ય આંસુની ધાર,
આવ્યા પરલોકી ચાર, નવ ધ્રુજે હો રામ૦ ૩

| | |
|--------------------------------------|----|
| આજ થાવું સંસારી, કાલ્ય ચોકે પથારી, | |
| જવું માયા ઉતારી, કે ન જૂએ હો રામ૦ | ૪ |
| કરી માયા મધુરી, એ તો રહેતી અધુરી, | |
| મરે મન એને જુરી, ભરી ભુજે હો રામ૦ | ૫ |
| જેને જોતાં રે સુખ, એનાં જોવાં ન સુખ, | |
| દિલ દુઃખ મધ રૂપ, મન દાઝે હો રામ૦ | ૬ |
| જેને કાળે જીવન. એનાં કરવાં દહન, | |
| વાળ્યાં કેમ વળે મન, એ અમુજે. હો રામ૦ | ૭ |
| દેહ દીધા ન જાય, ઝીણા ઝીણા વિલાય, | |
| જોતાં જૂઠી આ કાય, કાળ ગુંજે. હો રામ૦ | ૮ |
| એના એકજ ઉપાય, હરિ હૈયે ગવાય, | |
| તો તો લાગે ન ધાય, સત્ય સૂઝે. હો રામ૦ | ૯ |
| સત્ય સૂઝે તો ધાવ પડ્યા રૂઝે, | |
| મન માયા પ્રપંચ બધા જૂઝે, | |
| હરિરંગે ન અંગ જરા ધૂજે. હો રામ૦ | ૧૦ |



હરિચરણ શરણ



(જે દિનના મેમાન, એ રાહ.)

| | |
|--|---|
| હરિચરણ શરણ થઈ જા, મન હરિચરણ શરણ થઈ જા. | ૧ |
| જે શરણોએ સંસૃતિ ટળતી, એ ચરણોને રહા. મન૦ | ૨ |
| જે શરણોએ દુનિયા-દુઃખના, નહીં રે સાથે ધા. મન૦ | ૩ |
| જે શરણોએ સુખી સંસારે, ઉન્મત નહીં તું થા. મન૦ | ૪ |
| આજ અમૂલ્યો અવસર આવ્યો, રખે તું ચૂકી જા. મન૦ | ૫ |
| ફરી ફરી ઉત્તમ જન્મ ન આવે, મોંઘો છે આ દા. મન૦ | ૬ |
| વિધાતાએ બુદ્ધિ આપી, એ આવરણે ના છા. મન૦ | ૭ |

| | | |
|--|-----|----|
| કુટિલ કઠોર કુકર્મો ત્યાગી, હરિઅનુરાગી થા. | મન૦ | ૮ |
| સ્નેહી મંમંધી સ્વાર્થ સુધીનાં, ચતુર તું ચેતી જા. | મન૦ | ૯ |
| મરણ મૂકાવે તે કરતાં તું, આપે છૂટું થા. | મન૦ | ૧૦ |
| કાળ જાળ પસારી બેઠો, રખે ફના તું થા. | મન૦ | ૧૧ |
| વખત વિચારી ક્ષે ને મન તું, નહીં તો ખાશે વા. | મન૦ | ૧૨ |
| જીવ ઈશ્વર જાણી લેવાનો, છેલ્લો દા છે આ. | મન૦ | ૧૩ |
| દયાનિધિએ દયા કરીને દેહ દીધી જો આ. | મન૦ | ૧૪ |
| એ ઉપકાર તણા બદલામાં, કંઈ તું ગુણ તો ગા. | મન૦ | ૧૫ |
| કાંઈ નથી એ નિર્ગુણને પણ, તું ઓશીંગણ થા. | મન૦ | ૧૬ |
| તો એ પૂર્ણ કૃપાળુ પોતે, માટે શરણો રહા. | મન૦ | ૧૭ |
| એક ઘડીમાં તારી દેશે, પૂરણ પ્રેમે ધા. | મન૦ | ૧૮ |
| મહાનુભાવમાં મસ્ત રહી તું, મન, માયા તરી જા. | મન૦ | ૧૯ |
| એ અવિનાશે રહી વિશ્વાસે, ચરણ શરણ થઈ જા. | મન૦ | ૨૦ |
| વિકટ માર્ગ છે હરિ મળવાના, હવે બેહુનું તું થા. | મન૦ | ૨૧ |
| કામ નથી કંઈ વધુ સાધનનાં, ચરણ શરણ ધર્મ જા. | મન૦ | ૨૨ |
| ચરણશરણ તું થઈને રે મન, અમર એ રૂપે થા. | મન૦ | ૨૩ |
| જે શરણોએ શાન્તિ મળતાં, ટળે ત્રિવિધના દાહ. | મન૦ | ૨૪ |
| જે શરણોએ જ્યોતિ ઝળકે, સૂઝે સાચા રાહ. | મન૦ | ૨૫ |



મન ઘાટો ઘડે



ઝાલર વાગે ને કહાન૦—એ રાહ

| | |
|---------------------------------|---|
| મન ઘાટો ઘડે ને હરિ હૈયે હસે, | |
| પજ્યા માયાના પડદા ન આઘા ખસે. | ૧ |
| કાલ્ય શું રે થશે એની માલમો નથી, | |
| તોય વર્ણના ઘાટ એણે ઘડીઆ મથી. | ૨ |

| | |
|---|----|
| હરિ હરખે છે, હાશ, મહને જોતું નથી, | |
| અજ્ઞાન આવરણ એ જોતું નથી. | ૩ |
| આપ બળ ભર્યું ફરે એને દીનતા નથી, | |
| હવે મહારે શિરે એની ચિન્તા નથી. | ૪ |
| ત્યાં તો સાંસે ભર્યું રે મન પાછું વળ્યું, | |
| અરે ઘડીયા મેં ઘાટ એમાં શું રે ફળ્યું ! | ૫ |
| ખરે પાસા પ્રારબ્ધને હાથે ખરા, | |
| વૃથા કરવા સંકલ્પ સહુ સાચે પરા. | ૬ |
| માવ માયાની જળ મને વીંટી વળી, | |
| તારી જળતી જ્યોત્ય મહેં તો નારે કળી. | ૭ |
| હરિ મૃગજળને કાજ મેં તો નાવો ધ્રુવ્યાં. | |
| મારાં મહેનત ને ધન સહુ છૂટી પડ્યાં. | ૮ |
| પ્રભુ માયાએ જન કોઇ મૂક્યા નહીં, | |
| મોટા મોટા મ્હોયા તો મારા આરા કહીં. | ૯ |
| હરિ તારે દરબાર મન માયા નથી, | |
| વરી બુદ્ધિએ બળ કરી જોયાં મથી. | ૧૦ |
| નાથ તર્કે વિતર્કે તું નારે મળે, | |
| તારી થાય કૃપાએ જો શરણું ફળે. | ૧૧ |
| શામ ચરણોની સૂઝ દયા હોય તો પડે, | |
| જગે જીવેજ જીવ તુજ જ્યોતિ વડે. | ૧૨ |
| મન માયાભર્યા તો જૂઠાં સાચાં લહે, | |
| તાત તુજ વિના ખરાં તે એને કાણુ રે કહે. | ૧૩ |
| પ્રભુ આપો આધાર આપ ઓથે રહે, | |
| જેણે જીવનના ભાર સહુ જાતા રહે, | ૧૪ |
| હરિ હાથ સહુ દાર એણે સોંપી દીધી, | |
| પ્રભુ શરણોની રહાય એણે શોધી લીધી. | ૧૫ |

| | |
|------------------------------------|----|
| હરિ હસતા નહીં ને દયા દાખજો વરી, | |
| પ્રભુ તમને વરીને એ તો જાશે તરી. | ૧૬ |
| મને જોયા મોહન ત્યારે ન્યાલ એ થયાં, | |
| વૃથા છોડી વિકલ્પ એક ભક્તિમાં ગયાં. | ૧૭ |
| મન મોહન મળવાને હવે ઘાટો ઘડે, | |
| ગયા પડદા ટૂટીને પ્રભુ દ્રષ્ટે પડે. | ૧૮ |
| હરિ હૈયે હૃદયાને એને ખેંચી લીધું, | |
| આપ પાસે રાખીને એક રૂપ રે કીધું. | ૧૯ |
| સતી નાર પેર નાથ પરે મોહી રહ્યું, | |
| કરે કામ છતાં ઉર નાથ જોઈ રહ્યું. | ૨૦ |



મન મટકારે !

(હે વાંસલડી, વેરણ થઈં એ રાગ)

| | |
|--|-------|
| હે મન મટકારે ! સમુદરનાં પાણી તો તુજમાં નહીં સમે, | |
| મન મોહનના પારોને લેવા તું માયામાં ભમે. | ૧ |
| તું તારા પાર નથી પામ્યું, સુખ દુઃખના માર નથી વામ્યું, | |
| તું ચંચળ ચિતમાં ના જામ્યું. | મન૦ ૨ |
| તારી દ્રષ્ટિ સૃષ્ટિ પાર નહીં, તારી જુદી અટકે તુજ મહીં, | |
| તું જાણે છેડા છેજ તહીં. | મન૦ ૩ |
| જે માયા બ્રહ્માને મુંઝવે, ચર અચર સહુ જેને ગઝવે, | |
| શું વળશે ત્યાં મિથ્યા ઝુઝવે ? | મન૦ ૪ |
| તુજ મતિઓની ગતિઓ અટકે, ત્યાં તો તું છૂટું થઈ છટકે, | |
| જો ત્યાં જ પ્રભુ પૂરે ખટકે. | મન૦ ૫ |
| અમૃત ઉદધિથી તું વટકે, પડી ટેવ ઘડી ઘડીએ સટકે, | |
| શું શક્તિ વિનાનું તું ભટકે. | મન૦ ૬ |

નાના અભિમાન તને મોટાં, પણ પાત્રો ત્હારાં છે છોટાં,
મૂળ મા તુંલગી સરવે ખોટાં. મન૦ ૭

મન જે જો તે પુરં જો જે, અસતોના અંશ સહુ ખોજે,
શું સત્ય તહીં એ લહી લેજે. મન૦ ૮

મન મોહન શરણે થઈ જાજે, સહુ છોડી એના ગુણ ગાજે,
એ ઉધારશે એની લાજે. મન૦ ૯

મન મોહન મય તું થઈ જાને, અળગું થાજે અનૃત ધ્યાને,
તું ક્યાં છે આત્માના જ્ઞાને. મન૦ ૧૦

તું મિથ્યા પણ મુંઝવે જીવને, ઓળખી લેજે અંતર શિવને,
તું આત્મ રૂપે જોજે જીવને. મન૦ ૧૧

તું જીવનમુક્તિ મુખ દેતું, ધ્યાને તું હરિ રૂપે રહેતું,
થઈ અમૃત આપે તું વહેતું. મન૦ ૧૨

મન અંધન હેતુ તુંજ ગણું, વળી મુક્તિ દેતું તુજ ગણું,
રહે આત્મમહીં તો ધન્ય ગણું. મન૦ ૧૩



જૂઠાના જોર ઝાઝારે

ધીરાના પદનો રાહ.

જૂઠાનાં જોર ઝાઝારે, જૂઠાએ સાચાં જોર કર્યા,
સાચાં સ્વરૂપો જૂલી રે, જૂઠા જીવે જૂઠાં તનરે ધર્યા. જૂઠાનાં. ૧

જૂઠાને નેહ જૂઠા, જૂઠા જૂઠા મનના મોહ,
જી જીવ વાણી ને વિષયો જૂઠા, જૂઠી જગની ખોહ
જૂઠાએ જન્મો આપ્યારે, સાચાં તો શમશમીને રહ્યાં. જૂઠાનાં. ૨

જૂઠાં એ કર્મો વાવ્યાં ને, સાચાની રાખી સાખ.
સાખ્યે જૂઠાં રહ્યાં જીવતાં રે, તોયે ન ઓળખે આંખ
જૂઠાં ક્યાંથી દેખેરે, જૂઠાનાં નેત્રો જૂઠાં દર્યા. જૂઠાનાં. ૩

સાચાએ ગાખો આપી માટે એને જોવાં પડે સુખદુઃખ,
સ્વતંત્ર હતાં પરતંત્ર થયાં, એણે ખોયાં પોતાનાં સુખ.
અણુસરળ ઉપાધિ આવી રે, સાચાં તો એ શોકે ભર્યાં. જૂઠાનાં. ૪
સાચાએ જૂઠાંને ઓળખ્યાં રે, જે જૂઠાંને સાખ્ય ન હોય.
આંખ કહાડી એણે જૂઠાંને રે, હવે સાખ્ય ન પૂરું સોય.
જૂઠાંનાં જોર ભાંગ્યાં રે, સાચાં તો આપ સ્વરૂપે સર્યાં. જૂઠાનાં. ૫
સાચાં સ્વરૂપો આત્મનાં, જૂઠાં તન મન જરૂર
એ જૂઠાં ને તો જૂઠાં જાણી, સાચાં જોવા ભરપુર
જૂઠાં ને સાખ્ય ન દાખોરે, તો તો એ વણુમોતે મર્યાં. જૂઠાનાં. ૬



માયાનાં આવરણ

(બે દિનના મેમાન૦ એ રાગ.)

હરિ આમ વિપત કેમ નડતી, અમને એની ખબર નથી પડતી,
વૃત્તિ આપ શું કેમ ન અડતી ? અમને૦ ૧
વિપત વિશ્વંભર એહજ અમને, તમ જ્યોતિ નથી જડતી. અ૦ ૨
આઠાં આવરણ ભેદો ઈશ્વર, છેદો માયા નડતી અ૦ ૩
ક્યારે જોઈશું અંતર જ્યોતિ, ક્યારે થાશે અડતી. અ૦ ૪
નખરાં નહોરા કરતી માયા, પાય પ્રભુ શું પડતી; અ૦ ૫
એમાં શું મ્હોયા મનમોહન, જોઈ ન શક્યા રડતી ? અ૦ ૬
તમને એ મળી રહી છે માટે, અમથી નથી ઊખડતી. અ૦ ૭
અમે તમારાં એહ તમારી, કહો જરી રહે હરી નડતી. અ૦ ૮
ક્યાં લગી રમશે આમ રસિલા, અમને એહ હરિ છડતી. અ૦ ૯
આપ રમત ને અમને રંજો, જોઈ રહો શું કનડતી. અ૦ ૧૦
નાથ તમારી એહ નખીરી, અમને શાથી નડતી. અ૦ ૧૧
સગપણુ સમજાવોને એને, રહે પ્રભુ પાછળ પડતી. અ૦ ૧૨
એ જો કેડા મૂકે મોહન, જડે જ્યોત્ય ના-જડતી. અ૦ ૧૩



આકરી વેળા

હોહરા

| | |
|---|---|
| હે વિશ્વપાળ કૃપાળ આને આકરી વેળા પડી. | |
| કે ખખર લે ખાંતે કરી, એવું નથી કે આ ધડી. | ૧ |
| હું બાળ રાજધિરાજનું, વિપત્યો પડી આને વડી. | |
| હું વંશવેલ અન્નણુ એ, લાચાર આવી આ ધડી. | ૨ |
| હું ઓળખું એ બાપને જો આજ આવે આંખડી, | |
| તું બાપ શું ભૂલી જશે, શું નહીં ગ્રહી લે પાંખડી. | ૩ |
| જન હૃદય તું રહે જાગતો જિંદે નહીં અડધી ધડી | |
| નિદ્રા મને આવી ગઈ, ઉઠાડય મારી ચાખડી. | ૪ |
| વ્યવસાય વહેલો ના કર્યો તો આજ વેળાઓ પડી | |
| મનમોહના મહેનત કરે, આપોજ એથ્યો આ ધડી. | ૫ |
| પ્રભુ પૂર્ણકામી છો તમે, તોય પ્રેમ આપું પાધડી | |
| જોઈ રંક સામું રાજવી, કહેશો નહીં થોડી પડી. | ૬ |
| જો જો ગળું ગોવિંદજી, નથી આપને એની પડી | |
| પણ ભાવભીંની ભેટની, ગ્રહેજો પ્રભુ આ પાંખડી | ૭ |
| રીઝયા રીઝયા એ રાજવી, આપી દીધી રિદ્ધિ વડી, | |
| વેળા વળી વિપત્યો ટળી, હું આજ એહ સમોવડી. | ૮ |



મનની મહાનિદ્રા



જાણે ગોકુળમાં ગૌચારી, એ રાહ
મહા નિદ્રા આવી છે મન મારા,
જરા જાગી જો નંદના ફુલારા રે. મહા• ૧
સદા જાગ્રત રહે તું સંસારે,
શામ સ્મરણે તું જિંદમાં પધારે રે. મહા• ૨

નિત્ય સત્યના વિવેકના વિચારે,
 જડે બાંધી માયા એ તને મારે રે. મહાં ૩
 તોય તેમાં પરાણે પ્રીત ધરતું,
 અરે ઓળખ્યું ન સાંઠે કે નરતું રે. મહાં ૪
 સત્ય આત્માએ કેમ નવ મોહ્યું,
 આમ અસતે આયુષ્ય તેં શું ખોયું રે. મહાં ૫
 જેના જ્ઞાને અખંડ રે આનંદો,
 એને અનુસૂત જાણી, મન, વંદો રે. મહાં ૬
 ઉપર માયાના ચડીઆ જે દોળો,
 અરે નાંખો હિતારી એવી ખોળો રે. મહાં ૭
 એક તત્ત્વ અવિનાશ અવધારો,
 એને ઓળખીને એમાં પધારો રે. મહાં ૮
 થાવ જગત્, સુષુપ્તિ ના વધારો,
 તમ આશરે આ જીવને સુધારો રે. મહાં ૯



જગ જંજીર

(જે દિનના મેમાન૦ એ રાગ)

જીવ જગજંજીરો તોજ્ય, હવે જીવ જગજંજીરો તોજ્ય—

| | | |
|---|------|---|
| જગ જીવનને કર જોજ્ય. | હવેં | ૧ |
| મૃગજળ માયા પાછળ મહાજળ, મૂકી દોડા છોજ્ય. | હવેં | ૨ |
| તું અવિનાશી, વિશ્વ વિનાશી, નહીં અહીં તારી જોડય, | હવેં | ૩ |
| અણુધાર્યાં યમ તેડાં આવે, શા સુખથી અહીં પહોડય. | હવેં | ૪ |
| તું પરદેશી પૃથ્વી પરાણો, પરની પ્રીત્યો તોડય. | હવેં | ૫ |
| ચતુર ગણાઈ ચુકે એ તો, તુજ કુંળ લાગે ખોડય. | હવેં | ૬ |
| જનની જઠરે જન્મો દેવા, કરગરીઓ કર જોડય | હવેં | ૭ |
| રમત્યો માંડી રાજની સાથે, હારી ખેડો હોડય. | હવેં | ૮ |

નાદારી નોંધારી લે તો, છોડી દે રણુઝોડ. હવે ૦ ૯
દયા માગ્ય તું હરિ હાકેમની કે 'જંજરો છોડ્ય.' હવે ૦ ૧૦



જીવનું આળ

(આવાં શાં જોર૦ એ રાહ.)

| | |
|--|----|
| આવાં શાં આળ, જીવ, આવાં શાં આળ, જરા જોતે જાગીતે તને આવાં શાં આળ? | ૧ |
| સંતો ને શાસ્ત્ર તને ગણુતાં રે આળ, એ જોયે હંકાર તને લાગી છે ગાળ. | ૨ |
| તું આદ્ય અનાદિ, આજ બનિયો રે આળ, જાણી વીણીને ધરી માયાની માળ. | ૩ |
| એ રે માળાઓ નહીં, ફસવાની જાળ, જ્યાંથી નીકળાય નહીં થાતાં એ કાળ. | ૪ |
| આવે અજ્ઞાન જીવ બનિયો રે આળ, ધ્રિયોને અંગ રૂપ આપે એ કાળ. | ૫ |
| હું ને મદાર મહીં મમતાની પાળ. એથી અસંગ રૂપ તારાં તું ભાળ. | ૬ |
| સત્યવિત આનંદ રૂપ આપે નીહાળ, એ રે જોવાને એક ગા રે ગોવાળ. | ૭ |
| છોડી દે જીવ જગ જૂડી જંજાળ, એ રે જંજાળે જીવ, જાશે ન કાળ. | ૮ |
| લિંગો ને સંગ તને જન્મો ને કાળ, બુદ્ધિ આપી ને કેમ બનતો રે આળ. | ૯ |
| માથે આવેલ જીવ ટાળી દે આળ, નહીં રે તું જીવ આત્મરૂપો સંજાળ. | ૧૦ |



અખંડ ઊત્તર

(મને નેણમાં નિદ્રાં એ રાહ)

મહારે અખંડ રાતના ઊત્તર
 મહારા પ્રભુએ લીધા આજ મુજરા, નિદ્રા આવી નહીં. ૧
 મન મંદિરે મોહન ઊતર્યા
 જે મેં ધણા રે દિવસથી નોતર્યા, નિદ્રાં
 મેંતો આનંદે ઊતારા આપીઆ.
 પ્રેમે પ્રાણુજીવનધન સ્થાપીઆ, નિદ્રાં
 જાણે સહસ્ર સૂરજના ઉદય થયા,
 મોહરાત્રિના રે અંધકાર ગયા. નિદ્રાં
 મહેંતો વિરહનાં વર્ણન માંડિયાં,
 ભૂલી ભાન ને સ્વાગત છાંડિયાં. નિદ્રાં
 પ્રભુ સાંજળી રહ્યા મારી વિનતિ
 ધન્ય ધન્ય પધાર્યાં ભુવનપતિ. નિદ્રાં
 મહારી પ્રીતિ હતી સાચે પાંડળી,
 તોયે એથી દીનાનાથ ગયા મળી. નિદ્રાં
 પ્રભુ જાતાં તમે માયા પીડે સહી,
 રહો અખંડ હવે તો જશે રે નહીં. નિદ્રાં
 કહે હરિ 'હવે કદિએ જઈશું નહીં,'
 નવ જાણું દયા આવી સાથી થઈ ! નિદ્રાં
 પ્રભુ વાસ પૂરી મહારી પાસ રહ્યા,
 મહારા આવાગમનના ભય રે ગયા. નિદ્રાં



અંતર સૂતાં નવ કરશે

(દેખે નહીં કહ્યું સારું એ રાહ]

| | |
|--|--------------|
| પ્રભુ પાછાં પગલાં ન ભરશે, પ્રભુ, તમે પાછાં | |
| આ અંતર સૂતાં ન કરશે, | પ્રભુ તમે૦ ૧ |
| રંક હું રાજની રીત ન જાણું, ઓછું અંતર નવ ધરશે. | પ્રભુ૦ ૨ |
| તમ જીવન જ્યોતે હું જીવું છું, ઉરે અંધાર ન ભરશે. | પ્રભુ૦ ૩ |
| આવ્યા છો તો અખંડ રહેજો, નાથ ઉદાશી ન કરશે. | પ્રભુ૦ ૪ |
| નવધનશ્યામ ન નીર સૂકવશે, ચાતક મરશે તરશ્યો. | પ્રભુ૦ ૫ |
| ખૂડતાં બાંધો ઝાલી તમારી, તારણુ છો નવ ડરશે. | પ્રભુ૦ ૬ |
| અવનવું કાંઈ નથી કરવાનું, જૂનાં પણોએ પળશે. | પ્રભુ૦ ૭ |
| આગળ જ્યમ પ્રભુ પતિત ઉધાર્યા, ત્યમ અમી ઝરણે ઝરશે. | પ્રભુ૦ ૮ |
| કર્તુમકર્તુ સમર્થ સામળ, એ જિરદો ન વિસરશે, | પ્રભુ૦ ૯ |
| આપ ભુવન પ્રભુ નાનાં નથી કે, ક્યાં મુજને સંવરશે. | પ્રભુ૦ ૧૦ |
| નથી અધિકાર ને આશ અમારી, સાધનને સંવરશે. | પ્રભુ ૧૧ |
| સમર્થ સ્વામી મેં શોધ્યા છે, એ વિશ્વાસ ન હરશે. | પ્રભુ૦ ૧૨ |
| નિર્ધન રંક ન જાય નિરાશી, એ રાજરીતિને વરશે. | પ્રભુ૦ ૧૩ |
| જીવ શક્તિ ના જાણુ પ્રભુ છો, અંતર નાદ પરખશે. | પ્રભુ૦ ૧૪ |



લખવાં કહેવાં એ તો રહેલ

(ધન્ય જેણે—એ રાહ)

| | |
|-------------------------------|--------|
| હરિ લખવાં કહેવાં રે એતો રહેલ, | |
| એને આચરવાં એછે મુશ્કેલ. | ૧ |
| સતત સમાધિઓ ન રહેતી સ્વરૂપમાં, | |
| વટકે છે જીવ વંડેલ. | એને૦ ૨ |

| | |
|---|---|
| કહેવાં છે કંઈક અને કરવાં છે કંઈક, નથી મૂકવા એ ફંદો ને ફેલ. એને | ૩ |
| કહેતાં વિચારવું ને કરતાં વિચારવું, ળયવું છે ખાંડાને ખેલ. એને | ૪ |
| ભોળવાશે મન અને ભોળવાશે માનવી, ભોળવવાં એ છે મુશ્કેલ. એને | ૫ |
| આપે ન આચરે ને આપે શીખામણો, એ તે કાણુ છે માનેલ. એને | ૬ |
| તન રહે તાપમાં ને મન રહે માપમાં, ત્યારે પરીક્ષા ઠરેલ. એને | ૭ |
| હૈયાં હંદેશે રે જ્યારે હરિના હુકમને, ત્યારે નથી એ મુશ્કેલ. એને | ૮ |
| મદાન કૃપા વિણ એ નક્કી મુશ્કેલ છે, કદાન કૃપાએ સદુ રહેલ. એને | ૯ |



સાચા સ્નેહી શામ

(જે દિનના મેમાન—એ રાહ)

| | |
|--|--|
| સમજ મન સાચા સ્નેહી શામ, સમજ મન | |
| અવરતી આશ ધરે શું કામ. સમજ | |
| ક્ષણિક સુખે સંસારી આપે, અખંડ દે ધનસ્યામ. સં | |
| આત્મ જનો અધૂરાં સુખ આપે, પૂરણ પ્રભુથી પામ. સં | |
| સુખ સમગ્ર જગ સ્નેહ કર્યેથી, જશે ઉરના આરામ. સં | |
| નશ્વરમાં નેહ ન ધરીશ નામે, જૂઠાં તન ધન ધામ. સં | |
| સંસારી સ્નેહ દુઃખમાં વિરમે, પ્રભુના દે પરધામ. સં | |
| સુખના બદલા લે સંસારી, શ્યામ સદા નિષ્કામ. સં | |

સદૈવ સ્નેહ કરજે સામળમાં, ઓળખી આત્મારામ. સં
નિજનંદ નિરંતર આપે, એક નટવરનાં નામ. સં



અમૂલ્ય જીવન

(ધનાશ્રીની ચાલ.)

જાય છે જીવન આ અમૂલ્ય, જો જીવ તારું જાય છે જીવનં
બાપ બુદ્ધિ આપીને કેમ બૂલું. જો જીવ તારું ૧
હરિ રસ સ્નેહ સુધાને મૂકી તું,
સંસારી કલેષ કાં કબૂલું. જો જીવં ૨
સૂત વિતના સ્નેહમાં, દેહોના નેહમાં,
ફેગટ ફસાર્ક કાં ફૂલું. જો જીવં ૩
એ વેરાતાં વાર શી, ચૂલે ન પારશી,
કર્મોના મર્મ કેમ બૂલું. જો જીવં ૪
અમર આનંદ આપનાર નવ ઓળખી
નશ્વરને નેહ કેમ બૂલું. જો જીવં ૫
કાળ શિરે કંપતો, તોય કાં ન જંપતો,
ખેડય ખોટા વેપાર કાં ન ફૂલું. જો જીવં ૬
ચોરાશી લાખ તે ચક્રર વટાવિયાં,
નાનો નથી કે હવે ફૂલું, જો જીવં ૭
કાળને હિસાબ દિન ચારજ તું માનવી,
થઈ જશે જીવન અટૂલું. જો જીવં ૮
જાણી લે જીવ તું મૂળ શિવ રૂપ છું,
આવે તો સુખ કે અટૂલું. જો જીવં ૯



જીવન મટકું એક

(તમારા જે દિનના મેમાન-એ રાહ.)

| | |
|---|-----------|
| તુજ જીવન મટકું એક વિધિનું, તુજ જીવન મટકું એક; | |
| જીવ કરી જો મન વિવેક. | વિધિનું ૧ |
| એ મટકામાં મહાપદ લેવું, ઉલટા શા ઉદ્દેગ. | ૨ |
| લક્ષાવધિ તેં જન્મે લીધા, અજ્ઞાનેથી અનેક. | ૩ |
| આ જન્મે અધિકાર જ આવ્યા, કરવા આત્મ વિવેક. | ૪ |
| પગલું ભૂલ્યે પાછું પડવું, લેરા જન્મ અનેક. | ૫ |
| સફળ કરી લે જીવન આજે, હરિ ભજ રાખી ટેક. | ૬ |

મન ભૂલે ભણાવું ભણાવું

(ધનાશ્રીની ચાલ.)

| | |
|---|---------|
| ઘડી ઘડી ગુણ શું ગણાવું, ગોપાલ, મન ભૂલે ભણાવું ભણાવું, | |
| કરે પ્રીત ચિત્ત મહાધને મહણાવું. | ગોપાલ ૧ |
| તું તો નિષ્કામ છે, નિર્ગુણ નિર્જેષ છે, | |
| એજ એને જુક્તિએ જણાવું. | ગોપાલ ૨ |
| વળી વળી જાય તોય વહેવારી વાતમાં, | |
| બોધે બધીર શું સુણાવું. | ગોપાલ ૩ |
| દેહીને દેહ રૂપ દેખે સદૈવ એ, | |
| મૃત અમૃત શું જણાવું. | ગોપાળ ૪ |
| મૃત્યુ જીવે ન મીન રસનાના રાગમાં, | |
| પ્રિય એને પંચ શું તણાવું. | ગોપાળ ૫ |
| આપે સંતાપ એમાં આવે સવાદ એને, | |
| કાટિ અવગુણ શું ગણાવું. | ગોપાલ ૬ |

| | |
|---|----------|
| સમજે શું શ્રેય તોય સરકે સંસારમાં, શ્યામ શેની આડય હું ચણાવું. | ગોપાલ૦ ૭ |
| ભક્તિની ભીંત ચણી આંતરું હું અંતરે, રાજ, તારે આંગણે અણાવું. | ગોપાલ૦ ૮ |
| ગૂંથું ગોપાલ તારા ગુણમાં હું એહને, તાર એના તરવશું વણાવું. | ગોપાલ ૯ |
| આત્મ અનાત્મને શાના સંબંધ એ ભક્તોને ભેદ તું જણાવું. | ગોપાલ ૧૦ |

❖ ❖ ❖
અમને પ્રભુની વાતજ પ્યારી

(બે દિનના મેમાન૦-એ રાહ.)

| | |
|--|-------|
| પ્રભુની વાતજ પ્યારી, અમને પ્રભુની વાતજ પ્યારી, જેની નિર્મળ લીલા ન્યારી. અમને૦ | |
| ખીજ વાતો બંધનકર્તા જન્મ મરણ દેનારી. | અમને૦ |
| સ્વજનોની એ સારી નહારી, નવ ગોડે ગિરધારી. | અમને૦ |
| વ્યવહારીની વિધવિધ વૃત્તિ, વિકૃતિઓ કરનારી. | અમને૦ |
| ગુણ દોષોની ઘટ ઘટ ચર્ચા, ચિત્તને આજ અકારી. | અમને૦ |
| તેમાં એ પરનિંદા નટવર, વીંધે છાતી મારી. | અમને૦ |
| દેહે દેહે દિનઅંધુ ત્યાં, કેમ ખમું ગિરધારી. | અમને૦ |
| વાત કંઈ વ્યવહારો પુરતી, પ્રીતિ એપર પરવારી. | અમને૦ |
| કૃપા કરી કેા મુજને ન કહો, કેાની સારી નહારી. | અમને૦ |
| જન નજરોએ અભિમાનીશાં, ઉરે જુવે આવકારી. | અમને૦ |
| અન્ય નહીં ત્યાં આ આરોપો, માયાની બલિહારી. | અમને૦ |
| મધુસૂદન એ માયા જોતી, દ્રષ્ટિ મટાડો મારી. | અમને૦ |



ઉરની અંધારી

(લાલે ભરી ગુલાલે ભરી, એ રાહ)

| | |
|--|----|
| ઉરે આવી અંધારી હરિ શેની હશે, એની જાણે જીવન કહો ક્યારે થશે ? | ૧ |
| જીવ બ્રહ્મને જગત જૂઠાં જાણ્યાં અમે, ત્યારે માયાનાં પૂર ઉર કાં ન સમે ? | ૨ |
| વળા વિશ્વ વિભુમય જાણ્યાં અમે, ત્યારે 'મારું તારું' તૂટ કાં ન સમે ? | ૩ |
| મૃષા જગસુખ કાંઝવાં જાણ્યાં અમે, ત્યારે મન મૃગ પાછળ શાને ભમે ? | ૪ |
| મન કલ્પિત કલ્પે એ જાણ્યાં અમે, ત્યારે દુઃખોના ધાવ દિલ કેમ ના ખમે ? | ૫ |
| લખ્યાં ભાગ્યે ભોગવવાં જાણ્યાં અમે, ત્યારે ભોગ આવ્યે ઉર શાને દમે ? | ૬ |
| પિંડ પિંડે પ્રભુ છે એ જાણ્યાં અમે, ત્યારે ભૌતિક ભેદ કાં ઉર ન સમે ? | ૭ |
| ક્રિયમાણેથી જન્મ એ જાણ્યાં અમે, ત્યારે પાપ પ્રપંચમાં મન કાં રમે ? | ૮ |
| કેવા હોય હરિજન એ જાણ્યાં અમે, ત્યારે ગુણો એના રે ઉરે કેમ ના સમે ? | ૯ |
| નકી માયા આ મનને નચાવી રહી, એને અધ્યાસે એની ન વિરતિ થઈ. | ૧૦ |
| ધટે ઘાડા અંધારની આંધી ચડી, એણે ખોટા ખરાની ન ખચર પડી. | ૧૧ |
| રાગ દેષે રંગ્યાં મન મેલાં રહ્યાં, પ્રભુ ગુણ ગાયા લગી ઘેલાં રહ્યાં. | ૧૨ |

| | |
|---------------------------------------|----|
| મન ઇદ્રિ અબ્યાસે અનૃતમાં વહે, | |
| એની આત્મદ્રષ્ટિ ન અખંડ રે રહે. | ૧૩ |
| શ્યામ સ્મરણમાં મન જ્યારે લાગ્યું રહે, | |
| ત્યારે માયાનું બાણ એ વાગ્યું લહે. | ૧૪ |
| પછી સંસારી મુખ દુઃખમાંથી ખસે, | |
| ત્યારે ત્રિભુવનનાથ ત્યાં વાસો વસે. | ૧૬ |
| જ્યારે આત્મ અમીના આનંદો જડે, | |
| ત્યારે જીવ બીજે છંદે કો ના રે ચડે. | ૧૬ |
| એ છે ખાંડાની ધાર ના ખેત્ર કો ખરે, | |
| જીવ પાખંડ કરતાં નિશ્ચે મરે. | ૧૭ |
| જ્યારે સતત સ્મરણ પ્રભુ તારાં રહે, | |
| ત્યારે મન ત્રણ ગુણ થકી ન્યારાં રહે. | ૧૮ |
| પછી સમતાએ શ્યામને સર્વમાં જીવે, | |
| મોહ મમતાના મૂળ સમા ગર્વને ખુવે. | ૧૯ |
| પ્રભુ આ સૌ તો આપની કૃપાએ બને, | |
| ક્યારે કરશે અનુગ્રહ એવા મને. | ૨૦ |
| પ્રભુ આપ અંતર કેમ આવું બને, | |
| એના અકળ ઉકેલો તમારી કને. | ૨૧ |
| હરિ જાણ્યા બે લાથ તો હૃદયો નહીં, | |
| મન મોહન માયાએ મદ્યો નહીં. | ૨૨ |
| પ્રભુ આતો પ્રકૃતિના ગુણો કહ્યા, | |
| ગુણ દોષો થકી તમે ન્યારા રહ્યા. | ૨૩ |
| મન, બીજાં ત્રીજાં બેવાં મૂકી જ દો, | |
| શ્યામ શરણોમાં શિરને મૂકી જ દો. | ૨૪ |
| એના બળથી એ બાજી સુધારી જ લે, | |
| રહી અંતર એ બાળ તમારી જ લે. | ૨૫ |



ત્યાં ચિન્તા નવ ઠરે

(તમારા જે દિનના મેમાન૦ એ રાહ)

- ચિન્તા કો ન હરે, હરિ વિણ ચિન્તા કો ન હરે.
ભલે ચતુરાર્ધ લાખ કો કરે. હરિ વિણ (ટક) ૧
- મનને ટેવ પડી તરખડની, ઉપાધિ ઊભી કરે. ૨
- અદીઠ ચિન્તા કંઈ કંઈ ઉરમાં, અરધાં આયુ હરે. ૩
- અનંત ઈચ્છા અંતર ઉગે, પાંગરવી પર કરે. ૪
- ફળવું મળવું દૈવાધીન પણ મન થાક્યું નવ ઠરે. ૫
- અનન્ય પ્રેમી ભક્ત ભરોંસે, નિર્ભય થઈને ફરે. ૬
- કર્તુમકર્તું સમર્થ સામળ, એ વિશ્વાસ ન સરે. ૭
- સંસારીને સરજ્યાં સુખ દુઃખ, જીવન સુધી તે ઝરે. ૮
- તદપિ આશ્રય જેને હરિના, એહ શાન્તિને વરે. ૯
- અર્થાનેયે પ્રભુ ન વિસારે, ગિરદ જતાં નવ કરે. ૧૦
- તો જે સતત સ્મરે વિશ્વાસે, એનાં શાં નવ સરે. ૧૧
- ભવસાગરને પાર ઉતરવું, નાવ વિના કો તરે? ૧૨
- શ્યામશરણમાં અખંડ શ્રદ્ધા, એ હોડી ભવ હરે. ૧૩
- ભક્ત ચિત્તમાં એકજ ચિન્તા, વિઠ્ઠલ નવ વિસરે. ૧૪
- જે મનમંદિર વિભુ વિરાજે, ત્યાં ચિન્તા નવ ઠરે. ૧૫
- શ્યામ વસે ત્યાં સદૈવ શાન્તિ, સર્વ સમૃદ્ધિ ભરે. ૧૬



વિવેકીઓનો સ્વભાવ

(ધન્ય જેણે એ રાહ)

| | |
|--------------------------------------|------------|
| વિભુને વિપળ ન વિસરતા, વિવેકીઓ વિભુને | |
| વપુના એ વિશ્વાસ નથી કરતા. | વિવેકી૦ ૧ |
| જંગમના જીવ જગે જોતાં અનંત છે, | |
| માનવનાં મૂલ્ય મને ધરતા. | વિવેકી૦ ૨ |
| આશા ને તૃષ્ણાએ જીવન વિતાવતાં, | |
| સાચા અરથ નથી સરતા. | વિવેકી૦ ૩ |
| સુખ દુઃખ આવવાં એ વિધિનાં વિધાન છે, | |
| સમતાએ ભોગ એના કરતા. | વિવેકી૦ ૪ |
| રંગ રાગ માણુવાં એ સુખ નવ જાણુવાં, | |
| જેણે ન જીવ ખરે દરતા. | વિવેકી૦ ૫ |
| જગના આનંદ જાય પાણીના પુર જેમ, | |
| વાસના વિશાળ વળી ભરતા. | વિવેકી૦ ૬ |
| માયાને મંથને માખણ ના નિકળે, | |
| એ નિશ્ચય એના ન કદી કરતા. | વિવેકી૦ ૭ |
| અનુભવતા એહ ન કો સુખી સંસારમાં, | |
| સત્યોની શોધ સદા કરતા. | વિવેકી૦ ૮ |
| અમ્મર આનંદ આપનાર કોઈ આગવો, | |
| એને પીછાની પ્રીત ધરતા. | વિવેકી૦ ૯ |
| અંતરમાં આત્મ જ્યોત જોતાં એ જીવનાં, | |
| ધરિયાં અભિમાન દરતા. | વિવેકી૦ ૧૦ |
| તદપિ એ દેવના દાસાનુદાસ થઈ, | |
| સ્નેહે સદૈવ એને સમરતા. | વિવેકી૦ ૧૧ |



આનંદના ઉઠાવ



(મથુરામાં ખેલ ખેલી આવ્યા, એ રાહ)

| | |
|--------------------------------------|----------|
| કૃષ્ણ કેમ એકલા પૂજવ; | |
| કહોને મને કૃષ્ણ કેમ એકલા પૂજવ ? | |
| શું આપમાંજ સર્વના સમાવ ? | કહોને૦ ૧ |
| સાથ રાખું રાધા કે સાથ રાખું રક્ષમણી, | |
| સોળ સહસ્ત્ર માટે મુંઝાવ ? | કહોને૦ ૨ |
| બળરામે ના કહી કે બહીના બધાયથી, | |
| બક્તો ભાળીને શરમાવ ? | કહોને૦ ૩ |
| મોરલી પૂજવતા મુગટ પૂજવતા, | |
| ગુંજયે લેતી એ લાવ. | કહોને૦ ૪ |
| પીતામ્બર પૂજવતા, પદ્માદિ પૂજવતા, | |
| પ્રેમેથી પુલકિત ધાવ. | કહોને૦ ૫ |
| લીલા કરી તો અમે લેખાં એ પૂછિયે, | |
| નંદલાલ શાને લગ્નવ. | કહોને૦ ૬ |
| લીલાના લાવ લ્યો, લક્ષ્મીના લાભ દો, | |
| ભાવોના ભૂખ્યા શું સાવ. | કહોને૦ ૭ |
| પૂરણ પુરુષોત્તમમાં પાંચી શી પાડવી, | |
| આ તો આનંદના ઉઠાવ. | કહોને૦ ૮ |



રંગરેલ



ધન્ય જેણે-એ રાહ.

કંઈ કંઈ રંગોએ તમે રમતા, રસિકરાજ, કંઈ કંઈ રંગોએ તમે રમતા.
કુમ કહીએ જે એહ નથી ગમતા ? રસિક૦ ૧

ઘડીમાં ઘટમાંય અને ઘડીમાં ધરમાંય, ઘડી એકે ન આપ રે વિરમતા ૨
 સારા સંસાર કદી જણવેા અસાર કદી, વ્યાપક જણાવી કરો ગમતા. ૩
 ભૂતોની ભીતરે જ્યોતિ જણાવતા, અજ્ઞાને જે ના આથમતા. ૪
 રેલો છો રંગ અને વાળો છો ખંગ, ખરે, ખેલો જાણી શું જીવ ખમતા. ૫
 એકલડાં અંગરંગ આવ્યા ન આપને, ભેગા કર્યા શું જીવ ભમતા. ૬
 ધન્ય જન્મ જીવના જે સંગ સદાશિવના, ભોગો ભેગા સદાય જમતા. ૭
 આવા આનંદ કેમ માને એ ફંદ, નંદનંદન સદૈવ સાથ સમતા. ૮
 રંગો રંગાવ નહીં એજ અહ્ભુતતા, ન્યારા ન તોય જીવ નમતા. ૯



મુંઝવો માં મા માયા



(બે દિનનો મેમાન—એ રાહ)

અમને મુંઝવો માં મા માયા, અમને મુંઝવોમાં મા માયા
 મા જીવ તો તારા જાયા અમને૦ ટેક. ૧
 બાળ મુંઝાતાં બાપ દુભાશે શું કહેશે જગરાયા. ૨
 તુજ શક્તિ મા બાળ ન જાણે તદપિ જાણે છાયા. ૩
 શું કરવું શું તજવું એની, જાણ નથી જગડાણા. ૪
 આળ કંઈ તો અવગણશે માં, રોષ જશે ન ખમાયા. ૫
 તું મા સતત કરે અમ ચિન્તા, ન લહે જીવ વવાયા. ૬
 તદપિ તું તો મા છે માતા, તુંથી ન જાય તજાયા. ૭
 શાન્તિ તુજ વિણ કાણુ ભરે મા, જોઈ બાળક જખમાયા. ૮
 દે મા શક્તિ દે મા ભક્તિ, તુજથી જો નિર્માયા. ૯
 અખંડ અમને અંકે રાખી, રહા જે જ્યમ છે રહાયા. ૧૦
 વિદ્યા થઈ મા દે વરદાનો, જીવે જીવ શિવ નમાયા. ૧૧



માયે ન છોડ છોડાય

મા માયે ન છોડ છોડાય, એ બિરદો મા માયે૦
 મા માયે ન પ્રીતિ તોડાય. એ૦
 મા છોડ કછોડ તો થાતાં હશે પણ,
 માયે ન માયા મોડાય. એ૦
 મા જનુનીની જોડય જગે જોતાં જડેય ના,
 જનુની જીવાડે જોડાય. એ૦
 મા સુતના સંતાપ જોધ માયે કટીયે,
 સુખે નહીં રે પડોડાય. એ૦
 મા ધીરજો ધરીને તેં ધાર્યા એ ધર્મને,
 એને તો જાણે થોડાય. એ૦
 મા તારાં એ તત્ત્વ તેં વેર્યા ત્રિલોકમાં,
 એને તો હાથો જોડાય. એ૦



માની મોહન

(જે દિનના મેમાન૦-એ રાહ)

માની ધણા નવ થાશે, મોહન, તમે માની ધણા નવ૦
 અમ સરખા આપ ગણાશે. મોહન૦
 રોકડીયો ધંધો છે અહીંનો, વાયદે પાછા જશે. મોહન૦
 જેવી માયા માગો એવા કામે પાવરધા થાશે. મોહન૦
 જગ જંજળની વચ્ચે જપિયે, એ બૂલી નવ જશે. મોહન૦
 સૌ જીવ રહામું જો જો સામળ, ધારો ત્યાંજ ન ધાશે. મોહન૦
 સુકૃતી જીવ સદાએ સ્મરશે, દૂરી ગયે સહુ પાશે. મોહન૦

| | |
|--|-------|
| સંચિત ઘેરો ધડીકળ ગાશે, ત્યાં તંતી નવ થાશે. | મોહન૦ |
| ગરીબનિવાળ ગણાયા છે તો, ચાકરને પણ ચ્હાશે. | મોહન૦ |
| દુર્લભ છે પણ દાસો દેખે, એવા રહેલા થાશે. | મોહન૦ |
| દુબ્બર થાશે દાસની પાસે, તો કોનાથી ગવાશે. | મોહન૦ |
| નિર્ગુણ છે પણ નિશ્ચે તમને, પ્રેમતણી છે પ્યાશે. | મોહન૦ |
| અનુભવ છે એના અંતરને, માટે ધરિયે આશે. | મોહન૦ |
| ખરાખરી નવ કરશે ખોટી, કે નથી અમને પ્યાશે. | મોહન૦ |
| આશી નિરાશી ન કરશે નટવર, તો ઘટવાશી ગણાશે. | મોહન૦ |
| અમને નહીં એની આશંકા, કાં કે દૂર ક્યાં જાશે. | મોહન૦ |
| સચરાચરમાં સ્યામ સમાયા, કોથી ક્યાં દૂર થાશે. | મોહન૦ |
| તદપિ તમને ઝંખે, જીવન, એને ઉર સમાશે. | મોહન૦ |
| એની યાદથી ક્ષણ નવ ખસશે, પ્રિયથી પરોક્ષ ન થાશે. | મોહન૦ |



તત્ત્વ ઘો બતાવી

(ધનાશ્રીની રાહ)

| | |
|--|-----------|
| તાત મને તત્ત્વ ઘો બતાવી, અતકર્ય એ તાત મને૦ | |
| બાપ બિરદો ખૂઝીને બહાર આવી. | અતકર્ય૦ ૧ |
| તરવાની આશ અને તીરો ન જાણીએ, | |
| નાથ મહારા થાવ તમે નાવી. | અતકર્ય૦ ૨ |
| કંઠ કંઠ વિધાન વિભુ વેદો બતાવતા, | |
| હબકી, હશે શું હવે ભાવી. | અતકર્ય૦ ૩ |
| આકરા ઉપાય અને આવડી અશક્તિ એ, | |
| અંતર રહ્યા છે સતાવી. | અતકર્ય૦ ૪ |
| રાગે રંગેલ ચિત્ત, જાણે ન જગ અનિત્ય, | |
| કેમ શકે તત્ત્વને પચાવી. | અતકર્ય૦ ૫ |

| | |
|---|-----------|
| અણુમૂલ વાક્ય એક વ્યાસનાં વિશ્લોકિયાં, ભક્તિએ આપ દો બતાવી. | અતકર્યં ૬ |
| અંધિ ગાળીને શ્યામ, પ્રગટો ઉરે અકામ, જાણીને શાન્તિ અતિ આવી. | અતકર્યં ૭ |
| તકોં એ આપ છો, તત્વો એ આપ છો, આપો આજખ ઉર આવી. | અતકર્યં ૮ |



મોહન મહિમા બૂલી



(તમારા બે દિનના મહેમાન-એ રાહ)

| | |
|---|----------------|
| મનમોહન મહિમા બૂલી, તમારા મનમોહન મહિમા બૂલી હરિ હું બાળ બુદ્ધિએ હૂલી. | તમારાં (ટક.) ૧ |
| જીવને શિવ સાથે સરખાવ્યા, શક્તિ બૂલી અતૂલી. | ૨ |
| કંઈ કંઈ દાવા કર્યો દૌર્બલ્યે, અધિકાર છતાં મામૂલી. | ૩ |
| માયાવેષિત નિર્ગુણ સંગે, કેમ કરીને બૂલી. | ૪ |
| સિન્ધુ બિન્દુ મેં સરખાં તોળ્યાં, રંક રાજશું મૂલી. | ૫ |
| નિગમ, નારદ, પ્રભુ, સ્તવે તમેને, છોક થઈ હું છૂલી. | ૬ |
| ભક્ત ચરણરજયોગ્ય નહીં હું, વૃથા વિજ્ઞાને ફૂલી. | ૭ |
| તમે ક્ષમશો, પ્રભુ, ખીરદ વિચારી, એ છે આશા અમૂલી. | ૮ |
| દયામય મારા દોષ વિસારી, અંતર રહેજો બૂલી. | ૯ |
| મૂળ નહીં ત્યાં શાખા શેની, શ્યામ શું શમણે હૂલી. | ૧૦ |
| કલ્પિત કર્તા કલ્પિત કરણો, કલ્પિત કાય નમૂલી. | ૧૧ |
| પૂર્ણ પરાત્પર પુરુષોત્તમ પ્રભુ, લેતા પ્રેમ કબૂલી. | ૧૨ |



ઉપકાર અનંત તમારા

(તમારા બે દિનના મેમાન, એ રાહ.)

| | |
|---|---------------|
| ઉપકાર અનંત તમારા ઈશ્વર, ઉપકાર અનંત તમારા; | |
| અપરાધ અનંત અમારા. | ઈશ્વર૦ ટેક. ૧ |
| વિધિવત વૃત્ત નહીં, નહીં પ્રભુ પૂજન, બૂલ તણા હરિ ભારા. | ૨ |
| શું સંભાઈ ઉર અતિ કંપે, પસ્તાવા પારાવારા. | ૩ |
| અનુકંપાએ આપ ભરેલા, નવ જોયા દોષ અમારા. | ૪ |
| ઉત્તમ જન્મે આપી જીવન, જણુવ્યા જુગદાધારા. | ૫ |
| પગલે પગલે રક્ષણ કીધાં, સંકટ સંહરનારા. | ૬ |
| અનૃત માર્ગ જતાં અટકાવ્યાં, દ્રષ્ટિ દોરવનારા. | ૭ |
| નિત્યાનિત્ય નિદાન જણાવ્યાં, મહામોહને હરનારા. | ૮ |
| વિપત્તિ પડતાં વહારે ધાયા, નોધારા આધારા. | ૯ |
| અપરાધોની કરી ઉપેક્ષા, આપ અધમ ઉદ્ધારા. | ૧૦ |
| શાન્તિ આપી રમરણે આપ્યાં, પોતે થઈને પ્યારા. | ૧૧ |
| જીવન જ્યોતિ તમારી વિણ શું, હોતે હાલ હમારા. | ૧૨ |
| અહ્ય જીવ શું અનુગ્રહ જાણે, માયામાં રમનારા. | ૧૩ |
| ઉપકારોની ક્યાં છે અવધિ, ક્યમ ગણીએ ધનધારા. | ૧૪ |
| જીવ શિવ રૂપે એકજ તદપિ, અમ તમ ધર્મો ન્યારા. | ૧૫ |
| સિંધુ જિંદુ શાં અંતર જીવ શિવ, સુહૃદ સરજનહારા. | ૧૬ |
| ઉપકારોની ઓળખ આપી, રાજ હૃદય રમનારા. | ૧૭ |
| અનુગ્રહ જોતાં એમજ લાગે નટવર નહીં હો ન્યારા. | ૧૮ |
| અંતર જાણે આલેખ્યે શું, આપજ અનુભવનારા. | ૧૯ |
| માયિકને મર્યાદે રહેવાં, નહીંતર ક્યાં હો ન્યારા. | ૨૦ |
| આ આનંદો લેવા દેવા, દંદોને રચનારા. | ૨૧ |



આવા અનુગ્રહ શેના ?

(ધનાશ્રીની રાહ)

હશે આવા અનુગ્રહ શેના, હો શ્યામ, હશે આવા અનુગ્રહ શેના ?

મને આવે વિચાર ઉર એના. હો શ્યામ૦ ૧

ક્યારે મેં સેવિયા ક્યારે સંતોષિયા,
આ અંતર અઝણુ વાસ જેના. હો શ્યામ૦ ૨

સાધનનાં રાંક રાજ ! વાંકો ના આંક નાજ
હરિ સરભર હિસાગ શું તેના. હો શ્યામ૦ ૩

ગિરદો ન ભૂલિયા, મોહો ન મૂલિયા,
માતી જીવ માયા માંહેના. હો શ્યામ૦ ૪

જીવ જાળ જાપ છો, અદ્વૈતે આપ છો,
ઘટતા અનુગ્રહ એના. હો શ્યામ૦ ૫

સરજ્યાં સંભાળતા, એના આભાર શા,
અંતે એ અંશ વળી કેના. હો શ્યામ૦ ૬

રાગે રમાડીયા, આપે જગાડીયા,
આને આનંદ હશે એના. હો શ્યામ૦ ૭

રમવા ધરેલ રૂપ આપે બ્રહ્માંડ ભૂપ,
જાણ્યા જીવન તેને તેના. હો શ્યામ૦ ૮

આજ આપ રૂપ નવે, જાણું જૂદા ન હવે,
માનું ઉપકાર કહો કેના ? હો શ્યામ૦ ૯



જીવન નાવનો બેડો

(ધનાશ્રીની ચાલ)

- ભવસિન્ધુમાં સ્યામ મારો બેડો,
જીવન નાવ બેડયાં છે એમ તમે બેડો.
વાટ નિર્ભય રાખીને નિવેડો. જીવન૦ ૧
- જૂનું છે જહાજ અને પંથી છે પાંગળો,
પ્રીછે નહીં રે જળ ક્રેડો. જીવન૦ ૨
- ચોમેર ચાંચિયા લૂંટી કુઆડતા,
એને જીતીને કાળ ક્રેડો. જીવન૦ ૩
- ખડકો ને ખેલથી, મગરના મોલથી,
હલકેથી હોડી ખસેડો. જીવન૦ ૪
- વાવાઝોડાંયે વહાણુ વમળે ઘેરાય ના,
એમ મને તીર ભણી તેડો. જીવન૦ ૫
- દિવાદાંડીને રૂપ દૂર એક દેવ એ,
અંતર ઉતાવળાં ક્રેડો. જીવન૦ ૬
- ધર્મોનાં ધન મારી પાસે નથી રે પ્રભુ,
રંક જાણીને રણુ ક્રેડો. જીવન૦ ૭
- દૂર દૂર આરાએ આંખ નથી પોચતી,
આવ્યા કહીને અમી રેડો. જીવન૦ ૮
- અનુગ્રહની યાદ હરિ દેયાં હલાવતી,
તોય જીયો માયાનો મેડો. જીવન૦ ૯
- હૂઆતાં ન વાર હરિ, જડતાં ન દાર ફરી,
પાર પહોંચાડો પ્રભુ બેડો. જીવન૦ ૧૦

કળે કાયર અમે ઉરે માયર તમે,
ઘટતી ગોઠવળે ગેડો.

જીવન૦ ૧૧

સ્વપનામાં સ્યામ આમ જોયા સમુદરો,
જાગી જોયું તો મારો મેડો.

જીવન૦ ૧૨



આશાનાં સ્ફુરણ



(જે દિનના મેમાન૦ એ રાહ)

પ્રભુ એક પૂરે ને ખીજી સ્ફુરે,
આશા ઉરે પ્રભુ એક પૂરે ને ખીજી સ્ફુરે,
શાન્તિ ક્યાંથી આવે એ કસૂરે !

આશા૦ ૧

અદ્ય જીવનને અમ્મર આશા,
એણે જોડાવું જન્મ ધુરે.

આશા૦ ૨

ધૃષ્ટિએ સુખની ને અનુચિત કરવાં,
ચાલે ભૂલતા ચતુરે.

આશા૦ ૩

દૈવનો દોષ કહાડીને શું કરવું,
ચાલે મારગ જે તું ખૂરે.

આશા૦ ૪

પૂછી જે માનવ, મનને તું તારા,
પાપથી શું રહ્યું દૂરે ?

આશા ૫

વલવલે કાંઈ નથી વળવાતું,
ભોગવતું રાય મજૂરે,

આશા૦ ૬

કર્મોના ભોગ ટળ્યા નથી કાના,
ભોગવ્યા સૂર અસૂરે.

આશા૦ ૭

અનેક આશાઓ પૂરી પ્રભુએ,
તેં ન સંભારી એ ઉરે.

આશા૦ ૮

હેતુ વિનાની હાલાકી ન આવે,
હાનિ કરે એવી ન પૂરે.

આશા૦ ૯

| | |
|---|---------|
| ને ને એ કરશે એ યોગ્યજ કરશે, રહેને ભરોંસે તું પૂરે. | આશાં ૧૦ |
| ધર્મ ધર્મિછાને આધીન રહેવું, સમતા રાખીને ઉરે. | આશાં ૧૧ |
| પ્રભુની ધર્મિછાને પોતાની ગણુતાં, શાન્તિ રહે સદા ઉરે. | આશાં ૧૨ |
| આધીન રહેતાં ન રાખે ઉધારે, ધર્મિછત આશા પૂરે. | આશાં ૧૩ |
| અદ્ય સુખોની આશા શી ધરવી, જેથી જગત તું ઝૂરે. | આશાં ૧૪ |
| અખંડ આનંદ ને અંતર આપે, એને તું સ્મર ઉરસૂરે. | આશાં ૧૫ |



પ્રભુતા મંદિરમાં



(ધનાશ્રીની ચાલ)

| | |
|---|-------------|
| આ અડધી રાતે તે કોણુ આવ્યું, મંદિરમાં, આ અડધી રાતે તે પ્રભુ પોઢયાનું ભાન ના ધરાવ્યું. | મંદિરમાં. ૧ |
| બોલ્યાં રમા કે પ્રભુ ભક્તકાજ ભૂતળે, લેવા સંદેશ લશે લાવ્યું. | મંદિરમાં. ૨ |
| ખીડેલ બાર છે દારપાળ દાર છે, અહો એને વટાવી કોણુ ફાવ્યું. | મંદિરમાં. ૩ |
| હસ્તા હસ્તા રે હરિ હળવેથી બોલિયા, પદ્મા એ પ્રિય બાળ આવ્યું. | મંદિરમાં. ૪ |
| તાત કને આવવું એમાં શું કહાવવું, હું જોતો તો વાટ કેમ ના'વ્યું. | મંદિરમાં. ૫ |

| | |
|--|-------------|
| ભક્ત ભૂલ્યા રોકતાં, સમજ્યા સુનંદ નંદ સનકાદિકે એ સમજાવ્યું. | મંદિરમાં. ૬ |
| આફળી એ દાર દાસ દેખીને ઉઘડે, એવી કળવાળું કામદા કરાવ્યું. | મંદિરમાં. ૭ |
| થઈ અંખા દ્યો અંકમાં, પોઢો પર્યંકમાં, જગ જનુનિનું નામ છે ધરાવ્યું. | મંદિરમાં. ૮ |
| રીઝ્યાં રમા ને રાજ, ઉછંગે બાળ આજ, ધન્ય કર્યું જીવન ધરાવ્યું. | મંદિરમાં. ૯ |



ધ ડુ લો

(ધનાશ્રીની ચાલ)

| | |
|--|---------|
| ઘટ ઘડુલાની માંલ મન ઠાણું, ગોપાલ, ઘટ ઘડુલાનીં શ્યામ રમરણુ-સુધા ન સમાણું. | ગોપાલ ૧ |
| અંથિને ગારે એ ઘટ રે ઘડાયેલો, વાસનાનું વારી સીંચાણું. | ગોપાલ ૨ |
| ચિત્ત ફેરે ચાકડે, ચડેલો જણાય એ, રીઢો વિશાળ થું વખાણું. | ગોપાલ ૩ |
| આશા ને તૃણાદિ નિંભે તપાયલો, પ્રપંચે પાકો પ્રમાણું. | ગોપાલ ૪ |
| રાગ દ્વેષ રંગે રંગાયો એ મોરિયો, ઘાટ ગોળ ઠરતો ન જાણું. | ગોપાલ ૫ |
| ભોગોનું ભૂસું ને કુશકા કુકર્મના, સર્વે એ એમાં સમાણું. | ગોપાલ ૬ |
| દુઃખ શોક ઢેશે એ પુટે નહીં રે પ્રભુ, પ્રીતિ પિયુષ ના ભરાણું. | ગોપાલ ૭ |

ભરિયે ભરિયે ને ઝરી જાય જરી વારમાં,

છૂપું એ છિદ્ર ના કળાણું.

ગોપાલ૦ ૮

રેણે સંધાય ના, થીંગડી દેવાય ના,

સ્મરણ સીમેટ જુરી જાણું.

ગોપાલ૦ ૯



માયા ને મોહન



(ધનાશ્રીની ચાલ.)

- માયા મોહનની જાણી મેં સગાઈ,
જસોદાનાં જ્યાં એ જોન ભાઈ. આજ માયા૦ (ટેક). ૧
- શામળ છે શ્યામ અને વીજળી છે ઉજળી, સ્વરૂપે ન આવી સરખાઈ.
સ્મરણ ચિહ્ન બેઠે રાખે એકેકનાં, પરસ્પર બેય, જોન ભાઈ. ૨
- બહાલા છે મેઘ શ્યામ માટેજ વિજને રાખે અંધાર એ છુપાઈ.
વસતા જ્યાં વીર ત્યાં વિદ્યુત પ્રકાશતા, આવરણ તોડી રહે સમાઈ. ૩
- સરખા સ્વભાવ છે બેઠે ભાઈ જોનના, કરતાં એ દાવડી ઠગાઈ.
પરવશ કરીને પાશ નાંખે નર નારને, રહીને છાતીએ છુપાઈ. ૪
- ઐરીની જાત જોન શ્યામસ્નેહી સંતને, પજવે રાખીને ઉરે રાઈ.
મુજને મૂકીને સન્ત શ્યામને કાં ભજે, એવી એને ઉર અદેખાઈ. ૫
- ભજતાં ભગવાન એ આપે સંતાપને, આડી પડે જેમ ઓરમાઈ.
હિલના દરિયાવ દરિ છેડે ન જોનનાં જાણતા એ કરશે લડાઈ. ૬
- માયા માનવને મોહી દુઃખ આપતી, ગર્વે ન રાખતી ભલાઈ.
ભકતોને ભાઈ વિરહ ઘેલા બનાવતા, કરતા મ્હોં જોવા મનાઈ. ૭
- પરવા કરે ન પ્રભુ હિલના એ દર્દની,—ના ના ભોગવતા સવાઈ.
નિશદિન તપાસતા રહીને હૃદયમાં, ભીડ પડે ભાઈ આવે ધાઈ. ૮
- ઝગડે ઝગડે રે વિજ દેહીને ડામવા, દેતાં ન દુઃખ ગભરાઈ.
અસવા દેતી ન એ દેહીને દાખથી, ભજવે એ જ્યાં ત્યાં ભવાઈ. ૯

અખળાની જાત અભિમાને ભરેલ એ, મુંઝવે દેખાડવા મોટાઈ.
 જાણે એ ભેદ એના ભક્તો ભગવાનના, સહન કરે સાચવી સગાઈ. ૧૦
 ઘડી ઘડી આવતી બંધવને બારણે, દાખવવા નિજ સરસાઈ.
 સમભાવી મંત એને જ્યમ ત્યમ મંતોષીને, વહેલી વહેલી દેતા વિદાઈ. ૧૧
 સગપણુ સ્વભાવ સહેજ શ્યામમાંયે આવિયા, જય એન માનથીરીસાઈ.
 સમજાવે સંત શ્યામ એવું ન રાખીયે, આપની એ એન સરજાઈ. ૧૨
 અણુગમ્યે આદર પડે છે એને આપવા, કાં કે એ આપની વડાઈ.
 કોનાં છે દેન કે દુભવે એ એનને, દુનિયાં એનાથી અંજાઈ. ૧૩
 મોહન કહે કે ભક્તે કરજો મેમાની પણુ, ભૂલ્યે જાશે ન ભોળવાઈ.
 ભક્તોના ભાવથી માયાને મન થયું, મળી આવું એકવાર ભાઈ. ૧૪
 વીરાને જોઈ એન વિસરી વિપમતા, નમીને દેખાડી નરમાઈ.
 સુહૃદ સ્વભાવ છે સામળના સર્વથી, માન મૂક્યે જતા મનાઈ. ૧૫
 વીરાના વાસમાં ભક્તિ એન ભાળતાં, માયા મળી કહે મુંઝાઈ.
 એની સ્વજન નથી મારે સંસારમાં, નથી મુજમાંયે સલકાઈ. ૧૬
 ભક્તિ કહે કે એન બંધવ એમૂલ છે, તું કાં તજીને તવાઈ.
 અખંડ આનંદ એને આંગણે વિરાજતા, જય તોયે ભાવે ભીંજાઈ. ૧૭
 એના અવાસમાં શાન્તિનાં રાજ છે, જાણે ન તું એ નવાઈ.
 માયા કહે કે હવે થઈશ હુંયે એમની, ભૂલીને વીર હું વવાઈ. ૧૮
 માયા થઈ છે વીર ચરણોને સેવતી, પ્રભુને તો નોતી પરાઈ.
 ભક્તિએ નામ એનાં 'પ્રીતિ' છે પાડિયાં, ન્યાળી સ્વભાવની નવાઈ. ૧૯
 બદલાતાં નામ એનાં બદલાતાં રૂપને, 'વિદ્યા' વિભુએ સમાઈ.
 વીજળીની જેમ વળી ઉડી આકાશ એ, ખોળ્યે ન કોયે ખોળાઈ. ૨૦
 જોતાં એરૂપ સંત સમજ્યા સ્વરૂપને, સમજ્યા સગુણની સગાઈ.
 જોતાં જોતાં તો જોણે નામ રૂપ બદલિયાં, ત્યારે મહામાયા મનાઈ.
 નિર્ગુણમાં નામ રૂપ જોણે નિર્માવિયાં, એની આ લીલા લેખાઈ. ૨૧



ક્ષણભંગુર ખેલ ખલકના

(જે દિનના મેમાન૦-એ રાહ.)

| | |
|--|---------|
| ક્ષણભંગુર ખેલ ખલકના, દીસે ક્ષણભંગુર ખેલ ખલકના૦ | |
| જેવા સંધ્યા રંગ પલકના. | દીસે૦ ૧ |
| બાદલું રંગો નક્કી બદલશે, | |
| મોહ શા જૂઠી ઝલકના. | દીસે૦ ૨ |
| ખબર નથી ક્ષણ પછી શું થવાનું, | |
| તદપિ મોહ મુલકના. | દીસે૦ ૩ |
| નજરબંધી એ આંખો વાગ્યો, | |
| ખેલ એ હાથ દલકના. | દીસે૦ ૪ |
| સુત વિત સુખની આશા તૂટણા, | |
| તરંગ એ શ્વાસ તલકના. | દીસે૦ ૫ |
| ખટ્વાંગે ખેલો પરજ્યા પલકમાં, | |
| ખેલ એ ભાગ્યફલકના. | દીસે૦ ૬ |
| શાશ્વત જ્યોતિ સત્વર શોધો, | |
| નથી કાળ-ભરૂંસા પલકના. | દીસે૦ ૭ |

મારી જેવી તેવી રે પ્રભુ પ્રીત

(ધનાશ્રીની ચાલ.)

| | |
|--|------------|
| મારી જેવી તેવી રે પ્રભુ પ્રીત તમ ઉપરે, | |
| મારી જેવી તેવી રે પ્રભુ પ્રીત; | |
| તમે માની લેજો રે સત્ ચિત્. | તમ ઉપરે૦ ૧ |
| કાચી રે હોય તોય રાજ-રીવાજ છે, | |
| પાવન કરો છો પતિત. | તમ ઉપરે૦ ૨ |

| | |
|--|-------------|
| એવું ન હોય તો અજમેલે ક્યાં કરી, એવા તો લાખો વિદિત. | તમ ઉપરે૦ ૩ |
| દારી સંચાર તમે રાખ્યા છે હાથમાં, જાણી જણાવી તવ રીત. | તમ ઉપરે૦ ૪ |
| ખહાનાં કહડાય ના બિરદો સંભાળતાં, વત્યાં નથી રે વિપરિત. | તમ ઉપરે૦ ૫ |
| આશા ભરેલ અમે થઇશું નિરાશ તો, કરશે રે કાણુ પછી પ્રીત. | તમ ઉપરે૦ ૬ |
| ઝાંખી પડે ન જેમ કીર્તિઓ આપની, ધરજો હરિ રે એની ભિત. | તમ ઉપરે૦ ૭ |
| માયાવી મનના મર્મો ઉઠેલજો, મોહન ભલે હો માયાતીત. | તમ ઉપરે૦ ૮ |
| જેવી તેવી રે તોય જેની ઉપર છે, એનાં છે ચિત્ત નવનીત. | તમ ઉપરે૦ ૯ |
| આંચેથી ઓગળે પ્રેમેથી પીગળે, માનું રે કેમ માયાતીત. | તમ ઉપરે૦ ૧૦ |
| આશુતોષ આમ અમે ઓળખીઆ અંતરે, પ્રીતે જીતાતા અજીત. | તમ ઉપરે૦ ૧૧ |

❖ ❖ ❖
ચરણકમળનો મહિમા

(જે દિનના મેમાન૦ એ રાહ)

| | |
|--|-----------|
| તમારાં ચરણ કમળ ભગવાન, અમારાં ધ્યાન ધર્યાનાં સ્થાન કરાવે ઉર અપરોક્ષ નિદાન. | તમારાં૦ ૧ |
| જે ચરણો જગદંબા સેવે, નિશ્ચિન રાખી માન. | તમારાં૦ ૨ |
| જે ચરણોના સ્પર્શ વડેથી જાહવી મહિમાવાન. | તમારાં૦ ૩ |

| | |
|---|-------------|
| જેને શંકર શિરપર ધારે, આ જગના આધિપાન | તમારાં ૦ ૪ |
| જે પદ રજના પ્રતાપ પ્રીછે, ગૌતમી ગુહ ગુણવાન. | તમારાં ૦ ૫ |
| જે ચરણે દંડક વન પ્રીછે, ભક્ત પ્રવર હનુમાન. | તમારાં ૦ ૬ |
| જે ચરણે વૃજ મંડળ ફરતાં, રટે રાધા ભુલીમાન. | તમારાં ૦ ૭ |
| જે પદ પૂજન મહિમા જાણે, અમરિષ ભાગ્ય નિધાન. | તમારાં ૦ ૮ |
| કંઈ કંઈ ભક્તો એ રજ માટે, થઈ રહ્યા હેરાન. | તમારાં ૦ ૯ |
| જે પદરજને પાવન થાવા, શોધી રહ્યા મુનિ મહાન | તમારાં ૦ ૧૦ |
| જે ચરણોના અવિરત સ્મરણે, જીવ તજે અભિમાન. | તમારાં ૦ ૧૧ |
| જે ચરણોના ધ્યાન જ્ઞાનથી, આત્માનાં અભિજ્ઞાન. | તમારાં ૦ ૧૨ |
| નખશિખ સુંદર હસિત વદનનાં, ધરે સુભાગી ધ્યાન. | તમારાં ૦ ૧૩ |
| ધ્યાન જ્ઞાનને ગાન અમારાં, હોએ ચરણોએ દાન. | તમારાં ૦ ૧૪ |



એકજ મારે આશરો

(ધનાશ્રીની ચાલ)

| | |
|---------------------------------------|---------|
| મારે આશરો તમારો મોરારી, એકજ મારે આશરો | |
| મારી બહાંચ ધરી ગિરધારી. | એકજ ૦ ૧ |
| સંસારી જીવને સાંકડમાં આવવું, | |
| મન નહીં નાથ નિર્વિકારી. | એકજ ૦ ૨ |
| અંતર આદેશ આપ અર્થાને આપતા, | |
| આશાએ પૂરશું તમારી. | એકજ ૦ ૩ |
| પાળતા આવ્યારે પ્રભુ પ્રેમે કરાર એ, | |
| એણે મધ હું વારી વારી. | એકજ ૦ ૪ |
| સંસારી કામ શામ સોંપ્યાં ને સોંપીયે, | |
| બીજી નથીરે કામ બારી. | એકજ ૦ ૫ |

રાખના રાખને, સોંપ્યાં સૌ કામ એ,
માયાઓ માનજો તમારી.

એકજાં ૬

નિર્દોષ નાથ સહુ કરતા નિરખિયા,
ભક્તવત્સલ ભયહારી.

એકજાં ૭

અનેક બ્રહ્માંડ જેની આજ્ઞાએ ચાલતાં,
અનુકંપા આણુતા અમારી.

એકજાં ૮

યુગ યુગ ઉપકાર અમ ઉપર એ આપના,
યુગ યુગ અમો છું આભારી.

એકજાં ૯

અંતર છે એટલું કેમ આશ્વેષીયે,
જો જો ક્યાં દૂર છો મુરારી.

એકજાં ૧૦

સંકલના સર્વ હરિહાથ જ વિજોડીએ,
કોણ લહે કલના તમારી.

એકજાં ૧૧

કરતા અમ યોગક્ષેમ, આજકને માત જેમ,
પ્રીતિએ ઉરમાં પધારી.

એકજાં ૧૨

જેવા રે જોઈયે એવા જણાવ છો,
વ્યક્ત અવ્યક્ત ધર્મ ધારી.

એકજાં ૧૩

આશ્રિતને પાળતા, જીવ ભાવ ગાળતા,
આપ કળાઓ નાથ ન્યારી.

એકજાં ૧૪

જીવે તો આશરા ને અનુગ્રહ માગવા,
અન્ય સહુ વાતને વિસારી.

એકજાં ૧૫

જ્ઞાનના ગુમાની અભિમાની આ જીવને,
શાન્તિ ન જોતાં વિચારી.

એકજાં ૧૬

દીનોના હાથ નાથ પ્રેમેથી ઝાલતા,
બહાંયધરીની બલિહારી.

એકજાં ૧૭



પ્રભુની કરુણા

(ધનાશ્રીની ચાલ)

| | |
|---|------------|
| ઉરે ઉઠતાં વિકલ્પ વિભુ ટોકે, કૃપાયે ઉરે ઉઠતાં વિકલ્પ | કૃપાયે ૦ ૧ |
| મન સરતું સંસાર એ રોકે. | |
| અંધન રહિત ઘાટ ઘડવા દે બે ઘડી, | કૃપાયે ૦ ૨ |
| હગવા ધારે તો એને ઠોકે. | |
| જાતિ સ્વભાવ પર રાગે રંગાય ત્યાં, | કૃપાયે ૦ ૩ |
| ભોગોનાં ભાન ધરે ઘોકે. | |
| એ કરુણાનાં કારણો શોધ્યાં ન સાંપડે, | કૃપાયે ૦ ૪ |
| દિલમાં દેખાય એવે મોકે. | |
| ક્યારે વાળીશ આ એના ઉપકાર હું, | કૃપાયે ૦ ૫ |
| છે તો નિષ્કામ નાથ બે કે. | |
| કરુણા સિન્ધુને એ જિન્દુ સમાન પણ, | કૃપાયે ૦ ૬ |
| મારાં ન મન ભાર તો કે. | |
| આયે વિકલ્પ કહે અદ્વૈતે અંતરે, | કૃપાયે ૦ ૭ |
| પ્રેમે પૂછે કે જૂદાં છો કે? | |



તેં દયા અથાગ દરસાવી

(ધનાશ્રીની ચાલ)

| | |
|---|-------------|
| હશે કંઈ કંઈ આપત્તિ હરિ આવી, જીવનમાં હશે કંઈ કંઈ | જીવનમાં ૦ ૧ |
| શ્યામ સર્વેથી લીધાં બચાવી. | |
| સ્વાર્થને સાડ હશે શરણુ સ્વીકારિયાં, | જીવનમાં ૦ ૨ |
| તેં દયા અથાગ દરસાવી. | |

આગે ન જાણુ મને આવા પ્રભાવની,
આજ ઉરે ઓળખાણુ આવી.

જીવનમાં ૩

ઘટતાં અઘટતાં ઇચ્છ્યાં મેં અંતરે,
તેં દીધાં શું ભાવી પલટાવી.

જીવનમાં ૪

અનુગ્રહ કરો તો નથી જો તારે યોગ્યતા,
અજોને શું રહ્યા હસાવી !

જીવનમાં ૫

મેંધા હશે કે તમે સોંધા રે સામળા,
ઉત્તર ઘો આપ બતાવી.

જીવનમાં ૬

જેવા જાણે રે એવા થાવું પડે રે પ્રભુ,
દાસે શું એ લીધાં લખાવી.

જીવનમાં ૭

ક્યાં તું કિરતાર ને ક્યાં હું અજ્ઞાન જીવ,
શંકા તેં કેમ એ સમાવી.

જીવનમાં ૮

એના વિચાર મને આવે છે અંતરે,
કેમ કૃપા તેં વરસાવી.

જીવનમાં ૯

ખિરદો સંભારતાં શંકા સમાય છે,
લીધાં અનાથ અપનાવી.

જીવનમાં ૧૦

કાણુ કહેને આ કોને કહેજ એ,
પૂછો શું નેણુ નચાવી.

જીવનમાં ૧૧

આજે અભેદ નથી અંતર કબૂલતાં,
માફ કરો માયાઓ લાવી.

જીવનમાં ૧૨

હજીયે વિશ્વાસ રહે આવા અદ્વૈતના,
એ રહે શું અંતર હસાવી !

જીવનમાં ૧૩



ઉરની ઝુરણ

(હું શું જાણું જે ંહાલે મુજમાં શું દીકું, એ રાહ)

| | |
|-------------------------------------|---------|
| હરિ તમે જાણો મારી ઉર અભિલાષા, | |
| હું નવ જાણું એ જણાવ્યાની ભાષા. | હરિં ૧ |
| લખતાં લખાય નહીં ઉરના એ ભાવો, | |
| અગમ્ય આલેખું ન જાણું એ આવો. | હરિં ૨ |
| બાળ વયે પળી જાય જેની માતા, | |
| એરે શીશુને નહીં માતાની શાતા, | હરિં ૩ |
| એવા આપ વિણ મારા ઉરમાં અજંપા, | |
| આવે નહીં શું આપને અનુકંપા. | હરિં ૪ |
| અદ્ય સમય જોઈ માતાની માયા, | |
| એરે ઉમળકા ખીજે ન દેખાયા. | હરિં ૫ |
| તમારી યાદે રે એવી મીઠી ઉઠે ઊર્મિ, | |
| તમને વિસરતાં એ જાય વિણ વિરમી. | હરિં ૬ |
| ઝીણું ઝીણું અણખોલ્યું ઉરમાં એ સીઝે, | |
| અપરમા માયાએ એનાં મન કયમ રીઝે. | હરિં ૭ |
| એમ મારાં મન અન્યે નવ અનુરાગે, | |
| અખંડ સ્મૃતિ એ એક આપની માગે. | હરિં ૮ |
| નમાયા શિશુને સહુ માને વધારે, | |
| માયા દેખાડે, જાણે માતા વિસારે. | હરિં ૯ |
| તોય એને માત ન મનથી વિસરતી, | |
| જનુનીની ખોટ ખીજા કાચે ન સરતી. | હરિં ૧૦ |
| એવી જગમાયા મને લાગે લૂખી સૂકી, | |
| જોતાં એમાં આપ વળી નવ શકું મૂકી. | હરિં ૧૧ |
| નીરસ જીવન જેવાં સતિનાં પતિ વિણ, | |
| જીવે એ તો જગે જેમ અંધ આંખોહીણ. | હરિં ૧૨ |

| | |
|--|---------|
| ચિત્ત તો ગયાંરે એનાં પ્રિયતમ પૂઠે, વહેરે વહેવારે ભલે એ મન ખૂટે. | હરિ૦ ૧૩ |
| એમ મારાં મન સૌ વિષયથી વિરામ્યાં, સ્મરીને તમારા સ્નેહ શાન્તિને પામ્યાં. | હરિ૦ ૧૪ |
| જાણોરે, જીવન, નથી એટલેથી સરતું, જુરું જોવા રૂપ તારું એ અમી ઝરતું. | હરિ૦ ૧૫ |
| એ મુખ જોવાને હું મંદિરે આવું, પ્રિય તારાં પ્રતીકે હું મનને મનાવું. | હરિ૦ ૧૬ |
| આવીજ દશાઓ આજે અમારા જીવનની, આકરી અમૂલી આ અવસ્થાઓ મનની. | હરિ૦ ૧૭ |
| પ્રભુ મારા સર્વસ્વ તમારા સ્મરણમાં, તમેયે રીઝો શું આવી ઉરની ઝુરણમાં. | હરિ૦ ૧૮ |
| ઊર્મિના ઉભરામાં આવી આવી લીલા, કરી રે રહ્યા છો તમે આમ શું રસીલા, | હરિ૦ ૧૯ |
| અન્ય કહું તો તમે હૈયે હસોછો, આપ કહું તો કેમ રાગે રસોછો. | હરિ૦ ૨૦ |
| એના તો ઉત્તર મને નથી જડતા ઉરમાં, દેખો રે જવાબો, જીવન, સુણું એવા સૂરમાં. | હરિ૦ ૨૧ |



ભોળાનાથને



(હરિગીત છંદની ચાલ)

| | |
|---|---|
| ભોળા તમે ભૂલી ગયા ભક્તો તણા અપરાધને. | |
| ભોળા અમે ભૂલી ગયાં ઉપકાર એહ અગાધને. | ૧ |
| શિવ સ્મરણ માત્રે આપીયાં વિજ્ઞાન અંતરવાસનાં, | |
| હર હરી લીધા તાપને, દીનત્વ દેખી દાસનાં. | ૨ |

- શંકર તમારા તત્વને, શોધે અનુદિન મહામતિ,
ભવ ભૂતમાત્રે વિલસીઆ, બ્રહ્માંડમાં ભવના પતિ. ૩
- પતિપાર્વતીના પ્રેમથી, પરિ છિન્ન ભાવ પ્રજ્વળતા,
ગિરિન્નધણી ધ્યાનો ધર્યે, ધર્મે અમોને વાળતા. ૪
- ગૌરીપતિ ગિરિ ગર્વરે, વિરાજતા વૈરાગ્યથી,
ગંગાધરે ગંગા ધર્યાં, ધરણી ભગીરથ ભાગ્યથી. ૫
- ઉમાપતિ આરધતાં, અપરોક્ષ જ્ઞાનો આપતા,
પ્રભુ પ્રેમ ભાવે સામ્યને, સ્મરતાં સ્વરૂપે સ્થાપતા. ૬
- કૈલાસવાસી વિશ્વને, વિસ્તારતા સંહારતા,
પાલન કરે પરિવારનાં, નથી એ નવી કો વારતા. ૭
- પશુના પતિ પશુભાવને, ભજતાં તમેજ ભૂલાવતા,
મૃડ નામ મહિમા અનુભવ્યાં, ઉર ભાવ ગૂઢ ઝુલાવતા. ૮
- વિભુ વિશ્વનાથ વિરાજતા, વારાસણી જ વિશ્લોકિયા.
એ નાથ નંદી નીરખતાં, ભય સંસૃતિના રોકિયા, ૯
- એ ચંદ્રમૌલિ ચિત્તમાં સ્મરતાં, સમે સહુ કામના,
ત્રિપુરારિ તારો ભક્તને, એવી તમારી નામના. ૧૦
- મહાદેવ મહિમા ગાય છે, નર અમરને યોગી જનો,
વિધિ વેદ વિશ્વ વિરાટઆ, વૈભવ વિભુ છે આપનો. ૧૧
- મૃશ આપ નામ અનંત છે, કહેવા સમર્થ ન કોઇએ,
અમ બુદ્ધિનાં બળ કેટલાં, કે જાણુતાં એ હોઇએ. ૧૨
- જે જીવનભર જપતા રહે, શિવ પદ તમારાં પામવા,
એ ભક્તને અમ વંદના, સંસાર રાગો વામવા. ૧૩
- ભોળા અમારા ભાવ આ, ભોળા તમેજ સ્વિકારજો,
ભોળા અમારા ભુવનમાં ભક્તિ ભવે વિસ્તારજો. ૧૪



પ્રભુનો અનુગ્રહ

(દોહરાનો રાહ)

આ અનુગ્રહ શા ઉપરે, એ ઉર હજી જાણે નહીં
ઉપકાર એ નવ માનતું, તું મને કાં આણે નહીં.
વ્યાપાર એ મન વાણીના, વિભુ આપ એથી વેગળા,
ના ના હવે માનું નહીં, ઉઘડી ગયા ઉર આગળા.
ઉપકાર એ કહેવાય ના, જે વાણીએ આવી શકે,
ઉરભાવ તો ઉર જાણતાં, વિભુ વૈખરિના ના ટકે.
સ્તુતિ પ્રિય ખરી પ્રભુ આપને, પણ એ સ્તુતિ કેવી હશે,
વિધિ વેદ સુર સ્તવી શકે, એ મુજથી ક્યાંથી થશે.
એ વખતે ન દીધા આવવા, કે ગુણ ગણાવું આપના,
દંદો વિદ્યાર્થી વૃત્તિનાં, અદ્વૈતમાં આલાપ ના.
આ ક્યમ થયું ક્યારે થયું, ક્યાંથી થયું ને ક્યાં થયું,
એ વસવસા મનને રહ્યા, તેં આખરે એ ના કહ્યું.
એ ભેદ રાખ્યા ભાખવા, નવ ભાળવા એ જાણિયે,
એ ભાવ જે ઉર ભોગવે, તે ના આવે મન વાણીયે.



અંતરની તૃષ્ણાઓ

(ધનાશ્રીની ચાલ.)

જેણે તૃષ્ણા ત્યાગી એ નર ત્યાગી, અંતરની સર્વે તૃષ્ણા
એની પૂર્વ પુન્યાર્થ જાણું જાગી. અંતરની ૦ ૧
સ્વરથને સાર જે જે વાવરતા વિત્ત એ,
ત્યાગી નહીં ભોગોના રાગી. અંતરની ૦ ૨

- કાઈને સંતોસે ને કાઈને સંતાપે,
એ એ ભોગોના નકી ભાગી. અંતરની૦ ૩
- કઈનાં ઝુંટાવે ને લાખો લુંટાવે,
એ રે અમીરી નરી નાગી. અંતરની૦ ૪
- લાખો મળે ત્યારે કરોડોની કામના,
ત્રિભુવન તૃણાની હાક વાગી. અંતરની૦ ૫
- સુતવિતની ત્યાગી કાએ થઈને વૈરાગી,
ત્યારે અનેરી એક જાગી. અંતરની૦ ૬
- માનોની તૃણા મનને એવી રે વળગી,
જે રે તજાય નહીં ત્યાગી. અંતરની૦ ૭
- સાચું કહેજે રે મન શેમાં તું રમતું,
રામ રટે કે છું એ રાગી? અંતરની૦ ૮
- જનથી સંતાડે પણ જોતો છે જાગતો,
દેખે અંતર એ તારાં દાગી. અંતરની૦ ૯
- કાઈ સતસંગીએ સર્વેની ત્યાગી,
મુક્તિ મોહન કને માગી. અંતરની૦ ૧૦
- મન, તારાં માગ્યાં મોતે ન આવતાં,
જીવન તો જોતે જરા જાગી. અંતરની૦ ૧૧
- તૃણા તજાય તો મુક્ત સદાય તું,
સમજી લેજે રે મન સુભાગી. અંતરની૦ ૧૨
- ત્યારે તજશે મન તૃણા સરવની,
જાશે હરિમાં લેહ લાગી. અંતરની૦ ૧૩
- જેવાં રે ધ્યાન રાગે ધનનાં તું રાખ તું,
એવું થા શ્યામ સોહાગી. અંતરની૦ ૧૪
- જેવાં મનન આજે માયાનાં તારે,
એવું થા ઇશ્વર અનુરાગી. અંતરની૦ ૧૫

એહ જ મુકિતને એહજ ભક્તિ,
ભૌતિક ભૂખ જ્યારે ભાગી. અંતરનીં ૧૬
પૂર્ણકામી તું તારે શેની રે કામના,
જીવ તું જીવનમાં જા રે જાગી. અંતરનીં ૧૭



આપે આપ બતાવે

(તમારા બે દિનના મેમાન, એ રાહ.)

કોઈ સુંદર શ્યામ બતાવે, મને કોઈ સુંદર શ્યામ બતાવે,
જીવ શિવ રૂપે દરસાવે. મને કોઈં ટેક. ૧
માયા મૃગજળ જાણવી મનને, મૃપાના મોહ મૂકાવે. ૨
વિષય રસોના રાગ તગવી, પ્રભુ-પ્રેમ-સુધા પીવરાવે. ૩
વિવિધ વાસના વિરભાવે ને, ફરી જગ નવ જન્માવે. ૪
અધિષ્ઠાન પર ભૌતિક ભેદો, કલ્પિત કો કબૂલાવે. ૫
અસંગ આત્મા દેહે દાખી, કર્મ કલંક પતાવે. ૬
નશ્વર અક્ષર તત્વ તરાવી, સત્યે સ્નેહ સજાવે. ૭
ચંચળ મનને કેંદ્રિત કરવા, સ્મરણે સ્નેહ બંધાવે. ૮
અંતર આવરણ અળગાં કરીને, દિવ્ય જ્યોતિ દરસાવે. ૯
મુનિવર મૌન ધરીને બેઠા, એને કો બોલાવે? ૧૦
નિગમ નિરૂપે નેતિ કહિને, કો ક્યાંથી બતાવે, ૧૧
સરસ્વતિ સમજી રહ્યાં કુંવારાં, કોને આપ વરાવે! ૧૨
વ્યાપક વિભુને વ્યક્તજ જોવા, કો ન સમર્થ કહાવે. ૧૩
જાણ્યું એને જીરવવાને, શ્યામજ સ્મરણ બતાવે. ૧૪
જીવન શાન્તિ સ્વરૂપ સમજતાં, પ્રાકૃતને પલટાવે. ૧૫
જગ નવ ખટકે, મન નવ અટકે, જીવન એમ જગાવે. ૧૬
શાને શોધું સ્નેહે સ્મરતાં, આપે આપ બતાવે. ૧૭
જેણે જીજ્ઞાસા જન્માવી, એહજ લાડ લડાવે. ૧૮



નાવના સૂકાનીને

સખી આવિયો કારતક માસ, (સીતાજીના મહીના) એ રાહ.

- પ્રભુ કેટલા જનમ આવા જાય, કહો મને એટલું રે,
થવા સંસૃતિ રહિત વિધાન, જોધયે જ્ઞાન કેટલું રે. ૧
- જગ વિરતિ સહિતનાં જ્ઞાન, અને યોગ આકરા રે,
એ કહિન કલ્યાણ ઉપાય, નથી અમ આશરા રે. ૨
- પરા ભક્તિ એ મુક્તિના રાહ, સ્મૃતિ આપે આપની રે,
એ તે કેવા પ્રેમ પ્રકાર, હરે ભીતિ તાપની રે. ૩
- નથી અર્જુન સરખાં ઉર, નથી સખા સામળા રે,
જેના સારથી શ્રી ભગવાન, એને હાથે એ કળા રે. ૪
- હરિ અનુગ્રહ આપના થાય, ત્યારે પ્રીતિ પાંગરે રે,
મારી પૂરજો એ અભિલાષ, ગમે તો જન્મ-માંતરે રે. ૫
- હરિ એકવાર ઘો દર્શન, ફરીને નહીં કહું રે,
કહેશો ના તો હું નંદકુમાર, ચરણ રજે નહીં લઉં રે. ૬
- પ્રભુ ક્યાં રહી કરતા આ સૂર, છો તો નકી અંતરે રે,
સુણું સૂર ને લાગો કાં દૂર, આછાં એ આવરણ ખરે રે. ૭
- ઉરે સૂરે દૂરે ભરપૂર, તમે તો વ્યાપી રહ્યા રે,
થતાં યોગ્ય જોઈશું જરૂર, આદેશો આપી રહ્યા રે. ૮
- રાગ દ્વેષ હૃદયના રોગ, વ્યવધાનો કરી રહ્યા રે,
મારું તારું રહે જે ઉર, ત્યાંથી તમે તો ગયા રે. ૯
- લાભ હાનિ એ હર્ષ કે શોક, સમતા એ નીહાળિયે રે,
એકે ધૃત્તિ ન જાગે ઉર, ત્યારે પ્રભુ ભાળીયે રે. ૧૦
- કેનાં કઠણ વચનનાં યાણુ, અંતરને અડે નહીં રે,
મન લેવાને લોકનાં માન, ઝઝૂમી પડે નહીં રે. ૧૧
- પરમાર્થ ઉપર રહે પ્રીત, કેને ન ઉવેખીએ રે,
જગ, જન અને જગદીશ, જૂઠાં નવ દેખીએ રે. ૧૨

મન વચન અને વળી કાય, કરે કો ન પાપને રે,
 ત્યારે જીવે શિવ જણાય, અનુગ્રહ આપને રે. ૧૩
 પરા ભક્તિના આવા પ્રકાર, જણાવ્યા છે તમે રે,
 મારાં અંતર જંખે છે એહ, આશા ભર્યા છૌં અમે રે. ૧૪
 મારાં જીવન-નાવ સુકાન, હરિ દ્યો હાથમાં રે,
 કર્ણધાર કમોંના થાવ, સદા રહી સાથમાં રે. ૧૫
 મારાં મન રહે રમમાણુ, તમારા ચરણમાં રે,
 સ્મરણુ શાન્તિએ જીવન જાય, રાખો પ્રભુ શરણમાં રે. ૧૬
 હજી આટલી તો ઈચ્છા થાય, દેહે દેહી જ્યાં લગી રે,
 નવ કહેશે કે આ અભિલાષ, રહેશે ક્યાં લગી રે. ૧૭
 કરે પ્રશ્ન એ આપે જવાબ, એવા અહીં ખેલ છે રે,
 નથી આપથી એહ અજાણુ, અમે એ જાણેલ છે રે. ૧૮
 તોય તરવા મહેરામણુ માવ, માયાના અસીમ છે રે,
 પણ પ્રવીણ સૂકાની છો શ્યામ, હૈયાં મારાં હીમ છે રે. ૧૯
 નથી નાથ કીનારા દૂર, જળવંત તારા તમે રે,
 ડુબ્યે નાવ ન મૂકશે હાથ, સોંપ્યા જે આજે અમે રે. ૨૦
 જીવ જાળવી કરતા પાર, એવી તમ નામના રે,
 અમ ઉરે અચળ છે વિશ્વાસ, સૂકાની શ્યામના રે. ૨૧



યુગ યુગની આશા



(દરિયાને તીરે એક રેતીની ઝુંપડી, એ રાહ.)

યુગ યુગની આશ હશે અણુ-રે-પુરાયલી,
 આજ ઉર આવી પ્રભુ પૂરી હો જી;
 આગે ઉપહાર આ બાકી હશે ને હશે,
 અંતરમાં જીર્મિ અધુરી હો જી. ૧

ના ના ઓ નાથ તમે ન્યારા તો ના હતા,
 મંગે રહેલ સદા અંગે હો જી;
 પૂરવા ગયેલ અમે માયાની માગણી,
 જોતા હશે એ ઉમંગે હો જી. ૨
 ગરબે રમીને ઘેર આવ્યાં થાકેલ ને,
 સ્વાંગે સજેલ સંકેલ્યા હો જી;
 અંતર ને આસને આપને નિહાળતાં,
 આનંદ અંગ અંગ રેલ્યા હો જી. ૩
 ઉપહારો આપતાં દેખી મેં માગણી,
 જાણીને ઉર ઉઠ્યાં લાજી હો જી;
 ઊર્મિઓ વિરમી ન્યારી જે નિરમી,
 યુગ યુગની યાદ થઈ તાજી હો જી. ૪
 પૂછે પૂછે રે પ્રભુ વહેલાં શું આવિયાં,
 રાસો તો રાત્રના અધૂરા હો જી;
 કાવ્યું નહીં રૈ મને કરવું ત્યાં કુદડી,
 મૂકી મહેલ આપના મધુરા હો જી. ૫



યુગ યુગના રાસ

(દરિયાને તીર એક રેતીની ઝુંપડી, એ રાહ.)

યુગ યુગથી રાસ અમે રમતાં સંસારમાં,
 માનવને વેષ આજ આવ્યાં હો જી;
 ભૂખ તરસ ને માયા સરસ અમે;
 લક્ષો રાખીને સંગ લાવ્યાં હો જી. ૧
 જીવન નિસાસડે ભરિયું એ રાસડે,
 નીરખીને નીર નેણ આવ્યાં હો જી;

શોધું શોધું રે હુંતો સંતોના શેરડા,
 નેણે જીવન પલટાવ્યા હો જી. ૨
 ધરવા ને શેષ એને જીવન અશેષ આ,
 માયા ભરેલ મન લાવ્યા હો જી;
 ફરતા'તા દેહ અને ફરતા'તા સ્નેહ રાસ;
 રમતાં થાકેલ આજ આવ્યા હો જી. ૩
 સાગરશા સંત, એણે માંડ્યા ન તંત તાપ,
 પાપ પલકમાં પતાવ્યા હો જી;
 માયાના રાસ એમાં મોહનના વાસ પાસ,
 અંતરમાં આપ બતાવ્યા હો જી. ૪
 બ્રહ્માંડે રાસ ભણે ખેલો ચોપાસ તોય;
 તત્ત્વ અસંગ એ તરાવ્યા હો જી,
 હૈયામાં હીંચ આમ સંસારે સીંચ, જીવ;
 શિવ સ્વરૂપ સ્હોવરાવ્યા હો જી. ૫



દેવાં શું ચૂકવી દીધાં હો જી

(દરિયાને તીર એક રેતીની ઝુંપડી, એ રાહ.)

પુછી ને જીવ તારા અંતરને એટલું,
 પાપ નથી શું કાઢ કીધાં હો જી;
 લેણાં લીધાં રે તેં લક્ષો રાખીને,
 દેવાં શું ચૂકવી દીધાં હો જી. ૧
 મુચ્છેલાં સુખ ઝટ આવે તું આગળે,
 એવાં શું કર્મ કાંઈ કીધાં હો જી;
 ના ના એવું તો નકી નજરે ન આવશે,
 દેવ દયાનાં દાન લીધાં હો જી. ૨

જાણે જગદીશ જીવ જૂઠાણાં તાહરાં,
પેખે પ્રપંચ પાખંડો હો જી;
એના પ્રમાણથી આપે ન આપદા,
આપે ન આકરા દંડો હો જી. ૩

થાએ કૃતદ્ધન કો તારી તરફ તો,
કેવા રે ક્ષેપ ઉર થાતા હો જી;
કોના ઉપકાર તું ઉપર છે કેટલા,
એ તું ભોળાથી ભૂલાતા હો જી. ૪

પરને પીછાન એવાં નિજને પીછાન તો,
કાંક અન્યાય ઓછા થાયે હો જી;
આપ સમાન અન્ય જોયા વિના રે, જીવ,
આળ અજંપ નવ જાયે હો જી. ૫

તારા તો વાંક તને વસતા નથી રે કો,
પરના કહાડે છે દૂધે પોરા હો જી;
છેતરતાં અન્ય તું આપે છળાય છે,
આધે રહે છે ઇશ ઓરા હો જી. ૬

આપ અવગુણુ નવ દેખે રે માનવી,
એવી અવિદ્યાની કેલિ હો જી;
કર્મોને ચાકડે જીવને ચડાવીએ,
આમજ ખલકમાં ખેલી હો જી. ૭

આપે ઉકેલ એ એના જો જીવને,
તો તો મુશ્કેલ થાય મસ્તી હો જી;
લાખે લગાર કોક જાણે એ લક્ષણો,
બાકી બધાથી નથી ખસતી હો જી. ૮

સર્વગુણસંપન્ન સૌ માને છે નિજને,
અન્ય જીવે છે અનાચારો હો જી;

તત્વ તોળાય ન એ કોઈને ત્રાજવે,
 એવા વિચિત્ર વ્યવહારો હો જી. ૬
 આપ ઓળખતાં શીખે જીવ જ્યાહરે,
 ત્યારે ત્રિતાપ પરિત્યાગે હો જી;
 શાન્તિ આવે રે ત્યારે સાચી સંસારમાં,
 એકત્વે ઉર અનુરાગે હો જી. ૧૦
 માનવના દેહ આ મર્મો ઉકેલવા,
 દીનખંધુએ આજ આપ્યા હો જી;
 જળ સ્થળમાં જીવ તું જોજે જગદીશને,
 વિશ્વે વિરાટ રૂપ વ્યાપ્યા હો જી. ૧૧
 મૂકી દે મન હવે નશ્વર ના નેહ તું,
 શામ સ્મરણુ જ લાગી હો જી;
 મૂકીમાં મોત કાં હરિને ન ગોત, રહી
 ખંજરીઓ કાળની વાગી હો જી. ૧૨
 અણુમૂલ દેહ આ એજે વિતાવતાં,
 આવે ઉપાધિ અણુમાગી હો જી;
 સ્મરણુનાં સુખ તને સંતો સમજવશે,
 જીવ શિવ દાખે સુભાગી હો જી. ૧૩



ચાર દિવસનાં જીવન



(દરિયાને તીર એક રેતીની ઝુંપડી એ, રાહ.)

આ ચાર દિવસનાં જીવન સંસારનાં,
 જન્મે અપાર છે અધુરા હો જી;
 આજ પંપાળમાં આયુ વિતાવતાં,
 થાવાના દેહ દિન પુરા હો જી, ૧

આ સંધ્યાના રંગશાં સુખેને કારણે;
તમ મન તેં નાંખ્યાં તપાવી હો જી,
મીચાતાં આંખડી જીવું જે મારગે,
એની ચાનક કાં ના'વી હો જી. ૨

ખટકેથી ખેડિયાં માયાનાં ખેતરો,
કામનાના કણ દીધા વાવી હો જી.
બદલાશે રૂપ અને ખીજ એનાં એજ જીવ
મોઢેથી બાજી બિછાવી હો જી. ૩

વાવીને વાસના લણવાં રે સુખ દુઃખ
ફરી ફરી જીવવાં ને મરવાં હો જી,
શા શા સંસ્કાર એને થાતા સંસારમાં
એનાં વર્ણન શાં કરવાં હો જી, ૪

જાએ અજ્ઞાનમાં ઉત્તમ આ જન્મતો
ખેચર ભૂચરમાં ભરાવું હો જી,
વેળા છતાં રે એ ના કરજે વિચાર તું
માનવનાં માન જે ધરાવું હો જી. ૫

સ્વપ્ન સમાન સુખ મંસારી માનવાં
ઝાઝાં જીવન જાય દુઃખમાં હો જી,
આત્માની ઓળખાણ કરી લે રે આજતું,
ફરીને ન આવવા કુખમાં હો જી. ૬

તારે શા દેહ અને તારે શા સ્નેહ આ
માયાવી પાશ દે ફગાવી હો જી,
અમર આનંદ રૂપ મૂળે તું માનવી
જીવનમાં જ્યોત દે જગાવી હોત જી. ૭



મનને શીખામણ

(દરિયાને તીર એક રેતીની ઝુંપડી એ, રાહ.)

| | |
|--------------------------------------|---|
| ઘડિયે ઘડિયે મન ઘડવું પડે તને | |
| કાંકે તું વાંકનું ભરેલું હો જી, | |
| ખુદ્ધિને મુંઝવી દેહીને દુભવી | |
| કેવું તરકટ તેં કરેલું હો જી. | ૧ |
| વાંક વિના તેં રંકો રંજડિયા | |
| વજ્રસર્મા વેણુ વરસાવી હો જી | |
| કંઈ કંઈ જુલમ જર સાટે તેં આદર્યા | |
| દોર દમામ દરસાવી હો જી | ૨ |
| સ્વજનો શું વૈર ને દુર્જન શું મિત્રતા | |
| વિણુ રે વિચાર તેં કીધેલાં હો જી. | |
| ઢાંકેલ દુઃખમાં ધીકેલ માનવી | |
| એને તેં આળ દીધેલાં હો જી. | ૩ |
| સાચાબોલાને તું શત્રુ સમજતું | |
| મ્હોંચેમીઠાને મિત્ર માને હો જી | |
| દોષ દેખાડે એને અજ્ઞાની માનતું | |
| અંધ બનીને અભિમાને હો જી. | ૪ |
| દેખીને પરદુઃખ ઊંડું હરખાય તું | |
| મ્હોંચે લાગણીઓ બતાવે હો જી, | |
| અંતરનો દેવ શું એથી અન્નણુ છે | |
| પારો તે કાઈ શું પચાવે હો જી. | ૫ |
| અદકાને જોઈ તને ઇર્ષ્યા રે આવતી | |
| ડહાપણના તારા ઇન્જરા હો જી, | |
| દોષો શોધીને એના દેખાડે અન્યને | |
| જાણે શું લોક ગિચારા હોજી. | ૬ |

સારામાં સાઈ તારે જોધયે છે સર્વ ને
 ખીજને બાદશે પતાવે હો જી,
 આજ વારા એના તો કાલ્ય તારા આવશે
 કર્મો ચમકાર એ બતાવે હો જી. ૭
 ગુણમાં અવગુણ ને અવગુણમાં ગુણ તું
 તારી મરજીના માન્યા માને હો જી,
 સાચાં સ્વરૂપ તને કોનાં ન સૂઝતાં
 મસ્ત ખાન પાન દેહ ભાને હો જી. ૮
 સુખમાંએ દુઃખ અને દુઃખમાંએ સુખને
 માની લીધાની ટેવ તારી હો જી,
 કામ ક્રોધ લોભ મોહ મદ મન ધારી તેં
 સુખ દુઃખ દીધાં વધારી હો જી. ૯
 આ તારી ટેવ તો ટીપું તળાવનું
 વિસ્તારે થાકે વિધાતા હો જી,
 સમજી જી શાનમાં આવીજી ભાનમાં
 રીઝવી લે જીવ જે સીદાતા હો જી. ૧૦
 પળ પળમાં પાલટે વેષ વિચિત્ર તું
 એક નિશ્ચય નહીં તારા હો જી,
 ધારે તું કંઈક અને કંઈક કરી બેસતું
 એવા સ્વભાવ નહીં સારા હો જી. ૧૧
 નક્કી તું માનજે ચિત્રગુપ્ત ચોપડે
 પાકે અક્ષર સૌ લખાતાં હો જી,
 આખખર એ આકરાં પડવાનાં તુજને
 વાવેલાં ફળો ચખાતાં હો જી. ૧૨
 સમજી સંસારીને દક્ષ દેવ આદિને
 તારા પ્રભાવ તું બતાવે હો જી,
 કોને રીઝાવતું કોને રીખાવતું
 મરજી મુજબ તું નચાવે હો જી. ૧૩

મારું હું, મન, તને તારા સુખ કારણે
 વારું વિષમતા વિસરવા હો જી,
 એના હિપાય એક અણમૂલ સૂચવું
 સ્નેહેથી શ્યામને સમરવા હો જી. ૧૪
 તારાં સ્વરૂપ એ સ્નેહે સમજવશે
 દાખવશે દોષ કેમ આવ્યા હો જી,
 વસ્તુ વિવેક કર્મ ધર્મો બતાવશે
 કરુણાના ધામ એ કહાવ્યા હો જી. ૧૫
 જાતે તું જડ માટે ધડવું પડે તને
 ત્રિગુણની ગ્રાંથિ ઘાટ આપે હો જી,
 તારે ક્યાં જાણવું તારે ક્યાં માણવું
 ધડશે સુતાર ઘાટ માપે હો જી. ૧૬
 આવા આકાર સૌ અહંકારે આપીયા
 ધારી રજેગુણ રાગે હો જી,
 થાએ સાત્વિક તો શુદ્ધ સ્વરૂપમાં
 સમતાં આ ભૂલ્ય બધી ભાગે હો જી. ૧૭



પ્રભુનાં મનન



(જે દિનના મેમાન૦ એ રાહ.)

નિત્ય મનન કરો, મન મારાં, પ્રભુનાં નિત્ય૦
 નિરંતર ચંચળ જે રહેનારાં. પ્રભુનાં ૧
 દ્રશ્ય વિષે દ્રષ્ટિયો જેની,
 બહાર સદા ફરનારાં. પ્રભુનાં ૨
 જેહ વિના જડ રૂપજ પોતે,
 એ નહીં ઓળખનારાં. પ્રભુનાં ૩

| | | | | | |
|-----------|---------|---------|----------|----------|---|
| વિષયાનંદે | જે | સુખ | માન્યાં, | | |
| અંતે | એ | સુખ | ખારાં. | પ્રભુનાં | ૪ |
| અમર | સુખોનાં | જ્યાં | છે | ઝરણાં | |
| અંતર | સર | એ | ન્યારાં. | પ્રભુનાં | ૫ |
| એમાં | સરતાં | ભવજળ | તરતાં, | | |
| એ | સમજે | મન | મારાં. | પ્રભુનાં | ૬ |
| એક | વખત | અનુરાગો | એમાં | | |
| કદી | નહીં | થાશે | ન્યારાં. | પ્રભુનાં | ૭ |



જે જે એ દેવ ના દુભાય

(ધન્ય જેણે હરિ ગુણું એ રાહ)

તહારે મહેલે વસે છે મહારાજ, જીવરાજ, જરા જે જે એ દેવ ના દુભાય.
 રખે તારી અજાણમાં એ જાય, જીવરાજ, જરા જે જે એં ટેક ૧
 હાજર રહેજે તું નિત્ય એની હજુરમાં, રખખે એ રાજ રૂઠી જાય. ૨
 તું એ છે રાય અને એ યે છે રાય તોય, એની ખરોખરી ન થાય. ૩
 તું તો શરીર-રાજ એતો સંસાર-રાજ, વ્યક્ત અવ્યક્ત એ સમાય. ૪
 ઘટતાં રે માન એને આપવાને આજ જીવ, સેવામાં રહેજે સદાય. ૫
 કામ ક્રોધ લોભ મદ મિત્ર મોહ માનીઆ, ચેત્ય એ તો શત્રુ સમુદાય. ૬
 તારી સંગાથે એને દેખશે એ દેવ જે, તો તો નહીં લે એ તારી છાંય. ૭
 શાન્તિ ભક્તિને ક્ષમા દાસી તેં તેવડી, એ તો થયા છે અન્યાય. ૮
 સાથે રાખીને એને આપ સદા માનતો, રાજેના રાજ રીઝી જાય. ૯
 એ છે સમ્રાટ એને રીઝવવા માટ જીવ, કર રે કંઈ આજ તું ઉપાય. ૧૦
 રીઝે તો રાજ દે ખીજે તો રાજ લે, ચેત્ય તું ચતુર શેં વવાય. ૧૧
 માયા મહિરા પી મહાલે તું મોહમાં, તો તો જરૂર રાજ જાય. ૧૨
 શરણે જશે તો તને સ્નેહે સત્કારશે, ખોટી રખે તું હવે થાય. ૧૩

દેવોના દેવ તોય દીનને દયાળ છે, દાસ જો થઈને તું જાય. ૧૪
કરતાં ઉપેક્ષા એ દેવ દુભાય તો, સંસૃતીનાં સાલ નવ જાય. ૧૫
આજ એને રીઝવે તો આપે અમૂલ પદ, અંતે એ સ્થાને સ્થપાય. ૧૬



અટલ વિશ્વાસ

(દેખા નહીં કહ્યું સારું-એ રાહ.)

| | |
|---|--------|
| મન રાખ્ય હરિ વિશ્વાસ, રે મન રાખ્ય અટલ વિશ્વાસ, | |
| તારી ત્રિકમ લે છે તપાસ રે, મન રાખ્યું | ટેક૦ ૧ |
| અણીની વેળા આપે આવી, ખખરો રાખે ખાસ રે, | મન૦ ૨ |
| શુધ સંકલ્પો સત્ય કરીએ, અગ્નણુ પૂરે આશ રે, | મન૦ ૩ |
| કંઈ કંઈ કર્મ કઠોર હશે પણ, કેસ ગણે તુજ ખાસ રે. | મન૦ ૪ |
| દીનબંધુનાં ગિરદો એનાં, નીચા મૂકજે શ્વાસ રે. | મન૦ ૫ |
| સમરથ સ્વામી શિરપર તારે, મા મૂકીશ નિશ્વાસ રે. | મન૦ ૬ |
| એહ ભરંસા હશે અધૂરા, એટલું રહીશ ઉદાસ રે. | મન૦ ૭ |
| વ્યવહારે વિશ્વાસ કરે પણ, અંતે થઈશ નિરાશ રે. | મન૦ ૮ |
| રમણિય લાગે વિષય સુખો પણ, કરશે એહ વિનાશ રે, | મન૦ ૯ |
| સુખ સોધે સંસારે પણ ત્યાં દુઃખ ભર્યા ચોપાસ રે. | મન૦ ૧૦ |
| વિપદ સમયમાં કોઈ ન સાથી, એકજ એ અવિનાશ રે. | મન૦ ૧૧ |
| શ્યામ રમણુર્મા સુખ મળે એ, ખીજે ક્યાં તું તપાસ રે. | મન૦ ૧૨ |
| આવરણુ આણે આપ જણાવા, થાવા નવ દે હાસ રે. | મન૦ ૧૩ |
| ચાલક પાલક એ સર્વેના, રહે હરિને વિશ્વાસ રે. | મન૦ ૧૪ |
| સર્વેશ્વર એ સહજ પ્રીતિએ, ગણુશે નિજનો દાસ રે. | મન૦ ૧૫ |
| સમદર્શી પણ શરણાંગતની, નીતિએ એની ખાસ રે. | મન૦ ૧૬ |
| એને શરણે સર્વ સમર્પી, રાખ્ય અટલ વિશ્વાસ રે. | મન૦ ૧૭ |
| રમા રમણુ એ હૃદયે રમશે, અનુગ્રહકર અવિનાશ રે. | મન૦ ૧૮ |

આપ બળે વિશ્વાસ ન આવે, એ બળ એની પાસ રે. મનં ૧૯
 પ્રેમાધીન છે પરમેશ્વર એ, ભેદો જાણે દાસ રે. મનં ૨૦
 સ્નેહી વિના એ કોને જાણવે, આપ તણાજ વિલાસ રે. મનં ૨૧
 એટલું કરીને નથી અટકતા, અંતર પૂરે વાસ રે. મનં ૨૨
 છેલ્લા ખેત્રો એહજ ખેલી, ખેલ કરેજ ખલાસ રે. મનં ૨૩



જીવનની ઝંખના

(તારી ઝીણી કળા ન કળાયં એ રાહ)

હરિ મહારા જીવનની ઝંખના એક, કરવા જગના રે છેક વ્યતિરેક.
 ત્રિકમ તમ વિણુ રાખે કો ટેક, અમારા ટાળીને દોષો અનેક. ૧

સાખી— જીવને ઝંખ્યાં આપતા, આપ સદા અવિનાશ,
 અમને આપો આટલાં, આખી ઉર પ્રકાશ. ૨

આપે આપ્યા છે કોલ અખિલેશ, અમારે અંતર રહ્યા એ આદેશ,
 પાળવા પૂરા કર્યા છે પ્રવેશ, રમવા આ તો લીધેલા છે વેષ. ૩

સાખી— કર્યાં નિયમ પ્રતિપાળશે, એમાં શેના પાડ,
 પ્રભુ પરીક્ષા ના ઘટે, દાસ લડાવો લાડ. ૪

હરિ મહારે હૈએ તમારી છે હામ, સાથ તમે આપ્યા છે સુંદરસ્યામ,
 અંતરયામી જાણો છો તમામ, અંતમાં આપે છો પૂરણકામ. ૫

સાખી— માયા એ જે માનીઆ, જીવ જગત આભાસ,
 નિશ્ચે એ નશ્વર દીસે, આરોપ્યા અધ્યાસ. ૬

નક્કી એનાથી થાવું અસંગ, તજવા રાગોએ લાગેલા રંગ,
 આત્મા અમ્મર સદાએ અભંગ, ઓળખી લેવા રાખીને ઉમંગ. ૭

સાખી— અણુઘટતાં અભિમાન આ, દેખી ન દેશો દોષ,
 અંતે જીવ એ શિવ તો, નામરૂપે શા રોષ. ૮

જીવના જોશો નહીં રે હરિ હંગ, આપના આપો સદાએ વ્યાસંગ,
જોયા જીવો એ આપ ને અંગ, સંગ છો આપે સદાએ અભંગ. ૯
સાખી—ઉત્કંઠા આપી તમે, ને પ્રગટાવ્યા અનુરાગ,
અધવચ સાથ ન છોડશો, મોહન છો મહાભાગ. ૧૦

મહારે અંતર એવા અભિલાષ, અંતમાં જીવું જરૂર કૈલાસ,
કરવા પાંચે કોશોના વિનાશ, વરવા એક અખંડ અવિનાશ. ૧૧



આનંદ રેલ



(હું તો ઢોલે રમું એ રાહ)

| | |
|---|--------|
| આજ અંતર અભિલાષા પૂરી થઈ, પ્રભુ પ્રેમે એ પ્રિયની ઝાંખી થઈ. | આજ ૦ ૧ |
| દેવ દર્શનની ભાવટ ભાગી ગઈ, દ્રશ્ય દ્રષ્ટાની પાર લેલ લાગી ગઈ. | આજ ૦ ૨ |
| જ્યાં જ્યાં નજરો કરે ત્યાં નાથ ન્યાણું તને, આવે અણુગણુ રૂપે ખીજું કોણુ રે બને. | આજ ૦ ૩ |
| સત્સચિત આનંદે જગ રેલતાં દીઠાં, હરિ હોય નહીં તો એ કેમ લાગે મીઠાં. | આજ ૦ ૪ |
| મને એમ હતું જે હવે શું રે થશે, આવા સુંદર સંસાર શું જૂઠા હશે. | આજ ૦ ૫ |
| હોય જૂઠા તો પ્રેમ કેમ છૂટે નહીં, ત્યાં તો દીઠા મોહન મેંતો માયા મહીં. | આજ ૦ ૬ |
| વિભુ વિશ્વે વશ્યા રે જેમ દૂધે મહી, શ્યામ સુંદર સંસાર સારે દીઠા સહી. | આજ ૦ ૭ |
| અણુ અણુમાં અનંત એ ઓપી રહ્યા, નામ રૂપે અમર જ્યોત રોપી રહ્યા. | આજ ૦ ૮ |

અહ્તાંડે અહ્ત ઓતપ્રોત એ રમે,
એના વિણ ખીજાં જીવને ન જોવાં ગમે. આજ્ઞા ૯

દેવ દર્શન બધે દિવ્ય દ્રષ્ટિ વડે,
નવ નવલ્લે રૂપે એ નાથ નજરે પડે. આજ્ઞા ૧૦

મદારાં અંતર દર્શન આનંદથી ભર્યા,
જગજીવન, જગ, જીવ એક રૂપે દર્યા. આજ્ઞા ૧૧



કયમ વળશે ઉપકાર

(તમારા બે દિનના મેમાન૦ એ રાહ)

| | | |
|---|-------------|----|
| બહાલા કયમ વળશે ઉપકાર, તમારા કયમ વળશે ઉપકાર, અમારાં અપકૃતને ભૂલનાર. | તમારાં ટેક. | ૧ |
| દેહધારી નવ દોષજ ભૂલે, તમે નવ ગુણ ભૂલનાર. | | ૨ |
| અજ્ઞમેળ એક નામ ઉધાર્યો, તમે તો તારણ હાર. | | ૩ |
| સમર્થન કોઈ સમજવા તમને મન જુદી વ્યાપાર. | | ૪ |
| આખાં આયુ અજાણુ વિત્યાં, હતા ક્યાં એ જોનાર. | | ૫ |
| આવાં અસૂરો શાને કરિયાં, અનુગ્રહના કરનાર. | | ૬ |
| સમર્થ સાથે સહાયો આપી, કર્મ ગતિ હરનાર. | | ૭ |
| ખિરદ તમારાં આશુતોષને, ભૂત્યાર્તિ હરનાર. | | ૮ |
| મનમોહન શું કહિયે તમને, વંદન વારંવાર. | | ૯ |
| એહ વિના ન ઉપાય અમારા, અવલંબન આધાર. | | ૧૦ |
| શ્રમ આપ્યા જે સર્વેશ્વરને, ક્ષમા કરો કિરતાર. | | ૧૧ |
| ઉપકારોની અવધિ આજે, સ્મરણુતણા અધિકાર. | | ૧૨ |
| યાયું એમાં એટલું ઉમેરો, અખંડ સ્મૃતિ રહે સાર. | | ૧૩ |

અન્ય ન ગણુશો આ આચારે, જીવના આ વ્યવહાર. ૧૪
 અધિર બની કાં અધિક જ ઈચ્છું, જ્યાં નહીં સાંભળનાર. ૧૫
 દ્રષ્ટા દષ્ટ્યો દ્વૈતે સમતાં, એકે શા ઉપહાર. ૧૬
 શર કરતાં શિવ જીવ બનો છો, સમાપ્તે સરજનહાર. ૧૭



મધુરી વેણુ



(તમારા બે દિનના મેમાન૦ એ રાહ)

અહો અમ અંતર શ્યામ સદન, વગાડે મધુરી વેણુ વદન.
 અલૌકિક આપે એ દરશન, વગાડે૦ ટેક૦ ૧
 એ સુખ સંવેદન ક્યમ કરિયે, નટવર નિવેદન. ૨
 વાણી વિષય નહીં વસ્તુ એ જે, વટી કરિયે વર્ણન. ૩
 ધન્ય ક્ષણોમાં આ આનંદો, અખંડ ન એ સંપદન. ૪
 રખલન થતાં વૃત્તિનાં થાતાં, દંદ તણાં દરશન. ૫
 કર્મ કષાયો કૃપાકટાક્ષે, ભાવ કરો મર્દન. ૬
 અદ્વાનંદ અવર સહુ સુખમાં, નિરવધિ સુખ સ્તવન. ૭
 નિરંતર સ્મૃતિ-સુખ ઇચ્છે અંતર, કૃપા કરો ભગવન. ૮
 ન્યારા નહીં પણ પ્રભુ તમે તો, કરવા યોગ્ય સ્તવન. ૯
 જીવ ને શિવ હું ક્યમ સરખાવું, શરીરીના સ્વામીન. ૧૦
 સિન્ધુ તમે હું ગિન્દુ સામળ, નિર્ગુણ નિરંજન. ૧૧
 સમર્થ છો સામળ સહુ કરવા, મોહન મધુસૂદન. ૧૨
 અથવા દંદે આ આનંદો, ભવ ભવ છો ભગવન્ન. ૧૩
 અભય અમે નવ વિસરે આપ્યાં, વચનો યદુનંદન. ૧૪
 અખંડાનંદ સુભાગી ભક્તો, એને અમ વંદન. ૧૫
 સ્મરણ સંવેદન આતો સામળ, પ્રભુ ક્યાં છો પરિચિત્ત. ૧૬



કાલાં ઘેલાં કવનો

(ધનાશ્રીની ચાલ.)

| | |
|---|----------|
| કાલાં ઘેલાં એ કવનો કખૂલ્યાં, કનૈયે કાલાં ઘેલાં એં | |
| એમ જાણી અંતર અતિ હૂલ્યાં | કનૈયેં ૧ |
| કોની એ ભર્મિ કાણે એ નિર્મિ, | |
| એનાં જ ભાન મન ભૂલ્યાં. | કનૈયેં ૨ |
| સત્ય તત્ત્વ સેરવી, દ્રષ્ટિયો ફેરવી, | |
| મન માયાનાં મૂલ પણ મૂલ્યાં. | કનૈયેં ૩ |
| નિત્યનાં નિવેદનો, ચિતનાં સંવેદનો, | |
| જીવન જર્વાએ જે જૂલ્યાં. | કનૈયેં ૪ |
| કવનો એ આપનાં, સ્તવનો એ આપનાં, | |
| નાથ ! નથી અન્ય, તેણુ ખૂલ્યાં. | કનૈયેં ૫ |



આજે આનંદની હેલી

(ધન્ય જેણે હરિગુણ ગાયાં એ રાહ.)

| | |
|---|--------------|
| આજે આનંદની હેલી, જે જીવરાજ, આજે આનંદની હેલી | |
| તને પ્રભુએ કૃપા એ કરેલી. | જે જીવરાજં ૧ |
| સુકૃતની વાડીએ વૃત્તિની વેલીઓ, ભક્તિ રૂપે છે ચમેલી. | ૨ |
| ભર્મિ અપાડ ધન રસિઆએ રેલવ્યો, ખાલી રહી છે ચમેલી. | ૩ |
| પૂજવાને જોગ શિવરૂપ એમાં પીપજો, અડીને ઉગેલી ચમેલી. | ૪ |
| અશ્વત્થે વેલીઓ વીંટી વળા છે, પોતાનાં ભાનને ભૂલેલી. | ૫ |
| વાડ્યો એ વૃક્ષ કાંઈ વાવ્યાં વિચારનાં, સંતોએ શાન્તિ કરેલી. | ૬ |
| ઝાંપે જમાદાર રાખ્યા વિવેકના, પેસે ન ભેંશે માતેલી. | ૭ |

માયા મહિષીઓ પેશી શકે ના, વિવેકે વાટચો રોકેલી. ૮
 નામેનાં નીર નીક રેલી રહ્યાં છે, ખાલી ચમેલી અલખેલી. ૯
 આનંદ-વાસે એ વાડીઓ ભરેલી, પ્રેમ-પરાગ રહ્યા રેલી. ૧૦
 બુદ્ધિની ખહારે જીવ ખેલી રહ્યો છે, કરતો અસંગ રહી કેવિ. ૧૧



એની એધાણી

(ધનાશ્રીની ચાલ.)

હરિ ત્હારીજ વાત એક વ્હાલી, હવે તો હરિ ત્હારીજં
 તુજ વિણ ખીજ વૈખરી નમાલી. હવે તો હરિં ૧
 તુજને સ્મરાવે એને સ્નેહી હું માનતી,
 ભર્મિ એ ઉપર નિરાલી. હવે તો હરિં ૨
 બહેવારી બહાલ મેં તો નકલી રે નાણીઆ,
 જીવન ખોવાય જ્યાં ખાલી. હવે તો હરિં ૩
 સારી નહારી નથી શમતી સંસારની;
 હૈયું ઉઠે છે એણે હાલી. હવે તો હરિં ૪
 શું કરીએ શ્યામ કંઠકિ કાને એ આવતી,
 ખીજે કાનેથી જાય ચાલી. હવે તો હરિં ૫
 અંતર વશીને વાટ રોકી તેં વાલમા,
 વાધે ન માયા મવાલી. હવે તો હરિં ૬
 ઘટમાં એ ગોઠવણ તારી ગોપાલ હું,
 જોઈને વારી વનમાલી. હવે તો હરિં ૭
 આવા ઉપકાર તારા એક એ નથી રે નાથ,
 નિશ્ચે તેં હાથ લીધા ઝાલી. હવે તો હરિં ૮
 એની એધાણી એજ જાણું જીવન'કે
 વૃત્તિ તેં આમ તુંમાં વાળી. હવે તો હરિં ૯



સ્વપ્નાં ઉડી ગયાં

(રોક્યો પનઘટ રસિયા રાજા એ-રાહ.)

| | |
|---------------------------------|--------|
| હરિ હાથે તપાસે તમે હૈયાં, | |
| સામળીઆ સ્વપ્નાં ઉડી ગયાં, | |
| ત્યાં તે માયા રમે કે રમે સૈયાં, | |
| સામળીઆ સ્વપ્નાં ઉડી ગયાં. | સાં ૧ |
| હરિ તારી માયાના અમે છાયા, | સાં |
| માયા કાયાએ જોયા જહુરાયા. | સાં ૨ |
| હરિ દ્રષ્યો દીઠાં રે સૌ વિનાશી, | સાં |
| એના અંતરમાં જોયા અવિનાશી. | સાં ૩ |
| આદિ અંત વિનાનાં કે ન જોયાં. | સાં |
| મધ્યે સંધ્યા રંગે રાગ્યે રોયાં. | સાં ૪ |
| હરિ અમ્મર આપ્યા છે આ આધારો. | સાં |
| તેણ્યે માયાએ માંડ્યો આ હારો. | સાં ૫ |
| જને જોતું તેને રે મન મ્હોતું. | સાં |
| એને થાતું નથી કે કારણ જોતું. | સાં ૬ |
| હરિ ઘડીએ ઘડીએ એ કરે ભૂલ્યો સાં | |
| એની જાતો જાણ્યેથી ભેદ ખૂલ્યો. | સાં ૭ |
| પરા પડદા ચરીને જ્યારે જોયાં. | સાં |
| ત્યારે જ્યોતિ જોઈને મન મ્હોયાં. | સાં ૮ |
| હરિ અંતર જોયા રે જ્યારે હસતા, | સાં |
| ત્યારે દીઠા વળી રે સૌમાં લસતા. | સાં ૯ |
| અવિનાશી આનંદો આપે લહાયા. | સાં |
| મમ માયાએ રમતા રઘુરાયા. | સાં ૧૦ |
| શુવ જાણે નહીં રે પૂરી માયા. | સાં |
| ત્યારે મન ક્યાંથી જાણે જગરાયા. | સાં ૧૧ |

| | |
|---|--|
| મને માયાની પારે ના જોવાતું. સાં | |
| જૂઠું જૂઠાએ રહે હરખાતું. સાં ૧૨ | |
| વિભુ જેને આપ્યા આપે વિવેકો, સાં | |
| એણે કરીઆ માયાના વ્યતિરેકો. સાં ૧૩ | |
| એના અન્વય થયા રે આત્મારામે. સાં | |
| જ્યાં જુવે ત્યાં સામળ દેખે સામે. સાં ૧૫ | |
| વિશ્વે વ્યાપી રહ્યા રે વિભુ આપ. સાં | |
| તત્ત્વે ત્રિકમ દેખાતાં નથી તાપ. સાં ૧૫ | |
| સાચે સ્નેહી થવું તો નથી રહેલું. સાં | |
| ઘટે ઘડિયું માયાએ મન ઘેલું. સાં ૧૬ | |
| હરિ ખાળું જાણીને એને બોધો. સાં | |
| નીકર નાદાની એની નવ નોંધો. સાં ૧૭ | |
| હરિ તમચું વાતો શી અમે કરીએ, સાં | |
| મન ઘેલું માટે તો આ ઉચરીએ. સાં ૧૮ | |
| હરિ અદ્વૈતે કહેવાં હહેવાં શેનાં ? સાં | |
| જીવ જૂદો પડ્યો એ દુઃખ એનાં. સાં ૧૯ | |
| માયા સંગો લગી તો દ્વંદ્વો રહેવાં. સાં | |
| પ્રેમે દ્વૈતો ઘટે ન તમને દેવાં. સાં ૨૦ | |
| પ્રભુ પ્રેમે સ્વિકારી એને લેજો. સાં | |
| દીનઅંધુ દયાથી એને જોજો. સાં ૨૧ | |
| હરિ લેજો સ્વમાના ભણુકારા, સાં | |
| હવે જાંઘે નહીં એ જોજો પ્યારા. સાં ૨૨ | |
| જાગ્યે જોયા તેવારે સદા રહેજો, સાં | |
| સર્વે ભાવો સાક્ષીએ સદા વહેજો. સાં ૨૩ | |



અંતર-સંદેશ

(ધન્ય જોગેં એ રાહ)

અંતર સંદેશ એક આવ્યો, અવિનાશનો, અંતર સંદેશ
 અમે છાતીએ એહને છપાવ્યો. અવિનાશનો (ટેક.) ૧
 —‘આપે તું શિવરૂપ છાયાએ જીવરૂપ, અંતરને આરસે છવાયો. ૨
 માયાએ આત્મતેજ આપી સ્વાદુ હવેજ, અજ્ઞાને જીવને નચાવ્યો. ૩
 એ છે પરા પ્રકાર, અપરા તું આપ ધાર્ય, આત્મ પ્રકાશ એમાં આવ્યો. ૪
 જડ એ ચેતન સમ, ભાસે એ સર્વ ભ્રમ, વાદળાએ ચંદ્રને ચલાવ્યો. ૫
 ઇંદ્રિય ને દેહ મન બુદ્ધિ આદિ સહુ, જીવે સંસારને જમાવ્યો. ૬
 મિથ્યા એ સર્વ તત્ત્વ દેખે ન આત્મ સત્ત્વ, અધ્યાસે એક રે બનાવ્યો. ૭
 અવિદ્યા અહંકાર મૂળ, સરજાવે જીવ સૂળ, જન્મ જગત એમ આવ્યો. ૮
 તું તો અસંગ આત્મ, એ છે સર્વે અનાત્મ, છોડી દે સંગ એ કરાયો. ૯
 જૂઠું જગત જાણુ, જૂદા જીવે પ્રમાણુ, આત્મ વિવેક જવ આવ્યો. ૧૦
 સીંદરીએ સાપ જેમ, અત્તે સંસાર એમ, સમજ્યે સંસારને સમાવ્યો. ૧૧
 આપું હું આત્મ તેજ, જાણુ અભેદ એજ, લક્ષોએ જે મહતેજ લાવ્યો. ૧૨
 ટાળી સંસાર તાપ, જાણુવું હું આત્મ આપ, અમર પ્રાંધ એ કહાવ્યો. ૧૩



કીરણનાં અજવાળાં

(હરિગીત છંદની ચાલ)

પ્રભુ ધન્ય ક્ષણુએ કર્ષ હશે, જે મહેં અમરપદ માગિયાં,
 કે બાપ તુજને બાળનાં, એ વચન વહાલાં લાગિયાં. ૧
 પ્રભુ પૂછશે કે સ્વપરના, શું ભેદ હજી ના ભાગિયા,
 વાતો કરો વેદાન્તની, માયાભયો કાં જાગિયા. ૨
 નવ ઘટે નાથ વિટંબણા, તોય હિર ભાર જતા નથી,
 અખંડ આત્મરતિ મહીં, જીવ ભાવ સ્થિર થતા નથી. ૩

ક્ષણ એક શંકા આવતી કે ભિંમિઓ કાં ઉઠતી,
 કે કૃપા થાતાં આપની, વરી વધુ વિદ્યા તૂટતી. ૪
 જે વૃત્તિએ વિભુ વિલસતા, એ ધન્ય ક્ષણ નવ રહે વધુ,
 તેકાજ કલમે આવતા, મનને સદા દેવા મધુ. ૫
 કેા કિરણ તહારા તેજનાં, ઘટ ખદાર અજવાળાં કરે,
 આશ્ચર્ય એનાં અંતરે, હજી અજ થઈને કાં કરે. ૬
 એ વિલાસો વિદ્યાતણા, મહા પંડિતે ના પારખ્યા,
 તો અમારું હરિ શું ગળું, જે જાય એ પાને લખ્યા. ૭
 હસશે હરિ વળી દ્વંદ્વથી, પણ ઉર નમી નમી જાય છે,
 એ નમ્યાં ઉર ઉઠે નહીં, એ અપેક્ષાએ થાય છે. ૮
 અમ કિનારા અહીંઆં સૂઝી, થવું પાર તહારે હાથ છે,
 ભવ ભરોંસાએ કાપશું, તારણ અમારો નાથ છે. ૯
 ઉરઅખિધ દહેરો ઊઠતી, તરંગ રંગ નવા ધરે,
 ઉદ્ભવ વિલય એ અખિધએ, ના ભેદ એમાં કેા ખરે. ૧૦



શાન્તિનાં મૂલ



(સર્વ તજને ભજ્યેં એ રાહ)

શાન્તિને મન પૂછે તહારાં મૂલ શાં !
 સૌ ઈચ્છે બાઈ કહેને તારાં કુળ જો,
 કાને તું વરતી ને કાણુ વિસારતી,
 શેણે સૌને ચિત્ત અશાન્તિ સૂળ જો. શાન્તિને૦ ૧
 કહે શાન્તિ હું સદ્વિદ્યાની દીકરી
 પુરણ બ્રહ્મ પિતાની પુત્રી પ્રમાણુ જો,
 આત્માને વરીને હું વિશ્વ વિસારતી;
 સ્વરૂપાનંદે લેતી અમૂલી લહાણુ જો. શાન્તિને૦ ૨

અંતરમુખ વૃત્તિએ હું વિવરસી રહી,
 ક્ષણુ નવ સૃજતી સ્મૃતિએથી સંસાર જો
 નશ્વરના નેહાએ હું હળતી નથી.
 ખેલું નહીં હું ખોટ તણા વેપાર જો. શાન્તિને૦ ૩

સત્ય અને સંતોષ અમારી સ્થાયમાં
 માયાવી મનમાં નહિ મહારાં સ્થાન જો,
 સંસારી નથી શોધી શક્યા મૂળ કુળને
 મુજ વિણ મિથ્યા જ્ઞાનીનાં સૌ જ્ઞાન જો. શાન્તિને૦ ૪

જીવજુદ્ધિ મૂકી જો તું તુજ જાત્યને
 પ્રીતિ મૂલ ને મુજ કુળ છે વૈરાગ્ય જો,
 અમર સુખોમાં તો હું એકજ રાખતી,
 આત્મ વરેલી, અખંડ મમ સૌભાગ્ય જો. શાન્તિને૦ ૫



ઈશ સ્તવન

(હરિગીત છંદની ચાલ)

આજ ઈશ મુજને શું થયું જે સ્તુતિ કરું હું તાહરી,
 વેદાદિ જ્યાં પહોંચે નહીં, ત્યાં કોણ જુદ્ધિ માહરી. ૧

પ્રભુ તુંજ જુદ્ધિ, તુંજ શુદ્ધિ, રિદ્ધિ તું ત્રૈલોક્યની,
 મનવાણી તુંજ વિશ્વંભરા, વળી મુક્તિ તે સાલોક્યની. ૨

વિભુ વિશ્વ તું વિશ્વેશ તું, વળી ઈંદ્ર બ્રહ્મ મહેશતું,
 પરબ્રહ્મ પૂરણ શેષતું, ભવ ભક્તનો આદેશ તું. ૩

પ્રભુ જ્ઞાન તું અજ્ઞાન તું, આ સૃષ્ટિનો ભગવાન તું,
 દશરથ ગ્રહે શ્રીરામ તું, ગોકુળ વિષે વળી કહાન તું. ૪

પ્રભુ મચ્છ કચ્છ વરાહ તું, નરસિંહ વામન રૂપ તું,
 ધરી રૂપ નાનાં અવતરે, એ ભક્ત કાજ અરૂપ તું. ૫

- ઈશિ ઉદય કારણ સૃષ્ટિનું, શા ઉદય તે હરિ તાહરે !
 પણ જગત કારણ અવતરે, બતાવવાને રાહ રે. ૬
 પ્રભુ સુર તું અસુર તું, સહુ ઉરમાં ભરપૂર તું,
 વળી દૂરમાં પણ દૂર તું, મુરારિ મારણ મુર તું. ૭
 પ્રભુ સૂર્ય તું વળી ચંદ્ર તું, નક્ષત્ર ગણ નભને વિષે,
 પ્રભુ તેજ તારાં પાથર્યાં, બ્રહ્માંડમાં તેં ચોદિશે. ૮
 પ્રભુ ભૂતમાં અહભુતમાં, વળી ઋતમહીં અનૃતમાં,
 પ્રભુ પૂતમાં અપૂતમાં, વળી વૃષ્ટિના અમૃતમાં. ૯
 પ્રભુ શાન્તમાં વળી બ્રાન્તમાં, ને દાન્તમાં એકાન્તમાં,
 જ્ઞાની જને જાણ્યો તને, જે વરણુવ્યો વેદાન્તમાં. ૧૦
 પ્રભુ સ્થળ વિષે તું જળ વિષે, તું બળ વિષે તું ચળ વિષે,
 પ્રભુ ક્ષળ વિષે તું દળ વિષે તું, બળ વિષે તું છળ મિષે. ૧૧
 પ્રભુ આદિ તું વળી અંત તું, મળી મધ્યમાં એ તું રહ્યો,
 સહુ સૃષ્ટિમાં વ્યાપી રહ્યો, પણ મોહ વ્યાપ્યે તું ગયો. ૧૨
 આનંદ તું અનંગ તું, અનંત તું મહંત તું,
 સુખ દુઃખ મિષે સંસારના, આભારનેય વહંત તું. ૧૩
 પ્રભુ સાર તું સંસાર તું, અસારનેયે માર તું,
 રણકાર તું, રણહાર તું, રણછોડ પારાવાર તું. ૧૪
 તું લક્ષ્મી તું મહાલક્ષ્મી તું, ગૌરી અને ગંગાય તું,
 સાવીત્રી તું ગાયત્રી તું, વળી શારદાએ માય તું. ૧૫
 પ્રભુ પુરુષ તું પ્રકૃતિ, અદ્વૈતમાંયે દ્વૈત તું,
 પરિચિત્ત પૂરણ માનીઓ, એ જીવનું જીવત્ત્વ તું. ૧૬
 મહા ભૂત પંચે તુજ વિષે, મહતત્ત્વ તે પણ તુંજ છે,
 એ પરાપાર દ્રષ્ટિ નહીં, કે ન જાણે ત્યાં શુંજ છે ! ૧૭
 પ્રભુ તુજને કે પ્રીછશે, જે પ્રીછતો તો કેણુ એ !
 એ ભેદને જાણું નહીં, કહો ભેદ ભાગે કેણુ એ ! ૧૮

પ્રભુ સ્તુતિ તારી ન આવડે, તું રખે મુજને ખીજતો,
પણ દીનઅંધુ બિરદ તહારાં, જોધને જીવ રીઝતો. ૧૯
પ્રભુ તું રીઝાવે, તું રીઝે, રીઝ ખીજ એ સૌ તુંજ છે,
તું તું બધે તું તું જ તો, 'તું' 'હું' વળા એ શુંય છે! ૨૦



મદારીની માયા

(ધન્ય જોણે હરિગુણ૦ એ રાહ.)

જોતા કદી ન જગદીશ, જીવ દોષ જોતા૦
જીવે લીલા પોતાની અહોનિશ. જીવ૦ ૧
આપે જ બ્રહ્મ ને આપે બ્રહ્માંડ એ, રમતા રે જીવને મિષ. જીવ૦ ૨
આપે બાજીગર આપે કૃણીધર, વ્યાપતાં કદાએ ન વિષ. જીવ૦ ૩
આપે મદારી ને આપેજ મર્કટ, નચવ્યો નાચે એ કપીશ. જીવ૦ ૪
જાણે છે મંત્ર અને હાથે છે દોરીઓ, જૂલ્યો નથી દિનનીશ. જીવ૦ ૫
માલીક રીઝાવવા મર્કટ માગતો, નામીને નિજનાં શીશ. જીવ૦ ૬
ચાલે ચતુર એમ સોંપી સંસાર તો રીઝે બ્રહ્માંડનો અધીશ. જીવ૦ ૭



દેવશયની

(અવધપુરીનો રાજીઓ—એ રાગ)

આજરે પાણીમાં પ્રભુ પોઢીયા, પદ્મા ચાંપે છે પાય,
જીવને જગાડી સૂતા સામજો, ચેતી ચતુર જ જાય. આ૦ ૧
સ્વામી સૂવે ને સેવક જગતા, એ તો રાજની રીત,
અનુચર આજ્ઞાઓ પાળતા, રાખી પૂરણ પ્રીત. આ૦ ૨
અખંડ ઉજગર જે રહે, એ તો વૃત્ત રે કહેવાય,
જોવા જીવનનાં સહવાર એ, એકચિત્તે રે ચ્હાય. આ૦ ૩

- સ્મરણુ સેવાએ જીવન વહે, એ તો જાગ્યા ગણાય,
નહીંતર નિદ્રાએ વહી ગયાં, જેની ખમવી શિક્ષાય. આ૦ ૪
- જાતવંતા રહે જાગતા, કરે લૂણ હલાલ,
ધર્મ ચૂકે એના થાય છે, નિશ્ચે હાલહવાલ. આ૦ ૫
- રાજ સૂવે ને રમા જાગતાં, રાખે દાસ તપાસ,
કાણુ જાગ્યા ને કાણુ ઊંઘિયા, એના દેતાં હીસાજ. આ૦ ૬
- અખંડજાગ્યાને હરિ રાખતા, સદા પોતાની પાસ,
ઊંઘ્યા ને હુકમ હજુરના, જાવ માયાને વાસ. આ૦ ૭
- નિદ્રામાં નિર્ગુણ જાગતા, જીવ જાગતા મૃત,
વિરલા એ જાણી વારતા, છોડી દેતા અનૃત. આ૦ ૮
- જીવરૂપે શિવ ભાસતા, એ તો માયા-વિલાસ,
જીવન જીવનાં એટલાં, જાણુવાં બાર માસ. આ૦ ૯
- આઠ મહીના રહેવું જાગતાં, ઝાઝા જીવન ભાગ,
સ્વરૂપ સ્મૃતિ જે સદા રહે, તો તો લાગે ન દાગ, આ૦ ૧૦
- ચાર મહિના કિંકર રૂપમાં, વ્યવહારે જે જાય,
એને નિદ્રા જીવની જાણુવી, ચંતુરે ન સૂચાય. આ૦ ૧૧
- જપ તપ વૃત્તહરિ સ્મરણુથી, જીવે રહેવું જાગ્રત,
સુરતા સદા રહે સ્વરૂપમાં, એનું નામ છે વૃત્ત. આ૦ ૧૨
- જાગૃત સ્વપ્ન સુષુપ્તિએ, સાક્ષી જેહ સદાય,
એને જાણે તે સદા જાગતા, માયાએ ન લેપાય. આ૦ ૧૩
- જાગ્યાં ઊંઘ્યાં એ તો જીવનાં, સાક્ષી શિવ સ્વરૂપ,
એને જોતાં રહેવું જાગતાં, જે છે જાગ્યું અનુપ. આ૦ ૧૪



અંબાને પ્રાર્થના

(ધનાશ્રીની ચાલ)

| | |
|--|--------------|
| મારા નિર્બળ કર ન વિસરશો, અંબા મારા નિર્બળ કોઈ કાળે ન કર પરહરશો. | અંબા મારાં ૧ |
| અખંડ રહેજો મા અંતર મારે, દેહે ડગ દર્ધ પાછાં ન કરશો. | અંબા મારાં ૨ |
| ખોળાના બાળને ખેલે લગાડી, ખોળેથી ના રે ખેસવશો. | અંબા મારાં ૩ |
| ભરપૂર ભાવ ભર્યા તમે માડી, અનાડી આઘાં નવ કરશો. | અંબા મારાં ૪ |
| બાળ તમારાં મા હરિ હર બ્રહ્મા, અમને ભુતે ના ભરશો. | અંબા મારાં ૫ |
| બાળબુદ્ધિના બોલ આ અંબા, અંતર ના રે વિસરશો. | અંબા મારાં ૬ |
| ભેદ ન બાણું તમારા ભાવોના બાળ બાણી ક્ષમા કરશો. | અંબા મારાં ૭ |
| આજ દેહે મા અનુગ્રહ કરીને, જન્મ હાલાકી હરશો. | અંબા મારાં ૮ |
| મૃત્યુ બાળકનાં ન જોશો જનુનિ, અંબા અમર મને કરશો. | અંબા મારાં ૯ |



અંબા અનંત ભરપૂર

(દરિયાને તીર એક રેતીની ઝુંપડી, એ રાગ)

- મા અંબા અર્ચાય તું દેવે ને દાનવે
હું તો મા બાળ તારું નાનું હો જી,
અર્ચન પૂજન મા મુજને ન આવડે
એ તું અંતરમાં પીછાનું હો જી. ૧.
- સુતો સપૂત તને સ્નેહથી સેવતા
હું તો મા લાડ તારાં માથું હો જી,
મા મારા ઉરમાં મા મારા સૂરમાં
મા મા નામે જ અનુરાગું હો જી. ૨
- તારે તો માત છે બાળો અનંત પણ
મારે તો એક તું માતા હો જી,
ઝાઝાં રે હોય તોય ઝુરતાંને જોઈને
અંતર ન હોય તને શાતા હો જી. ૩
- અણુસમજી બાળ મા અંકે તું રાખતી
કાલા ઘેલા રે બોલ સુણતી હો જી,
માગ્યા આપીને મા મનડાં મનાવતી
અણુમોલ લાવ એને ગણતી હો જી. ૪
- માથું માથું રે મા તારા એ પ્રેમ હું
માથું નજર તુજ મીઠી હો જી.
જેમાં સમાયલાં સર્વસ્વ બાળનાં
એ તો અંબાજ એક દીકી હો જી, ૫
- તુજ સરખી માત એને કામના કશીયમા
સબર ભરાયલાં ઉર છે હો જી,
મા મારી આખમાં, હું મानी આંખમા
અંબા અનંત ભરપૂર છે હો જી. ૬



તુંજ જીવનની જ્યોતિ

(તમારા બે દિનના મેમાન-એ રાગ)

મા તુંજ જીવનની જ્યોતિ, અંખા તુંજ જીવનની જ્યોતિ.
જગ બાળ વડે તું પન્હોતી. અંખાં ૧
આશાનાં અવલંબન આપી, તું માનવને મ્હોતી. અંખાં ૨
અજ્ઞ લહી તું નજરો રાખે, દોષ કદી નવ જોતી. અંખાં ૩
આળ કંઈ તો, અંકે લઈ મા, તું આંસુડાં દહોતી. અંખાં ૪
આત્મજ્યોત અંતર દરશાવી, માતૃપદો નવ ખોતી. અંખાં ૫
જગજનનિ તું વિશ્વે વ્યાપી, સદ્ ચિદ્ રૂપે રહોતી. અંખાં ૬

અંખાજીની ગરબી

(ગરૂડ ચડી આવળે ગિરિધારી-એ રાગ)

જગ જનુની મા દુર્ગા રે દેવી, રહ્યા અમર મુનિવર સેવી.
માની જ્યોત્યો નથી જેવી તેવી, અંખા મારા અંતરે સદા રહેજો.
દેવી દિવ્ય દ્રષ્ટિ ઉરે દેજો. અંખા મારેં ૧
માનાં આરાસુરમાં છે ધામ, માનાં અલખેલી અંખા છે નામ,
મા છે દુઃખીઆં સુખીઆનાં વિશ્રામ. અંખા મારેં ૨
પૂર્વ પૂન્યે દર્શન માનાં થાય, માનાં તેડ્યાં માનવ રે ત્યાં જાય,
માના ગુણુ નવખંડે ગવાય. અંખા મારેં ૩
માના અગમ અગોચર વાસ, માના ખેલાય જ્યાં નિત્ય રાસ,
થાય દર્શન ધન્ય એ દાસ. અંખા મારેં ૪
માના મંડપની મધ્યમાં જતાં, માના ચરણોમાં ચિત્ત સમાતાં,
પાછાં ફરવાનાં મન નથી થાતાં. અંખા મારેં ૫
જોતાં જગદંબા જગત બૂલાતાં, સુખદુઃખનાં જ્ઞાન વિલાતાં,
માથું તન્મય મન થઈ જતાં. અંખા મારેં ૬

અહોભાગ્યે પૂજન માનાં થાતાં, જેનાં પુન્ય મુખે ન ક્વાતાં,
 મહાત્મ્ય શ્રવે ન જેનાં લહેવાતાં. અંબા મારેં ૭
 માની અદ્ભુત છે રે આખડીઓ, ફરી જાય છે એમાં આંખડીઓ,
 પૂરી થાય છે જ્યાં આખડીઓ. અંબા મારેં ૮
 સર્વ ભાવે માને શરણુ જાય, ત્યાર અંબાનાં દર્શન થાય,
 માને સરખા છે રંક ને રાય. અંબા મારેં ૯
 સુરો ગુપ્ત રૂપે માને ગાય, માના ભક્તને એહ દેખાય,
 ગુણ સુણતાં સ્થંભી જવાય. અંબા મારેં ૧૦
 માના વૈભવનો નથી પાર, લક્ષ્મી આપે એ છે અવતાર,
 જેને જપતાં જગે નરનાર. અંબા મારેં ૧૧
 માને મેવાના થાળ ધરાય, ભક્તો ભાવે ભેગા લઇ જાય,
 માને ધરતાં એ ધન્ય જ થાય. અંબા મારેં ૧૨
 અન્નપૂર્ણા ને થાળ ધરાતા, એના મર્મ નથી રે કળાતા,
 કરે તૃપ્ત એ માતના નાતા. અંબા મારેં ૧૩
 ઠોટિ જન્મનાં સુકૃત જગે, ત્યારે અંબાને ઉર અનુરાગે,
 મારાં મન, મા, એ અનુભવ માગે. અંબા મારેં ૧૪
 અંબા જગત જનુનિ છો માય, તમ બાળ બીજે ક્યાં જાય,
 દયા દાખવો આણી દયાય. અંબા મારેં ૧૫
 અંબા અખિલ જગત તારાં રૂપ, જેમાં ખેલે બ્રહ્માંડના ભૂપ,
 મા એ અદ્વૈત ભાવો અનુપ. અંબા મારેં ૧૬

❀ ❀ ❀ ઉરપુરમાં પૂજન

(ગરબી)

ઉરપુરમાં પૂજન આજ, મહારી અંબાનાં.
 ઉર ઉરમાં અનુપમ રાજ, મારીં ૧
 કંઈ અંતરમાં અર્ચન, મારીં અનુગ્રહ ભરિયાં લોચન, મારીં ૨
 સુર સ્વર્ગે કરતા ગાન, મારીં ધરતા વિપદ હર ધ્યાન, મારીં ૩

કે વિરલ જ જાણે રૂપ, મારીં એ પ્રકૃતિ રૂપ અનુપ, મારીં ૪
 કરી યજ્ઞને દીપ ને ધૂપ, મારીં વરદાનો માગે ભૂપ, મારીં ૫
 એ અગમ્ય અદ્ભુત તત્વ, મારીં પ્રેમી જાણે અમરત્વ, મારીં ૬
 દેવો ને દુર્લભ જ્ઞાન, મારીં એ અંતરનાં અવધાન, મારીં ૭
 છે પ્રસન્ન ગાને મન, મારીં અમ અંતર અમૂલાં ધન, મારીં ૮
 આ વિશ્વ અને સહુ જન, મારીં આ તન મન ધન વતન, મારીં ૯
 જગ ઉપર અનુપમ હેત, મારીં નિર્મળ નામો ભવ સેત, મારીં ૧૦
 અદ્ભુત આરાસુર સ્થાન, મારીં પાવન કર સરવર માન, મારીં ૧૧
 ધન ધન એ મા દર્શન, મારીં સ્મરે એ સ્વરૂપો હું મન, મારીં ૧૨
 અરચન આરાધન આજ, મારીં નિશદિન સ્મરણ મનમાં જ. મારીં ૧૩

હરિ ગાવાની હોંશ

(ધન્ય જોણેં એ રાગ)

હરિ ગાવાની હોંશ હશે હૈએ, પરાએ રહી પુરી હશે શું કનૈએ ?
 અમે કૃતિયો પૂરી ન એની લહીએ. પરાએ ૧
 જેથી અજાણ હું એનો એ જાણું તું,
 એ તે આશ્ચર્ય કેને કહીએ. પરાએ ૨
 ધૃષ્ટાને જોર ક્રોધ એને ન પામતું,
 આગવી કૃપાઓ આ તો લહીએ. પરાએ ૩
 ભૂમિ દેનાર તું એને ઝીલનાર હું,
 જીવ શિવરૂપ આજ છઠએ. પરાએ ૪
 બદલ્યાં શું રૂપ રાજ જોયા અનુપ આજ,
 આપ્યા એ ભાવ અમે વહીએ. પરાએ ૫
 ભૂલ્યાં ભણાવતા જ્યોતિ જણાવતા,
 આપ અખંડ આમ રહીએ. પરાએ ૬
 કહો તો ઉપકાર કહું કહો તો હું આત્મ લહું
 આજ્ઞા આધિન અમે છઠએ. પરાએ ૭

સુણુનાર વિણુ કહો કહેનાર શું કહે,
 માટે આ ભાવ અમે વહીએ. પરાએ૦ ૮
 આત્માને જ્ઞાન આવાં ગાવાં શાં ગાન પ્રભુ;
 કારણ એનાં જરા કહીએ. પરાએ૦ ૯
 દેવા આનંદ આમ, લક્ષે રહેવાને શ્યામ,
 કરાવ્યાં આ ગાન શું કનહીએ. પરાએ૦ ૧૦

❀ ❀ ❀
મધુમય
 ———

(આજ અમે તો જે દિનના મેમાન, એ રાહ.)
 મધુમધુમય તારાં સ્મરણો, મોહન, મધુમય૦
 મધુમધુમય તારાં ચરણો. મોહન૦ ૧
 મધુમય મનહર મંદિર તારાં
 મધુ મધુમય તુજ સુપણી. મોહન૦ ૨
 મધુમય દર્શન મધુમય સ્પર્શન
 મધુમધુમય ઉર આભરણો. મોહન૦ ૩
 મધુમય બંસી ભવભયધ્વંસી
 મધુમધુમય તુજ ઉપકરણો. મોહન૦ ૪
 મધુમય તારાં ચરિત ચિરંતન
 હરતાં ઉર આવરણો. મોહન૦ ૫
 મધુમય નામે મધુમય ધામે
 મધુ મેઘભરેલા વરણો. મોહન૦ ૬
 મધુમય જીવન તુજને સ્મરતાં
 મધુમય હોજો મરણો. મોહન૦ ૭
 મધુમય અંતર સ્મૃતિઓ તારી
 મધુમધુમય તારાં શરણો. મોહન૦ ૮
 મધુમય સ્મરણે મધુમય ચરણે
 મધુમય ઉર અવતરણો. મોહન૦ ૯



ભગવત લીલાનાં કાવ્યો

શ્રીકૃષ્ણ પ્રાગટ્ય

(ગરબી)

- આજ આદમની અધરાતે, હરિ બાળાવેષમાં રે. ૧.
 આવ્યા મથુરાંથી ગોકુળ ગામ નંદના દેશમાં રે.
 એને યમુનાએ આપ્યા છે માગ, સ્પર્શથી પાવન થવા,
 વસુદેવને પડ્યા છે વિશ્વાસ, કંસના ભય રે જવા. ૨.
 જગ્યાં જગ્યાં જસોદા માત, જીવનને દેખીઆ રે,
 જાણે અંધને આવ્યાં લોચન, એમ મુખ પેખીઆં રે. ૩.
 જોઈ સુંદર સ્યામ વદન, માત મોહ પામીઆં રે,
 માએ અંબાને મનથી શિર નેહે નામીઆં રે. ૪.
 જસોદાએ જગાડ્યા નાથ, વધામણી આપવા રે,
 સ્વામી આવ્યો છે આપણે પુત્ર, દુઃખને કાપવા રે. ૫.
 સુણી પુત્ર વધાઈની વાત, નંદજી ઘેલા થયા;
 તાત મનથી સ્મરે રે મુકુંદ, જાણતા એની મયા. ૬.
 જેને ઘેર જગતના નાથ, નેહે જન્મે ધરે,
 એના વેદ ન જાણે ભેદ, વર્ણુન તે ક્યાંથી કરે. ૭.
 તાતે આપ્યા વિધવિધનાં દાન, હર્ષ ઉર માતા નથી,
 થઈ ગોકુળ ગામમાં જાણુ, આવ્યાં જેને નાતા નથી. ૮.
 થઈ નંદને આંગણે ભીડ, મંગળ વર્તિ રહ્યાં,
 જોઈ સૌએ હરિનાં વદન, 'જીવો ધણું' મુખે કહ્યાં. ૯.
 સૌ પુણ્યે વધાવે નરનાર, નટવર નાનાને,
 નવ મુખે એ વર્ણુવી શકાય, આનંદ માનાને. ૧૦.

- ત્યાં ખોળલીએ સાકર જોયાય, મીઠાં મ્હોં કરવાને,
એ તો હતા હરિના પ્રસાદ, અસ ભવ તરવાને. ૧૧.
- માએ જાણી નાનેરૂં જાળ, પોઢાડયા પારણે રે,
જેનાં મનથી કરીને મનન, ભકતો જાય વારણે રે. ૧૨.
- એણે કરી રે માયાઓ અનંત દુષ્ટોને મારવાને,
એણે કરી રે લીલાઓ અનંત, ભક્તોને તારવાને. ૧૩.
- એના પૂરા જાણ્યા વિણુ ભેદ, આજ સૌ પૂજી રહ્યા,
વણુજાણ્યે જો આટલા પ્રતાપ, જાણ્યે કેમ જાયે કહ્યા. ૧૪.
- કાઈ વિરલા જ એ જાણે ભેદ, જેને નંદનંદની દયા,
એ બુદ્ધિજળે ન પમાય એમ વેદ કહી રે રહ્યા. ૧૫.
- એ લાડીલો નંદકુમાર, ભક્તને કરતો મયા,
માટે સર્વ તજી એને શર્ણુ જવા સંત કહી રે રહ્યા. ૧૬.
- અધિકાર વિણુ સારે એ અર્થ, જાણુ એની થઈરે મને,
એમાં કરજો વધારો એક, જાણુ શું કહીએ તને? ૧૭.
- હું નથી બ્રહ્મા કે વેદ, સ્તુતિઓ તહારી કરું,
તું પતિતપાવન નાથ, ગિરદ એ મનમાં ધરું. ૧૮.
- છો હૃદયકમળ રહેનાર, ઝાઝુ શું કહીએ મુખે;
છો આજ તો જાગેવેપ, પોઢજો પારણે મુખે. ૧૯.



ધન્યોક્તિ



(હારે બહારે ગોઠુળમાં-એ રાહ.)

- ધન્ય ધન્ય ધર્યા દેવકીએ દેહને,
અજન્માએ ધર્યા દેહ ધરી રોહને રે. ધન્ય૦ ૧
- ધન્ય ધન્ય વસુદેવ ભાગ્ય કેવાં,
પરિબ્રહ્મ પુત્ર સાથ સુખ લેવાં રે. ધન્ય૦ ૨

| | |
|---|----------|
| ધન્ય ધન્ય ધન્ય નંદ ને જસોદા, કેવાં તપ હશે એ પુત્ર પ્રભુ સોદા રે. | ધન્ય૦ ૩ |
| ધન્ય ધન્ય ધન્ય ગોકુળ ગોવાળા, જેની સંગ રમા રમણ રમે પાળા રે. | ધન્ય૦ ૪ |
| ધન્ય ધન્ય ભૃષુભાનની દુલારી, પ્રેમે વશ કર્યા એ વિશ્વના વિહારી રે. | ધન્ય૦ ૫ |
| ધન્ય ધન્ય વૃજવાસી ભાગ્ય કેવાં, નથી સુરોને સુખ એના જેવાં રે. | ધન્ય૦ ૬ |
| ધન્ય ધન્ય ધન્ય કંસ એ પ્રતાપી, હરિ હાથે હણીને મુક્તિ આપી રે. | ધન્ય૦ ૭ |
| ધન્ય ધન્ય જન્મ કૃષ્ણ વૃષ્ણિ વંશે, પ્રભુ પોતે પધાર્યા પર્ણ અંશે રે. | ધન્ય૦ ૮ |
| ધન્ય ધન્ય અસુર ભાગ્ય વળી કેવાં, હરિ હાથ મરણ સ્વર્ગ સુખ લેવાં રે. | ધન્ય૦ ૯ |
| ધન્ય ધન્ય ધન્ય પાંડવો પ્રતાપી, સર્વ શક્તિ જગનાથે જેને આપી રે. | ધન્ય૦ ૧૦ |
| ધન્ય ધન્ય સતી દ્રૌપદી ને કુંતા, ખાંતે ખખરો રાખે છે ભગવંતા રે. | ધન્ય૦ ૧૧ |
| ધન્ય ધન્ય લક્ષ્મી રૂક્મણી પધાર્યાં, ધરી જન્મ ભૂમિ ભાગ્યને વધાર્યાં રે. | ધન્ય૦ ૧૨ |
| ધન્ય ધન્ય સર્વ થકી ધન્ય સંતો, જેની ધન્યતાના નથી કાંઈ અંતો રે. | ધન્ય૦ ૧૩ |
| શ્યામસુંદર શું સ્નેહ જેણે સાંધ્યા, ટૂટ્યા જીવ બ્રહ્મના સંબંધ બાંધ્યા રે. | ધન્ય૦ ૧૪ |



નંદરાય વિદાય પ્રસંગે

(કાયા કારણ લેખ લીધોં એ રાહ.)

શું કહીને નંદને વળાવું, હો માત મારી શું કહીને
એ ભોળાને કોને હું બળાવું. હો માત૦ ૧

પ્રાણોપેં પ્રિય મુજને જાણ્યો પિતાએ,
એને કપટી રૂપે શું હું કળાવું? હો માત૦ ૨

મશે મશે માડી મારાં મુખડાં જોતીતી,
મરશે જાણે જો ન મળાવું. હો માત૦ ૩

રાતી આંખોએ રોશે નંદ જસોદા,
કો કને આંસુડા ખળાવું. હો માત૦ ૪

રોશે રાધા ને સૂકશે વેલ્યો રે વહાલી,
અમ્મર એ પ્રેમ ક્યમ ચળાવું. હો માત૦ ૫

નહી તમે તાત એમ છિયો થઇને, માતા,
નંદ જસોદા શું છળાવું. હો માત૦ ૬

મથુરાં આવ્યોને મારી મોરલી ગોકુળમાં,
સૂની જોઈ સૌને શું બળાવું. હો માત૦ ૭

ગાયોને ગોપ મુજને રીઝવે રમાડે મા,
એને આંસુડાં શું ઢળાવું. હો માત૦ ૮

મુજ વિણ માતા જેમણે કાંઈએ ન જાણ્યું,
તેનાં તે મન હું ક્યમ વળાવું. હો માત૦ ૯



માતા દેવકીનો પ્રત્યુત્તર

(કાયા કારણું એ રાહ)

| | |
|---|------------------------|
| જયમ ત્યમ કરીને નંદને વાળો, કન્હૈયા મારા મેં એ કલ્પાન્તે કહાડયા કાળો. | જયમ ત્યમ કન્હૈયાં ૧ |
| સાત સાત સહોદર શ્યામ મામે સુવાડયા, કંસે કહીને કંઈક ગાળો. | કન્હૈયાં ૨ |
| બાર બાર વર્ષો તો અમે કાઢયાં છે બંધને, બાળુડા બદલા હવે વાળો. | કન્હૈયાં ૩ |
| આશાને તાંતણે પ્રાણુ પરોવી અમે, કુંવર કહાડયા છે કપરા કાળો. | કન્હૈયાં ૪ |
| જે રે કલ્પુંતું અમને જન્મની પહેલાં તમે, એરે બોલોને, બાળા, પાળો. | કન્હૈયાં ૫ |
| માને નહીં તો માને મથુરાં તેડાવો, એ યે ક્યાં કહાડશે વરાળો. | કન્હૈયાં ૬ |
| રાધાદિ મંડળાગે મથુરાં આવે તો ખરે, ખોટયો શી છે કે એમને બાળો. | કન્હૈયાં ૭ |
| ગોકળાયું આખું તે ક્યમ મથુરાંમાં આવે, જયમ ત્યમ કરીને નંદને વાળો. | કન્હૈયાં ૮ |
| કહેજો વિવેકે જાણે, એછાં ન આવે એમને, ચરણે ગ્રહીને શિર ઢાળો. | કન્હૈયાં ૯ |



ગોપીઓનો ઉપાલંભ

(હું તો દોલે રમું એ રાગ.)

| | |
|--|------------|
| ક્યારે આવશે શ્રીકૃષ્ણ કહો ઓહવ અહીં, ધણું ગોઠ્યું શું માવને મથુરાં મહીં. | ક્યારે૦ ૧ |
| શ્યામ સાવ ભૂલ્યા શું મહારાં દૂધ ને દહીં, આવા સ્વારથીઆ કોઈ નવ દીઠા કહીં. | ક્યારે૦ ૨ |
| દીઠાં મથુરાંનાં મંદિર માળીઆં રે, હવે શેનાં ગમે આ એકઢાળીઆં રે. | ક્યારે૦ ૩ |
| હાથી ઘોડા સુખપાલ હશે આવીઆ રે, પૂછો આવડાં તે બળ ક્યાંથી લાવીઆ રે. | ક્યારે૦ ૪ |
| ભોજન કરતા હશે ભાતભાતનાં રે, દુઃખ શેના જીવે હવે માતનાં રે. | ક્યારે૦ ૫ |
| જસોદાએ તો હીર ધવરાવ્યાં હતાં, મુખમાંથી કહાડીને ખવરાવ્યાં હતાં. | ક્યારે૦ ૬ |
| માત ગાંડી ગાંડી એની પૂંઢે ફરે, જેની આંખોમાં હેતનાં ઝરણું ઝરે. | ક્યારે૦ ૭ |
| વળી જેવાં નચાવ્યાં તેમ નાચ્યાં અમે, નથી મેળે મળ્યાં હતાં જાન્યાં તમે. | ક્યારે૦ ૮ |
| વરી કુખ્જ એ કીર્તિએ સાંભળી અમે, નથી રાજપુત્ર મન બીજે ક્યાંથી રમે, | ક્યારે૦ ૯ |
| નંદ ભૂલા ભમે પુત્ર પામી પ્રભુ, એ તો આજ આશ્ચર્ય અમે દીઠું નવું. | ક્યારે૦ ૧૦ |
| ઓહવ કૃષ્ણે કહ્યું છે અમે મળશું ફરી, અમે એહ આશાએ દેહ રાખ્યા ધરી. | ક્યારે૦ ૧૧ |
| ઓહવ પહેલું પગથીયું તો પ્રેમનું રે, અમે જાણ્યું સાધન એને લેમનું રે. | ક્યારે૦ ૧૨ |

| | |
|---------------------------------------|------------|
| ઓહવ પીળું પગથીયું તો જોગનું રે. | |
| જેમાં શપનું એ હોય નહીં ભોમનું રે. | ક્યારેં ૧૩ |
| ઓહવ વારા અમારે હવે જોગના રે, | |
| લીધા સાચા મારગ અમે યોગના રે. | ક્યારેં ૧૪ |
| ઓહવ કહો તો હૃદય આ ચીરીએ રે, | |
| ના ના એરે શ્રીકૃષ્ણ નહીં ધીરીએ રે. | ક્યારેં ૧૫ |
| ઓહવ આટલા સંદેશ તમે દેજો જઈ, | |
| ફરી મળવાને કાજ અમો છવી રહી. | ક્યારેં ૧૬ |
| પ્રેમ દેખી ઓહવ જ્ઞાન ભૂલી ગયા, | |
| મૂળે જ્ઞાતી હતા ને હવે પ્રેમી થયા. | ક્યારેં ૧૭ |
| ઓહવ પગમાં પડીને રજ માથે ધરે, | |
| થયા ગદ્ગદ કંઠે ને આંસુ આંખે ઝરે. | ક્યારેં ૧૮ |
| માત તમ સમાન પ્રેમ નવ કોના હશે, | |
| નવ ભૂલ્યા ભૂલાય કેમ ભૂલી જશે. | ક્યારેં ૧૯ |
| મને નિશ્ચયે થયા કે કૃષ્ણ છે રે પ્રભુ, | |
| જેને માયા નહીં એતો વિશ્વે વિભુ. | ક્યારેં ૨૦ |
| ઓહવ પ્રેમ ભક્તિમાં એક રૂપ રે થયા, | |
| દાસ ભાવે પછી પ્રભુ પાસે ગયા. | ક્યારેં ૨૧ |



કોની છે ખેનડી પનોતી ?

(ધન્ય જેણે એ-રાહ.)

| | |
|--|---|
| કોની છે ખેનડી પનોતી, એ દ્રૌપદી કોની છે ખેનડી પનોતી | |
| એ ખખરો કૌરવને નહોતી. એ દ્રૌપદીં (ટક) | ૧ |
| લક્ષ્મીના નાથ હાથ લજ્જા છે જેમની, એની અખંડ સદા જ્યોતિ. | ૨ |
| કૌરવ કચેરીએ કૃષ્ણ પધારીઆં, આંખડીઓ નાથનેજ જોતી. | ૩ |
| ચેખ્યા પ્રતાપી જેમ પંજરમાં કેસરી, દેખીને ભાન સતી જોતી. | ૪ |

વિશ્વે વખણાયલા દીઠા વવાયલા, જાંખી થઇ છે મુખ જ્યોતિ. ૫
 બિખમ ને દ્રાણુ આદિ દીઠા દખાયલા, અર્થો રહેલ એક ગોતી. ૬
 સમજી સતી જે આજ નાથે અનાથ હું, નાંખી નજર નવ પોતી. ૭
 વારે વારે રે જેણે વહારો કરેલ એ, વીરાને યાદ કરે રોતી. ૮
 કૃષ્ણનો કંઠ કૃષ્ણે કંપીને સાંભળ્યો, નેત્રેભર્યા રે નીર મોતી. ૯
 પાંચાળી પટવિના થાય અમો જીવતાં, કાણે એ લાજ અરે ક્ષોપી. ૧૦
 વસ્ત્રો વરસાવીઆં વૃષ્ટિની જેમ, સભા સ્થંભી રહી રે એને જોતી. ૧૧
 નવસેનવ્વાણું ચીર પૂર્યા પ્રભુએ, પછી પીતામ્બરોએ સતી રહોતી. ૧૨
 પેખી પીતામ્બરીને ભાષે છે ભીખમ અલ્યા, બુદ્ધિ શું ભાન તારી ખોતી. ૧૩
 આવ્યા ઉપરણાને આવે આયુધ હવે, બચવાના હામ લે તું ગોતી. ૧૪
 ભયનો ભરેલ ભૂપ ભોંયે પડીને કહે, આવી ખજર સતી નહોતી. ૧૫
 દ્રૌપદીની લાજ જેમ રાખી રણછોડ એમ હુંએ સદાય વાટ જોતી. ૧૬
 વૈરી વિષય થકી વૃત્તિ ઘેરાયલી, વહાલાની વાટચ રહી ગોતી. ૧૭
 ચિન્તવનનાં ચીર એને પુરો ચતુર્ભુજજ, રૂપે જીવે એ આપ જ્યોતિ. ૧૮

રક્ષમણી સુભદ્રા સંવાદ

(રામલક્ષ્મણ વનમાં સધાવતા, - એ રાગ.)

રાણી રક્ષમણી પરણીને આવીઆં, સુભદ્રા આવ્યાં ગુંથવાને શિર;
 વહાલા જેને વીર- પધાર્યાં છે પ્રેમથી ૦ ૧
 નણદી હાથે છે રતનની કાંસકી, લીધા હીરના દોરા એણે હાથ;
 કયોલાંની સાથ. પધાર્યાં છે ૦ ૨
 શીશ ગુંથતાં નણદીએ પૂછિયું, ભાભી કામળ લખ્યા તમે કેમ;
 કહો એના નેમ. પધાર્યાં છે ૦ ૩
 ત્યારે ભાભી હશીને બોલીઆં, બેની એતો તમારા વહેમ;
 થયું જેમ તેમ. પધાર્યાં છે ૦ ૪
 બેની એવી વાતો નવ પૂછીએ, વાતો કરવાની લોકની ટેવ;
 મૂકો એની બેવ. પધાર્યાં છે ૦ ૫

ભાભી સાચી ખોટી તો જોઈએ જાણવી, મારે જાણવા એના મર્મ;
એ તે કેવાં કર્મ. પધાર્યા છે૦ ૬

મેં તો મારા વીરાને ભાભી પૂછીયું, તમે હરણ કર્યા કૃષ્ણ કેમ;
આણી નહી રહેમ. પધાર્યા છે૦ ૭

ત્યારે વીરાએ પડદા ખોલીઆ, એન, એણે લખ્યા મને પત્ર;
કે આવજો અત્ર. પધાર્યા છે૦ ૮

ભાભી ખોલ્યાં એની ત્યારે સાંભળો, અમે જાણ્યા એને ભગવાન;
કે મૂકીયાં માન. કહે ભાભી ભાવથી. ૯

અમે કુન્દનપુરમાં જ્યારે હતાં, એની માતપિતા દરબાર;
કે રમતાં અપાર. કહે૦ ૧૦

ત્યારે વાતો એમની અમે સુણતાં, સુણી કીર્તિને મોહ્યાં તાં મન કે;
કે પરાક્રમ ધન્ય. કહે૦ ૧૧

ત્યાં તો નારદ મુનિ મંદિર આવીઆ, તેને પણ અમે પૂછીયું એમ;
કે કહો હોય જેમ. કહે૦ ૧૨

કૃષ્ણ કીર્તિ ગવાય છે આવડી, મુનિ કહો મને એહના મર્મ;
એનાં કેવાં કર્મ. કહે મુનિ મર્મને. ૧૩

ત્યારે નારદઋષિ લશી ખોલીઆ, એની આવડાં તમે શું અજાણ,
એ યદુકુળ ભાણ. કહે૦ ૧૪

આજ યશ એના ત્રિભુવન જાણતું, એ છે ભક્તના જીવન પ્રાણ,
કહું સાચી વાણ; કહે૦ ૧૫

એણે જન્મતાં પ્રાક્રમ આદર્યાં, કારાગૃહના ખુલ્યાં તાં કમાડ
કે, લીધા ન પાડ; કહે૦ ૧૬

કૃષ્ણ સ્તુતિઓ કરી ગયા દેવતા, પછી માતપિતાને દર્શન;
દીધાં થઈ પ્રસન્ન. કહે૦ ૧૭

જાળ રૂપે થઈ હરિ ખોલીઆ, મને મૂકી આવો ગોકુળ ગામ;
કે, નંદને ધામ૦ કહે૦ ૧૮

- નંદ્યાળાને ત્યાં થકી લાવજો, મારા મામાને સોંપજો હાથ;
કે, દુઃખની સંગાથ. કહે૦ ૧૯
- બાર વરસે આવી મામા મારથું, સ્નેહે આપીથું આપને સુખ;
લેખવશે ન દુઃખ. કહે૦ ૨૦
- એમ કહીને કૃષ્ણ રહ્યા બોલતા, વસુદેવ કહે લાવો બાળ;
જવું ભર્યાં કાળ. કહે૦ ૨૧
- પુત્ર આપે નહીં માતા દેવકી, પ્રેમે પ્રગટ્યા છે માતને મન;
કે, કરતાં રૂદન. કહે૦ ૨૨
- વસુદેવ બહાલા લઈ ચાલીઆ, ઝીણા ઝરમર વરસે છે મેહ,
કે ઢાંકે છે દેહ. કહે૦ ૨૩
- ત્યાં તો શેષે આવી કર્યા છાંયડા, તાત આવ્યા છે યમુનાને તીર,
વહે છે ગંભીર. કહે૦ ૨૪
- એમને યમુનાએ મારગ આપીઆ, વસુદેવે જાણ્યા ભગવાન,
આવ્યાં છે જ્ઞાન. કહે૦ ૨૫
- યશોદા સેજે સામળ મુકીઆ, લઈ કુંવરી વળ્યા તતખેવ;
સાક્ષી રાખી દેવ. કહે૦ ૨૬
- માતા યશોદાજી જ્યારે જાગીઆં, ત્યારે દીઠાં બહાલાં એ વદન,
થયાં છે પ્રસન્ન. કહે૦ ૨૭
- જસોદાએ જગાડ્યા છે નંદને, ઉઠો નાથ આવ્યો કુળદીપ;
સુખો છે સમીપ. કહે૦ ૨૮
- નંદ નિરખાને ભાગ્ય વખાણુતા, ધન્ય પુણુ તમે આપીઓ પુત્ર;
શોભ્યું ધરસુત્ર. કહે૦ ૨૯
- થયા આનંદ નંદના ધામમાં, જ્યાં પધાર્યા છે આનંદ કંદ;
શું કહેવા આનંદ. કહે૦ ૩૦
- એણે ધાવતાં માશીને મારીઆં, જેને નહોતી એની ઓળખાણ;
કે લીધા છે પ્રાણ. કહે૦ ૩૧
- બક શકટ તૃણ અધ આદિ મારીઆ, જાણી અસુરને લીધા છે પ્રાણ
કે ગોકુળ ભાણ. કહે૦ ૩૨

માટી ખાધી એ મોહન મુખડે, માએ જોયાં હરિને વદન,
કે ચૌદ ભુવન. કહે૦ ૩૩

ભવઅંધન છોડે જે ભક્તનાં, તેતો અંધાયા માતાને પ્રેમ;
કે રાખ્યા ન નેમ. કહે૦ ૩૪

છંદ્રે કોપી ખારે ધન મોઢલ્યા, એમણે ધાર્યા છે ગોવર્દન;
રક્ષા કરી વન. કહે૦ ૩૫

વળા બળતા દાવાનળ પી ગયા, ગોપગોપીના રક્ષણ કાજ;
જેને દાસ દાઝ. કહે૦ ૩૬

કાળા નાગને નાથીને કહાડીઓ, કર્યા નિર્વિષ યમુનાનાં નીર;
બળભદ્ર વીર. કહે૦ ૩૭

એવાં કેક કામે એમણે છે કર્યા, બ્રહ્માદિને બૂલાવ્યાં છે ભાન;
દધ દયા દાન. કહે૦ ૩૮

એમણે ગોપી શું રાસો ખેલીઆ, જેની લીલાના મર્મ ન દેવ
ત્રહે શુકદેવ. કહે૦ ૩૯

એણે ભક્તોનાં લાડજ પાળીઆં, દુષ્ટોને યે આપ્યા છે મોક્ષ;
નહીં જે પરોક્ષ. કહે૦ ૪૦

ખારે વરશે આવ્યા મથુરાં ફરી, મૂકી બાળપણના રનેહ;
નિરંજન જેહ. કહે૦ ૪૧

આવી મથુરાંની વાડીમાં ઉતર્યા, મારી ઘોખીને લીધાં છે વસ્ત્ર;
વિના જેણે શસ્ત્ર. કહે૦ ૪૨

માળા દરજીને વરદાન આપીઆં, જેણે ઓળખીઆ ભગવાન;
એને દેતા માન. કહે૦ ૪૩

વારી કુખ્જએ ચંદન આપીઆં, પ્રભુ પૂજનાં ફળ કેમ જાય;
સુંદર ચર્ચ કાય. કહે૦ ૪૪

ઢાળ્યા ગજને દંતુસળ કાઢીઆ, જેના બળનાં નથી જ પ્રમાણ;
નથી કેને જાણ. કહે૦ ૪૫

મદ્દલ માર્યા છે લીલા માત્રથી, મથુરાં જને જાણ્યા છે દેવ;
પ્રભુ અશ્વમેવ. કહે૦ ૪૬

મેડીએથી મામાજીને ઢાળીઆ, કંસાસુર પમાડ્યો છે મર્ણુ;
હજીવી થવા ધર્ણુ. કહે૦ ૪૭

જય જયકાર જગતમાં થઈ રહ્યા, જાદવ માત્રનાં ભાગ્યાં છે દુઃખ;
જોતાં પ્રભુ મુખ. કહે૦ ૪૮

માત તાતનાં બંધન છોડીઆં, ઉગ્રસેનને આપીઆં રાજ;
જોતાં સૌ સમાજ. કહે૦ ૪૯

ધણે કષ્ટે પિતા પાછા વાળીઆ, નંદ મનના ખેંચી લીધા નેહ;
તોયે આંસુ વેહ. કહે૦ ૫૦

ગુરૂઘેર રહ્યા વિદ્યા કારણે, જે છે ચૌદ વિદ્યાઓના જાણુ,
દેવા એને લાણુ. કહે૦ ૫૧

મૂવાં બાળ ગોરાણીએ માગીઆં, એમણે આણી આપ્યાં તતખેવ;
જે દેવના દેવ. કહે૦ ૫૨

થયા કાકાને ઘેર પરોણુલા, પ્રભુએ આપ્યાં, તાં પ્રથમ વચન
કે ભક્ત આધીન. કહે૦ ૫૩

કૃષ્ણે કાકાને કુરૂ દેશ મોકલ્યા, લેવા ભક્ત પાંડવની સંભાળ
કે જે છે કૃપાળ. કહે૦ ૫૪

જરાસંઘે તો યુદ્ધ જગાડીઆં, સત્તરવાર હરાવ્યો છે દુષ્ટ;
તોયે આપે કષ્ટ. કહે૦ ૫૫

ફરી ફરીને લાગ્યો જ્યારે આવવા, ત્યારે દારિકાં વસાવી તત્કાળ;
સૌને સમ્મ માળ. કહે૦ ૫૬

એવાં પરાક્રમ એનાં અતિ ધણાં, આતો કહ્યા છે મહેં એના સાર;
નથી વેદે પાર. કહે૦ ૫૭

એની એતો જગતના તાત છે, તમે પણુ છો ત્રિભુવન માત;
વરશે સાક્ષાત." કહે૦ ૫૮

બેની એવાં વખાણુ જ્યારે સાંભળ્યાં, ત્યારે સોંપ્યાં મેં તન મન ધન;
મૂક્યાં ખાવાં અન્ન. કહે૦ ૫૯

પણુ બંધુએ તો બીજાં ધારીઆં, એણે શિશુપાળ તેડીઓ તર્ત;
જાણ્યો મેં તો ગર્ત. કહે૦ ૬૦

મેંતો મનથી વર્યાં તમ વીરને, પણ કોણુ કહે જઈ તત્ર;
માટે લખ્યો પત્ર. કહે૦ ૬૧

સુણી વીરની કીર્તિ બેની રીઝીઆં, ભાભી તમ જેવું ચતુર ન કોઈ;
જોયું જોઈ જોઈ. કહે૦ ૬૨

ધન્ય ભાગ્ય જે ભાભી આ પામીઆં, તમે કૃષ્ણને યોગ્ય જરૂર;
અમો મગરૂર. કહે૦ ૬૩

ભાભી અંતર આશિષ મહારી એટલી, પ્રભુ અખંડ રાખે તમ જોડ;
પૂરે સદા કોડ. કહે૦ ૬૪



સીતાજીનું સમાધાન

(વનચર વીરા વધામણી, એ રાગ.)

સીતા સતી વન વિચરે, એક રામનાં ધ્યાન,
શુદ્ધિ નથી રે શરીરની, બૂલ્યાં ખાનને પાન. સીતા૦ ૧

સાથે સખી એક સંચરે, જેનાં વાસંતી નામ,
દુઃખ દેખી રે સતી તણાં, સમજાવે એ આમ, સીતા૦ ૨

કઠણુ કઠોર એ રામજી, એને ભૂલો ને બેન,
તમ સરખાં સતી છોડીઆં, એનાં છોડો રે વેન. સીતા૦ ૩

સુણીને સીતા ધરણી ઢળ્યાં, પડ્યાં થઇને અચેત,
સખી એશીયાળા થઈ ગઈ, આતો જગડ્યો રે વેત. સીતા૦ ૪

વાસંતી વાયરા નાખતી, લીધાં ખોળે રે શીષ,
ઉઠો રે સખી આમ નવ ઘટે, એમાં આવી શી રીસ. સીતા૦ ૫

| | |
|--|----------|
| જેમ તેમ શુદ્ધિમાં આણીઆં, ઢાળ્યાં સીતાએ નેણુ, | |
| આધ રે બેની હવે બહુ થઇ, તને શાં કહું વેણુ. | સીતા૦ ૬ |
| આ દુઃખમાં શી બાકી હતી, કે તું બોલે રે આમ, | |
| સ્વામી નિંદા સખી સાંભળું, તેપેં જાઉં સ્વધામ. | સીતા૦ ૭ |
| અભિજ્ઞ હું ને મહારા રામજી, સખી જાણે ન તું, | |
| દેહ જૂદા જીવ એક છે, શેને સંભાળું હું. | સીતા૦ ૮ |
| અગમ્ય કારણુ આનાં એક છે, સખી સાંભળ વાત, | |
| શાપ થયા છે સતી તણા, ભોગવે મહારા નાથ. | સીતા૦ ૯ |
| વૃંદા સતીને રે છેતર્યાં, તેના આ રે પ્રતાપ. | |
| મહાત્મ્ય સતીનાં મિથ્યા કરે, કેમ ધર્મી એ આપ. | સીતા૦ ૧૦ |
| દેવતણાં દુઃખ કારણે, એણે કરીઆં એ કામ, | |
| નિષ્કામી છે મહારા નાથ એ, વળી છે આપ્તકામ. | સીતા૦ ૧૧ |
| નિતિ નિયમ એના આકરા, સખી સમજી રે જા, | |
| પાપ પરિતાપ ટાળવા, એક રામને ગા. | સીતા૦ ૧૨ |



મુદ્રિકા દર્શન



(વનચર વીરા વધામણી-એ રાગ.)

| | |
|--|---------|
| વાયુનંદન કહો વારતા, ક્યાંય દીઠા શ્રીરામ, | |
| આરે મુદ્રિકા તમને ક્યાં મળી, પામ્યા પ્રભુ શું વિરામ. | વાયુ૦ ૧ |
| આશ હતી મહારે અંતરે, મદને છોડવશે રામ, | |
| ધીરજ ખૂટી ને આશા છૂટી, હવે જઇશું સ્વધામ. | વાયુ૦ ૨ |
| કાણુ કરણીએ કહણુ થયા, હું તો છેક અજાણુ, | |
| એ કારણુ જાણુ સુજાણુ તું, કહે, ધાર ધરે પ્રાણુ. | વાયુ૦ ૩ |
| આરામ આપે એ જન્મતને, આજે કેમ કરાર, | |
| જનક સૂતા પિંજર પડી, તમને જગનો યે માર. | વાયુ૦ ૪ |

| | | |
|-------------------------------|-----------------------|---------|
| વાંક નહી રધુનંદનો, | મહારા કર્મનો દોષ, | |
| રંક હાથે રત્ન ક્યમ રહે, | એ તો રહેતાં રે કોપ. | વાયુ ૫ |
| છ છ મહિનાનાં વહાણાં વહી ગયાં, | ધરે જીવ આ દેહ, | |
| વાંક નહી રધુનાથનો, | એતો સાચા સંદેહ. | વાયુ ૬ |
| દુઃખે બોલું પણ ખીજું અંતરે, | સાંભળ્ય સાચી રે વાત, | |
| રામના સ્નેહ તો સાચા સદા, | સંદેહે લાગે માત. | વાયુ ૭ |
| જાણ અજાણ એ રામજી, | મહારાં નહીં રે એધાંણ, | |
| ક્યમ રે કરી મહને છોડવે, | આડાં દરિયા ને પહાણ. | વાયુ ૮ |
| આજ રે વીરા તું અહીં આવીઓ, | મહારી લેવાને ભાળ, | |
| તુજ રણ ક્યારે છૂટશું, | માડી જાયા કપિખાળ. | વાયુ ૯ |
| તુજને દીઠે દુઃખ ઓસર્યા, | નિશ્ચે મળશે શ્રીરામ, | |
| સાક્ષી પૂરે મન માદરું, | તુંથી સરશે રે કામ. | વાયુ ૧૦ |



હનુમાનનો ઉત્તર-સીતા ન ભૂલે રામ

(વનચર વીરા વધામણી-એ રાગ.)

| | | |
|----------------------------|-----------------------|-------|
| વચન સીતાનાં સાંભળી, | વહે વાયુ-કુમાર, | |
| ખંમા ખંમા માડી તુજને, | મહારાં વંદન હજાર. | વચન ૧ |
| સતી રે સીતા તહારા કારણે, | અમે શોધ્યાં રે વન, | |
| માત મેળાવો ના થયો, | કપિએ તજ્યાં છે અન્ન. | વચન ૨ |
| રામ લક્ષ્મણ તો મા કુશળ છે, | પણ એ કહેવા રે માત્ર, | |
| આંખેથી આંસુ સૂકે નહી, | શોકે ગળાયાં છે ગાત્ર. | વચન ૩ |
| અધ ક્ષણ રામ ન વિસરે, | સીતા તહારાં રે નામ, | |
| વિયોગે વીરા બેઠે વ્યાકુળા, | મને નહીં રે આરામ. | વચન ૪ |
| તહારે કારણ જાણી મારીઓ, | વાળી સરખો કપીશ, | |
| અમ સાથે રે મૈત્રી કરી, | માતા ટાળો રે રીસ. | વચન ૫ |

| | |
|--|---------|
| શોધ લેવાને કપિ મોકલ્યા, જેના ગણતાં ન પાર, આજે તે અમૃત પામીઆ, મળ્યાં માત આ વાર. | વચન૦ ૬ |
| શાતા ધરો માતા માહરી, જાણો આવ્યા શ્રીરામ, રાક્ષસ કુળ જાણો રણ ઢળ્યાં, રાવણ સંગ તમામ. | વચન૦ ૭ |
| રામ તો જગદારામ છે, તમને ક્યમ ભૂલે માત, રામ વિસારે જનનકી, કોઈ ક્યમ માને વાત. | વચન૦ ૮ |
| અવળું અંતરમાં ન આણુશો, એ છે પૂરણ કામ, બ્રહ્મા ભૂલે સૃષ્ટિ સરજતાં, સીતા નવ ભૂલે રામ. | વચન૦ ૯ |
| ઝાઝું કહું શું માતા જાણુ છો, હવે ધરજો રે ધીર, સંદેશા આપો મા મુજને, લાવું લક્ષ્મણ વીર. | વચન૦ ૧૦ |



મંદોદરી વચન



(ધન્ય જેણે હરિ ગુણ ગાયા, એ રાગ)

રાવણને રાણી એમ કહે છે, ઓ રાજવી, અંતર ઉદાસ મહારાં રહે છે,
કદી આંખેથી આંસુ વહે છે. ઓ રાજવી૦ ૧

સીતા સતીને શીદ લાવ્યા લંકેશ, લક્ષ્મણ લલનાઓ આપણે ગૃહે છે. ૨

સીતાનો નાથ સ્વામી સરજનહાર છે, શંકર જેહને ચહે છે. ૩

સતીને સંતાપતાં સરવે શરમાય છે, એજ મારા દિલને દહે છે. ૪

શંકરના ભક્તને આમ ભરમાવતી, માયાના ભેદ કો લહે છે? ૫



રાવણનો પ્રત્યુત્તર

(ધન્ય જોણે એ રાગ)

રાવણ કહે છે મયબાલે, હો સુંદરી, શંકર વિયોગ મહને સાલે.
 રઘુનાથ વિના પદ એ કોણ આલે— હો સુંદરી ૦ ૧
 રંગ ભોગ કરતાં રે રાગ નથી વામતા, મરવું અજાણ આજકાલે. હો ૦ ૨
 અમ્મરપણાં અમે ઇચ્છ્યાં છે ઉરથી, સંગ અનિત્ય અંગ સાલે. હો ૦ ૩
 વૈર ભાવે કદી બજીએ ભગવાન તોય, એને તાર્યા વિના ન ચાલે. હો ૦ ૪
 દોષોએ દેવ નથી જોતા મંદોદરી, ચંદ્ર ચડાવ્યો છે ભાલે. હો ૦ ૫
 જાણું છું જાનકી આપે જગદંબ છે, જીવ એના પુત્રમય બાલે. હો ૦ ૬
 શંકરના દાસ કાજ આવે શ્રી રામ અહીં, કરવા સંયોગ વિભુ વહાલે. હો ૦ ૭
 વ્યક્ત અવ્યક્તે, સતી, શંકર સમાયલા, તોય મહારે રહેવું રૂંડમાલે. હો ૦ ૮



મેાતીનું ઝાડ

(બ્રહ્મશ્વ કહે છે એ રાહ)

યમુના કાંઠે કૃષ્ણ કનૈયો સખા સર્વ શું ખેલે,
 વ્રજવલ્લભ ત્યાં વાંસળાએથી રંગે રાગો રેલે. ૧
 રમતી રમતી સખીઓ સાથે આવી રાધા ગોરી,
 રૂપે રાગે અરસ પરસનાં દિલડાં લીધાં ચોરી. ૨
 રૂપ રસીલાં આભરણ અંગે, ખૂબ કર્યોજ ઠહારો,
 કરમાં કંકણ કાને કુંડળ કંઠે મોતી હારો. ૩
 માનિની લટકે મટકે આવી, પાછી વળી છે પળમાં,
 સખા સર્વ માળા જોઇ મોહા રમતા'તા જે જળમાં. ૪
 કહે કૃષ્ણને મોતી હોય તો મઝા પડે ભાઇ કેવી,
 ગાયો માળા પહેરે તો તો શોભે રાધા જેવી. ૫

- કહે કનૈયો રાધા પાસે જઈને માગે મોતી,
એકજ મોતી માગી લાવે, છે માળાઓ સોતી. ૬
- મોતી વાવી ઝાડ ઉગાડું, મનમાની કરે માળા,
નહીં ખૂટે એક મોતી દેતાં, છે મોટાની બાળા, ૭
- બે ત્રણ આવ્યા રાધા પાસે, કહે એક મોતી આપો,
મોહન માગ્યે માથાં દધએ, મોતી કેમ ન આપો. ૮
- કહે રાધિકા માગ્યાં મોતી, એમ કહીંથી મળશે,
રળા ખપીને મોતી પહેરે તો સહિ પ્રરાક્રમ કળશે. ૯
- કોડ થયા છે કહાનાને ભાઈ મોતીના એ કેવા,
મોતી ખેતીએ નથી નિપજતાં શું જાણે એ જેવા. ૧૦
- વહીવે મ્હોયે પાછા આવ્યા, નથી આપતી મોતી,
દા માગે ને દાને દેવું એય નથી એ જોતી. ૧૧
- આવ્યા મોહન માતા પાસે, મા આપો એક મોતી,
એક થકી હું અનેક ઉગાડું, રહે રાધિકા જોતી. ૧૨
- મા જાણે મોતી નવ ઉગે, પણ સુતથી શું વઢાલું,
ઝટ લઈ આપ્યું કરમાં મોતી, જોતી મુખડું કાલું. ૧૩
- પળમાં વળમાં લઈને આવ્યા યમુના તીર વિહારી,
સખા કહે સામળ લાવ્યા કે, આવ્યા છે ભાઈ, હારી. ૧૪
- કહે કનૈયો લાવ્યો મોતી, વાળા દધએ હમણાં,
સરસ ઘડી ચોઘડીયું આજે, મોતી ઉગે અમણાં. ૧૫
- કાલિદીને કાંઠે ખાડા, ખોદી આણ્યાં પાણી,
મોહન મોતી વાવે હાથે, કળા કોઈ નવ જાણી. ૧૬
- જોતાં જોતાં ઝાડજ ઊગ્યું પળમાં ફૂલ્યું ફાલ્યું,
જૂનું ઝાડ જેમ હોય આ જગનું એમજ મૂળાયું ધાલ્યું. ૧૭
- લૂંબે ઝુંબે મોતી લાગ્યાં ઝાડ પડે છે તૂટી,
ભેર કહે ભાઈ કૃષ્ણ કરે છે જરૂર જડી કેા યુટી. ૧૮

- જગકરતાને મોતી કરવાં, એ શું મોટી વાતો,
વળી સખા સામળાઓ જેના, એ યે અદ્ભુત નાતો. ૧૯
- જગજીવન કહે જોઈ રહ્યા શું ઉતારી લ્યો ભલી ભાતે,
પાકી ગયાં કોઈ તોડી જશે આવી અડધી રાતે. ૨૦
- કોડે તોડે જોડે ઝુમખે, તોયે એ નવ ખૂટયાં,
કૃષ્ણ કરેથી તોડે હરખી ઝાડો બમણાં ફુટયાં. ૨૧
- મનમાની માળાઓ ગુંથી ગાયો કંઠે ઘાલી,
ત્યાં તો વાર્તા વાયુ વેગે ગોકુળ ગામે ચાલી. ૨૨
- નવીન કર્યાં છે નંદ કુમારે, મોતી ગિગ્યાં ઝાડે,
નથી સાંભળ્યું નથી નિરખ્યું, આવું તો કો દલાડે. ૨૩
- વ્રજવાશીએ નજરે જોયું જે નવ જોયું દેવે,
આશ્ચર્યો જોતા નિત નવલાં જે સામળને સેવે. ૨૪
- રાધા પાસે આવી સખાઓ, અલી તે મોતી ના'પ્યું,
અનંત મોતી હિગાડી એણે દળદર સહનું કાપ્યું. ૨૫
- રાધા કહે હું માનું નહીં એમ મોતી હિગે ક્યાંથી,
નમૂનો મુજને લાવી આપો જોયાં હોય એ જ્યાંથી. ૨૬
- સખી કહે બાધ તેં નવ આપ્યું કેમ હવે એ આપે,
મધ પળ પાછી નવ આવે તું શાણી શેં સંતાપે. ૨૭
- ચાલો સખી જોવાને જઈએ, એમાં ક્યાં છે લેવું,
નજરે નિરખી પાછાં ફરશું મુખથી કાંઈ ન કહેવું. ૨૮
- આવી રાધિકા સખાઓ સાથે જોતી મોતી લાજ,
અરે સખી આ મોતી મોંઘાં, નથી બ્રહ્માની બાજ. ૨૯
- મોતી જોતાં મોહનમાં મન જઈને લાગ્યાં, રાધા,
ચતુર ચઢારી કુંવરી શાણી બોલી મૂકી બાધા. ૩૦
- મનમોહન આ મોતી આપો, અમેય માળા કરીએ,
કહો તો કહાના હાર કરીને તમ કંઠોમાં ધરીએ. ૩૧

| | |
|--|----|
| કહાન કહે આ ત્હારે લીધે ઉગાડીઆં મહેં મોતી, | |
| મન માન્યાં ગોતી લે મોતી શું મુખ સામે જોતી. | ૩૨ |
| હશી પડ્યાં બેઉ અરસપરસ ને રાધા ગર્વો ગળીઆ, | |
| માયા લાગી મોહન સાથે અંતર આત્મા કળીઆ. | ૩૩ |
| માયાએ પહેરાવી માળા, મોહન કંઠે લાથે, | |
| અમીદ્રષ્ટિએ પહેરી પોતે ત્રિકોક કેરે નાથે. | ૩૪ |
| નિજનાં મોતી નાથે આપ્યાં, લઇને રાધા ચાલી, | |
| ગરજ ન રાખી ગિરધર કેરી પહેરી રૂપે મહાલી. | ૩૫ |
| એમ માયા માધવની દ્રષ્ટે આ સહુ સૃષ્ટિ કરતી, | |
| મોતી જ્યોતિ એ લઇને આપે, એકલડી વિચરતી. | ૩૬ |
| આ રૂપક તો માયા કેરાં, રાધા તો રસ રૂપ, | |
| પુરુષોત્તમની પ્રેમ જ્યોતિ એ વિદ્યા રૂપ અનુપ. | ૩૭ |
| રાધા શ્યામ ન ન્યારાં કિંચિત્ એકજ રૂપ અખંડ, | |
| ઓળખતાં અંતરમાં એને વિરમે યમના દંડ. | ૩૮ |
| રાધા કૃષ્ણને પ્રણમું પ્રેમે અખંડ ભક્તિ આપો, | |
| અલખેલા અંતરમાં રૂપો કૃપા કરીને સ્થાપો. | ૩૯ |



મીરાંના બોલ



(કાયા કારણ લેખ લીધોં એ રાગ)

| | |
|--|------------|
| મીરાં મનાવવાને રાણાજી આવ્યા, મીરાં મહેલોએ પાછાં ફરશે ? | |
| મીરાંબાઈ બોલ્યાં કેનાથી કામ રાણા કરશે ? | ૧ |
| કાયાનાં દાન મહેં તો કરીઆં છે કહાનને, | |
| મૂલો આપીને માગી લેશે. | મીરાંબાઈ ૨ |
| માયાવી મન મહેં તો મારી રે મૂઝીઆં, | |
| મૃતક સજીવન કયાંથી કરશે ? | મીરાંબાઈ ૩ |

રસના રાણાજી મહારી રસીઆને રટતી,
બીજાં બોલે નહીં શું કરશે ?
પ્રીતિ તો મહારી પ્રભુ ચરણોંમાં લાગી,
એ ચરણો શોધો તો તમે તરશે.
રામ રટો તો રાણા રહો અમ સંગમાં,
નહીંતર મહેલે પાછા ફરશે.

મીરાંબાર્ધં ૪

મીરાંબાર્ધં ૫

મીરાંબાર્ધં ૬



પ્રેમ-વૈરાગ્ય



(કાયા કારણ લેખં એ રાહ)

પ્રેમતણી બલિહારી, મીરાં તારા પ્રેમતણીં
તેં તો ઘેર રાખ્યા ગિરિધારી.

મીરાં તારાં ૧

રાણાની રિદ્ધિએ તું નવ રીઝી,
જનમની જોગણ તું દુલારી.

મીરાં તારાં ૨

રાજને મૂલ તેં તો મોહન વસાવ્યા,
પ્રેમ પ્યાલે વરાવ્યા મુરારી.

મીરાં તારાં ૩

જીવના સંબંધ સાચા ઇશ્વરની સાથે,
જોઈ જગે ચાવી સાચી તારી.

મીરાં તારાં ૪

વ્યવધાન રહિત ભક્તિ તેં રે બતાવી,
પ્રેમલક્ષણાની તું અધિકારી.

મીરાં તારાં ૫

પ્રભુ પ્રીતિના મીરાં તેં તો આપ્યા સંદેશા,
પામ્યા એ કોક સંસ્કારી.

મીરાં તારાં ૬

ધન્ય મીરાં તારા પ્રેમ-વૈરાગ્યને,
ધન્ય ભાગ્ય વર્યાં વ્રજના વિહારી.

મીરાં તારાં ૭



શ્રીરામ વન-પ્રયાણ

(હું તો દોલે રમુંનેં એ રાહ)

માત પૂછે હો રામ કેમ જાઓ છો વને,
કંઈક કારણ સમજાવતા જાઓ રે મને;
કોણે કહણુ કહ્યાં એ કુંવર ખમ્મા તને. માત પૂછેં ૧

હું તો દેવ પૂજીને પુત્ર પામી તને,
હું તો સુખી રે કુંવર એક તારા ધને;
મને મૂકીને જાવ રામ કોની કને ! માત પૂછેં ૨

મને ઋષિએ કહ્યું છે રાજ મળશે તને,
એ તો ખોટાં પડે રે તમે જાવ જો વને;
સંત જૂઠા પડે એ કુંવર કેમ રે બને. માત પૂછેં ૩

રામ તારી રક્ષાઓ કોણુ કરશે વને,
મહારા મોંઘેરો બાળ કોણુ જોશે તને !
તારા સૂતા રે મહેલ ખાવા ધારે મહને. માત પૂછેં ૪

સુત જાવું જો હોય તારે નિશ્ચે વને,
તો તો સાથે કુંવર તેડી જા ને મહને,
હું તો સર્વસ્વ ઓવાઈ રામ તારી કને. માત પૂછેં ૫

મને મૂકીને રામ નવ જાશે વને,
વીરા વિધિના વિશ્વાસ નથી પડતા મહને;
કુંવર શું રે કરશે એ હવે કહો રે મહને. માત પૂછેં ૬



શ્રીરામનો પ્રત્યુત્તર

(રાગ-ઉપરનો)

રામ બોલ્યા હો માત અમે જઈશું વને,
માત તાતની જ શાનો આજ થઈ છે મને,
મા હવેરે આજાઓ માગું તારી કને. રામ બોલ્યા. ૧

માત માતાએ વચન સંભાર્યા મને,
આજ સતના બાંધ્યા તાત મોકલે વને,
માત આજા લોપું તો લાજ લાગે તને. રામ બોલ્યા. ૨

માત તારી આશીર્વાદ રક્ષા કરશે વને,
મારા તાતનાં વચન શીર સાટે મને,
રાજ વન બે સમાન મને કહું શું તને. રામ બોલ્યા. ૩

માત ભરત સમાન છે વીરા મને,
એ તો કરશે સેવાઓ માત સાથે મને,
મા મહારા અજંપ નહીં થાય રે તને. રામ બોલ્યા. ૪

માત તારે તો રહેવું મારા તાતની કને,
મહારા સતવાદી તાત નવ જુરે મને,
માટે સોંપું સંભાળ મારા તાતની તને. રામ બોલ્યા. ૫

માત કાલે સવારે જઈ આવશું વને,
તારી સેવાનાં ભાગ્ય પ્રભુ આપશે મને,
માત સંતે કહ્યાં તે કેમ ખોટાં બને ! રામ બોલ્યા. ૬



શ્રીરામ અને સીતા

(રાગ-ઉપરનો)

રામ બોલ્યા સીતા અમે જઈશું વને,
 આજ સાચી શિક્ષાઓ, સતી, આપું તને,
 માત તાતની સેવાઓ કરો સાચે મને. રામ બોલ્યા. ૧

સીતા આકરાં રે દુઃખ ભોગવવાં વને,
 તારી ક્રોમળ કાયાની બહીક લાગે મને,
 માટે અહીંરે રહેવાનું સતી કહું છું તને. રામ બોલ્યા. ૨

સીતા ત્હારા વિયોગ અતિ આકરા મને,
 પણ ધર્મ બંધન આજ આવ્યાં કને,
 અમ વંશે ન ધર્મ કોઈ ચૂકે મને. રામ બોલ્યા. ૩

તું તો જનકસુતા હું ધર્મ કહું શું તને,
 મર્મ જાણે સાચા તું સતી તારે મને,
 માટે મનથી કહો જે અમે જઈએ વને. રામ બોલ્યા. ૪

સીતા કાલે સવારે જઈ આવશું વને,
 તમે ધીરજ રાખીને સતી રહેજો મને,
 મ્હારાં મનતો રહેશે સીતા ત્હારી કને. રામ બોલ્યા. ૫



સીતાનો પ્રત્યુત્તર

(રાગ-ઉપરનો)

સીતા બોલ્યાં એ રામ શું કહો છો મને,
 એ તો આજ્ઞાઓ થઈ આપ સંગે મને,
 દેહ છાયા છૂટી રહે એ કેમરે બને. સીતા બોલ્યાં. ૧

મારી માતની આજ્ઞાઓ, આર્ય, થઈછે મને,
 “ તારે છાયાની જેમ રહેવું રામની કને, ”
 મારી માતાની શીખ શીર સાટે મ્હને. સીતા બોલ્યાં. ૨
 આપ સંગે રહેવું મ્હારે રાજ્ય કે વને,
 એવાં શિક્ષણ મળ્યાં છે બાળાપણથી મને,
 તમે ધર્મ સુઝાણ એ તો જાણો મને. સીતા બોલ્યાં. ૩
 મારા નિશ્ચય એ, રામ, હું તો આવું વને,
 નાથ બીજી આજ્ઞાઓ નવ કરશે મ્હને,
 મ્હારાં તન મન ને ધન રામ આપની કને. સીતા બોલ્યાં. ૪
 ચાલો સુખેથી જઈએ રામ આજે વને,
 ધર્મપાલન એ મંત્ર રામ આપણી કને,
 માટે દાસી જાણીને સંગ રાખો મને. સીતા બોલ્યાં. ૫



શ્રીરામ ને લક્ષ્મણ



(રાગ-ઉપરનો)

રામ બોલ્યા લક્ષ્મણ અમે જઈશું વને,
 માત તાતની સેવાઓ બ્રાત સોંપું તને.
 વીરા તારા વિયોગ અતિ આકરા મને. રામ બોલ્યા. ૧
 માડી જયા ઓઝું રખે લાવો મને,
 ધીર ધીરજના પાઠ શું પઢાવું તને,
 તું તો ધર્મ સુઝાણ કેમ ઢીલો બને. રામ બોલ્યા. ૨
 રઘુકુળની કીર્તિઓ વધે જાતાં વને,
 તાત આજ્ઞા પાળીશું તનમનને ધને,
 ધર્મ રાજથી વિશેષ વધુ કહું શું તને. રામ બોલ્યા. ૩

ભાઈ તન ધન તુચ્છ તમે માતો મને,
 ધર્મપાલનથી જીવન ધન્ય બને,
 દેહ જતાં એ ધર્મ રહે આપણી કને, રામ બોલ્યા. ૪
 તારા પ્રેમની તો જાણુ વીર છે રે મહને,
 મારા પ્રેમની તો જાણુ વીર છે રે તને,
 વીરા તુજને સંભારતાં વિચરશું વને. રામ બોલ્યા. ૫

❀ ❀ ❀
 લક્ષ્મણનો પ્રત્યુત્તર

(રાગ-ઉપરનો)

બોલ્યા લક્ષ્મણ, શ્રીરામ, આજ્ઞા આપો મને
 હું તો સેવાને અર્થ સાથે આવું વને,
 વીરા વિધિનાં વિધાન કેમ ખોટાં બને, બોલ્યા લક્ષ્મણ. ૧
 ભરત બ્રાતના વિશ્વાસ વીરા આપણે મને,
 એની પાસે માઆપ કેમ દુઃખીઆં બને,
 એ તો ભેશે સંભાળ તન મન ને ધને. બોલ્યા લક્ષ્મણ. ૨
 સ્વપ્ને રામ વિયોગ નવ સહું રે મને,
 વીર સત્ય સહેવાં એ હુંથી કેમ રે બને,
 માટે દાસ જાણીને સંગ રાખો વને. બોલ્યા લક્ષ્મણ. ૩
 રામ રાક્ષસના ત્રાસ અતિ આકરા વને,
 એવે સમયે જરૂર લાગે મહારી મને,
 સીતા એકલાં રહે કહો કૌની કને. બોલ્યા લક્ષ્મણ. ૪
 વીર થાય વિલગ આજ્ઞા આપો મને,
 મને તમથી જુદો નથી જોયો જને,
 મારા જન્મોના મર્મો વિચારો મને. બોલ્યા લક્ષ્મણ. ૫
 કરી કૃપા કાકુરથ સાથે રાખો મને,
 આપ સેવાએ જીવન ધન્ય રે બને,
 એથી અધિક ખીજું ન મેં માન્યું મને. બોલ્યા લક્ષ્મણ. ૬

ભરત-પ્રેમ

(રાગ - ઉપરનો)

ભરતઅંધુના પ્રેમ ન સમાતા મને,
 જેનાં અંતર રહે સદાય રામની કને,
 એને રાજ્યોના લોભ ના લગાર રે મને. ભાઈ ભરતનાં ૧

રાજ મનથી તજીને એ તો આવ્યા વને,
 ઊભા અપરાધી જેમ એ રામની કને,
 વીર દુઃખી દેખી રામજી દુભાયા મને. ભાઈ ભરતનાં ૨

ભાઈ તુજને મળ્યાની હતી હોંશજ મને,
 તારા પ્રેમે મારાં મન પરવશ બને,
 વીર એણું અંતર રખે લાવો મને. ભાઈ ભરતનાં ૩

આપ તાતે કહ્યાં કરો તન મન ધને,
 રાય દશરથના પુત્ર કેમ વહીલા બને,
 તને વીર મહાધીર જગે જાણ્યો જને. ભાઈ ભરતનાં ૪

શેના અંતર છે શોક વીર કહો રે મહને,
 મારા જીવનનાં સુખ સુખી જોતાં તને,
 ભાઈ અંતર ખોલીને કહો મારી કને. ભાઈ ભરતનાં ૫



ભરતનો ઉત્તર

(રાગ - ઉપરનો)

ભરત ખોલ્યા ધીરજ જરી લાવી મને
 વીરા વિધિએ વીંધ્યો હું જાઉં કોની કને,
 ધિક્ક જન્મ મારો જે જાય રામ રે વને. ભરત ૧

રામ, તાતે કહ્યું તે કેમ માન્યું મને,
મહારા કહોને અપરાધ રામ મારી કને,
કરું એનાં વારણ તન મનને ધને. ભરત૦ ૨

રામ કેકે યે જન્મ કેમ આવ્યો મને,
જેના જન્મે જગત આમ દુઃખી બને,
એને જીવ્યું ઘટે શું રામ એ રે તને. ભરત૦ ૩

રઘુવંશે કલંક રામ આવાં મને,
જીવન રાખ્યાનાં જોમ નથી મારી કને,
આજ દેહ પડે તો સ્નેહ ધન્ય બને. ભરત૦ ૪

રઘુ વંશનાં વિધાન જોઈ રાજવી બને,
એના વંશજનાં ચિત્ત નવ લોભે ધને,
કોણ કારણ અધિકાર-અટ કરશે મને. ભરત૦ ૫

રામ શરણ થવાને હું તો આવ્યો વને,
મૂકી અંતરયામીને જાઉં કોની કને.
કરો કરવી ઘટે જે હવે આજ્ઞા મને. ભરત૦ ૬



શ્રીરામનો પ્રત્યુત્તર



(રાગ - ઉપરનો.)

રામ બોલ્યા હો વીર ધન્ય ધન્ય રે તને,
તારા જન્મે કેકેયી કુખ ધન્ય રે બને;
ભાઈ ભાઈના આ પ્રેમ નથી દેવો કને. રામ બોલ્યા૦

મારા ધર્મો આ વીર તુંથી ઝાંખા બને,
તું સમાન વીર, ધન્ય હું તો માનું મને;
તારે કીર્તિ-કળશે કુળ પાવન બને. રામ બોલ્યા૦

તને જ્ઞાનીને શોક શાના હોય રે મને,
 સુર સ્વર્ગે ઓ વીર સદા ગાશે તને;
 અહોભાગ્ય રાય દશરથ એ માનશે મને. રામ બોલ્યાં ૩
 વીર એવી કીર્તિઓ હવે આપ્ય રે મને,
 તાત આજ્ઞા પાળું તો જન્મ ધન્ય રે બને;
 એજ અંતરના મર્મ કહું તહારી કને. રામ બોલ્યાં ૪
 ભાઈ ભેદોના ભાવ બૂલી જવ રે મને,
 મારાં તારાં તે મન કેમ નોંખાં બને;
 દોષદ્રષ્ટિઓ હોય કેમ આપણી કને. રામ બોલ્યાં ૫
 તને ખંમા, ઓ વીર, રક્ષે ધર્મો તને,
 તને પ્રીછે એ પ્રાણી ધન્ય ધન્ય રે બને,
 બ્રાત તાતે કહ્યાં એ કરો ધીરે મને. રામ બોલ્યાં ૬



સીતા-સ્વયંવર

(મોસાળાનો રાગ.)

રાજા જનક વિચારે રે મન, હવે કરવાં સીતાનાં લગન,
 પ્રભુ કરાવે નિર્વિધન, કંકેતરી મોકલી ચારે દેશે; ૧
 રાયે સ્વયંવર વાત વિચારી, કારણુ રૂપ એ કુંવરી છે મારી,
 જોવા યોગ્યતા પણ વિધિ ધારી. કં ૨
 આવ્યા રાજાઓ શોભા વધારી, સૌને આશાઓ મનમાં છે ભારી,
 જાણી જનકની કુંવરી કુંવારી. કં ૩
 રાજા સહસ્રાવધિ ત્યાં તો આવ્યા, આવ્યો રાવણુ જાણે જે કાવ્યા,
 એને વિધિના વિચાર ન આવ્યા. કં ૪
 નથી આવ્યા અવગ્રેથી શ્રીરામ, એ તો રોકાયા છે રૂપિ કામ,
 જેનાં જગતે જાણીતાં છે નામ. કં ૫

- ત્યાં તો મુનિને કંઠેતરી આવી, રઘુનાથને એમણે વંચાવી,
આલ્યા રામને લઈ લલચાવી. કં૦ ૬
- જાણ્યાં જનકે જે રૂપિજી પધારે, મહારા યજ્ઞની શોભા વધારે,
એવા રૂપિએ તો ભાગ્ય સુધારે. કં૦ ૭
- રાયે ઉત્તમ ઉતારાએ થાપ્યા, જેને હર્ષ હૃદયમાં છે વ્યાપ્યા,
અંતરયામીએ સંદેશ આપ્યા. કં૦ ૮
- રઘુનંદન વાડીમાં ફરતા, નાનાવિધના વિનોદ રે કરતા,
દીઠા સીતાએ લાગી છે સુરતા. કં૦ ૯
- રામ પણ સીતા નજરે નિહાળ્યાં, નીચું જોઈ ને સત રે સંભાળ્યાં,
મળ્યાં નયનો સીતાએ નીચાં ઢાળ્યાં. કં૦ ૧૦
- એ તો આત્માએ આત્મા રે મળીઆ, એના મર્મ ન કોઈએ કળીઆ,
રામ નીતિનાયક પાછા વળીઆ. કં૦ ૧૧
- રાજા જનક સભાએ ભરાવે, ત્ર્યંબક મંડપ મધ્યે ધરાવે,
થઈ આજ્ઞા જે રાજવીએ આવે. કં૦ ૧૨
- સહુ આવી સભામાં ખીરાળ્યા, રાય રાવણુ પણ આવ્યા ગાળ્યા,
આવ્યા રામ ને રાજવીએ લાળ્યા. કં૦ ૧૩
- રાજા જનકે પણ સૌને સુણાવ્યાં, સહુએ થાકીને શીષ ધુણાવ્યાં,
મિથિલેશને ઓછાં રે આવ્યાં. કં૦ ૧૪
- રાયે જે ચાર વેણુ નાખ્યાં કહી, સહુ સાંભળીને રહ્યા સહી,
લક્ષ્મણની તો બ્રહ્મી ભેગી થઈ. કં૦ ૧૫
- મુનિએ લક્ષ્મણને રાખ્યા છે વારી, કહે રામને કરો તૈયારી,
જનક પુત્રી શું રહેશે કુંવારી? કં૦ ૨૬
- રામે રૂપિની આજ્ઞાએ પાળી, વળી નમન કર્યા શીર ઢાળી,
કહે રૂપિ, વરો જનકની બાળી. કં૦ ૧૭
- ધનુષ પાસે પધાર્યા શ્રીરામ, ફરક્યાં સીતાનાં અંગો રે વામ,
એનાં ચિત્ત રહેતાં નથી ઠામ. કં૦ ૧૮
- રામે ટંકાર ધનુષના કીધા, ત્રણ કટકા કરી તેના દીધા,
પાળી પણ ને અમર યશ લીધા. કં૦ ૧૯

- દેવ પુષ્પની વૃષ્ટિઓ કરતા, જોઈ પરાક્રમ અભિમાન હરતા,
રાવણુ મારશે એમ આશા ધરતા. કં० ૨૦
- રાજા જનકના હર્ષ ન માય, એનાં વણુન કંઈ પેર થાય,
જેને વળી ગઈ છે રે શાતાય. કં० ૨૧
- રાય અહ્લાનંદમાં ગળીઆ, કોણુ ભાગ્યે જમાઈ આ મળીઆ,
મહારા આજ ઉગ્ગરા ટળીઆ. કં० ૨૨
- સીતા ઉર પૂર હર્ષનાં આવ્યાં, એમણે શિવજીને શીર નમાવ્યાં,
જગદંબા મને મોહ લાવ્યાં. કં० ૨૩
- તાતે કહેવરાવ્યું કુંવરીને આવો, સાથે સ્વયંવર માળને લાવો,
રઘુનાથને એ પહેરાવો. કં० ૨૪
- સીતા વરમાળ લઈને રે આવ્યાં, મહાલક્ષ્મીનાં રૂપ ધરાવ્યાં,
પરિઅહ્લને પ્રેમથી ભાવ્યાં. કં० ૨૫
- આરોપી વરમાળ ને વળીઆં, રઘુનાથ રૂપી વર રળીઆં,
પુરી શુદ્ધિ નથી નવ ઢળીઆં. કં० ૨૬
- રામ અળ ને સીતાનાં રે રૂપો, જોઈ મૂઠિત બનીઆ છે ભૂપો,
નવ ચાહ્યે ધરી છે ચૂપો. કં० ૨૭
- રાય રાવણુના ગર્વ ઉતાર્યાં, માંડ પાછા લંકામાં પધાર્યાં,
એણે દેવોના હર્ષ વધાર્યાં. કં० ૨૮
- જયજયકાર મંડપમાં છવાયા, રઘુનંદનના યશ રે ગવાયા,
જાણે અહ્લાનંદ રેલાયા. કં० ૨૯
- સીતારામના હર્ષને કે'વા, સો સો જન્મો પડે રે લેવા,
કોક જાણે વાલ્મિકીજી જેવા. કં० ૩૦
- રામ વરમાળ પહેરીને શોભ્યા, વિશ્વામિત્ર જનક મન લોભ્યા,
ક્ષણ એક નિજનંદે થોભ્યા. કં० ૩૧
- બેઉએ આશિષ બન્નેને દીધી, રામ હરખે જાણે પામ્યા રિદ્ધિ,
લક્ષ્મણુની અભિલાષાઓ સિદ્ધી. કં० ૩૨
- એના સુખને તો દેવો વખાણે, જીવજુદ્ધિઓ એ નવ જાણે,
કરે રામ કૃપા તે મન આણે. કં० ૩૩

રઘુનાથને ચરણે હું લાગું, એમની પાસે દયાઓ એ માગું,
 માગું 'ભક્તિમાં હું અનુરાગું.' કં० ૩૪
 જેને રામ સીતામાં છે સ્નેહ, એને લેવા નથી પછી દેહ,
 એના આત્મારામે ન્યારા નેહ. કં० ૩૫



સતીને સંદેહ

(આજ બીણી અણોસરી રાત, એ રાહ.)

ઉમા પૂછે શંકરને એમ, ધ્યાન કોનાં ધારતા રે,
 સામ્ય તમને પૂજે સહુ લોક, ત્રિકોઠ તમે તારતા રે; ૧
 શિવ શાસન તમારાં સદૈવ, સુરોએ સ્વીકારતા રે,
 મારે અંતર અચંપા આજ, કહો નવી વારતા રે. ૨
 ઈશ ઉરમાં વિચારે એમ, ઉમાને શું ચોરતા રે,
 જગ માયાનાં જોર જરૂર, માટે મન ચોરતા રે; ૩
 પછી હશીને જોડ્યા હર એમ, સતી તમે સાંભળો રે,
 મુજ મન માંહે અચરજ થાય, ભવાની કેમ ના કળો રે. ૪
 અમે ધરીએ રે જેહનાં ધ્યાન, એની એ માયા હશે,
 જગ જાણે ન જેને કોઈ, એની એ છાયા હશે; ૫
 ઉમા અવધે પ્રગટીઆ એહ, દેવ દુઃખ ટાળવા રે,
 વળી સાધુને દેવા સુખ, સ્વરૂપે વાળવા રે. ૬
 રઘુવંશે વધારીને પ્રેમ, રામ રૂપ ધારીઆં રે,
 મહારાં ત્રંચક તોડીને તત્કાળ, સીતાને સ્વીકારીઆં રે; ૭
 અમે ધરીએ છે એનાં ધ્યાન, અખંડ આનંદમાં રે,
 પરિશ્રમ પરાત્પર એહ, સેવાતા સંતમાં રે. ૮
 શિવ શિવાને પ્રીછવે એમ, પ્રભુ એને જાણુજો રે,
 સતી એ છે સરવમાં સમાન, મનમાં પ્રમાણુજો રે; ૯

- ઇશે આપ્યાં અનુપમ જ્ઞાન, તોય સતી સમજ્યાં નહીં,
 મંમાયા એ જાણવ્યાં છે જોર, પડ્યાં ઉમા માયા મહીં. ૧૦
- રામ શોધે સીતાને વન, પ્રિય પ્રિય મુખે કહી,
 પરિશ્રદ્ધ પોકારે ન આમ, ઉમાને બ્રાન્તિ થઈ; ૧૧
- ઘોર ગંભીર વનની મહાંય, ગૌરી આવીઆં રે.
 એ તો કરવા પરિક્ષા પૂર્ણ, સીતા રૂપ લાવીઆં રે, ૧૨
- રામ સીતાને પાડે સાદ, સતી ત્યાં ઓચરે રે;
 હું તો આરે રહી ઓ રામ, જશો ન અગોચરે રે, ૧૩
- રઘુનાથે સુણ્યા એ સાદ, તોય ત્યાં જોતા નથી,
 પ્રભુ પૂર્ણ પ્રીછેછે પ્રપંચ, માયા એ મહોતા નથી, ૧૪
- રામ જોઈ ઉમાના ઉન્માદ, અંતરમાં શોચતા રે;
 શિવ-શક્તિના આવા પ્રમાદ, ઉરે નથી રોચતા રે, ૧૫
- ઉમા આવ્યાં શ્રીરામની પાસ, સીતાના વેષમાં રે;
 રામ પાછા ફરીને જાય, અંતર છે ક્લેશમાં રે. ૧૬
- પાછાં આવ્યાં ઉમા એ દીશ, રામ શું ન સાંભળો રે,
 કાંઈ ઘેલા થયા રઘુનાથ, હવે પાછા વળો રે; ૧૭
- રામ જોડ્યા નમાવીને શીર, સતી મહને શું કહો રે.
 ઉમા શંકર-વિખૂટાં આમ, વનમાં કાં રહો રે, ૧૮
- મહાદેવના સમાચાર માત, દેવા શું આવીઆં રે;
 નથી બૂલ્યો હું એમનાં ધ્યાન, કહેજો કહાવીઆં રે, ૧૯
- ઉમા તમને આશ્ચર્યો થાય, આશ્ચર્યો એ મહને રે.
 સામ્ય સમજાવે એના ભેદ, જાવ એની કને રે, ૨૦
- સતી પામ્યાં પૂરણ પરિતાપ, પરતાર્ધ પાછાં વળ્યાં રે;
 પૂછે શંકર સતીને એમ, ગૌરી તમે શું રળ્યાં રે, ૨૧
- મહાદેવ વિચારે છે મન, સતી સીતા છે થયાં રે.
 છળે ધાર્યાં જો એમણે પ્રેમ, મહારે યોગ્ય ના રહ્યાં રે, ૨૨

આપ્યાં આસન જૂદાં અવિનાશ, ઉમા મન પામીઆં રે;
 પ્રભુ બૂલી હું આપનાં ભાન, પદે શીર નામીઆં રે, ૨૩
 મહારા દોષ દયાળુ દેવ, દિલે નવ લાવશે રે.
 ઇશ અંતરયામી છે આપ, લહેજે ભાવ શો રે, ૨૪
 સામ્ય તજશું જરૂર આ શરીર, તમેને પામવા રે;
 મહને આપો હવે હર જ્ઞાન, માયાઓ વામવા રે, ૨૫
 કહે શંકર સતી એ રામ, પ્રથમ અમે પ્રીછવ્યા રે.
 જેને જ્ઞાની મુનિએ મન, ધ્યાનોથી રીઝવ્યા રે, ૨૬
 રામ અવતરીઆ અવિનાશ, પરિત્રાણ કારણે રે;
 ઝુલ્યા જગત ઝુલાવણુ હાર, કૌશલ્યા પારણે રે, ૨૭
 લીધાં દેવો એ વાનર રૂપ, વિધિ વર પાળવા રે.
 રમારમણે લીધાં રામ રૂપ, દેવ દુઃખ ટાળવા રે, ૨૮
 રૂપિ મુનિઓએ લીધાં છે રૂપ, ઉમા, ઝાડ પાનનાં રે;
 જેને અંતર સદાય છે જ્ઞાન, રામના વાનનાં રે, ૨૯
 તોય મળવાને પુરૂષ પુરાણ, જડ રૂપ ધારીઆં રે.
 રઘુનાથે એ જાણીને પ્રેમ, સ્નેહે સ્વીકારીઆં રે, ૩૦
 રામ હૃદયે ચાંપે છે એહ, સીતાના મીષથી રે;
 નથી જોયાં જતાં જડ રૂપ, એ જગદીશથી રે, ૩૧
 રામ ભાવે ભીંજાય છે ઉર, નેત્રે નીરો વહે.
 ભેટી ભેટીને ભાવે ભૂપ, છાનાં એને કહે, ૩૨
 સીતા મીષે મળ્યા મહારાજ, અમે પ્રેમ પાળશું રે;
 જડ રૂપે થયા રૂપિરાજ, એ રણ અમે વાળશું રે. ૩૩
 હવે થઈશું શ્રીકૃષ્ણને સ્વરૂપ, નંદને આંગણે રે
 ફરી લઈશું જરૂર અવતાર, તમારે માગણે રે ૩૪
 વ્રજ વનિતાને રૂપ ઋષિરાય, રમી શું આપણે રે
 આજ આપું અમો આ કોલ, રાખો રૂપિ થાપણે રે ૩૫

તમે દેહોના મૂકીને રોહ, મહને છે મેળવ્યો રે
 આત્મરૂપે થયા છો અસંગ, અનુભવ કેળવ્યો રે ૩૬
 તમે જોયા નથી જડભાવ, અમે નહીં જોઈએ રે
 જીવે જગત્ ભલે જીવરૂપ, આપણુ નવ મહોહીએ રે ૩૭
 જેણે જાણ્યા પરાના ભેદ, એને ભવ નડતા નથી
 જેણે જોયા જગતમાં ભેદ, એને અહ્મ જડતા નથી ૩૮
 તમે પામ્યા પરાના પાર, ભાન ના ભૂલો ભવે રે
 તોય પોષીશું પ્રેમ આ જરૂર, જનમ લઈને હવે રે ૩૯
 રામ આપીને એહ વરદાન, પંપા તીરે પળ્યા રે
 અમે ધ્યાનોમાં જોતાં એમ, પૂરણુ પ્રેમે ગળ્યા રે ૪૦
 સુણી શંકરનાં એહ વચન, ઉમા મન પ્રીછીઆં રે
 નથી અહ્મને ભવમાં ભેદ, પદો એ ઈચ્છીઆં રે ૪૧
 ઉમા તજવાને નિજ શરીર, તાતને ત્યાં ગયાં રે
 દક્ષ યજ્ઞે દઈને દેહ, પાર્વતી રૂપે થયાં રે ૪૨
 ફરી શંકરનાં ધારીને ધ્યાન, તપ એણે આદર્યા રે
 પૂરા પ્રેમે શંકરને પ્રસન્ન, કરીને કાયે વર્યા રે ૪૩
 એ ગિરિજા તો જ્ઞાન સ્વરૂપ, લીલા કરતાં નવી રે
 અખિલેશ્વરી એ અંમ સ્વરૂપ, બ્રાન્તિ એને ના હવી રે ૪૪
 મા થાજે સદાએ દયાળ, બાળ અમે આપનાં રે
 મા પ્રેમે કરે હું પ્રણામ, કારણુ નથી તાપનાં રે ૪૫
 મા પામે તમારા પ્રસાદ, એને ભવ ભીતી નથી
 મા બોલે જે બાળને ભાવ એને કો રીતી નથી ૪૬
 માતાનાં ઉર પ્રેમ પૂર, સદાય ભરપુર છે રે
 મા માતાને છાંયડે બાળ, જરાય ક્યાં દૂર છે રે. ૪૭



હરિતાલિકા વ્રત મહિમા

(ગરબી: મનનો માન્યો મોહનવર પામિયાં જો-એ રાગ.)

| | |
|---|---------|
| પૂછે ગૌરી શંકરને પૂરા પ્રેમથી રે લોલ, | |
| પ્રભુ પામી તમને હું ક્રિયા નેમથી રે લોલ. | પૂછે૦ ૧ |
| કહે શંકર “પારવતી, તમે સાંભળો રે લોલ, | |
| તમે કરીઆં એ વ્રતનાં કહું ફળો રે લોલ. | કહે૦ ૨ |
| સતિ ધરીઆ અવતાર હિમાલય ગૃહે રે લોલ, | |
| અતિ અમને સ્મરો એ કોઈ ના લહે રે લોલ. | કહે૦ ૩ |
| તમે બાળાપણેથી તપ આચર્યા રે લોલ, | |
| જોતાં માત પિતાનાં મનને હર્યા રે લોલ. | કહે૦ ૪ |
| થઈ ચિંતા ઉમા તમ માળાપને રે લોલ, | |
| વળી દેખી તમારા તપતાપને રે લોલ. | કહે૦ ૫ |
| ત્યાં તો વિષ્ણુએ માગાં, સતિ, મોકલ્યાં રે લોલ, | |
| આવ્યા નારદ ને ઉર હિમનાં ઉછળ્યાં રે લોલ. | કહે૦ ૬ |
| કર્યા પૂજન ને પાય ઋષિને નમ્યા રે લોલ, | |
| તમે દર્શનથી તાપ તનના શમ્યા રે લોલ. | કહે૦ ૭ |
| કોણ કારણ પધાર્યા મહારે આંગણે રે લોલ, | |
| ત્યારે કારણ ઋષિજી વળતા ભણે રે લોલ. | કહે૦ ૮ |
| ધન્ય પર્વતના રાય તમે હિમગિરિ રે લોલ, | |
| પછી માગાની વાત કહે નારદ ધીરે રે લોલ. | કહે૦ ૯ |
| રાય કન્યા તમારી અતિ ગુણ ભરી રે લોલ, | |
| તેને વરવાની વિષ્ણુએ મતિ કરી રે લોલ. | કહે૦ ૧૦ |
| ઉમા તાત તમારા સુણી હરખીઆ રે લોલ, | |
| વર વિષ્ણુથી છે વડા બીજ ક્રિયા રે લોલ. | કહે૦ ૧૧ |
| ગયા નારદ લઇને એ વધામણી રે લોલ, | |
| પછી આવ્યા પિતાએ તમારા ભણી રે લોલ. | કહે૦ ૧૨ |

ઉમા વિષ્ણુ વરવાને તને ઇચ્છતા રે લોલ,
 તાત ત્હારા વિચાર નથી પ્રીછતા રે લોલ. કહે૦ ૧૩
 સતિ ચાલ્યાં તમે તો સખીને ગૃહે રે લોલ,
 ઉમા અંતરની વાત સખીને કહે રે લોલ. કહે૦ ૧૪
 જ્યેન તાતે અનેરું એક આદ્યું રે લોલ,
 મેં તો તન મન શંકર ચરણે ધર્યું રે લોલ. કહે૦ ૧૫
 સખી સાથે ઉમા તેં ધર છોડીઆં રે લોલ,
 વને આવી અમેશું મન જોડીઆં રે લોલ. કહે૦ ૧૬
 હરિતાલિકાનાં વ્રત તમે આચર્યાં રે લોલ,
 નિરાહારે પૂજન શિવનાં કર્યાં રે લોલ. કહે૦ ૧૭
 વને વેળુની મૂર્તિ કરી માહરી રે લોલ,
 પાસે પારવતી રૂપ, સતિ, તાહરી રે લોલ. કહે૦ ૧૮
 ઉમા પ્રત્યે ચડાવ્યો તમે કેવડો રે લોલ,
 મ્હેં તો જોયો ન ભાવ કોનો એવડો રે લોલ. કહે૦ ૧૯
 કર્યાં પૂજન અર્ચન ને વળી જગરણો રે લોલ,
 જગે જોનો મહિમા છે સતિ અતિ ધણો રે લોલ. કહે૦ ૨૦
 ઉમા વ્રતથી આસન મ્હારાં ડોલીઆં રે લોલ,
 ત્યારે તપથી ચક્ષુઓ અમે ખોલીઆં રે લોલ. કહે૦ ૨૧
 ઉમા આવી કહ્યું મેં વર માગવા રે લોલ,
 તમે ખોલ્યાં વરોને દુઃખ ભાગવા રે લોલ. કહે૦ ૨૨
 ઉમા માગ્યાં આપીને અમે તો વળ્યા રે લોલ,
 પૂર્વ પ્રીત્યે ઉમા સતિ તને મળ્યા રે લોલ. કહે૦ ૨૩
 ત્યાં તો તાત તમારા આવ્યા શોધતા રે લોલ,
 તમે સૂતાંતાં થાકીને જ્યમ લતા રે લોલ. કહે૦ ૨૪
 લઈ ખોજે ને તાત આસું સારતા રે લોલ,
 પ્રિય પુત્રીને થું થયું વિચારતા રે લોલ. કહે૦ ૨૫

- તારે અંગે અડેલી રળે લૂછતા રે લોલ,
તને શુદ્ધિ આવ્યેથી તાત પૂછતા રે લોલ. કહે૦ ૨૬
- બાપ કેમ આવી તું અહીં એકલી રે લોલ,
હું તો શોધી વળ્યો છું ગલીએ ગલી રે લોલ. કહે૦ ૨૭
- કહે ગૌરી પિતાજી તમે સાંભળો રે લોલ,
અમે બાળાનાં બળ કશાં મને કળો રે લોલ. કહે૦ ૨૮
- મહારે વરવા છે નાથ કૈલાસના રે લોલ,
અન્ય વરને વરં એ રાખો આશ ના રે લોલ. કહે૦ ૨૯
- હરિતાલિકાનાં વ્રત અમે આચર્યા રે લોલ,
આવ્યા શંકરને સ્નેહથી એને વર્યા રે લોલ. કહે૦ ૩૦
- બાપ બોલ્યા જે ધન્ય ત્હારા વ્રતને રે લોલ,
ધન્ય ધન્ય પુત્રી એ ત્હારા કૃત્યને રે લોલ. કહે૦ ૩૧
- ઉમા શંકર આવેજો મહારે આંગણે રે લોલ,
તો તો ધન્ય ત્રિલોક મુજને ગણે રે લોલ. કહે૦ ૩૨
- ઉમા, શંકર રહે સદા સમાધિએ રે લોલ,
ત્રણે લોકશું અમે એને આરાધીએ રે લોલ. કહે૦ ૩૩
- ઉમા શંકર આવ્યા ને તને હા કહી રે લોલ,
તું તો જગદંબા રૂપ મેં મને લહી રે લોલ. કહે૦ ૩૪
- ચાલો કુંવરી મેના જીવે છે વાટડી રે લોલ,
તને શંકરની એ ઓઢાડે ઘાટડી રે લોલ. કહે૦ ૩૫
- ઉમા તાતે તમેને મને આપીઆં રે લોલ,
મને વરતાં એ વ્રત તમે સ્થાપીઆં રે લોલ.” કહે૦ ૩૬
- રીઝ્યાં ગૌરી શંકરથી એવું સાંભળી રે લોલ,
ખરે વ્રતની વિધિ એ મુજને ફળી રે લોલ. કહે૦ ૩૭
- હરિતાલિકાના એવડા પ્રભાવ છે રે લોલ.
સદા સામ્ય ભળેએ એના ભાવ છે રે લોલ. કહે૦ ૩૮

સદા સામ્ય શરણુ મહને આપજો રે લોલ,
કરી કરણા કૈલાસ મહને સ્થાપજો રે લોલ. કહે૦ ૩૯
શિવ પાર્વતી પૂજતાં પતિવ્રતા રે લોલ,
પતિ સાથે કૈલાસ સોહ સુવ્રતા રે લોલ. કહે૦ ૪૦



નર્મદા સ્તવન



(હરિગીત છંદની ચાલ)

નમું નમું માતા નર્મદા તેં ઉભય તટ પાવન કર્યાં.
મા યશ તમારા શું ભણું રૂપિ મુનિએ ધ્યાને ધર્યાં. ૧
અન્ય તીર્થે જાય ત્યાં જે સ્નાનથી અર્થો સરે,
આશ્રય મોટું એજ મા તું દર્શને પાવન કરે. ૨
મા પતિતપાવન જાહવી તું કળિયુગે આ ભૂપરે,
મા સ્મરણુ કરતા તાહરું, દર્શન હૃદયમાં પાંગરે. ૩
મા અમર દર્શન તાહરાં, કોઈ સુભાગી જનને મળે,
જો પુન્યદાનો ત્યાં થયાં તો, ભાગ્ય તેનાં કો કળે ! ૪
બળિરાય સરખા રાજવી, તેણે સત્ર તુજ તટમાં કર્યાં,
પરિશ્રમ દર્શન પામીઆ ને અમર યશ એને વર્યાં. ૫
શુક વ્યાસ સરખા યોગીઓના આશ્રમે હું ત્યાં લહું,
મા પરસ્પર પાવન કરો, મુજ મતિ નહીં ને શું કહું. ૬
મા પુત્રી તું શંકર તણી, જે અખિલ આ જગના ધણી,
તુજ લાલને તુજ તટ રહે, એ સકળ દેવ શિરોમણિ. ૭
તું ઘોર ગંભીર ગાજતી, મા શીતળ જળ તારાં વહે,
તુજ સ્નાન મા જેને થયાં, તે ભાગ્યને કો ના લહે. ૮
તુજ તટ વિષે વાસો થયા, એ કૃપા કેવી તાહરી,
મા પુણ્ય એ કીઆં હશે, બુદ્ધિ ન પહોંચે માહરી. ૯

મા રિદ્ધિ આપી બુદ્ધિ આપી, શાન્તિ આપી સર્વદા,
રક્ષા કરી માતા સમી, પડતાં કદાચે આપદા. ૧૦
મા કૃપાએ એ તાહરી, હું બાળબુદ્ધિ થું કહું,
અખંડ રહેજો અંતરે મા, બીજું કંઈ યાચું ન હું. ૧૧



શ્રી રણછોડરાય મહીમા

(ઉપજાતિ છંદની ચાલ.)

શ્રી દ્વારિકાધીશ રણછોડરાય, સ્મરું, પ્રભુ, હું મનમાં સદાય,
તથાપિ ઈચ્છા ઉરની ન બળ, ઘો દર્શનો ચિત્ત અખંડ ચ્હાય. ૧
રણછોડ રાયા પ્રિય ભક્ત માટે, ડાકાર આવી ચડીઆ જ કાંટે,
ધારે ધણી ગુગળી થું જ ખાંટે, હરિકૃપા સાધન સર્વ આંટે. ૨
અનંત લક્ષ્મી પ્રભુ ચર્ણુ દોટે, રાખધિરાખ નહીં કાઈ જોટે,
વૈજયંતી વિલસે જ કોટે, અપાર શોભા ભરી રૂપ છોટે. ૩
શણુગાર જોયા વિણ કેમ કહીએ, શ્રીકૃષ્ણ મૂખી કેમ એલ લહીએ,
તથાપિ શોભા નથી જોલ મલિએ, નેત્રો થતાં તૃપ્ત નહીં વહીએ. ૪
શ્રીકંઠમાં હાર અમુલ્ય રાજે, પગલાં ભરો તો તુપુરોજ ગાજે,
વક્ષઃ સ્થળે પાદ ભૃગુ બીરાજે, કુંડળ કડાં છે જડયાં પોખરાજે. ૫
કેસર ભર્યા ચંદન ભાલ મધ્યે, મંદિર ભર્યા છે પ્રભુએ સુગંધે,
કસબે ભર્યા ખેસ ધર્યાજ રકંધે, શાન્તિ ભર્યા અંતર આપ વંધે. ૬
માણિક્ય મુક્તાક્ષ જોમ હીરા, પૂજારી પ્રેમે ધરતાજ ધીરા,
અહભુત શોભા ન ગવાય ગીરા, નિરખે હરિભક્ત થઈ અધીરા. ૭
મણિ જડયા મુકુટ શીર રાજે, નવરંગ વેણુ કરમાં વિરાજે,
વાગા વિભુ નિત્ય નવીન સાજે, કંદર્પકાન્તિ કરી ભક્ત કાજે. ૮
કૃપાળ કાળા પણુ છો રૂપાળા, છે ધન્ય ભાગ્યો વસુદેવ બાળા,
ગુંજ અને મોરમુકુટવાળા, પ્રેમી પ્રભુને નિરખે નિરાળા. ૯

નિજ મંદિરે દર્શન જે અમૂલાં, પ્રેમી થતાં રે પ્રભુ ભાનમૂલાં,
 આપે શું આપે મન જે અટૂલાં, તૃપ્તિ નહીં એ સુખ લે અતૂલાં. ૧૦
 ચરણાંબુજે તો તુલસીથી હાંક્યા, જ્યાં ભક્તનાં નેત્ર રહેજ તાક્યાં,
 ભવાર્તિ ટાળે ભવદુઃખ થાક્યાં, જે દર્શને પુણ્ય ન જાય આંક્યાં. ૧૧
 સર્વાંગ શોભા પ્રભુ અંગ સારે, અનંત કામો હરિ પાસ હારે,
 કમનીય આવાં રૂપ આજ જ્યારે, કેવાં હશે કૃષ્ણ હશે જ ત્યારે. ૧૨
 વિરાગી યોગી વિભુ મોહ પામે, ધ્યાને ધરી અંતરમાં વિરામે,
 કરે ખીજું શું, પ્રભુ, શીર નામે, પીતાં અમી એ પ્રભુ મૃત્યુ વામે. ૧૩
 ભોગો ધરાવે હરિભક્ત નાના, જમો ઉઘાડા વળી કોઈ છાના,
 માખણુ વિના તૃપ્તિ નહીં શું કહાના, ભાવો ભર્યા ભક્તિ મહીં શું માના? ૧૪
 શીરા અને સાકર દૂધ ધરતા, મગજે કરે તે તમ કાજ કરતા.
 ખડાને તમારે પ્રભુ કંઈક તરતા, સાનિધ્ય મુક્તિ લહું એજ વરતા, ૧૫
 જ્યાં ગોમતી નીર પવિત્ર રાજે, અધિકાર આપે થતાં રનાન મા જે.
 માતૃપદો મા ધરતાં સદાએ, ગંગા સમાં ગોમતી મા વિરાજે. ૧૬
 લક્ષ્મીજી નિત્યે પ્રભુ પાસ રહેતાં, સ્વભક્તને સુખ અનંત દેતાં.
 મા પાર ના'વે તુજ મહાત્મ્ય કે'તાં, કરો કૃપા દોષ સમસ્ત રહેતાં, ૧૭
 કૈલાસનાથે વળી વાસ સ્થાપ્યા, એ ભાવ ભવના નવ જાય માપ્યા.
 અહો ડંકનાથ, દિલે પ્રેમ વ્યાપ્યા, દર્ષ દર્શનો સ્વર્ગના માર્ગ આપ્યા, ૧૮
 ગોપાળ ગોધેન હજી ધરાવો, લીલા તણાં પાન પ્રભુ કરાવો,
 જે તે મિષ્ટે ભક્ત તમે તરાવો, અજ્ઞાન આંધી જીવની હરાવો. ૧૯
 તુલસી ધરી ધન્ય દાસો થયા છે, ત્રિતાપ એના વિરમી ગયા છે.
 મા, તાહરી જે ઉપરે મયા છે, શ્રીકૃષ્ણની તે ઉપરે દયા છે, ૨૦
 કૃપા કૃપાનાથ અથાગ કીધી, દયા તણા આપ અગાધ નિધિ.
 કરુણા કરી ભક્તની ભાળ લીધી, દષ્ટ દર્શનો દાસને મુક્તિ દીધી. ૨૧
 રણુછોડ રાયા અમ ઉર રહેજે, દયા કરી દર્શનો દિવ્ય દેજે,
 સુખે દુઃખે સાર તમેજ લેજે, જન્માંતરે દાસ ગણીજ ગ્રહેજે. ૨૨
 મહાત્મ્ય તહારાં પ્રભુ કેમ લહીએ, શરણ્ય જાણી શરણેજ રહીએ,
 હૃદયે રહ્યા છો વધુ શુંજ કહીએ, તુજ ગુણ ગાતાં મહીએ રહીએ. ૨૩

નવનવી કામના

(ધન્ય જેણે હરિગુણ ગાયાં-એ રાહ)

| | |
|--|----|
| જગે નામનાની કામના અનેરી, જણાય, જગેં રહે અણુદીઠ ઉરમાં એ ઘેરી, જણાય, જગેં | ૧ |
| ધરિછે કો માનથી, ધરિછે કો દાનથી, જળતે જીમર ધન વેરી. જણાયં | ૨ |
| કો કો ધરિકાખથી, કો કો ઉત્પાતથી, નક્કી એ ધરિછા નમેરી. જણાયં | ૩ |
| ધરિછે કો ભુપણે, ધરિછે કો ભાપણે, વગાડી સ્વગુણની ભેરી. જણાયં | ૪ |
| ધરિછે કો ભણતરે, ધરિછે કો વણપરે, લાલા ગણાધને લહેરી. જણાયં | ૫ |
| કોઈ ધર્મ પાળાને, કોઈ ભોમ ભાળાને, કોઈ ધરે રૂપ કેરી. જણાય. | ૬ |
| કાવ્યો કરીને કો ધરિછે રે નામના, નાંખે વિવેચક રહેરી. જણાયં | ૭ |
| ધરિછે કો ગ્રંથથી, ધરિછે કો પંથથી, મથતાં જણાય મોંઘેરી. જણાયં | ૮ |
| ગિચી છતાંય પણ અંતે અહંકાર એ, હૈયે રહ્યા છે હરિ હેરી, જણાયં | ૯ |
| કોને ન મૂકતી એ નામનાની કામના, સૌને રહેલ ખંખેરી. જણાયં | ૧૦ |
| સંધ્યાના રંગ શા જીવનને કારણે, સર્વસ્વ નાંખવાં શું વેરી ! જણાયં | ૧૧ |
| જેનું મૂળે નામ ના, એને કેવી કામના, વંધ્યાએ બેટી ઉછેરી. જણાયં | ૧૨ |
| છોડી સૌ કામના, જોડી મન રામમાં, ભકતો રાખે જ પ્રભુ કેરી. જણાયં | ૧૩ |

વેણુ

(ધન્ય જેણે—એ રાહ)

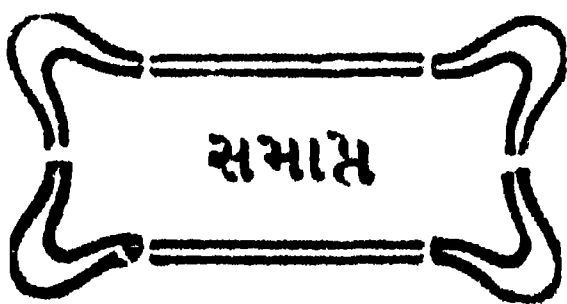
- | | |
|---|---|
| તારી વેણુને વ્યાસેજી વખાણે, ગોપાલ, તારીં જેના ભેદો અવર નવ જાણે. ગોપાલં | ૧ |
| વાગે વૃંદાવને ઘેલી ગ્વાલન બને, સૂર સ્નેહીના અંતરે પીછાને, ગોપાલં | ૨ |
| સ્થાવર ઝુલાવતી, જંગમ થોભાવતી, તુજ વિણ કળા એ કોણ જાણે. ગોપાલં | ૩ |
| બંસીના ભાગ્યને વ્રજવધૂ વખાણતી સ્પર્ધાએ રોષ જરી આણે. ગોપાલં | ૪ |
| વાતો કરે જે સખી કાય એણે સૂકવી, બહિરંતર વિંધાણી સરાણે. ગોપાલં | ૫ |
| ભક્તિના સ્વાદુઓ, જાણે એ જાદુઓ, ખેંચે તું પ્રેમીને પરાણે. ગોપાલં | ૬ |
| હરમાં એ ભાવને, જીવન જગાવ ને રમવા ગાણે ને વળી પ્રાણે. ગોપાલં | ૭ |
| વિરહોની વેદના વ્હાલી શું, વિકૃતા ! અંતર વીંધે તું આમ શાને? ગોપાલં | ૮ |
| તુજને ગમે એ મને ગમશે ગોપાલ રે ક્યાં છે એ વિરહોની લ્હાણે ! ગોપાલં | ૯ |



આરતી ક્યારે ?

(શું લઈ અર્ચન કરિયેં એ રાહ)

| | |
|--|----------|
| આરતી ક્યારે કરીશું ? જ્યારે, પૂજન પૂરાં થાશે ત્યારે. | |
| કરીએ આવરણને અત્યારે, | પૂજન૦ ૧ |
| પૂજન પૂરાં કેમ હું માનું, અધુરે આ સંસારે. | પૂજન૦ ૨ |
| મન ધર્મોં ધારે છે ત્યાં લગી, અર્ચું હું એક ધારે. | પૂજન૦ ૩ |
| દેવરૂપે થઈ પ્રભુને પૂજે, શાસ્ત્રો એમ ઉચારે. | પૂજન૦ ૪ |
| આરતીઓ ઉતરશે ત્યારે, જીવશિવનિશ્ચય જ્યારે. | પૂજન૦ ૫ |
| અત્યારે તો આમજ પૂજન, ઉરના આ ઉપહારે. | પૂજન૦ ૬ |
| હજી તો અર્ધોં અધુરા છે ત્યાં આરતી કોણુ ઉતારે. | પૂજન૦ ૭ |
| આરતી થાશે આ જન્મે કે પરભવને ઉતારે. | પૂજન૦ ૮ |
| ત્રેમે પૂજન હમણાં માંજ્યાં, આરતીઓ પરવારે. | પૂજન૦ ૯ |
| આરતી તો નહીં રહે અધુરી, એ નિશ્ચય મન મારે. | પૂજન૦ ૧૦ |
| પૂજન જોઈ કરાવે પ્રીતે, આરતી એ ઉતરાવે. | પૂજન૦ ૧૧ |
| કોની કરવી, કોણે કરવી, એ હજી મન વિચારે. | પૂજન૦ ૧૨ |
| એમ કરતાં યે એકજ રહેતાં આરતીઓ અત્યારે. | પૂજન૦ ૧૩ |



કાવ્ય પંક્તિઓની કક્કાવારી

| | |
|------------------------------|-----|
| કાવ્યની પહેલી લીટી | ૫૪ |
| અજ્ઞાને આયુ વિતાવ્યાં રે | ૧૫૨ |
| અણુમૂળ આ અવતારમાં | ૧૨૭ |
| અતિ કારમી કરામત તમારી | ૫૯ |
| અદ્વૈત ભાવ શું જગાડીયે | ૧૬૫ |
| અમને મુઝવો માં મા માયા | ૧૯૧ |
| અમૂલાં આયુષ્ય આ વહી જાય | ૪૩ |
| અમે તો એકલ આનંદ લખ્યો | ૩૧ |
| અરજ એટલી હું કરું હરિ | ૧૬૭ |
| અવિનાશી આ આપના વિયોગ | ૧૩૫ |
| અવિનાશી એકજ અરજી | ૧૫૫ |
| અહો અમ અંતર સ્યામ સદન | ૨૩૦ |
| અંતરની અંજલિ સ્વીકારો રે નાથ | ૧ |
| અંતરની આરસીઓ ઢિજવળ રાખવી | ૧૦૯ |
| અંતર ઇશ, દૂર કાં ભમે | ૪૩ |
| અંતર સંદેશ એક આવ્યો | ૨૩૫ |
| અંતર સ્મૃતિએ સુંદર સ્યામ | ૧૧૯ |
| આ અડધી રાતે તે કોણ આવ્યું | ૧૯૯ |
| આ અણમૂલ દેહ આજ આવ્યો | ૮૭ |
| આ અનુગ્રહ શા ઉપરે | ૨૧૨ |
| આ આત્માનાં જ્ઞાન અણમૂલ | ૮૬ |
| આ કંટક વન જીવ કેમ ? | ૭૪ |
| આંખ ઉરે કાં એક ના ઘડી | ૫૪ |
| આ ચાર દિવસનાં જીવન સંસારનાં | ૨૨૦ |
| આછા અડછતા આશરા | ૧૪૬ |

| | |
|----------------------------------|-----|
| આછાં ડોળાં સરિતાનાં નીર | ૩ |
| આજ અંતર અભિલાષા પૂરી થઇ | ૨૨૮ |
| આજ આઠમની અધરાતે | ૨૪૭ |
| આજ ઇશ મુજને શું થયું | ૨૩૭ |
| આજ અંતર વંદ્રાવન ચોક | ૨૫ |
| આજ ભુવન અજવાળાં | ૨૪ |
| આ જગ સુખ ઝાકળ પાણી | ૪૧ |
| આજ તારે બારણે હું આવી | ૧૫૦ |
| આજ મંદિરમાં રૂપ મનોહર ને | ૬૫ |
| આજ રે પાણીમાં પ્રભુ પોઢીયા | ૨૩૯ |
| આટલા તે નેહ નીભાવશે રે નાથ | ૧૫૮ |
| આ ભવ ફેરાની ફરિયાદ | ૧૪૬ |
| આમ કેમ પરવશ પડીયા | ૧૩૮ |
| આરતી ક્યારે ? | ૨૯૦ |
| આવળે અમારો દેશ | ૨૨ |
| આવાં શાં આળ, શ્રવ | ૧૭૯ |
| આવાં શાં જોર, તારાં આવાં શાં જોર | ૩૯ |
| આવો વિવેક વનમાળી | ૧૨૬ |
| આશા તને હું એમજ પૂછું | ૩૭ |
| ઇશ આછાં આછાં તે માયા ઓઢણાં રે | ૧૪ |
| ઉપકાર અનંત તમારા | ૧૯૫ |
| ઉમા પૂછે શંકરને | ૨૭૮ |
| ઉર ઉભરાય પ્રેમનાં પૂર | ૮ |
| ઉરપુરમાં પૂજન આજ | ૨૪૪ |
| ઉર ભરિયાં અનુરાગે | ૧૪૮ |
| ઉરે આવી અંધારી, હરિ, શેની હશે ? | ૧૮૬ |
| ઉરે ઉદતાં વિકલ્પ પ્રભુ ટોકે | ૨૦૭ |

| | |
|------------------------------------|-----|
| જાડી જાડી કામના કરોડો | ૧૦૭ |
| એક એ અનેક રૂપ ધારે | ૨૭ |
| એવા કેવા તે છો અલખેલા | ૫૬ |
| એવી કેવી તે માયા રચેલી | ૫૭ |
| કંધ કંધ રંગોએ તમે રમતા | ૧૯૦ |
| કદી કહણુ ભ્રમર નવ થાતો | ૭૬ |
| કપરી કસોટીઓ ન કરશે | ૧૬ |
| કરો કરણુ નંદકુમાર | ૧૫૭ |
| કવિતાના કોડ નથી છાયા | ૭ |
| કવિ વાદળ ને વીજ શું વાતો કરે | ૫ |
| કસોટીઓ નવ કરશે | ૧૫ |
| કહાન, આપો તો આટલું આપજો | ૧૦૩ |
| કહાન, કહો શું રે કમાયા | ૧૩૦ |
| કહે, કોની કને ઉર ખોલું | ૮૫ |
| કારખાનું કેવડું તમારું | ૬૯ |
| કાલાં ઘેલાં એ કવનો કખૂલ્યાં | ૨૩૧ |
| ક્રિયાં તીર્થ ફરું અંતરયામી | ૧૨૧ |
| કૃષ્ણ કેમ એકલા પુનવ | ૧૯૦ |
| કૃષ્ણ ચરણુમાં ધરીયે કમળો | ૨૩ |
| કેવાં કર્મ કરેલાં જીવ તેં તે | ૧૨૮ |
| કો અકલિત તત્ત્વ તમારું પ્રભુ | ૧૦૨ |
| કોઇ સદ્ગુરુ મુજને બતાવે | ૨ |
| કોઇ સુંદર શ્યામ બતાવે | ૨૧૪ |
| કોની છે બેનડી પનોતિ એ દ્રૌપદી | ૨૫૩ |
| કોને અર્પણ કરીએ | ૨ |
| કયારે આવશે શ્રી કૃષ્ણ કહો ઓહવ અહીં | ૨૫૨ |
| કયારે આવશે મને વિશ્વાસ | ૧૬૨ |

| | |
|------------------------------|-----|
| ક્યાં ક્યાં વંદન કરીએ | ૧૯ |
| ક્યાંથી મળે એ કહાન | ૧૩૮ |
| ક્ષણભંગુર આ જીવન સાર | ૩૮ |
| ક્ષણભંગુર ખેલ ખલકના | ૨૦૩ |
| ગાળ્યો ગાળ્યો અપાડી મેઘ | ૫૨ |
| ગિરિરાજ ધરણુ શરણુ હું તમારે | ૪૮ |
| ગૌરીના નાથને વિનવું રે | ૨૦ |
| ઘટ ઘટમાં ગિરિવરધારી | ૨૭ |
| ઘટ ઘડુલાની મ્હાંય મન કાંણું | ૨૦૦ |
| ઘડી ઘડી ગુણ શું ગણાવું | ૧૮૪ |
| ઘડીયે ઘડીયે મન ઘડવું પડે તને | ૨૨૨ |
| ચિંતા કે ન હરે હરિ વિણ | ૧૮૮ |
| ચિંતા શું કામ સ્યામ ધરીએ | ૧૩૧ |
| ચોપડા તપાસો તમારા | ૩૨ |
| જગ જનુની મા દુર્ગા રે દેવી | ૨૪૩ |
| જગજીવન હિંડોળા મ્હાંય | ૧૧ |
| જગે નામનાની કામના અનેરી | |
| જાણ્યા દીનબંધુ મોરાર | ૧૬૮ |
| જય જય જય જીગલ કીશોર | ૮૩ |
| જરા અંતરના આગળા ઉઘાડો | ૨૯ |
| જાય છે જીવન આ અમોલાં | ૧૮૩ |
| જીવ કર્મ કંટક વાવિયા | ૧૨૯ |
| જીવ કાયા તો કાળના છે કાળિયા | ૧૭૦ |
| જીવ જગજંજીરો તોડ | ૧૭૮ |
| જીવ જગતમાં તું જન્મ્યો | ૧૧૭ |
| જીવ જાણુજે તુજ જીવનને જોનાર | ૮૪ |
| જીવ જવ છેલ્લા શ્વાસો અટકે | ૧૬૯ |

| | |
|----------------------------------|-----|
| જીવ તો શિવ થયા નહીં | ૧૫૭ |
| જીવન જીવે જગતાંજ સ્વપ્ન એક જોયું | ૬૧ |
| જીવન જાંખી ક્યારે થશે | ૧૫૬ |
| જીઓ જીવ કર્મગતી નવ છોડે | ૧૨૬ |
| જૂઠાનાં જોર ઝાઝાં રે | ૧૭૫ |
| જેણે તૃણા ત્યાગી એ નર ત્યાગી | ૨૧૨ |
| જેને કરવાં છે પ્રભુનાં પૂજન | ૪૯ |
| જોતા કદી ન જમદીશ | ૨૩૯ |
| જ્યત્યમ કરીને નંદને વાળો | ૨૫૧ |
| તમારાં ચરણ કમળ ભગવાન | ૨૦૪ |
| તાત મને તત્ત્વ દો બતાવી | ૧૯૩ |
| તારી વેણુને વ્યાસજી વખાણે | ૨૮૯ |
| તુજ જીવન મટકું એક | ૧૮૪ |
| તુજ મુખ મોરલીવાળું | ૫૮ |
| તું તો રાજનો રાજ મહારાજ | ૭૮ |
| ત્રિકમ તાર ન તૂટે મહારા | ૧૬૩ |
| તારે મહેલે વસે છે મહારાજ | ૨૨૫ |
| દિલમાં છે દેવ એ દેહરે સહી | ૧૨૦ |
| દીઠા દીઠા મેં મેઘો અનંત | ૫૧ |
| દીન દાસ તણો તો દાવો | ૧૪૨ |
| દીનખંધુ જરા દૂર ના થાશે | ૭૧ |
| દીનખંધુ દિલે શું દુભાયા | ૧૩૪ |
| ધન્ય ધન્ય ધર્યાં દેવકીએ દેહને | ૨૪૮ |
| ધન્ય ધન્ય ધર્યાં દેહો એમણે | ૩૫ |
| નવ જાણું હું પ્રીત કેરી રીત | ૧૧૧ |
| નામનાની કામના અનેરી | ૨૮૮ |
| નિત્ય નિત્ય નવલે રૂપે | ૩૨ |

| | |
|--------------------------------------|-----|
| નિત્ય મનન કરો મન મારાં | ૨૨૪ |
| નંદ નંદનને ન્યારે હીંડાળે | ૬૭ |
| નમું નમું માતા નર્મદા | ૨૬૭ |
| પડદામાં ભાત પડી પાકી | ૧૬૫ |
| પંકજ આ પંકમાં પડ્યું છે | ૪૫ |
| પંચ કોષોને આપ્યા પ્રકાશ | ૧૧૩ |
| પરિપૂર્ણ પ્રભુ પિંડમાં પ્રકાસો | ૧૪૧ |
| પિંડે ભર્યાં શું પ્રભુ આવા પરાગ | ૬૮ |
| પુન્ય મને દર્શાવો પૂજારી | ૧૫૧ |
| પૂછી જો જીવ તારા અંતરને એટલું | ૨૧૮ |
| પૂછે ગૌરી શંકરને પૂરા પ્રેમથી રે લોલ | ૨૮૨ |
| પ્રભુ એકજ ઓથ તમારી | ૬૬ |
| પ્રભુ એક આશા પૂરજો | ૧૨૨ |
| પ્રભુ એક પૂરે ને બીજી સ્તુરે આશા | ૧૯૮ |
| પ્રભુ કેટલા જન્મ આવા જાય | ૨૧૫ |
| પ્રભુ ચરણ કમળો તમારાં | ૫૨ |
| પ્રભુ છે અદ્ભુત શક્તિ તમારી | ૧૨૩ |
| પ્રભુ ધન્ય ક્ષણ એ કંઈ હશે | ૨૩૫ |
| પ્રભુની વાતજ પ્યારી અમને | ૧૮૫ |
| પ્રભુ પાછાં પગલાં ન ભરશે | ૧૮૧ |
| પ્રભુ પ્રીછ્યા પરોક્ષના પ્રકાર | ૧૧૧ |
| પ્રભુ પ્રીતે વસ્યા છો મહારે ઉર | ૧૪૦ |
| પ્રભુ ભોળા ભાવે રે અમે માગ્યું હશે | ૯૪ |
| પ્રભુ મને પમાડજે તું પાર | ૭૩ |
| પ્રભુ મહેં પૂજા કરી ન કરી | ૧૦૦ |
| પ્રભુ મહેં પ્રેમ પરથી ખોયા | ૧૪૩ |
| પ્રભુ શરણ સ્મરણો તમારાં | ૧૧૫ |

અંજલિ

(૨૬૭)

| | |
|--|-----|
| પ્રભુ સંત શાસ્ત્રોએ વળી | ૧૬૬ |
| પ્રેમતણી બલીહારી મીરાં | ૨૬૭ |
| અંધુ ભરતના પ્રેમ | ૨૭૩ |
| અંસીના બોલ રે અમોલા | ૧૨ |
| બોલ્યા લક્ષ્મણુ શ્રી રામ આજ્ઞા આપો મને | ૨૭૨ |
| ભરત બોલ્યા ધીરજ જરી લાવી મને | ૨૭૩ |
| ભરી અંખાની આંખડી અમીએ | ૬૪ |
| ભવસાગરમાં મહારાં નાવ | ૩૪ |
| ભવસિંધુ વિષે માફે નાવ | ૭૨ |
| ભવસિંધુમાં સ્યામ મારો બેડો | ૧૬૭ |
| ભવસિન્ધુ ખારો નવ જાણો રે | ૪૪ |
| ભોળા તમે ભૂલી ગયા ભકતો તણા અપરાધને | ૨૧૦ |
| મધુમધુમય તારાં સ્મરણો | ૨૪૬ |
| મધુવન અંસી બળવે | ૧૦૧ |
| મધુવન મુજ મનમોહન | ૧૫૩ |
| મન આત્માને ઓળખો ન કેમ | ૮૧ |
| મન કેવાં પૂજન કરિયાં | ૧૦૬ |
| મન ઘાટો ઘડે ને હરિ હૈએ હસે | ૧૭૨ |
| મન મહાનદીએ | ૧૨૩ |
| મન, મિષ્ટાન્ન મુકી તેં ખાધા કોદરા | ૪૬ |
| મન મૃગલા, કસ્તૂરી તુજ પાસ છે | ૪૨ |
| મનમોહનના મંદિર મહાંય | ૨૪ |
| મનમોહન મંદિરમાં બિરાજે | ૧૩૯ |
| મનમોહન મૂળાયાં ઉડાં રે | ૧૬૧ |
| મનમોહન મહિમા ભૂલી તમારા | ૧૯૪ |
| મન રાખ હરિ વિશ્વાસ | ૨૨૬ |
| મને માયા મૂકાવો જગરાયા | ૧૬૪ |
| મને સદ્ગુરનાં દર્શન કરાવો | ૨૦ |

| | |
|----------------------------------|-----|
| મહા નિદ્રા આવી છે મન મારા | ૧૭૭ |
| મા અંખા અર્ચાય તું દેવે ને દાનવે | ૨૪૨ |
| માત પૂછે હો રામ કેમ જીવ છો વને | ૨૬૮ |
| મા, તુંજ જીવનની જ્યોતિ | ૨૪૩ |
| માત રાધાની પાસ રણુ છોડશું રે | ૭૪ |
| માનસે તું મોરલી બળવ | ૨૮ |
| માનસને તીરે પધારો હો રાજહંસ | ૪૦ |
| મામાયે એ ન છોડ છોડાય | ૧૯૨ |
| માની ધણા નવ થાશે | ૧૯૨ |
| માયાની ધંટી માંડી રે | ૩૭ |
| માયા મોહનની જાણી મેં સગાઇ | ૨૦૧ |
| મારા નિર્બળ કર ન વિસરશે | ૨૪૧ |
| મારાં તારે ચરણે ચિત્ત લાગ્યાં | ૯ |
| મારાં મનગમતાં કરનાર | ૧૩૩ |
| મારાં માયા માડીને ઘેર મહીયરો | ૧૩ |
| મારી મનની મૂર્તિને સર્વે ચડે | ૫૦ |
| મારી માનસ ગંગાનાં નીર | ૪ |
| મારી જેવી તેવી રે પ્રભુ પ્રીત | ૨૦૩ |
| મારું મન તમને હરિ ખેળે | ૧૨૪ |
| મારે અખંડ રાતના ઉજ્જગરા | ૧૮૦ |
| મારે આશરો તમારો મોરારી | ૨૦૫ |
| મારે નયણેથી આછાં આછાં નીરો વહે | ૧૮ |
| મારે બણુવા છે પાઠ પરાપારનારે | ૧૨ |
| મા શારદાને આંગણે સોહાગ | ૨૧ |
| મીરાં મનાવવાને રાણાજી આવ્યા | ૨૬૬ |
| મુજ મનની વાત મોરાર | ૧૦ |
| મૂકશે ન માયા લગાડી મોહન મને | ૯૯ |

| | |
|-------------------------------------|-----|
| મેઘા મહારાજ તમે મેઘા મહારાજ | ૮ |
| યદિ જીવન સ્રોત અનંત ભર્યા | ૩૪ |
| યમુના કાંઠે કૃષ્ણ કનૈયો | ૨૬૩ |
| યુગ યુગથી રાસ અમે રમતાં | ૨૧૭ |
| યુગ યુગની આશ હશે | ૨૧૬ |
| રાજા જનક વિચારે રે મન | ૨૭૩ |
| રાણી રૂક્મણી પરણીને આવીયાં | ૨૫૪ |
| રાજ પંથી ભૂલો પડેલ વાટે | ૧૦૪ |
| રામ બોલ્યા, લક્ષ્મણ અમે જઈશું વને | ૨૭૧ |
| રામ બોલ્યા, સીતા અમે જઈશું વને | ૨૭૦ |
| રામ બોલ્યા, હો માત અમે જઈશું વને | ૨૬૯ |
| રાવણ કહે છે મય્યાલે | ૨૬૩ |
| રાવણને રાણી એમ કહે છે | ૨૬૨ |
| રોક્યા રોક્યા રે મારગ માયારાજ | ૧૦૮ |
| લક્ષ્મીએ લીલા શું માંડી સંસારમાં | ૩૦ |
| લાગ્યાં લાગ્યાં ધીરાનાં જેને ધ્યાનો | ૧૪૯ |
| વચન સીતાનાં સાંભળી | ૨૬૧ |
| વનમાળી, તારી રે વાડીનાં અમે ફૂલડાં | ૧૫૯ |
| વસે અંતર શ્રદ્ધેએ મહારા રાજ | ૧૪૭ |
| વાંકા વિહારી તહારી વાંકી રે ચાલ | ૧૪૪ |
| વાયુનંદન કહેા વારતા | ૨૬૦ |
| વારે વારે વાંચું મનને | ૪૫ |
| વાસનાની વેદના વિચારો | ૮૨ |
| વિભુને વિપળ ન વિસરતા | ૧૮૯ |
| વ્યાપી રહ્યા છો વનમાળી | ૨૬ |
| બહાલા ક્યમ વળશે ઉપકાર | ૨૨૯ |
| બહાલા મહને એક જુજરાયા | ૧૩૭ |

| | |
|-----------------------------------|-----|
| શાંતિને મન પૂછે ત્હારાં મૂલ શાં ! | ૨૩૬ |
| શી શી સમૃદ્ધિ કમાયો ? | ૪૭ |
| શું કરિયે કૃષ્ણ કલ્યાં માને ન મન | ૯૧ |
| શું કહીને નંદને વળાવું | ૨૫૦ |
| શું કહું અંતરયામી | ૩૩ |
| શું લઇ અર્ચન કરીએ | ૨૫ |
| શું શું જોઇએ તે જરા કહેને | ૭૬ |
| શ્યામ કેમ માનીયે મહેમાન | ૧૩૧ |
| શ્રી કૃષ્ણ ચરણ શરણ થવું | ૧૩૨ |
| શ્રી દારિકાધીશ રણછોડરાય | ૨૮૬ |
| સકુમાર આપ શ્યામ શરીર | ૧૫૪ |
| સદા તારાં મંદિર કૃપા પ્રેમનાં | ૮૯ |
| સંત અંતર રહીને નાથ જોડ્યા | ૧૨૫ |
| સમજ મન સાચા સ્નેહી શ્યામ | ૧૮૨ |
| સાચાં રે સગપણ સીતારામનાં | ૩૦ |
| શામળા સોહામણા કાળા કોડામણા | ૭૮ |
| શામળાયા સંદેશા ક્યાં લગી કહાવશે | ૧૭ |
| સીતા જોડ્યાં એ રામ શું કહો છો મને | ૨૭૦ |
| સીતા સતિ વન વિચરે | ૨૫૯ |
| સુજનો સાચા મર્મો સમજી ધર્મો પાળીએ | ૭૯ |
| સુર સરિત રસ રેલી રહેલ ઉર | ૬૪ |
| સોજો સોગદીએ કાચી | ૪૮ |
| સ્નેહીને આમ શું સતાવે | ૧૪૨ |
| હજી કાં સત્વર ન મળો શ્યામ | ૧૪૩ |
| હરિ, આમ વિપત્ત ક્યમ પડતી | ૧૭૬ |
| હરિ, ક્યમ કરી ધરીયે તુજ ધ્યાન | ૧૪૫ |
| હરિ ગાવાની હોંશ હશે હૃદયે | ૨૪૫ |

| | |
|---------------------------------|-----|
| હરિ ચરણ શરણ થઇ જા | ૧૭૧ |
| હરિ તમ હાથ અમારી લાજ | ૭૦ |
| હરિ તમે જાણો મારી ઉર અભિલાષા | ૨૦૬ |
| હરિ તમે દેહ રથો એ સારથી | ૧૧૪ |
| હરિ તારીજ વાત એક વહાલી | ૨૩૨ |
| રિ મન બુદ્ધિ બાળે વેશ | ૧૩૬ |
| હરિ મારા જીવનની જંખના એક | ૨૨૭ |
| હરિ મારાં માયામાં મન નવ લાગે | ૬૬ |
| હરિ લખવાં કહેવાં રે એતો સહેલ | ૧૮૧ |
| હરિ હાથે તપાસો તમે હૈયાં | ૨૩૩ |
| હશે આવા અનુગ્રહ શેના | ૧૯૬ |
| હશે કંઈ કંઈ આપત્તિ હરિ આવી | ૨૦૭ |
| હું તો તારા ભરોંસાઓ ભૂલી | ૮૮ |
| હે ભક્ત પાળ રચી જાળ અપાર આ શું? | ૧૦૬ |
| હે મન મટકા રે સમુંદરના પાણી | ૧૭૪ |
| હે શ્યામ તમે થાકેલ જીવના વિસામા | ૧૫૧ |
| હૈયાના ધાવ નવ રૂઝે હો રામ | ૧૭૦ |



શુદ્ધિપત્ર

| પૃષ્ઠ. | પંક્તિ. | અશુદ્ધ | શુદ્ધ |
|--------|---------|------------|------------|
| ૫ | ૮ | સૌદય | સૌંદર્ય |
| ૬ | ૭ | દ્રાષ્ટ્યે | દ્રષ્ટિએ |
| ૭ | ૫ | ક્રીતને | ક્રીર્તિને |
| ૧૫ | ૯ | મમ | મર્મ |
| ૨૦ | ૧૭ | વનવું | વિનવું |
| ૨૮ | ૫ | આસ્ત | અસ્તિ |
| ૭૭ | ૨૩ | ટકાને | ટીકાને |
| ૧૧૬ | ૨૩ | સવ | સર્વ |
| ૧૨૯ | ૯ | પસમ | સમ |
| ૧૩૬ | ૧૦ | મેળા | ભેળા |
| ૧૬૭ | ૫ | તોતો | તેતો |
| ૨૨૧ | ૨૪ | હોત | હો |
| ૨૩૦ | ૯ | સંપદન | રૂપંદન |
| ૨૫૩ | ૨૩ | પિંજરમાં | પિંજરમાં |
| ૨૫૪ | ૨ | દ્રાણુ | દ્રોણુ |
| ૨૬૮ | ૧૧ | કરશે | કરશે |
| ૨૭૬ | ૯ | રામ | રામે |
| ૨૮૧ | ૨૩ | માતાનાં | મા માતાનાં |
| ૨૮૩ | ૧૩ | પ્રત્યે | પ્રીત્યે |

CONSERVATIVE INDIA

BY PROF. J. B. DURKAL

“Conservative India” is a book in new line of thought representing conservative Indian ideas and ideals without any mental reservations. It is a pioneer work in English on Indian Conservatism in all its totality and wide compass. It has an Introductory Essay of a fairly long size specially written by H. H. Jagadguru Shankaracharya of Puri, the famous and learned Primate of Hinduism in India. It contains a compact Conservative Catechism dealing with current questions, and light reflections “Obiter Dicta”. It opens up fresh viewpoints, by opposing both Democracy and Dictatorship as parent and child, and by throwing overboard the doctrines of the French and Russian Revolutions. It contains a brilliant criticism of the credos of the Indian National Congress, and push for ballot-box majority-regime in India, and presents a strong plea for Religious Nationalism, recognising communities and cultures. It upholds the spirit of Khaddar, embodying simplicity, economy, solidarity, and strength and condemns the new economics with heaps of national debts and muddles of production and distribution. The book in spite of its main application to India, is of cosmopolitan interest and appeal, and is written in a simple, lucid, and catchy style, and its presentation is effective without being bitter. It has sayings and essays, light, grave and gay to suit a variety of tastes.

The book is of the usual Crown Octavo size containing about 432 pages, cloth bound with gilt title and a nice jacket, and is priced at Rs. 3/8 or 5 Shillings.

CHIEF AGENTS

MESSRS. D. B. TARAPOREVALA SONS & CO,
210, HORNBY, ROAD, BOMBAY.

OPINIONS ON "CONSERVATIVE INDIA"

The Book begins with a beautiful and soul-stirring introduction from the pen of H. H. Jagadguru Shri Shankaracharya Maharaj of Puri. It deals with the conservative side of Indian principles and practices. — *The Divine Life.*

Really we require such thought-provoking books these days. — Editor, *the Siddhanta.*

That a book like this should appear in this time of storm and stress is itself a tribute to the quality of the soul of India. *Obiter Dicta* are interesting and reveal the essentials of conservatism. — *The Hindu.*

In this book the author presents different perspectives of various phases of life from the conservative angle. — *The Bombay Chronicle.*

I have read it overnight....It is a book which one cannot leave without its completion, especially if one is of a religious temperament.

— *M. R. Dholakia (Founder of the Mother's Lodge.)*

The frankness with which you have dealt with the burning questions of the day is really praiseworthy. You have unmasked many of the false notions that are passing current. You have thereby done a greater service to Sanatan Dharma and to the political cause of India than can be rendered even by gifted persons of new light. — *Rao Bahadur S. M. Parande.*

Like all your writings it bears the clear impress of your wide reading and plain-speaking.

— *Dewan Bahadur K. M. Jhaveri.*

Your work will supply a long-felt want in this direction. — *Rao Bahadur C. S. Pandya.*

“યશવંત બુકબાઇન્ડીંગ વર્ક્સ”

હાલગરવાડ,

અ મ દા વા દ.

